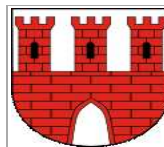

STRATEGIA ROZWOJU

GMINY GĄSAWA 2008-2020

Projekt finansowany przez:

URZĄD GMINY GĄSAWA
ul. Żnińska 8, 88-410 Gąsawa

Wykonawca:

VOTER PUBLIC RELATIONS
ul. Garncarska 7, 61-817 Poznań

TREŚĆ

strona

1. Wprowadzenie	3
1.1 Geneza strategii rozwoju	3
1.2 Metodologia procesu planowania strategicznego	11
2. Strategia Rozwoju Gminy	12
2.1 Wybór zasadnicze obszary problemowe gminy	12
2.2 Priorytety strategii rozwoju gminy	22
2.3 Główne założenia strategii rozwoju gminy	24
2.4 Wizja rozwoju gminy	39
2.5 Misja gminy	42
2.5. Cele strategiczne i kierunki rozwoju gminy	43
2.6 Powiązanie głównych obszarów problemowych gminy ze Strategią Woj.K-P	54
2.7 Schemat celów strategicznych i programów operacyjnych	55
2.8 Opisy programów i projektów (dla poszczególnych celów strategii rozwoju gminy w ramach zasadniczych obszarów problemowych	56
■ Programy operacyjne oraz projekty w ramach zasadniczego obszaru problemowego „ Rozwój nowoczesnej gospodarki ”	59
■ Programy operacyjne oraz projekty w ramach zasadniczego obszaru problemowego „ Rozwój zasobów ludzkich ”	102
■ Programy operacyjne oraz projekty w ramach zasadniczego obszaru problemowego „ Poprawa standardu życia mieszkańców ”	143
2.09 Harmonogram realizacji programów operacyjnych oraz projektów	164
2.10 Szacunkowy budżet realizacji programów operacyjnych oraz projektów	167
3. Realizacja i monitoring, ocena i komunikacja społeczna	170-175
3.1 System wspomagania realizacji strategii	
3.2 Monitorowanie oraz ocena realizacji strategii	
4. Załączniki:	
4.1 Raport o stanie gminy	
4.1.2 Ogólna charakterystyka sektorów gminy wg. SWOT	
4.1.3 Analiza SWOT Powiatu Żnińskiego	
4.1.4 Analiza SWOT Województwa Pomorsko Kujawskiego	
4.2 Model analiz strategicznych gminy	
4.3 Ankiety + analizy	
4.4 Szkolenia	

1. Wprowadzenie

1.1 Geneza strategii

Podstawowym celem działania samorządu jest osiągnięcie zrównoważonego rozwoju regionu, który prowadzi do poprawy jakości życia lokalnej społeczności. Szczególna rola samorządu terytorialnego została zarysowana przez Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej w artykule 163, który stanowi, że samorząd terytorialny wykonuje zadania publiczne nie zastrzeżone przez Konstytucję lub ustawy dla organów innych władz publicznych.

Potrzeba stworzenia Strategii Rozwoju Gminy Gąsawa wynika między innymi z następujących przesłanek:

- ❖ Każda gmina w Polsce stała się podmiotem unijnej polityki regionalnej, realizowanej w okresach wieloletnich.
- ❖ Integracja z Unią Europejską w dniu 01 maja 2004 roku. stworzyła nowe warunki dla rozwoju obszarów wiejskich i rolnictwa. Postępuje ograniczanie roli rolnictwa w gospodarce narodowej; które obecnie, nasila się w efekcie rewolucji naukowo-technicznej przynoszącej wzrost znaczenia informacji i wiedzy jako głównych motorów rozwoju.
- ❖ Zmniejsza się rola przemysłu, stąd i przetwórstwa rolno - spożywczego, jako głównej siły napędowej rozwoju regionów, na znaczeniu zyskują usługi i działalność w sferze informacji, bankiem przyszłości będzie bank wiedzy, sukces w coraz większym stopniu zależeć będzie od przewagi informacyjnej.
- ❖ Następuje przejście od industrializacji, nazywanej epoką kominów fabrycznych i produkcji masowej do epoki po przemysłowej, która charakteryzuje się zastosowaniem wysokich technologii, odchodzeniem od wytwarzania na skalę masową i elastyczną organizacją procesu produkcji. Wiąże się z tym zmniejszanie zatrudnienia w rolnictwie i przemyśle oraz wzrost zapotrzebowania na wysokokwalifikowaną kadrę.
- ❖ Obok konkurencji pomiędzy firmami, pojawia się konkurencja na poziomie gmin i regionów.

Gminy walczą ze sobą o inwestorów i dostęp do programów pomocowych oraz subwencji, gminy konkurują też o turystów i co się z tym wiąże o organizację imprez o masowym i prestiżowym charakterze. Nakłada to na gminę obowiązek wyróżniania się, nie wystarczy być, trzeba się zaznaczyć, odróżnić, zwrócić na siebie uwagę; nie wystarczy już przygotowywać się do konkurowania w ramach regionu czy kraju, należy myśleć również o poprawie pozycji konkurencyjnej wobec gmin Unii Europejskiej,

- ❖ Gminy, aby wygrać w walce z konkurencją i przetrwać przy niedoborach finansowych, przejmują coraz częściej metody zarządzania i systemy organizacyjne stosowane w biznesie, upodabniając się tym samym, stopniowo, do przedsiębiorstw rynkowych.
- ❖ Postępuje umiędzynarodowienie i globalizacja gospodarki. Coraz większe znaczenie mają w niej przedsiębiorstwa o ponad narodowym charakterze. Na gospodarkę narodową i lokalną coraz silniej oddziałują trendy ogólnoświatowe.
- ❖ Rośnie znaczenie czasu w gospodarce, staje się on coraz bardziej znaczącym surowcem, jego lepsze wykorzystanie przynosi korzyści w walce z konkurencją; zwiększa się też zapotrzebowanie na usługi związane z wykorzystaniem wolnego czasu
- ❖ Szczęście, przypadek i ryzyko . to czynniki określające sukces w przyszłości, szczęściu można pomóc będąc otwartym na zmiany i nowe możliwości, śledząc trendy rozwojowe.

- ❖ Rośnie znaczenie kapitału społecznego i czynników niematerialnych w rozwoju firm gmin i regionów, inwestycje w tej sferze zwracają się najszybciej.
- ❖ Postępuje liberalizacja handlu zagranicznego, w tym surowcami rolniczymi i artykułami spożywczymi, prowadzi to do otwierania się rynków i skutkuje wystawieniem firm lokalnych i rolników na konkurencję w skali międzynarodowej.
- ❖ Coraz powszechniej stosowany jest Internet; służy on, jako źródło informacji, sposób komunikowania się oraz narzędzie handlu.
- ❖ Zmienia się rynek pracy i charakter zatrudnienia, w miejsce pracy na pełny etat i stałe zatrudnienie pojawia się praca na czas określony, zamiast pracy u kogoś praca na własną rękę. Wymaga to zmian w ludzkiej świadomości, przekonania absolwentów i bezrobotnych do podejmowania prac dorywczych, łączenia różnych form zarobkowania.
- ❖ Rośnie znaczenie współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami. w ramach gmin oraz regionów, tworzone są sieci współpracy, gminy i regiony nastawiają się na tworzenie produktów markowych i kompleksowych. Coraz częściej wskazuje się na potrzebę rozwoju wielofunkcyjnego, zintegrowanego,
- ❖ Siłą firmy, ale też gminy, stają się jej klienci. Stąd starania o ich przyciągnięcie i utrzymanie, w tym celu tworzy się sieci współpracy łączące firmę (gminę) i jej klientów.

W wyniku integracji Polski z Unią Europejską gmina powinna być przygotowana do możliwości korzystania z funduszy strukturalnych przeznaczonych na rozwój regionalny. W strategii rozwoju gminy należy uwzględnić działania z tym związane, które będą przydatne do:

- ❖ Mobilizacji społecznego zaplecza realizacji strategii i stałego przypominania jej głównych celów.
- ❖ Korekty celów i działań wynikających z potrzeby dopasowania strategii do zmieniającej się rzeczywistości,
- ❖ Odpowiednio wczesnego reagowania na pojawiające się zagrożenia i szanse. Ze względu na dużą zmienność i trudną przewidywalność trendów gospodarczych strategia rozwoju gminy powinna być dokumentem elastycznym, otwartym na zmiany i nowe szanse pojawiające się w gminie i jej otoczeniu.

Posiadanie Strategii Rozwoju Gminy ma istotne znaczenie dla szans realizacji zrównoważonego rozwoju, który jest wynikiem procesu planowania strategicznego w gminie, podczas którego formułowane są długofalowe cele, ich struktura oraz współzależności, a także jednostki odpowiedzialne za ich wdrożenie.

Strategia wymaga zatem przygotowania analizy hierarchii potrzeb i planowanych działań zmierzających do ich realizacji z uwzględnieniem sposobów finansowania.

Strategia Rozwoju Gminy stanowi istotną przesłankę pozytywnych, pożądanych zmian, ułatwiając władzy samorządowej podejmowanie decyzji.

Strategia Rozwoju Gminy poprzez nakreślenie kierunków wieloletniego rozwoju, pozwala wykazać zasadność i celowość aplikowania o źródła finansowania z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

W praktyce niemożliwe jest, bowiem pozyskanie środków finansowych z różnorodnych programów pomocowych Unii Europejskiej bez rzetelnego i jasnego zaprezentowania wizji rozwoju gminy.

Strategia Rozwoju Gminy Gąsawa powinna być spójna z dokumentami planistycznymi powiatu Żnińskiego, województwa Pomorsko Kujawskiego oraz tymi, które są przygotowane na poziomie kraju.

Narodowa Strategia Rozwoju Regionalnego (**NSRR**) jest jednym z trzech – obok Narodowego Planu Rozwoju (**NPR**) oraz Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju (**KPZK**) – strategicznych dokumentów, które określają kierunki rozwoju Polski i jej regionów w latach 2007 – 2013. System wdrażania **NSRR** bazuje na programach operacyjnych.

Zamiast funkcjonującego obecnie jednego Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego (ZPORR 2004- 2006) po roku 2006 zostało wprowadzonych szesnaście zdecentralizowanych regionalnych programów operacyjnych (**RPO**) przygotowanych przez samorząd, które będą realizować pierwszy oraz trzeci cel kierunkowy **NSRR 2007 – 2013**, natomiast programy rządowe będą realizowały drugi cel kierunkowy tej strategii.

Rozwój obszarów wiejskich, zasobów ludzkich, przedsiębiorstw oraz rolnictwa w latach 2007 – 2013 będzie następować w ramach tych **16 Regionalnych Programów Operacyjnych (RPO)**, z których wydatkowane będą fundusze strukturalne na wsparcie projektów inwestycyjnych.

Zgodnie z zapisami tych programów **Samorządowe Dokumenty Strategiczne** są niezbędne do realizacji projektów gmin w ramach poszczególnych celów kierunkowych, priorytetów i działań programów, a szczególnie w **trzecim celu kierunkowym Narodowej Strategii Rozwoju Regionalnego na lata 2007 – 2013 - Szybkiego wzrostu – wyrównywania szans rozwojowych**.

Oprócz tego w **NPR 2007 – 2013** przewiduje się realizację programów operacyjnych zarządzanych przez ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego.

Są to programy operacyjne „Spójność terytorialna i konkurencyjność regionów” oraz programy operacyjne współpracy terytorialnej.

Samorządowe Dokumenty Strategiczne są podstawowym elementem **Strategii Rozwoju Powiatów**, które są z kolei częścią struktury **Strategii Rozwoju Województw**, a następnie **Regionów** oraz Narodowego Planu Rozwoju / Podstaw Wsparcia Wspólnoty na lata 2007 – 2013 (**NPR/PWW**).

Zgodnie z ustawą o zasadach wspierania rozwoju regionalnego **Narodowa Strategia Rozwoju Regionalnego [NSRR]** jako część **Narodowego Planu Rozwoju** jest jednym z narzędzi systemu polityki rozwoju regionalnego w Polsce, określając cele, priorytety i kryteria wyodrębniania obszarów wsparcia, zasady i kryteria wsparcia finansowego **programów regionalnych i strategii województw** ze strony polityki rozwoju regionalnego państwa.

Stanowi więc punkt odniesienia dla preliminowania wysokości i kierunków wydatkowania środków z budżetu państwa, w tym środków zagranicznych, na realizację **kontraktów regionalnych** oraz innych zadań z zakresu rozwoju regionalnego, programów doradczych, informacyjnych i innych przedsięwzięć.

Uwzględniając powyższe władze Gminy Gąsawa w roku 2008, świadome wagi systemu planowania strategicznego dla rozwoju społeczności lokalnej w ramach **Narodowego Planu Rozwoju i Narodowej Strategii Rozwoju Regionalnego**, w tym **Strategii Rozwoju Województwa Pomorsko Kujawskiego, Strategii Rozwoju Powiatu Żnińskiego** podjęły działania zmierzające do rozpoczęcia procesu przygotowania kompleksowej, zaktualizowanej wersji **Strategii Rozwoju Gminy Gąsawa na lata 2008 – 2020**.

Dotychczasowe działania władz Gminy Gąsawa do roku 2008 opierały się jedynie ze względu na brak właściwego oprogramowania komputerowego na stosowaniu systemu planowania krótkookresowego (wskaźnikowego), który był zasadniczą przyczyną szeregu trudności w realizacji projektów zdefiniowanych w operacyjnych planach inwestycyjnych poprzednich okresów budżetowych.

W Gminie Gąsawa planowanie zadań inwestycyjnych następowało dopiero po zatwierdzeniu środków finansowych na ich realizację, a decyzje związane z tymi zadaniami podejmowane były bez znajomości szczegółowych planów wieloletnich i przewidywanych skutków.

Stworzenie w wersji elektronicznej kompleksowego systemu zarządzania Gminą Gąsawa, która integrowałaby w jedną całość wszystkie dokumenty planistyczne (strategię rozwoju, plan rozwoju lokalnego oraz wieloletnie programy finansowe i inwestycyjne) z planowaniem operacyjnym dotyczącym przyszłych okresów budżetowych stało się podstawowym celem działań władz lokalnych.

Nowy zintegrowany, elektroniczny system zarządzania Gminą Gąsawa z zastosowaniem nowoczesnych oprogramowań komputerowych stworzy możliwość bieżącej weryfikacji i aktualizacji danych, umożliwi wprowadzanie zmian, lepsze definiowanie problemów, koordynację celów i zadań, przygotowywanie projektów, zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć lokalnych dostosowanych do zmieniającej się rzeczywistości oraz potrzeb społeczności lokalnej oraz coraz większych możliwości ich realizacji z udziałem środków Funduszy Strukturalnych Unii Europejskiej.

W wyniku podjętych decyzji, zgodnie z obowiązującymi przepisami o zamówieniach publicznych, wyłoniono wykonawcę – firmę VOTER Public Relations z Poznania, z którą nawiązano współpracę na realizację usługi przygotowania aktualizacji Strategii Rozwoju Gminy Gąsawa 2008-2020.

Strukturę programowania realizacji **Strategii Rozwoju Gminy Gąsawa** w powiązaniu z **Narodowym Planem Rozwoju** oraz **Narodową Strategią Rozwoju Regionalnego** i innymi dokumentami planistycznymi przedstawiają załączone poniżej wykresy:

NARODOWY PROGRAM ROZWOJU 2007 – 2013

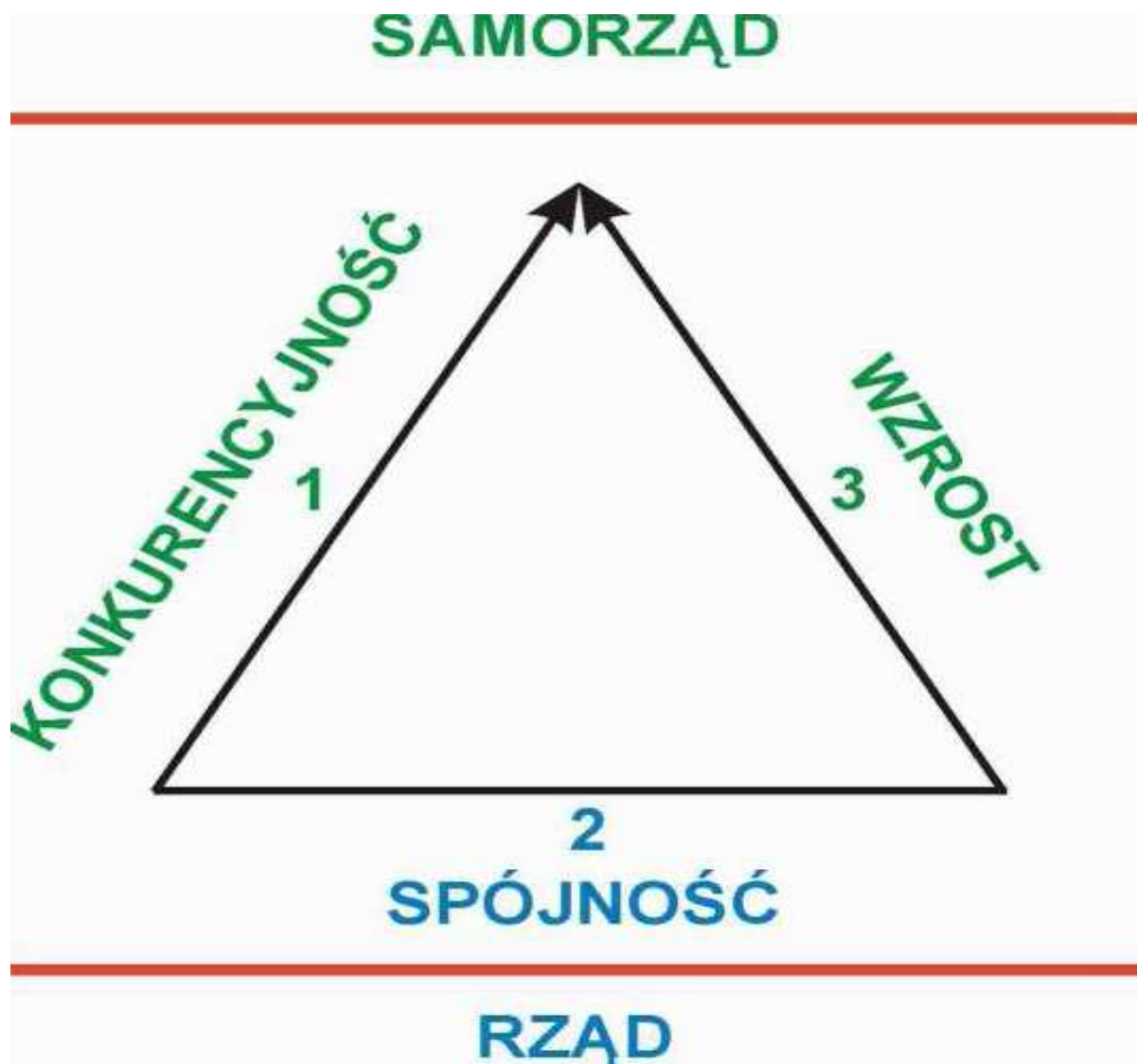

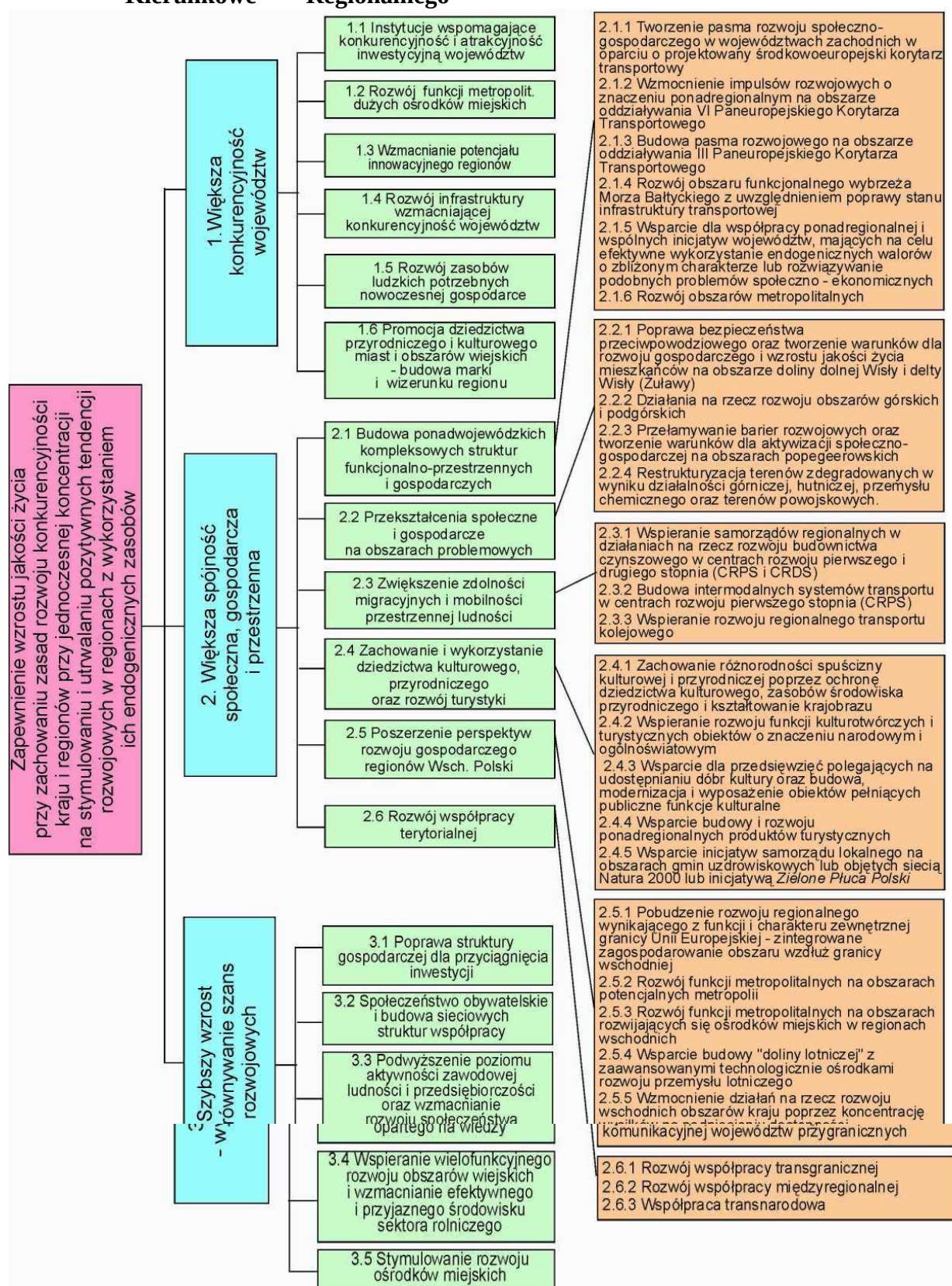
STRATEGICZNE CELE POLSKIEJ POLITYKI REGIONALNEJ NA LATA 2007 - 2013

Misją NSRR na lata 2007 jest zapewnienie wzrostu jakości życia przy zachowaniu zasad rozwoju konkurencyjności kraju i regionów, przy jednoczesnej koncentracji na stymulowaniu i utrwalaniu pozytywnych tendencji rozwojowych w województwach z wykorzystaniem ich endogenicznych zasobów.

Narodowa Strategia Rozwoju Regionalnego na lata 2007 – 2013 formułuje następujące strategiczne cele kierunkowe rozwoju regionalnego Polski:

1. Większa konkurencyjność województw,
2. Większa spójność społeczna, gospodarcza i przestrzenna,
3. Szybszy wzrost – wyrównywanie szans rozwojowych.

Misja**Cele Kierunkowe****Priorytety Rozwoju Regionalnego****Kierunki Działania**

1.2 Metodologia procesu planowania lokalnego rozwoju

Do opracowania Strategii rozwoju gminy Gąsawa zastosowano metodę planowania strategicznego ukierunkowanego na cel.. Istotą tej metody jest założenie, że wiedza potrzebna do opracowania strategii istnieje wśród liderów lokalnych, ale poszczególne jej elementy nie są dostatecznie skoordynowane i uporządkowane. Ważną, merytoryczną rolę w przygotowaniu strategii rozwoju gminy odgrywają liderzy lokalni, włączeni do zespołu planującego na podstawie ich:

- ❖ reprezentatywności,
- ❖ doświadczenia i wiedzy w sprawach gospodarczych i społecznych,
- ❖ gotowości do uczestniczenia w planowaniu rozwoju gminy.
- ❖ praca liderów lokalnych wspomagana jest przez tzw. moderatora.

Moderator to osoba z zewnątrz, której rola polega przede wszystkim na:

- ❖ kierowaniu dyskusją,
- ❖ dopingowaniu zespołu do twórczej pracy,
- ❖ porządkowaniu wypowiedzi i tworzeniu z nich większych struktur,
- ❖ utrwalaniu wyników pracy zespołu planującego,
- ❖ dostarczaniu informacji na temat rozwiązań stosowanych przez inne gminy,
- ❖ przygotowaniu końcowego opracowania strategii.

Osiąganie wyników, dochodzenie do rozwiązań, przez zespół planujący następuje na drodze tzw. konsensusu, czyli powszechnej zgody. w wypadku rozbieżności, których zaistnienie jest nieuniknione, a nawet wskazane, dąży się do wypracowania stanowiska, które może być zaakceptowane przez wszystkich członków zespołu planującego. Przyjęcie takiej zasady sprzyja utożsamianiu się osób tworzących strategię z wynikami ich pracy.

Praca metodą planowania strategicznego ukierunkowanego na cel odbywa się według następujących zasad:

- ❖ metoda porządkuje nie tylko sposób pracy nad strategią, ale reguluje również przebieg komunikacji pomiędzy członkami zespołu planującego,
- ❖ podstawową formą pracy jest planowanie w grupie, pozwala to na uzyskanie efektu synergii (wzmocnienia),

Zakłada się przy tym dodatkowo, że:

- ❖ planowanie powinno być elastyczne, otwarte na pojawiające się szanse.
- ❖ planowanie, to proces przełamywania schematów w myśleniu i działaniu.
- ❖ przyszłość gminy buduje się na jej wyjątkowości, wyróżnialności.
- ❖ proces tworzenia strategii jest jednocześnie procesem tworzenia kapitału społecznego gminy.
- ❖ strategia i zawarta w niej wizja rozwoju są siłą motoryczną rozwoju gminy, działającą na zasadzie wewnętrznej dynamiki.
- ❖ w trakcie tworzenia strategii nie trzeba wszystkiego rozumieć, wiedza przychodzi z czasem, gdy chce się ją osiąść, przyswoić. Nie wszystko da się zrozumieć od razu.
- ❖ w tworzeniu strategii duży udział ma wiara i intuicja.
- ❖ w strategii nie można zbyt ograniczać planowania istniejącymi realiami.
- ❖ w strategii trzeba uwzględniać różne rodzaje kapitałów: społeczny, intelektualny, finansowy, informacyjny. Nie zawsze ten finansowy jest najważniejszy.
- ❖ nie warto starać się o to by bardzo dokładnie określić to co ma być za 5, 10, 15

lat, zmiany postępują zbyt szybko, nie sposób ich dzisiaj przewidzieć, warto zostawić furtkę dla nowych, nieoczekiwanych możliwości.

- ❖ w tworzeniu strategii należy się dopasować do tego co wyznaczają światowe i europejskie trendy rozwojowe a nie udawać, że nas to nie dotyczy.
- ❖ przy pracy nad strategią trzeba umieć być dzieckiem, bawić się i mylić. Powaga, formalizm, nuda, zbyt wysiłek zabijają twórczość, prowadzą do oczywistości i w efekcie dają banał.
- ❖ strategia musi być twórcza, powinna zapalać do działania, prowokować, otwierać nowe horyzonty.

W Gminie Gąsawa proces planowania lokalnego rozwoju oparto na metodzie ośmiu etapów w ramach czterech faz procesu przygotowania i realizacji Strategii Rozwoju Gminy Gąsawa.

❖ etap przygotowawczy:

- wstępne konsultacje dotyczące metod tworzenia strategii
- wybór firmy do prowadzenia prac związanych z tworzeniem strategii;
- analiza podmiotów przedsięwzięcia, czyli wybór członków zespołu planującego rozwój gminy Gąsawa.

❖ etap analizy stanu gminy Gąsawa oraz badania i konsultacje z tym związane:

- badania i analiza danych statystycznych,
- przygotowanie ankiet do badań sytuacji społeczno - gospodarczej gminy Gąsawa w poszczególnych sektorach działalności,
- przygotowanie analizy potencjału gminy metodą SWOT
- przygotowanie Raportu o stanie gminy Gąsawa

❖ etap planowania strategii:

- formułowanie planów działań (obszarów problemowych, wizji, misji, celów, kierunków, założeń, programów operacyjnych, projektów i zadań),
- integrowanie planów działań poszczególnych sektorów gminy w usystematyzowany, strategiczny dokument planistyczny,
- przygotowanie systemu wdrożenia, oceny, monitorowania i aktualizacji strategii

❖ etap realizacji strategii:

- dodatkowe konsultacje społeczne,
- podsumowanie wyników prac
- przygotowanie końcowego dokumentu Strategii Rozwoju Gminy Gąsawa

2.1 Wybór zasadniczych obszarów problemowych Gminy Gąsawa

Wybór trzech niżej wymienionych głównych obszarów problemowych dla Gminy Gąsawa :

1	ROZWÓJ NOWOCZESNEJ GOSPODARKI
2	ROZWÓJ ZASOBÓW LUDZKICH
3	POPRAWA STANDARDÓW ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

wiąże się ściśle z zaktualizowanym dokumentem programowym „**Strategia Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2020**”, która została przyjęta Uchwałą nr XLI/586/05 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 12 grudnia 2005 r.

Celem nadrzędnym Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2020 jest poprawa **konkurencyjności regionu i podniesienie poziomu życia mieszkańców przy respektowaniu zasad zrównoważonego rozwoju**.

Strategia postuluje działania w trzech priorytetowych obszarach:

rozwój nowoczesnej gospodarki, unowocześniania struktury przestrzenno-funkcjonalnej regionu oraz odpowiedniego rozwoju zasobów ludzkich.

Strategicznymi działaniami w sferze bezpośrednio gospodarczej są:

kreowanie warunków przedsiębiorczości i upowszechnianie innowacji, wzmacnianie konkurencyjności regionalnej gospodarki rolnej oraz promocja rozwoju turystyki.

Wybór trzech w/w priorytetowych obszarów znajduje również swoje potwierdzenie w dokumentach programowych i strategicznych rządu RP, województwa oraz Wspólnoty Europejskiej:

Tabela 12. Spójność Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013 z dokumentami programowymi i strategicznymi rządu RP, województwa oraz Wspólnoty Europejskiej.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013		Strategia Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007 – 2020	Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013 (NSS) (Decyzja KE z maja 2007 r.)	Strategia Rozwoju Kraju 2007-2015 (projekt z 29.11.2006r. przyjęty przez RM)	Strategiczne Wytyczne Wspólnoty dla spójności na lata 2007-2013 (Decyzja Rady z dnia 6 października 2006 r.)
Cele	Osie priorytetowe				
1. Zwiększenie atrakcyjności województwa kujawsko-pomorskiego	Osie priorytetowa 1. Rozwój infrastruktury technicznej	Priorytetowy obszar działań 2: Unowocześnianie struktury funkcjonalno-przestrzennej regionu Działanie 2.2. Rozwój infrastruktury technicznej	Cel szczegółowy 3: Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski Cel szczegółowy 6: Wyrównywanie szans rozwojowych i wspomaganie zmian strukturalnych na obszarach wiejskich	Priorytet 2: Poprawa stanu infrastruktury technicznej i społecznej Priorytet 5: Rozwój obszarów wiejskich	Wytyczna 1: Zwiększenie atrakcyjności Europy i jej regionów pod względem inwestycji i zatrudnienia 1.1. Rozszerzenie i poprawa infrastruktury transportowej 1.3. Podjęcie kwestii intensywnego wykorzystania tradycyjnych źródeł energii w Europie
	Osie priorytetowa 2. Zachowanie i racjonalne użytkowanie środowiska przyrodniczego	Priorytetowy obszar działań 2: Unowocześnianie struktury funkcjonalno-przestrzennej regionu Działanie 2.2. Rozwój infrastruktury technicznej Działanie 2.6. Zachowanie i wzbogacanie zasobów środowiska przyrodniczego	Cel szczegółowy 3: Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski Cel szczegółowy 6: Wyrównywanie szans rozwojowych i wspomaganie zmian strukturalnych na obszarach wiejskich	Priorytet 2: Poprawa stanu infrastruktury technicznej i społecznej Priorytet 5: Rozwój obszarów wiejskich	Wytyczna 1: Zwiększenie atrakcyjności Europy i jej regionów pod względem inwestycji i zatrudnienia 1.2. Wzmocnienie synergii pomiędzy ochroną środowiska a wzrostem 1.3. Podjęcie kwestii intensywnego wykorzystania tradycyjnych źródeł energii w Europie
2. Zwiększenie konkurencyjności gospodarki regionu	Osie priorytetowa 4. Rozwój infrastruktury społeczeństwa informacyjnego	Priorytetowy obszar działań 2: Unowocześnianie struktury funkcjonalno-przestrzennej regionu Działanie 2.3. Rozwój infrastruktury społeczeństwa informacyjnego	Cel szczegółowy 1: Poprawa jakości funkcjonowania instytucji publicznych oraz rozbudowa mechanizmów partnerstwa Cel szczegółowy 3: Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski Cel szczegółowy 4: Podniesienie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw, w tym szczególnie sektora wytwórczego o wysokiej wartości dodanej oraz sektora usług Cel szczegółowy 6: Wyrównywanie szans rozwojowych i wspomaganie zmian strukturalnych na obszarach wiejskich	Priorytet 1: Wzrost konkurencyjności i innowacyjności gospodarki Priorytet 2: Poprawa stanu infrastruktury technicznej i społecznej Priorytet 5: Rozwój obszarów wiejskich	Wytyczna 2: Poprawa poziomu wiedzy i innowacyjności na rzecz wzrostu 2.3. Promowanie społeczeństwa informacyjnego dla wszystkich Wytyczna 3: Zwiększenie liczby i poprawa jakości miejsc pracy 3.5. Wspieranie utrzymania dobrego poziomu zdrowia pracowników
	Osie 5. Wzmocnienie konkurencyjności przedsiębiorstw	Priorytetowy obszar działań 1: Rozwój nowoczesnej gospodarki Działanie 1.1. Kreowanie warunków przedsiębiorczości i upowszechnianie innowacji	Cel szczegółowy 2: Poprawa jakości kapitału ludzkiego i zwiększenie spójności społecznej Cel szczegółowy 4: Podniesienie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw, w tym szczególnie sektora wytwórczego o wysokiej wartości dodanej oraz sektora usług Cel szczegółowy 6: Wyrównywanie szans rozwojowych i wspomaganie zmian strukturalnych na obszarach wiejskich	Priorytet 1: Wzrost konkurencyjności i innowacyjności gospodarki Priorytet 5: Rozwój obszarów wiejskich	Wytyczna 2: Poprawa poziomu wiedzy i innowacyjności na rzecz wzrostu 2.1. Zwiększenie i lepsze ukierunkowanie inwestycji w BRT 2.2. Ułatwienie innowacji i promowanie przedsiębiorczości 2.4. Poprawa dostępu do finansowania
	Osie 6. Wsparcie rozwoju turystyki	Priorytetowy obszar działań 1: Rozwój nowoczesnej gospodarki Działanie 1.3. Promocja rozwoju turystyki	Cel szczegółowy 4: Podniesienie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw, w tym szczególnie sektora wytwórczego o wysokiej wartości dodanej oraz sektora usług Cel szczegółowy 6: Wyrównywanie szans rozwojowych i wspomaganie zmian strukturalnych na obszarach wiejskich	Priorytet 2: Poprawa stanu infrastruktury technicznej i społecznej	Wytyczna 2: Poprawa poziomu wiedzy i innowacyjności na rzecz wzrostu 2.2. Ułatwienie innowacji i promowanie przedsiębiorczości

3. Poprawa poziomu i jakości życia mieszkańców	Oś priorytetowa 3. Rozwój infrastruktury społecznej	Priorytetowy obszar działań 2: Unowocześnianie struktury funkcjonalno-przestrzennej regionu Działanie 2.4. Rozwój infrastruktury społecznej Działanie 2.5. Promocja dziedzictwa kulturowego	Cel szczegółowy 2: Poprawa jakości kapitału ludzkiego i zwiększenie spójności społecznej Cel szczegółowy 3: Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski Cel szczegółowy 6: Wyrównywanie szans rozwojowych i wspomaganie zmian strukturalnych na obszarach wiejskich	Priorytet 2: Poprawa stanu infrastruktury technicznej i społecznej Priorytet 5: Rozwój obszarów wiejskich	Wytyczna 3. Zwiększenie liczby i poprawa jakości miejsc pracy 3.3. Zwiększenie inwestycji w kapitał ludzki poprzez lepszą edukację i poprawę kwalifikacji 3.5. Wspieranie utrzymania dobrego poziomu zdrowia pracowników Węskza liczba lepszych miejsc pracy
	Oś priorytetowa 7. Wspieranie przemian w miastach i obszarach wymagających odnowy	Priorytetowy obszar działań 2: Unowocześnianie struktury funkcjonalno-przestrzennej regionu Działanie 2.1. Wspieranie rozwoju sieci osadniczej	Cel szczegółowy 5: Wzrost konkurencyjności polskich regionów i przeciwdziałanie ich marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej	Priorytet 6: Rozwój regionalny i podniesienie spójności terytorialnej	Uwzględnia terytorialny wymiar polityki spójności, wkład miast we wzrost i zatrudnienie
	Oś priorytetowa 8. Pomoc techniczna		Cel szczegółowy 1: Poprawa jakości funkcjonowania instytucji publicznych oraz rozbudowa mechanizmów partnerstwa Program Pomoc Techniczna		Wytyczna 3: Zwiększenie liczby i poprawa jakości miejsc pracy 3.4. Zdolności administracyjne
Cel nadrzędny – strategiczny					
Poprawa konkurencyjności województwa oraz spójności społeczno-gospodarczej i przestrzennej obszarów	Poprawa konkurencyjności regionu i podniesienie poziomu życia mieszkańców przy respektowaniu zasad zrównoważonego rozwoju	Tworzenie warunków dla wzrostu konkurencyjności gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz wzrost poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej	Podniesienie poziomu i jakości życia mieszkańców Polski: poszczególnych obywateli i rodzin.	Wytyczna 1: Zwiększenie atrakcyjności Europy i jej regionów pod względem inwestycji i zatrudnienia Wytyczna 2: Poprawa poziomu wiedzy i innowacyjności na rzecz wzrostu Wytyczna 3: Zwiększenie liczby i poprawa jakości miejsc pracy	

Konieczność wyboru w/w obszarów problemowych została potwierdzona szczegółowymi pracami zespołów programowych ds. Strategii Rozwoju Gminy Gąsawa w ankietach dotyczących: oceny stanu poszczególnych dziedzin, preferowanych kierunków rozwoju oraz oczekiwań zmian, jak również w dokonanej analizie problemów z określeniem skali natężenia problemów oraz ustaleniem między nimi związków przyczynowo skutkowych.

W trakcie wyznaczania głównych obszarów problemowych kierowano się niezwykle ważną zasadą, która mówi, iż **cel determinuje działanie (nigdy na odwrót)**. Pamiętano również o tym, że zawsze działanie, jakie podejmujemy, wynika z przyjętego przez nas celu. W trakcie prac była to podstawowa zasada skutecznego planowania, w tym strategicznego.

Aby ten etap przebiegał prawidłowo wyznaczono najprościej w oparciu o metodę „drzewa problemów” główny cel strategiczny, który powinien determinować rodzaj i charakter działań w ściśle określonym i ograniczonym obszarze problemowym.

Wynikiem prac zespołowych było tzw. **„Drzewo problemów”**, które stało się kompleksowym diagramem pokazującym logiczne związki przyczynowo – skutkowe pomiędzy sytuacjami postrzeganymi jako negatywne w danym obszarze planowania (oświata i kultura, zdrowie i pomoc społeczna, rolnictwo, ekologia i turystyka, infrastruktura i przedsiębiorczość, ogólnym) oraz pozwoliło wskazać główne obszary problemowe.

Analiza problemów obejmowała następujące etapy:

- Określenie problemów przez zespół koordynacyjny oraz zespoły programowe ds. prac nad Strategią Rozwoju Gminy Gąsawa,
- Dokonanie analizy problemów oraz ustalenie istniejących między nimi związków przyczynowo – skutkowych,
- Podział problemów na grupy głównych zagadnień analizowanych w ramach strategii,
- Zobrazowanie powyższych związków przyczynowo skutkowych przy pomocy schematu blokowego (drzewo problemów),
- Ustalenie głównych obszarów problemowych

Wyniki przeprowadzonych ankiet w czasie warsztatów szkoleniowych zespołu koordynacyjnego i zespołów programowych Strategii Rozwoju Gminy Gąsawa jednoznacznie potwierdziły konieczność rozwiązywania szeregu problemów, które występują w Gminie Gąsawa. Całość prac analitycznych została zawarta w przygotowanym Raplocie o stanie Gminy Gąsawa za okres 2003 – 2007. Dokument ten stanowi integralną część Strategii Rozwoju Gminy Gąsawa 2008 – 2020.

I Rozwój nowoczesnej gospodarki, w tym rolnictwa, przedsiębiorczości oraz turystyki w zgodzie z zasadami ekologii

Obszary wiejskie

W Polsce za obszary wiejskie przyjmuje się obszary poza zasięgiem miast, czyli obszary obejmujące tereny gmin wiejskich i miejsko-wiejskich, gdyż zarówno jedne, jak i drugie mają wyraźne cechy peryferii. Definicja taka przyjęta została zgodnie z *Rejestrem Użytkowania Gruntów* i służy głównie uruchamianiu instrumentów pomocy państwa dla rozwoju obszarów wiejskich.

Według **OECD** (Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju) można wyróżnić dwa hierarchiczne uporządkowane poziomy jednostek terytorialnych: lokalny i regionalny. Na poziomie jednostek szczebla podstawowego – gmin (NUTS 5)¹, **OECD** identyfikuje obszary wiejskie jako obszary zamieszkałe przez mniej niż 150 osób na 1 km².

Według danych GUS Bydgoszcz 2006 obszar wiejski zajmuje w Gminie Gąsawa 136 km² powierzchni i zamieszkały jest przez 5238 mieszkańców, w tym 2598 mężczyzn i 2640 kobiet. Wskaźnik gęstości zaludnienia Gminy Gąsawa wynosi 39 mieszkańców na 1 km², natomiast ilości kobiet na 100 mężczyzn równa się 102.

Rolnictwo uznawane jest za podstawową formę działalności produkcyjnej człowieka, mającej na celu wytworzenie żywności oraz materiałów i surowców przeznaczonych do innych celów, poprzez uprawę roślin i chów zwierząt, przy wykorzystaniu dostępnych technik produkcji, zasobów oraz sił przyrody (*Encyklopedia Agrobiznesu 1998*).

Z punktu widzenia polityki duże znaczenie mają tzw. obszary problemowe (**Gralak, 1999, Typologia wiejskich obszarów problemowych**). Są to obszary, gdzie tradycyjne rolnictwo wciąż ma dominującą rolę w gospodarce. W obszarach tych występują – w mniejszym lub większym zakresie – takie niekorzystne zjawiska, jak: słaby rozwój gospodarczy, niekorzystna sytuacja demograficzna, niesprzyjające działalności gospodarczej środowisko naturalne, duża odległość od ośrodków życia gospodarczego, brak podstawowej infrastruktury technicznej, niedorozwój sfery lokalnego małego biznesu, niedostatek instytucji finansowych, informacyjnych i doradczych, niski poziom wykształcenia i kwalifikacji zawodowych ludności itp.

Obszary te w gminie zagrożone są depopulacją, postępującym gospodarczym upadkiem i degradacją społeczno- kulturalną. Obszary problemowe w gminie nie są w stanie we własnym zakresie pokonać barier rozwojowych. Powinny zatem stanowić jeden z głównych przedmiotów oddziaływania polityki lokalnej.

Wyzwania, które aktualnie stoją przed gminą związane są przede wszystkim z koniecznością zmiany struktur wiejskich (agrarnej, społeczno-zawodowej ludności wiejskiej, majątku produkcyjnego, produkcji, instytucji i organizacji wiejskich itp.),

poprawą efektywności gospodarowania, zwłaszcza w rolnictwie oraz wzrostu konkurencyjności na rynkach regionalnych, krajowym i międzynarodowym.

Należy, więc na nowo zdefiniować pozycję i rolę obszarów wiejskich w strukturze życia gospodarczego gminy Gąsawa, tym bardziej że rolnictwo kujawsko-pomorskie odznacza się wysokim stopniem towarowości produkcji, jest ono przodującym w kraju producentem surowców dla przetwórstwa rolno spożywczego, ale nie jest przodującym przetwórcą tych surowców. Niezadowalający stan lokalnego przetwórstwa rolno-spożywczego postrzegany

jest jako problem, którego skuteczne rozwiązywanie może być źródłem nowych miejsc pracy poza rolnictwem.

Obszary wiejskie gminy, łatwiej dostępne przez rozwinięty system transportu i telekomunikacji, stawać się będą nie tyle synonimem przestrzeni rolniczej, ile strefami inwestycji, drobnej przedsiębiorczości, oferującymi miejsca pracy i życia dla mieszkańców wsi i tej wpływowej części społeczeństwa konsumpcyjnego, dla której posiadanie wartości materialnych nie jest najważniejsze.

Jak można przewidywać – w przyszłości nasilą się dążenia do ograniczania produkcji rolnej, natomiast zwiększy się znaczenie nowych przedsięwzięć, zorientowanych na konsumpcję, rekreację, ochronę środowiska.

To z kolei stworzy szanse dla nowej – pozarolniczej – działalności gospodarczej w gminie.

Wg materiałów prognostycznych zakłada się, że struktura pracujących w gminie zbliży się do obecnej przeciętnej struktury w krajach Unii Europejskiej, gdzie udział:

- sektora I – rolnictwo = 8%,
- sektor II – przemysł, budownictwo, transport = 28%,
- sektor III – usługi = 64%.

Celem działań w zakresie tego obszaru problemowego byłyby:

- mobilizacja i wspieranie aktywności społeczności lokalnych, w tym wiejskich,
- upowszechnianie wiedzy na temat funkcjonowania gospodarki rynkowej, samorządności i społeczeństwa obywatelskiego – tworzenie klimatu i możliwości jak najlepszych warunków organizacyjno-prawnych i ekonomicznych dla działalności gospodarczej i służącej poprawie bytu ludności obszarów wiejskich,
- przygotowywanie i upowszechnianie inicjatyw służących tworzeniu miejsc pracy na obszarach wiejskich,
- kształcenie liderów społeczności lokalnych w zakresie umiejętności organizowania, motywowania, mobilizacji społecznej, poszukiwania nowych możliwości, tworzenia instytucji itp.,
- tworzenie ośrodków kształcenia i permanentnego doskonalenia zawodowego młodzieży wiejskiej
- kształtowanie wzorców gospodarowania i stylów życia harmonijnie godzących wymogi rozwoju oraz efektywności gospodarczej z wymogami ochrony środowiska naturalnego i kulturowego obszarów wiejskich,
- wspieranie przedsiębiorczości na obszarach wiejskich, w tym dywersyfikacji rolnictwa i rozwoju usług, drobnej wytwórczości, ośrodków rekreacji i rehabilitacji, rozwoju agroturystyki, przetwórstwa, przechowalnictwa, upraw specjalnych i „niszowych” itp.,
- tworzenie warunków do rozwoju fizycznego, intelektualnego, kulturalnego, psychicznego mieszkańców obszarów wiejskich.

Przy formułowaniu programów działań w zakresie rozwoju aktywizacji społeczno gospodarczej obszarów wiejskich gminy należy uwzględnić zjawiska charakterystyczne dla Unii Europejskiej, do których między innymi należą:

- stały wzrost produkcji rolniczej poprzez koncentrację gospodarstw i wzrost jej skali,
- zmiana roli wsi i rolnictwa w lokalnej gospodarce (wieś zmierza do tzw. wsi wielo-funkcyjnej),
- zmniejszenie zatrudnienia, wzrost wydajności pracy i dochodów, tworzenie grup producenckich,
- zwiększenie różnorodnych powiązań dotyczących głównie handlu i

- współpracy, powiązanie przekształceń strukturalnych rolnictwa ze zmianami społecznymi,
- dążenie do osiągnięcia równowagi interesów producentów rolnych i konsumentów żywności.

II. Rozwój zasobów ludzkich, w tym infrastruktury edukacyjnej, społecznej, zdrowotnej oraz kulturalnej gminy

System edukacyjny z całą lokalną infrastrukturą edukacyjną tworzy wiedzę, kwalifikacje, wartości - jest więc istotnym czynnikiem lokalnego rozwoju gospodarczego i społecznego, a także określa jakość życia mieszkańców oraz decyduje o zasobności gminy.

W czasach radykalnej zmiany gospodarczej i technologicznej szczególnie system kształcenia zawodowego staje przed zadaniem, jak rozwijać kształcenie zorientowane na praktykę nie znając perspektyw zatrudnienia.

Jednym ze sposobów realizacji tego zadania jest przybliżenie kształcenia zawodowego do rzeczywistości przedsiębiorstw i lokalnych rynków pracy, a także zorientowanie programów, metod szkoleń na kształtowanie umiejętności nie tylko technicznych, ale w równie istotnym stopniu społecznych, umożliwiających radzenie sobie z niepewnością i przewyżczanie bezrobocia.

W nowych warunkach oświata winna wyposażać w rozległe kompetencje, przygotowywać do działań elastycznych, kształtować przedsiębiorczość, sprawne funkcjonowanie na rynku pracy.

Zmiany społeczno-gospodarcze, które dokonują się w Polsce są więc źródłem przeobrażeń zarówno w systemie oświaty, jak i oczekiwań społecznych wobec edukacji, opieki społecznej i zdrowotnej.

Edukacja i kultura mogą i powinny stać się podstawą integracji cywilizacji naukowo-technicznej, informacyjnej i humanistycznej. Czasy „transformacji systemowej” i wielkiej „zmiany społecznej” to poważne wyzwanie, szansa rozwojowa, ale także zagrożenie w sferze wartości i postaw ludzi

Teraźniejszość i przyszłość są nam nie tyle dane, co „zadane”. Dlatego tak dużo rodzi się pytań, problemów i dylematów oraz rozwija dyskursy na tematy celów edukacji, kultury, ich związków z życiem społecznym, a także procesów integracji i dezintegracji.

Chodzi więc o to, aby edukacja i kultura „zmuszały dzieje, żeby służyły wartości” oraz **wspomagały jednostki, zbiorowości ludzkie i całe społeczeństwo** w racjonalnym wyborze sensów życia i w procesie ich samorealizacji.

Edukacja i kultura przenikają się i wzajemnie warunkują. Kultura jest treścią, a zarazem wynikiem edukacji. Edukacja – realizowana w duchu wartości – jest więc wektorem kultury.

Edukacja i kultura penetrują podobne obszary życia ludzkiego, uczą poznawania świata, ludzi i samego siebie, a przez to dokonywania wyboru wartości oraz wybierania pól i form aktywności. Dokonują także „obrachunku z przeszłością” oraz ukazują możliwość różnych pozytywnych i negatywnych „wizji przyszłości”.

Najważniejszą sprawą dla edukacji i kultury są wartości, kryteria i drogi ich wyboru oraz związany z nimi problem ideału i wzorca osobowego współczesnej i przyszłej Polski i Europy. Chodzi o przechodzenie „od koncepcji człowieka oświeconego do paradygmatu kształcenia innowacyjnego” i o to, aby: „Mądrość polegała na pojednaniu racji rozumu z humanistycznymi wartościami” (J. Koziński).

W raporcie Komitetu Prognoz pt. „W perspektywie roku 2010” określono cechy takiego wzorca osobowego. Kształcenie cech osobowych jednostki odbywa się w procesie uczestnictwa w różnych formach edukacji i samokształcenia oraz uczestnictwa biernego i czynnego w kulturze zarówno wyższej, jak i masowej.

Podstawowa idea współczesnej edukacji **„Rozumieć świat – kierować sobą”** oznacza również poszukiwanie sposobów i mechanizmów „wrastania” w kulturę, jej współtworzenie.

Kulturę rozumie się bowiem jako zespół wartości, w szczególności takich jak: prawda, wolność, demokracja, piękno, dobro, odpowiedzialność za siebie i innych.

Realizację postulatu kształtowania osobowości zdolnych do rozwiązywania duchowych i materialnych problemów współczesności mogą zapewnić tylko: z jednej strony – nowoczesna edukacja i dynamiczna kultura, z drugiej – jakość życia społecznego i stan ekonomiczny kraju, które określają w ostateczności ludzkie zachowania i postawy.

Zmieniający się i zagrożony świat stawia przed edukacją i kulturą takie problemy, jak: ekologia, zdrowie, tożsamość i humanizacja stosunków społecznych, nowe wymagania organizacji życia społecznego, bezpieczeństwo wewnętrzne i „ład w świecie” duchowym i materialnym. Wymaga to większej zdolności w kierowaniu własnym losem przy uwzględnieniu podstawowych wartości oraz „nowego rozumienia edukacji i kultury”.

Edukacja i kultura jako procesy wielostronne, wielofunkcyjne, interdyscyplinarne i nieustające, przebiegają w trzech wymiarach czasowych: przeszłości, teraźniejszości i przyszłości. Dotyczą jednocześnie środowiska, Polski, Europy i świata

Występują w nich trzy sfery: poznawcza, emocjonalna i praktyczna. Ich integracja może zapewnić podstawę do poszukiwania wartości, ich promowania, przyjmowania oraz kształtowania stylów życia. Dezintegracja osobowości może zaś rodzić zagubienie i pustkę oraz wpływać niekorzystnie na motywację do pracy nad sobą i działań społecznych.

Wprowadzony nowy i ciągle modyfikowany system szkolny w założeniach lepiej dostosowany do potrzeb rynku pracy i aspiracji edukacyjnych społeczeństwa, poprzez działania nakierowane na zwiększenie poziomu wykształcenia społeczeństwa, sprzyja zwiększeniu szans na uzyskanie pracy. Podnoszenie jakości

kształcenia na wszystkich poziomach, sprzyja z kolei wyrównywaniu szans, zwiększa jednostkową mobilność, indywidualną zaradność i przedsiębiorczość.

Istotnym wyzwaniem, wobec którego staje system oświaty jest coraz szerszy udział w programach Unii Europejskiej, co oznacza przede wszystkim włączenie gospodarki kraju oraz miast i gmin do jednolitego rynku Unii Europejskiej - swobodny przepływ nie tylko kapitału, towaru i usług, ale także osób.

Stąd zadaniem oświaty również na poziomie lokalnym jest przygotowanie do uczestnictwa w tego rodzaju możliwościach.

Właściwy wymiar i sens poprawy warunków edukacyjnych gminy zawiera się w hasłach: uczyć się, aby wiedzieć, uczyć się, aby działać, uczyć się, aby żyć wspólnie z innymi i uczyć się, aby być (Delors, 1998).

Świadomość tak wielkiego znaczenia gospodarki lokalnej opartej na wiedzy łączy się z oczekiwaniami pod adresem polityki oświatowej miast i gmin, organizacji pozarządowych, oczekiwaniami dotyczącymi edukacji: zróżnicowania ofert i form kształcenia, jego jakości i adekwatności do potrzeb rynku pracy, aspiracji i potrzeb edukacyjnych jednostek.

System lokalnych usług oświatowych może przyczynić się w gminie do wzrostu poziomu wykształcenia i kwalifikacji, pobudzania przedsiębiorczych postaw i umiejętności mieszkańców oraz szans dzieci i młodzieży.

W erze „cywilizacji informacyjnej” i „globalnej wioski” oraz transformacji systemowej, stajemy wobec nowych szans i wyzwań, a także pytań o cele, zadania i sposoby organizacji edukacji i kultury, o ich relacje do innych dziedzin życia. Potrzebna jest więc nowa wiedza o wartościach, tendencjach rozwojowych i aspiracjach ludzkich. Niezbędne staje się rozwijanie wyobraźni, myślenia problemowego, wariantowego i perspektywnego, a także kształtowanie umiejętności multimedialnego działania.

Tylko wtedy edukacja i kultura będą bliżej życia oraz potrzeb ludzi, a przez to realnie wpływać na jakość i rolę czynnika ludzkiego w rozwoju i postępie społecznym.

Może wtedy nie w pełni aktualną będzie diagnoza stanu naszej rzeczywistości, o której pisała Wisława Szymborska: *Obeznani w przestworzach od ziemi do gwiazd, gubimy się w przestrzeni od ziemi do głowy.*

Lokalna polityka społeczna dotycząca również rozwoju infrastruktury społecznej i zdrowotnej rozumiana jako działania zmierzające do poprawy warunków życia mieszkańców i coraz pełniejszego zaspokojenia jej potrzeb, w tym również przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych jest także niezmiennie ważnym obszarem zmian dostosowawczych miast i gmin do standardów Unii Europejskiej.

Rzeczony pomocy społecznej po 1989 roku odbywał się pod hasłami decentralizacji państwa i tworzenia samorządności lokalnej, która do tej pory nie jest zakończona.

Główny problem - dualizm celów stawianych pomocy społecznej, co odzwierciedlał podział zadań wykonywanych przez ośrodki pomocy społecznej (zadania własne ze środków samorządu, zadania zlecone z budżetu centralnego)

Miejsko gminne ośrodki pomocy społecznej stały się lokalnym partnerem państwowej pomocy społecznej.

Placówki rządowe (wojewódzkie zespoły pomocy społecznej) przyjęły rolę organizatora pomocy, pełniąc funkcje programowe, regulacyjne i kontrolne na szczeblu regionalnym Organizacje samorządowe (miejsko gminne ośrodki pomocy społecznej) świadczą usługi materialne w miejscu zamieszkania.

Lokalna pomoc społeczna:

- spełniała cele doraźne, interwencyjne
- była istotnym elementem polityki przekształcania całego systemu zabezpieczenia społecznego

Kierunek działań - przetwarzanie programów powszechnych w programy selektywne, dostępne po spełnieniu kryterium dochodowego

Skutek - przesuwanie świadczeń z ubezpieczenia społecznego i zaopatrzenia społecznego do pomocy społecznej, ograniczona podmiotowość Gminy w zakresie polityki społecznej i pomocy społecznej

Biurokratyzacja systemu (zwiększanie liczby klientów i zadań przy ograniczonych środkach). Dystrybucja środków finansowych i kontroli administracyjnej zasadności ich przyznawania kosztem pracy socjalnej, usług niematerialnych, aktywizacji klientów, itp.

Nowoczesna pomoc społeczna znajduje się w fazie procesu zmian i reform, które kontynuowane były w latach 2003 -2004 w celu między innymi ograniczenia kosztów funkcjonowania oraz poprawy efektywności pomocy społecznej.

W założeniach tej reformy ma nastąpić dalsza: decentralizacja zadań społecznych państwa, rozwój samorządności, upodmiotowienie społeczności lokalnych, uczynienie z rodziny głównego podmiotu polityki społecznej, odbudowa społeczeństwa obywatelskiego zgodnie z zasadą subsydiarności.

Zmiany w tej sferze obejmują obecnie szersze wprowadzenie do działań publicznych organizacji pomocy czynnika społecznego, uzupełnienie sektora samorządowej pomocy przez organizacje pozarządowe i indywidualnych wolontariuszy (*Ustawa o działalności pożytku publicznego i wolontariacie z 2003 roku*)

Aktywna polityka społeczna na rzecz zagrożonych wykluczeniem długotrwałych klientów pomocy społecznej poprzez próbę ich aktywizacji zawodowej (*Ustawa o zatrudnieniu socjalnym z 2003 roku*)

Upodmiotowienie i aktywizacja użytkownika pomocy społecznej. Wprowadzenie kontraktu jako warunku przyznania wsparcia materialnego.

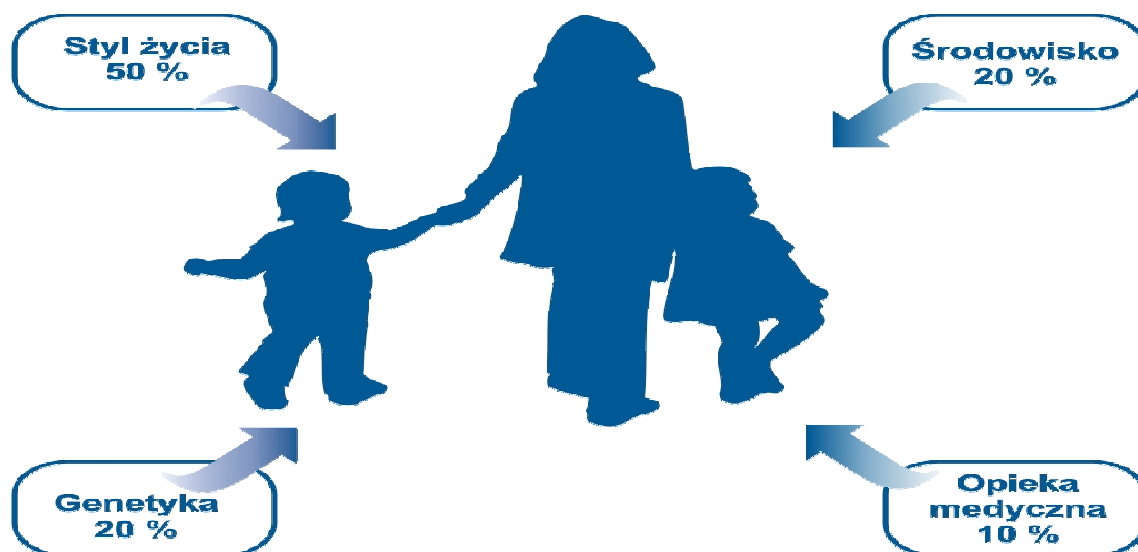
Wyniki przeprowadzonych ankiet w czasie wariatów szkoleniowych zespołu koordynacyjnego i zespołów programowych Strategii Rozwoju Gminy Gąsawa jednoznacznie potwierdzają: konieczność budowy ośrodków opiekuńczych, mieszkań komunalnych, zmniejszenie negatywnych skutków problemów społecznych, głównie związanych z bezrobociem, sytuacją

osób niepełnosprawnych, starszych oraz rodzin, dalszego rozwoju bazy lokalowej oraz jakościowego rozwoju usług socjalnych i zdrowotnych wynikający z potrzeb społeczności lokalnej oraz aktywności społecznej mieszkańców,

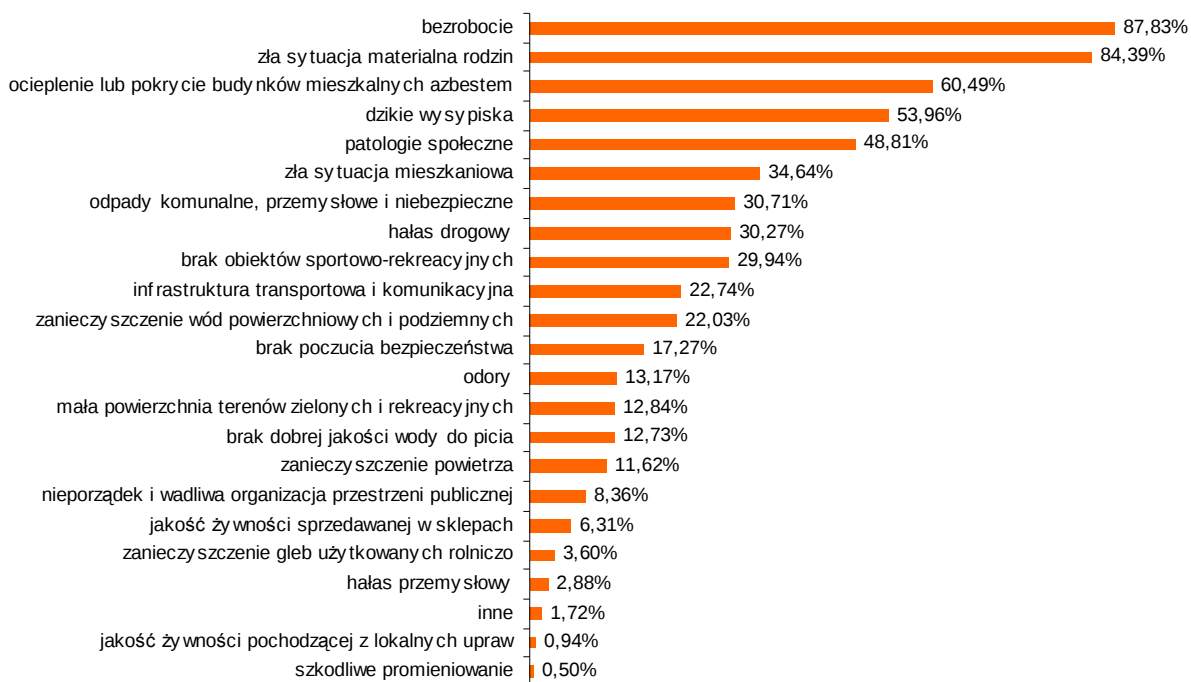
III. Poprawa standardów życia mieszkańców , w tym infrastruktury

Jakość życia (jego standard) zależy nie tylko w gminie od osobistych dochodów jej mieszkańców, ale również zdeterminowana jest stanem infrastruktury technicznej w gminie oraz systemem, organizacją i funkcjonowaniem instytucji służących zaspokajaniu potrzeb zbiorowych, takich jak zdrowie, edukacja, kultura, pomoc społeczna, bezpieczeństwo.

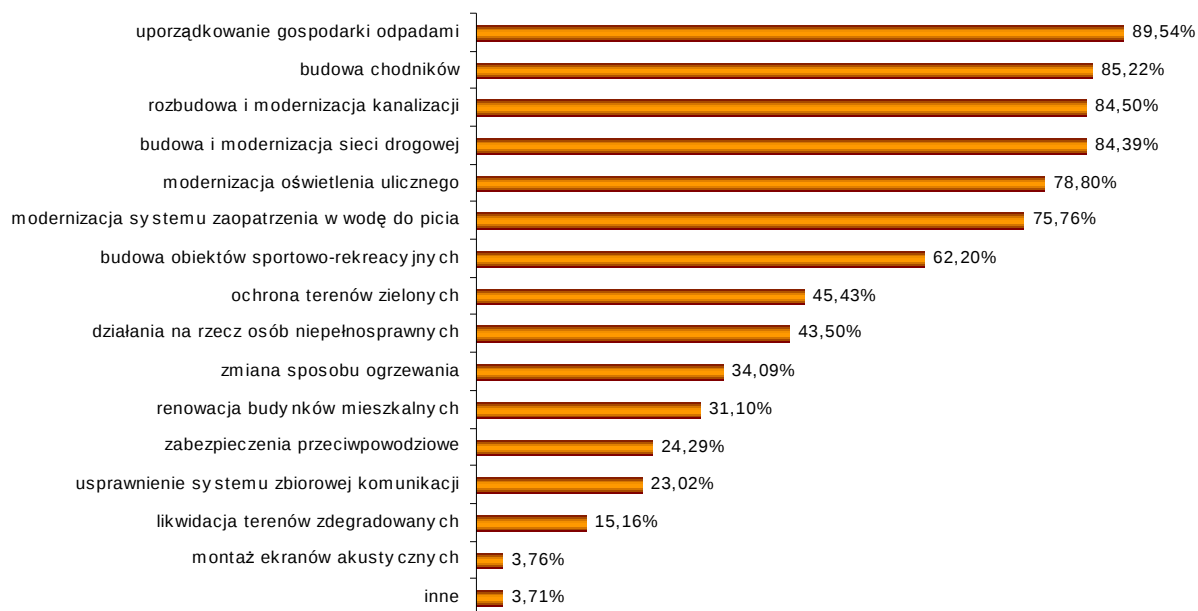
Czynniki wpływające na jakość życia mieszkańców, w tym na ich zdrowie

Najważniejsze problemy występujące w gminach wpływające na jakość życia mieszkańców (badania ankietowe jednostek samorządowych w Polsce)

Działania mające na celu poprawę jakości życia mieszkańców realizowane w gminach (badania ankietowe jednostek samorządowych w Polsce)

Władze samorządowe stosują szereg działań, które mają na celu pobudzanie rozwoju gminy, najczęściej poprzez wpływ na warunki działalności gospodarczej.

Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości musi uwzględniać czynniki zewnętrzne, jak i wewnętrzne. W dużej mierze czynniki zewnętrzne determinują zachowanie gmin, ponieważ to one stają się głównymi odbiorcami impulsów płynących z otoczenia zewnętrznego.

Gmina jest pracodawcą, zleceniodawcą, klientem i inwestorem, dlatego mechanizmy które może stosować wpływają na działalność firm prywatnych. Praktycznie każde działanie Gminy ma bezpośredni lub pośredni wpływ na lokalne firmy.

Instrumenty wspierania przedsiębiorczości lokalnej można podzielić najogólniej na dochodowe (zwolnienia i ulgi podatkowe) i wydatkowe (inwestycje, promocja i informacja).

Trwały wzrost gospodarczy, jak również zmiany jakości życia mieszkańców nie są więc możliwe bez inwestycji. Dlatego szanse wzrostu jakości życia mieszkańców, rozwoju gospodarczego oceniać trzeba m.in. na podstawie zakresu i rodzaju prowadzonych w gminie inwestycji.

O ważności inwestycji gminnych dla wzrostu jakości życia mieszkańców, dla rozwoju lokalnych firm oraz rozwoju gospodarczego w ogóle decydują następujące cechy:

- dobrze zaplanowane inwestycje infrastrukturalne powodują kolejne inwestycje (np. uzbrojenie terenów pod budownictwo przyciąga inwestorów budowlanych)
- inwestycje finansowane przez gminę dają pracę lokalnym firmom, a więc tworzą koniunkturę na lokalnym rynku usług budowlanych,
- inwestycje są najskuteczniejszą metodą zapobiegania bezrobociu tworząc lokalny rynek pracy,
- inwestycje podnoszą na stałe standard życia mieszkańców – powstają wodociągi, kanalizacja, drogi itd., z czego mieszkańcy będą ciągle korzystać
- brak niezbędnych inwestycji w dziedzinie telekomunikacji, zaopatrzenia w energię, wodę itp.-stanowi niebezpieczną barierę w lokalnym rozwoju gospodarczym
- brak inwestycji w dziedzinie ochrony środowiska jest barierą rozwoju zrównoważonego i może na trwałe pogorszyć jakość życia mieszkańców
- brak inwestycji w niektórych dziedzinach (np. w budownictwo mieszkaniowe, bezpieczeństwo publiczne) powoduje, że nie zaspokojone zostaną podstawowe potrzeby mieszkańców wywołujące niezadowolenie społeczne.

2.2 Priorytety strategii rozwoju gminy

ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI LOKALNEJ

Tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości lokalnej poprzez:

- wspieranie, sprzyjanie i stymulowanie przedsiębiorczości i samodzielności gospodarczej
- wykorzystanie istniejącego zaplecza i potencjału (w tym bezrobotnych)
- indywidualna i grupowa aktywizacja gospodarcza, tworzenie dobrych miejsc pracy
- dostosowanie systemu podatkowego, stypendialnego, ofertowego do potencjalnych inwestorów

TWORZENIE MIEJSC PRACY

Aktywne przeciwdziałanie bezrobociu przez gminę (samorząd gminny i jego instytucje) poprzez:

- stwarzanie zachęt inwestycyjnych oraz dla tworzenia miejsc pracy, wspieranie lokalnego rynku pracy, zamówienia i roboty publiczne
- stymulowanie przedsiębiorczości i samodzielności
- kreowanie nowych usług i potrzeb, pomoc organizacyjna, przekwalifikowanie, gwarancje
- rozbudzanie, uczenie i wspieranie przedsiębiorczości wśród mieszkańców, szczególnie młodych, zdobywanie nowych umiejętności

WZROST JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW GMINY, W TYM INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

Jakość życia (jego standard) zależy nie tylko w gminie od osobistych dochodów jej mieszkańców, ale również zdeterminowana jest stanem infrastruktury komunalnej oraz systemem, organizacją i funkcjonowaniem instytucji służących zaspokajaniu potrzeb zbiorowych, takich jak zdrowie, edukacja, kultura, pomoc społeczna, bezpieczeństwo. Trwały wzrost gospodarczy, jak również jakości życia mieszkańców nie jest możliwy bez inwestycji. Dlatego szanse wzrostu jakości życia mieszkańców, rozwoju gospodarczego oceniać trzeba m.in. na podstawie zakresu i rodzaju prowadzonych w gminie inwestycji. Należy więc w związku z tym:

- wspierać i stymulować wszelkie działania w zakresie pozyskania z UE środków na realizację maksymalnej ilości zadań inwestycyjnych
- maksymalnie wykorzystać posiadane dokumenty planistyczne w celu zwiększenia efektywności zmian warunków życia mieszkańców

DOSTOSOWANIE OBSZARÓW WIEJSKICH DO STANDARDÓW UE

Proces restrukturyzacji i modernizacji wsi i rolnictwa poprzez:

- edukację do potrzeb rynku z systemem przekwalifikowania
- wspieranie pozarolniczej aktywizacji gospodarczej rolników i ich dzieci, przedsiębiorczości
- tworzenie na obszarach wiejskich nowych miejsc pracy i ofert usługowych poza i około rolniczych
- rozwój zaawansowanego przetwórstwa rolno spożywczego

BEZPIECZEŃSTWO

Zmniejszenie oraz redukcja zachowań przestępczych i aspołecznych, przeciwdziałanie zagrożeniom cywilizacyjnym (kulturowych, systemów wartości, zdrowotnym i związanych ze środowiskiem przyrodniczym). Działania na rzecz bezpieczeństwa socjalnego (zapewnienia dobrej pracy, godziwych warunków życia) oraz zapewnienie przestrzegania podstawowych praw obywatelskich

ROZWÓJ KULTURY

Upowszechnianie uczestnictwa w kulturze, w tym własnej lokalnej, rozwój instytucji i organizacji kulturalnych, odbudowanie bądź ożywienie kultury i tradycji miejscowych, tożsamości kulturowej społeczeństwa

ROZWÓJ TURYSTYKI I REKREACJI

Wykorzystanie walorów i potencjału gminy w zakresie turystyki wiejskiej: agroturystyki, turystyki w gospodarstwie, turystyki ekologicznej (ścieżki rowerowe, zaprzęgowe, do jazdy konnej) łącznie z szeregiem gwarantowanych atrakcji (ogniska, uroczystości wiejskie, obiekty kultury sakralnej oraz dziedzictwa narodowego, lokalne atrakcje kulinarne, folklorystyczne) itd. Restauracja obiektów gminnego dziedzictwa narodowego, rozwój funkcji rekreacyjnych i turystyczno-edukacyjnych w oparciu o lokalne kompleksy leśne, jeziora, obiekty kultury materialnej oraz inne atrakcje .

EDUKACJA WSZYSTKICH

Wszechstronny, nowoczesny i nakierowany na wszystkie grupy mieszkańców program podnoszenia jakości poziomu oświaty uwzględniający z jednej strony tempo zmian cywilizacyjnych, kulturowych, a z drugiej przeciwstawiający się negatywnym tendencjom i skutkom tych zmian. Program powinien dotyczyć:

- modernizacji i restrukturyzacji szkolnictwa podstawowego oraz ponad podstawowego poprzez ich dostosowanie do wymogów współczesności, a zwłaszcza standardów UE
- dostosowanie systemu kształcenia do potrzeb współczesności i gospodarki rynkowej, a w szczególności do potrzeb nowoczesnego środowiska wiejskiego – miejsca życia, pracy i sukcesów mieszkańców
- rozwój edukacji ustawicznej (pozaszkolnej), podnoszenie kultury i wiedzy, edukacja dorosłych, młodzieży – uczenie przedsiębiorczości
- podnoszenie świadomości i kompetencji społecznej mieszkańców gminy, udziału w procesie decyzyjnym, radzeniu sobie z problemami

ROZBUDZANIE ODPOWIEDZIALNOŚCI

W wymiarze społecznym w zakresie decentralizacji władzy oraz uspołecznieniu procesów decyzyjnych, a w wymiarze gospodarczym poprzez większą samodzielność i przedsiębiorczość

INTEGRACJA WSZYSTKICH

To podstawa lokalnego patriotyzmu, zwiększenia skuteczności działań, efektywności i racjonalności, odbudowania tradycji i tożsamości społecznej poprzez:

- cele integrujące mieszkańców: ochrona środowiska, bezpieczeństwo, ład i estetyka otoczenia, budowa wspólnej infrastruktury komunalnej, wybory samorządowe, pomoc sąsiedzka itd.
- działania w zakresie kultury i ochrony dziedzictwa narodowego: kultywowanie i odbudowa miejscowych tradycji, miejsc symbolicznych, twórczości ludowej, pamięci, języka itp.
- rozwój demokracji i komunikacji społecznej: tworzenie lokalnych organizacji pozarządowych, uspołecznienie procesów decyzyjnych, uaktywnienie jednostek pomocniczych (sołectw) , promocja i budowa pozytywnego wizerunku itp.

2.3 Główne założenia strategii rozwoju Gminy Gąsawa na lata 2008 – 2020

Zidentyfikowane na podstawie uwarunkowań rozwoju gminy wynikających z danych diagnostycznych zawartych w Modelu analiz strategicznych Gminy Gąsawa 2003-2007 oraz z ankiet i analiz:

- „Oczekiwania społeczności lokalnej w stosunku do władzy samorządowej””,
- „Ocena bieżącej działalności, warunków życia oraz preferencji rozwoju przy użyciu metody Likerta”,
- Dokonanie wyboru priorytetów,
- Dokonanie sektorowych analiz obszarów problemowych,
- Dokonanie sektorowych analiz celów,
- Dokonanie wyboru wizji oraz misji”,
- Analiza SWOT Gminy Gąsawa,
- Analiza SWOT Powiatu Żnińskiego,
- Analiza SWOT Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

1. Samorząd gminny uważa realizację koncepcji ekorozwoju: rolnictwa, turystyki i przedsiębiorczości za wiodący kierunek rozwoju gminy, podstawę jej przyszłych pozytywnych zmian oraz najważniejszy instrument restrukturyzacji rynku pracy w gminie. Służyć temu ma zróżnicowanie i wzbogacenie ofert dla wielu inicjatyw (wewnętrznych i zewnętrznych), w tym dla potencjalnych inwestorów.
2. Samorząd lokalny deklaruje otwartość w celu pozyskiwania inwestycji wewnętrznych i zewnętrznych, uznając za pożądane działania ze swej strony, między innymi: stworzenia szerokiej oferty gminnego zasobu terenów inwestycyjnych tworzących park technologiczny, szczególnie wzdłuż ciągu dróg powiatowych Nr 2338c oraz 2345c (Żnin – Gąsawa – Rogowo), pomoc w załatwianiu spraw formalno-prawnych związanych z lokalizacją inwestycji, stosowanie preferencyjnych ulg i zwolnień podatkowych, podejmowanie działań promocyjno-informacyjnych.
3. W kontekście oceny potencjału demograficznego gminy oraz charakteru sieci osadniczej, uznano za celowe podjęcie następujących działań, związanych z obsługą mieszkańców:
 - dalszą poprawę jakości usług Urzędu Gminy, głównie poprzez realizację zaleceń Programu Komunikacji Społecznej.
 - poprawę dostępu do placówek opieki zdrowotnej, szczególnie dla osób starszych i niepełnosprawnych
 - zachęcanie młodzieży do poprawy stanu wykształcenia i stwarzanie ku temu warunków,
 - pozyskanie inwestorów (wewnętrznych i zewnętrznych) dla tworzenia nowych miejsc pracy,

- poprawa zagospodarowania turystycznego gminy, rezerwatów przyrody, zabytków, rozwój nowych produktów turystycznych oraz ułatwienie funkcjonowania gospodarstw agroturystycznych,
 - wykorzystanie w większym stopniu bazy kulturalnej i sportowej dla wzrostu aktywności społecznej, kulturalnej i sportowej mieszkańców,
 - realizację programu „Bezpieczna gmina”, czyli poprawa stanu bezpieczeństwa publicznego.
4. Zakłada się, iż do roku 2014 na terenie gminy liczba indywidualnych gospodarstw rolnych (szczególnie rozdrobnionych o wielkości ekonomicznej od 0 do < 6 ESU/19,0 - < 28,6 tys. zł/ zmniejszy się o 25%), a przeciętna powierzchnia gospodarstw (18,0 ha / 2006 r) osiągnie wielkość około 22,5 ha do roku 2014 - będzie więc znacznie wyższa od średniej w Unii Europejskiej -18,0 ha.
5. Przewiduje się zmniejszenie powierzchni użytków rolnych poprzez dalsze zalesienia gleb najniższych klas VI i VI R (szczególnie w sołectwach: Annowo-Wiktorowo, Chomiąża Szlachecka, Laski Wielkie i Małe oraz Obudno). Grunty tych klas stopniowo będą wyłączać z produkcji rolnej, co pozwoli w przyszłości w szerszym zakresie rozbudować bazę pod rozwój usług turystycznych w tej części gminy.
- Ogólny wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej gminy Gąsawa wynosi 73,5 pkt (Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Bydgoszczy) i jest dużo wyższy od średniej dla kraju (66,8 pkt.). Przy 100-punktowej skali taki poziom tego wskaźnika jest bardzo korzystny. Większość gleb ma odczyn słabo kwaśny do obojętnego.
6. Zakładanym czynnikiem wzrostu konkurencyjności rolnictwa w gminie, ma być dalsze zrzeszanie się rolników w grupy producenckie oraz spółdzielnie o wąskim zakresie specjalizacji.
7. Samorząd deklaruje wsparcie dla istniejących i powstających małych i średnich przedsiębiorstw oraz gospodarstw agroturystycznych, uznając ich funkcjonowanie za ważny czynnik aktywizacji gospodarczej oraz sposób maksymalnie pełnego wykorzystania zasobów i walorów gminy, zwłaszcza w obszarach atrakcyjnych historyczno kulturowo oraz krajoznawczo, dostrzegając jednocześnie konieczność znacznej poprawy standardu wyposażenia w infrastrukturę służącą rozwojowi przedsiębiorczości oraz wypoczynkowi i rekreacji.
8. Samorząd deklaruje wzmożenie działań proekologicznych (realizacja koncepcji ekorozwoju) wynikających z programu ochrony środowiska, a zwłaszcza tych, które będą służyć: ograniczeniu ilości zanieczyszczeń lokalnych, uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy, zintensyfikowanie działań na rzecz upowszechniania

ogrzewania z wykorzystaniem alternatywnych źródeł energii, w tym z wykorzystaniem biomasy oraz wiatru, usprawnienie systemu utylizacji oraz zbiórki odpadów komunalnych, prowadzenie prawidłowej gospodarki leśnej wraz z optymalnym wykorzystaniem planów zadrzewień, prawidłowe ukształtowanie systemu edukacyjnego (udoskonalenie programów edukacji ekologicznej, udział młodzieży szkolnej w akcji „Sprzątanie Świata”, udział mieszkańców w konkursach z zakresu ochrony środowiska, organizowanie szkoleń ekologicznych), promowanie rozwoju ekoturystyki, agroturystyki oraz rekreacji.

9. Procesy urbanizacji i regulacji stosunków wodnych (głównie dla potrzeb rolnictwa) w gminie mają istotny wpływ na zmniejszenie zdolności retencyjnej terenu, co z kolei przyczynia się do występowania niepożądanego zjawiska suszy (deficytu wody). Sytuacja ta powoduje konieczność podejmowania ponad standardowych działań mających na celu zaspokojenie potrzeb w tym zakresie, głównie dla rolnictwa. Na terenie Gminy zaopatrzenie w wodę odbywa się na bazie w sumie 11 Stacji Ujęć Wody (SUW) i w przyszłości należy zakładać konieczność ich modernizacji. Źródło: (Program Ochrony Środowiska Powiatu Żnińskiego 2004-2008). Według danych GUS 2006 długość sieci wodociągowej w gminie wynosi ogółem 87,7 km. Ilość podłączeń prowadzących do budynków mieszkalnych ogółem wynosi 962. Zużycie wody z gospodarstw domowych wynosiło ogółem 196,7 dam^3 , a na 1 mieszkańca 37,9 m^3 .
10. Gmina Gąsawa nie posiada własnej grupowej oczyszczalni ścieków. Ścieki z terenu gminy odprowadzane są kolektorem tłocznym o długości 10,5 km w kierunku północnym do grupowej mechaniczno biologicznej oczyszczalni ścieków w Żninie o przepustowości 2800 m^3 na dobę. Odbiornikiem ścieków oczyszczonych z oczyszczalni w Żninie jest jezioro Żnińskie Duże. Bardzo ważnym zadaniem gminy jest dalsza rozbudowa sieci kanalizacyjnej (grawitacyjnej i tłocznej), zwłaszcza w zachodniej części gminy, gdzie skupiona jest największa ilość budownictwa letniskowego. Według danych GUS 2006 długość sieci kanalizacyjnej wynosiła 46,8 km. Ilość podłączeń prowadzących do budynków mieszkalnych ogółem wynosiła 313, a ilość odprowadzanych w sumie ścieków 54,3 dam^3 . Kontynuować należy jednocześnie prace związane z dalszą budową oczyszczalni przyzagrodowych na terenach o rozproszonej zabudowie z uwzględnieniem nowoczesnych technologii oczyszczania.
11. Na terenie gminy Gąsawa znajduje się składowisko odpadów komunalnych w rejonie miejscowości Łysinin na działce 122/2 w odległości około 1500 m od drogi powiatowej Gąsawa-Mogilno oraz około 1 km od zwartej zabudowy wsi Łysinin i Komratowo. Cały teren składowiska graniczy z lasem i ogrodzony jest płotem z siatki. Powierzchnia terenu składowiska – 1,60 ha, pojemność 32.500 m^3 . przewidywane zakończenie eksploatacji składowiska w 2009 roku. Na terenie składowiska znajduje się kontener służący jako część socjalna. Na terenie składowiska brak wagi, brodzika dezynfekcyjnego, piezometrów, energii elektrycznej i wody bieżącej. Woda na potrzeby socjalne jest dowożona. Raz na dwa miesiące odpady są rozmieszczane, zagęszczane

przy pomocy spychacza (wynajmowany) i przesypywane piaskiem. Decyzją Starosty Żnińskiego Nr OŚ7643-s-2/02/03 z dnia 04 02 2003, została zatwierdzona instrukcja eksploatacji składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, zlokalizowanego w Łysininie, pod następującymi warunkami: - wyposażenia w system przechwytywania wód gruntowych wraz ze zbiornikami bezodpływowymi na odcieki ze składowiska, - wyposażenia w warstwę izolacyjną składowiska, chroniącą przed ewentualnym skażeniem gleb i zanieczyszczeniem gruntu, - należy regularnie oczyszczać teren składowiska z lekkich odpadów rozwiewanych przez wiatr, - każdorazowo zagęszczane odpady pokrywać warstwą izolacyjną,- wyposażenie składowiska w piezometry i prowadzenie monitoringu składowiska, - wyposażenia składowiska w brodzik dezynfekcyjny i w wagę.

W gminie wprowadzono selektywną zbiórkę odpadów, a usuwaniem odpadów stałych zajmują się na terenie gminy specjalistyczne firmy prywatne w oparciu o wydane stosowne decyzje.

12. Planowane jest dalsze opracowywanie miejscowych planów przestrzennego zagospodarowania dla poszczególnych sołectw, w celu wyznaczenia nowych terenów pod budownictwo mieszkaniowe, rozwój małych i średnich przedsiębiorstw, turystyki, rekreacji oraz usług w gminie.

13. Wskaźnik telefonizacji gminy jest stosunkowo wysoki. Gmina posiada dobrze rozwiniętą sieć teleinformatyczną, ponieważ usługi świadczą: TPSA (maszt z systemem radiowego dostępu) oraz inni operatorzy, sieć analogowa, sieć GSM IDEA Polskiej Telefonii Komórkowej Centertel. Planuje się dalszy rozwój tej sieci, a szczególnie upowszechnienie dostępu do szerokopasmowego Internetu w ramach programu e-Gąsawa, głównie na bazie szkieletowej linii światłowodowej z węzłami dystrybucyjnymi w powiatach, w tym w Żninie oraz węzłami brzegowymi między innymi w Gąsawie. Jeden z elementów tej sieci łączyć będzie Gminę Gąsawa poprzez Żnin z Bydgoszczą i Toruniem (siedzibami Urzędu Wojewódzkiego i Marszałkowskiego).

14. Sieć drogową gminy stanowią:

- drogi powiatowe o łącznej długości 76,562 km, w tym o nawierzchni bitumicznej 68,460 km, o nawierzchni tłuczniowej 2,044 km oraz o nawierzchni gruntowej 6,058 km). Na drogach powiatowych na terenie gminy znajdują się 3 mosty, a gęstość tych dróg na terenie gminy wynosi 0,56 w km / km².

Drogi powiatowe zarządzane są przez Zarząd Dróg Powiatowych w Żninie z siedzibą w Podgórzynie.

- drogi gminne o łącznej długości 70,620 km. Ogólnie drogi oznaczają się zróżnicowanym standardem i stanem technicznym, w tym większość dróg – 38,71 km (54,8%) posiada nawierzchnię gruntową, 21,77 km (30,8%) nawierzchnię bitumiczną, 9,64 km (13,6) nawierzchnię z tłucznia oraz 0,5 km (0,8%) nawierzchnię z betonu. Ogólnie gęstość dróg gminnych wynosi na terenie gminy 0,52 km/km², Z powyższego zestawienia dróg gminnych oraz w celu dostosowania ich do standardów UE wynika pilna konieczność budowy co najmniej 48,85 km dróg, które teraz mają nawierzchnię gruntową, z tłucznia oraz betonu .

15. Na terenie Gminy działają gminne placówki oświatowo – wychowawcze , których działalność rozliczana jest przez Gminny Zespół Oświaty, Kultury i Kultury Fizycznej w Gąsawie. Należą do nich następujące szkoły i placówki wychowawcze:

- Szkoła Podstawowa z oddziałami klas „0” w Gąsawie oraz w Laskach Wielkich, Gimnazjum w Gąsawie.
- Przedszkole Samorządowe w Gąsawie z oddziałami klas „0”.

Szkoły podstawowe na terenie gminy dysponowały w roku szkolnym 2006/2007 w sumie: 18 oddziałami, 2 oddziałami dla klas „0”, gimnazjum 9 oddziałami, a przedszkole samorządowe

2 (dla 3-5-latków) oraz 1 oddziałem dla sześciolatków. Kadre nauczycielską pełnozatrudnioną w szkołach podstawowych w roku szkolnym 2006/2007 stanowiły 35 osoby oraz 2 w oddziałach przedszkolnych (klasach „0”) w szkołach, w gimnazjum 16 osób, natomiast w przedszkolu samorządowym 5 osób.

Bazę dydaktyczną szkół na terenie gminy stanowi 1 budynek szkolny w Gąsawie, który jest siedzibą Szkoły Podstawowej oraz Gimnazjum oraz 1 budynek szkolny w Laskach Wielkich, który jest siedzibą Szkoły Podstawowej. Bazę przedszkola samorządowego stanowi 1 budynek w Gąsawie. Szkoły podstawowe na terenie gminy są wyposażone w sumie w 11, a w gimnazjum w 7 pracowni przedmiotowych w tym informatyczne z dostępem do Internetu. W każdej ze szkół nauczany jest język obcy (angielski i niemiecki). Szkoły w Gąsawie dysponują halą sportową, posiadają stołówkę, a także gabinet stomatologiczno lekarski. W roku szkolnym 2006/2007 około 64,3% w sumie 256 z ogólnej liczby 398 uczniów) objętych było dowozem do szkół podstawowych, a do gimnazjum około 68,1% w sumie 158 z ogólnej liczby 232 uczniów. W szkołach i przedszkolach na terenie gminy prowadzi się zajęcia z edukacji ekologicznej, a uczniowie i przedszkolaki mają możliwość korzystania z różnych form dożywiania, częściowo płatnych z budżetu lokalnego.

16. Systemu kształcenia na terenie gminy jest zoptymalizowany .Natomiast w kolejnych latach zakłada się tworzenie przedszkoli społecznych (w zależności od potrzeb); niezbędne są również: zakupy inwestycje w zakresie poprawy stanu wyposażenia szkół podstawowych oraz gimnazjum, w tym pracowni dydaktycznych, także w zakresie szerokiego dostępu do Internetu i sieci informatycznej. Niezbędne powinny być także inwestycje dotyczące: modernizacji obiektów szkolnych (szczególnie budowy sali gimnastycznej dla zespołu szkół w Gąsawie). Potrzebne są również nakłady związane ze stworzeniem zintegrowanego systemu informacji komputerowej bibliotek szkolnych oraz publicznej, które działają na terenie gminy.

17. Koordynacją życia kulturalnego na terenie gminy zajmuje się Gminy Ośrodek Kultury w Gąsawie, w skład którego wchodzi: Biblioteka Publiczna w Gąsawie. GOK w Gąsawie kadrowo wspiera animatorów życia kulturalnego, amatorskie zespoły artystyczne oraz działalność świetlic wiejskich funkcjonujących w obiektach sołectw gminy Gąsawa, które w większości stanowią własność komunalną. Sytuacja funkcjonowania świetlic wiejskich w sołectwach wymagać będzie określonych nakładów inwestycyjnych na ich remonty i modernizację.

Wydatki na kulturę ogółem w przeliczeniu na 1-go mieszkańca w okresie 2003-2007 na terenie Gminy wzrosły o 86,1%, przy znikomym wzroście ilości mieszkańców o 0,63% (33 osoby).

Na terenie gminy działają w sumie 4 biblioteki. Większość (3) to biblioteki szkolne. W Bibliotece Publicznej w Gąsawie w roku 2007 zarejestrowanych było 437 stałych czytelników. W stosunku do roku 2003 odnotowano spadek ilości czytelników o 20,0%, w tym do lat 15 o 37,1%. Liczba woluminów ogółem w roku 2007 wynosiła 19.018 i wzrosła o 7,8%. W bibliotekach szkolnych w roku 2007 zarejestrowanych było w sumie 863 czytelników, a ilość dostępnych woluminów wynosiła ogółem 10.463 .

Nakłady na funkcjonowanie biblioteki publicznej w Nakle n/Notecią w okresie 2003 do 2007 wzrosły o 26,9%, a w przeliczeniu na koszt jednego wypożyczenia wzrosły o 67,6% i wynoszą teraz 5,85 PLN.

18. Teren Gminy Gąsawa znajduje się w obszarze działania Komendy Powiatowej Policji w Żninie, która jest strukturą nadrzędną w stosunku do Rewiru Dzielnicowych w Gąsawie obsługiwanej przez 5 policjantów. Wskaźnik ogólnej ilość przestępstw na terenie gminy w przeliczeniu na tysiąc mieszkańców wzrósł (szczególnie w 2005 i 2006 roku) z przeliczonej wartości 22,77 w 2003 do 57,0 w 2006 roku. Pogorszenie sytuacji w zakresie bezpieczeństwa publicznego było wynikiem głównie gwałtownego wzrostu ilości wykroczeń drogowych, których w 2003 roku odnotowano 76, a w 2006 roku aż 127. W analizowanym

okresie wzrosła również ilość podejmowanych interwencji domowych z 25 w 2003 roku do 125 w 2006 roku. Zmalała natomiast w tym okresie ilość przestępstw przeciwko życiu o 27,3%. Odpowiednio w tym okresie uległy także zmianie wskaźniki liczone na 1 tys. mieszkańców, które określają stopień natężenia przestępczości na terenie gminy. Gmina dąży do zmiany tej negatywnej sytuacji realizując program „Bezpieczna Gmina”, zakładający przede wszystkim prewencję oraz edukację ludności w zakresie poprawy własnego bezpieczeństwa. Do najczęściej popełnianych w gminie przestępstw należą: wykroczenia drogowe, podejmowane interwencje domowe, wykroczenia przeciw ładu i porządkowi. Ogólnie stan bezpieczeństwa publicznego na terenie gminy nie ulega poprawie i to głównie ze względu na znaczny wzrost ilości wykroczeń drogowych.

19. Bezpieczeństwo przeciwpożarowe realizowane jest na terenie gminy przez 6 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych, z których jedna w miejscowości: Gąsawa wchodzi w skład Krajowego Systemu Ratownictwa Gaśniczego (KSRG), a 5 pozostałych w miejscowościach: Szelejewo, Marcinkowo Dolne, Nowa Wieś Pałucka, Obudno i Biskupinie są poza tym systemem. Wyposażenie i wykształcenie członków OSP na terenie gminy umożliwia podjęcie następujących działań: gasniczych – 6 jednostek, ratownictwa technicznego i drogowego – 1 jednostka. Na wyposażeniu jednostek poza podstawowym sprzętem ppoż. (zestaw ochrony indywidualnej) są dwa samochody gaśnicze oraz 4 pożarnicze. Stan techniczny samochodów OSP na terenie gminy uzależniony jest przede wszystkim od okresu ich eksploatacji. W przyszłości należy zakładać sukcesywną wymianę wyeksploatowanych samochodów na nowe. Remizy wyposażone są w radiowy system alarmowania jednostek, a stan obiektów OSP oceniany jest jako zadowalający.

20. Na terenie Gminy ochroną zdrowia zajmuje się Samodzielny Publiczny Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Gąsawie, w skład którego wchodzi:

- Gminny Ośrodek Zdrowia w Gąsawie i
- Wiejski Ośrodek Zdrowia w Laskach Wielkich

Samodzielny Publiczny Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej zatrudnia 2 lekarzy ogólnych i 2 posiadających specjalizację (ginekolog, pediatrę), dentystę, 4 pielęgniarki i położną. Ośrodek wyposażony jest w podstawowy sprzęt, w tym w EKG. Ośrodek przyjmuje dziennie około 50 pacjentów. Mieszkańcy mają także możliwość korzystania z dwóch gabinetów prywatnych w Laskach (ogólny) oraz w Gąsawie (stomatologiczny). Specjalistyczna opieka zdrowotna jest realizowana przez szpital powiatowy w Żninie. W roku 2007 odnotowano największą ilość zachorowań z powodu: chorób układu krążenia oraz układu nerwowego – 214 przypadków, chorób układu trawiennego i chorób skóry – 130 przypadków, chorób układu gruczołów wydzielania wewnętrznego – 120 przypadków oraz chorób układu mięśniowo kostnego – 105 przypadków na ogólną ilość 1189 zachorowań (dane SPZPOZ Gąsawa 2007)

Nakłady budżetu gminy na ochronę zdrowia w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi zmalały w okresie od 2003 do 2007 o 20,6%, ogólnie natomiast wzrosły o 111,4%.

21. Na terenie gminy opieką społeczną zajmują się: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gąsawie, który realizuje ustawowo zadania własne i zlecone oraz Środowiskowy Dom Samopomocy, który koncentruje się głównie na osobach starszych i chorych. Ogólna ilość osób objęta pomocą społeczną wynosiła (według danych GOPS 2006) 901 osób dla których realizowane były zadania finansowane z budżetu tej jednostki w wysokości ogółem 2.453.300 zł w 2006 r., w tym środki własne 527969 zł, dotacja wojewody / zadania własne 270447 zł, środki Wojewody / zadania zlecone 1654884 zł.

Zakres działań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gąsawie obejmuje: usługi opiekuńcze (średni koszt dla osoby wynosi 4186 zł), posiłki w szkole (średnio 231 zł/osobę), zasiłki celowe (średnio 97 zł/osobę) zasiłki stałe (średnio 3418 zł/osobę), zasiłki okresowe (średnio 806 zł/osobę), zasiłki celowe specjalne (średnio 226 zł/osobę), ubezpieczenia

zdrowotne (średnio 340 zł / osobę), zasiłki celowe – kl. żyw (średnio 1095 zł / osobę) oraz DPS (średnio 16068 zł/osobę).

Najczęstszymi powodami korzystania z opieki społecznej w okresie od 2003 do 2007 były problemy: bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała choroba oraz bezradność.

Budynek GOPS w Gąsawie w zakresie wymogów dotyczących pomieszczeń i wyposażenia nie spełnia aktualnie standardów określonych w rozporządzeniu Ministerstwa Zdrowia i Opieki Społecznej oraz Rady Ministrów z dnia 22.06.2005 r (Dz.U. Nr 116, poz.985). W gminie brak jest takich placówek jak noclegownia, mieszkań socjalnych, klubu integracji społecznej. W kolejnych latach planuje się sukcesywne zwiększanie nakładów na pomoc społeczną oraz inwestycje poprawiające możliwości rozwoju usług opiekuńczych i specjalistycznych w gminie, w tym także przy udziale lokalnych organizacji pozarządowych.

22. Samorząd gminny jest świadomy konieczności zmiany zasad działania i struktury Urzędu Gminy w związku z akcesją Polski do UE. Zmiany dotyczyć będą przede wszystkim dostosowania wykonywanych zadań do standardów unijnych wynikających z wdrażanego zintegrowanego systemu zarządzania gminą, którego cechą zasadniczą jest demokratyzacja procesu podejmowania decyzji.

23. Samorząd deklaruje wsparcie dla istniejących i powstających organizacji pozarządowych typu non – profit (szczególnie w zakresie poprawy i rozwoju usług opiekuńczych i specjalistycznych) oraz biznesowych, uznając ich funkcjonowanie na terenie gminy za ważny czynnik budowy społeczeństwa obywatelskiego oraz sposób na demokratyzację życia poprzez wzrost znaczenia tych organizacji w procesach decyzyjnych, wpływających na poziom jakości życia mieszkańców.

24. Samorząd deklaruje wsparcie w zakresie przestrzegania i realizacji podstawowych praw mieszkańców między innymi poprzez:

- prawa do życia w środowisku wolnym od barier funkcjonalnych,
- swobodnego dostępu do obiektów użyteczności publicznej, do rehabilitacji, wiedzy, dorobku kulturalnego i rozrywki.

Podstawowe uwarunkowania rozwoju Gminy Gąsawa oraz jej miejsce w systemie społeczno-gospodarczym powiatu Żnińskiego i województwa kujawsko - pomorskiego

1. Gmina Gąsawa charakteryzuje się względnie dogodnym położeniem, zarówno pod względem administracyjnym (leży w południowo – zachodniej części województwa kujawsko –pomorskiego w strefie silnego oddziaływania Bydgoszczy (57 km) (jednego z głównych obok Torunia (80 km) centrów rozwoju) w bezpośrednim sąsiedztwie korytarzy funkcjonalnych (o znaczeniu regionalnym i międzynarodowym) drogi krajowej K-5, stanowiącej główne połączenie między Wrocławiem, Bydgoszczą a Gdańskiem oraz dróg wojewódzkich Nr 251 i 254, jak również w niewielkiej odległości (21 km) od ważnej linii kolejowej Poznań – Inowrocław - Toruń – Olsztyn, uważanych za obszary szybkiego rozwoju, w tej części województwa. Gmina Gąsawa bezpośrednio sąsiaduje z gminami: Żnin i Rogowo (powiat Żniński) oraz Dąbrowa i Mogilno (powiat Mogileński).

2. Pod względem liczby mieszkańców (5.238, w tym mężczyzn 2598 oraz kobiet 2.640 / 2006 r) i zajmowanej powierzchni (136,0 km²), gmina generalnie, poza walorami związanymi z rozwojem turystyki i rekreacji nie odgrywa znaczącej roli w powiecie Żnińskim, jednocześnie dużo mniejszą w województwie kujawsko-pomorskim. Powiat Żniński składa się tylko z 6 jednostek samorządu terytorialnego i jest silnie zdominowany przez Miasto i Gminę Żnin.

3. Gmina charakteryzuje się względnie bardzo niskimi w porównaniu do skali powiatu, podregionu i województwa wskaźnikami gęstości zaludnienia (39,0 mieszkańców / km² ogółem). Analizując wysokość tego wskaźnika Gmina Gąsawa jest na ostatnim miejscu w powiecie Żnińskim (71,0 osoby / km²), jednocześnie znacznie poniżej gęstości zaludnienia w podregionie Bydgoskim (114,0 osób / km²), jak również województwie kujawsko-pomorskim (115 osób / km²).

4. Sołectwo Gąsawa liczy 1.481 / 2006 rok mieszkańców, co stanowi 28,3% ogółu mieszkańców gminy oraz 1,84% ogółu mieszkańców powiatu Żnińskiego. W sieci osadniczej gminy, miejscowość Gąsawa odgrywa znaczącą rolę, natomiast dużo mniejszą w sieci osadniczej powiatu Żnińskiego oraz małą w sieci osadniczej województwa kujawsko – pomorskiego.

5. Sieć osadnicza gminy nie jest rozdrobniona, co wpływa pozytywnie na możliwości obsługi mieszkańców i nie ogranicza działania na rzecz poprawy jakości ich życia. Przeciętna wielkość miejscowości w gminie (209 osób) jest mniejsza od średniej wojewódzkiej (223 osoby)

6. Gmina cechuje się regularnym kształtem, z podziałem administracyjnym na 25 miejscowości i 19 sołectw, a siedziba Urzędu Gminy jest łatwo dostępna dla pozostałych miejscowości.

7. Układ sieci PKS oraz prywatnych linii autobusowych powoduje, iż bardzo dobrze dostępny jest z terenu gminy Żnin (siedziba powiatu Żnińskiego)(12 km). PKS zapewnia kilkanaście połączeń Gąsawy ze Żninem, kilka połączeń z Bydgoszczą oraz kilkanaście innych z przesiadką w Żninie do Torunia oraz Inowrocławia. Ośrodkiem najłatwiej dostępnym w komunikacji publicznej jest Bydgoszcz, Toruń, Inowrocław oraz Poznań przez Gniezno, a z mniejszych jednostek: Barcin, Pakość, Mogilno. Ogólnie liczba połączeń komunikacyjnych z różnymi miastami, jest w gminie bardzo dobra, na tle innych jednostek wiejskich.

8. W Gminie Gąsawa występuje określona specjalizacja rolnicza w skali powiatu czy województwa. Dominującym kierunkiem produkcji zwierzęcej jest chów trzody chlewnej (aktualnie z tendencją spadkową), oprócz tego chów bydła, w tym krów. Produkcja roślinna jest podporządkowana zwierzęcej, zapewnia bowiem paszę dla pogłowia zwierząt gospodarskich. Prawie 84,0% zasiewów stanowią zboża (pszenica, żyto, pszenżyto), pozostałe 16,0% rośliny przemysłowe (rzepak, buraki cukrowe, ziemniaki).

9. Gmina w zakresie funkcji turystyczno-wypoczynkowej i zagospodarowania ruchu turystycznego wykorzystuje w pełni swoją szansę, szczególnie ze względu na występujące na jej terenie zasoby: przyrodnicze głównie związane z Obszarem Chronionego Krajobrazu Jezior Żnińskich oraz zasoby historyczno kulturowe głównie związane z Muzeum Archeologicznym w Biskupinie.

Unikatową atrakcją turystyczną jest zbudowana w 1894 r. kolejka wąskotorowa łącząca: Żnin – Wenecję – Biskupin i Gąsawę, która jest ważnym elementem na pałuckim odcinku Szlaku Piastowskiego. Na nie mniejszą uwagę zasługują również leżący na szlaku turystycznym (jedyne w Polsce) drewniany kościół z XVII wieku w Gąsawie, z barokowym wystrojem wnętrza z II poł. XVII w. z dobrze zachowanymi oryginalnymi polichromiami oraz drewniany kościół w Ryszewku z XVIII w. Baza noclegowa w gminie jest zróżnicowana pod względem rodzaju obiektów, wielkości, standardu wyposażenia, jak i okresu użytkowania w ciągu roku. Większość obiektów ma charakter sezonowy i związana jest z obsługą turystyki pobytowej wzdłuż najatrakcyjniejszych jezior w miejscowościach: Wiktorowo, Ostrówce, Chomiąża Szlachecka, Oćwieka i Drewno. Gmina Gąsawa dysponuje łącznie 296 miejscami noclegowymi całorocznymi (32,5% miejsc noclegowych powiatu Żnińskiego (911) i 541

miejsc sezonowych (60,9% miejsc sezonowych powiatu Żnińskiego (888) według danych GUS 2006.

Barierami ograniczającymi możliwości turystyczne i rekreacyjne w gminie są: zbyt duże zanieczyszczenia wód powierzchniowych, szczególnie na Obszarze Chronionego Krajobrazu Jezior Żnińskich, niewłaściwa struktura bazy noclegowej wyrażająca się brakiem większej ilości obiektów nastawionych na obsługę intensywnego ruchu turystycznego typu motele, pensjonaty, schroniska turystyczne, gospodarstwa agroturystyczne, niedostosowana do wielkości ruchu turystycznego baza gastronomiczna o niskim standardzie. Znacznie lepiej wydaje się można wykorzystać infrastrukturę uzupełniającą gminy, szczególnie obiekty sportowe oraz kulturalne, istniejące szlaki turystyczne: piesze i rowerowe oraz do uprawiania wędkarstwa i łowiectwa.

10. System przyrodniczy gminy jest istotnym elementem ciągów ekologicznych o znaczeniu powiatowym i wojewódzkim. Ochroną na terenie gminy objęto Obszar Chronionego Krajobrazu Jezior Żnińskich, który zajmuje 28% ogólnej powierzchni, na której występuje bogactwo krajobrazów, które tworzą: dwa ciągi jezior rynnowych rynny żnińskiej i foluskiej do których należą jeziora: Ostrowieckie, Foluskiej, Chomiąskie, Świeckie, Gąsowskie, Godawskie i Pniewskie, atrakcyjne dla celów rekreacyjnych. Jest to obszar szczególnie cenny ze względu na niepodważalne walory przyrodnicze, wyjątkową różnorodność i walory estetyczne krajobrazu, ale także z uwagi na znaczące wartości historyczne i kulturowe. Użytki leśne i grunty zadrzewione w strukturze gruntów gminy zajmują 26,4% , w powiecie Żnińskim 16,8%, w podregionie Bydgoskim 28,0%, a województwie Kujawsko- Pomorskim 23,1%..

11. Gmina jest bardzo dobrze dostępna w komunikacji drogowej za pomocą drogi krajowej K- 5 oraz wojewódzkich nr 251 i 254 oraz dróg powiatowych głównie w kierunku Żnina, Bydgoszczy, Inowrocławia , Barcina, Mogilna.

12. Gmina nie jest obecnie bezpośrednio dostępna w komunikacji kolejowej, poza kolejką wąskotorową łączącą: Żnin – Wenecję – Biskupin i Gąsawę, która jest ważnym turystycznym elementem na pałuckim odcinku Szlaku Piastowskiego.

W bezpośrednim sąsiedztwie (21 km) od gminy w Mogilnie przebiega ważna linia kolejowa Poznań – Inowrocław - Toruń – Olsztyn o znaczeniu ogólnokrajowym oraz regionalnym.

13. Powiat Żniński charakteryzuje się przeciętną w skali województwa atrakcyjnością inwestycyjną i stanem rozwoju społeczno gospodarczego. Według stanu na koniec 2005 roku w powiecie w strukturze Regon zarejestrowanych było ogółem 5046 podmiotów gospodarczych, w tym 386 w Gminie Gąsawa. W województwie kujawsko - pomorskim natomiast zarejestrowano aż 187.231 podmiotów, a w podregionie Bydgoskim 95.490 / koniec 2005 roku. Na ogólną ilość 386 podmiotów gospodarczych w gminie (według danych GUS 2006 Bydgoszcz) 93,0% tj. 359 podmiotów było zarejestrowanych w sektorze prywatnym, w tym 0,8% (3) były to podmioty gospodarcze z udziałem kapitału zagranicznego. Większość podmiotów gospodarczych 317 (82,1%) należała do osób fizycznych, prowadzących działalność gospodarczą.

15. Gmina Gąsawa cechuje się minimalną zmianą z tendencją wzrostową w zakresie liczby mieszkańców w okresie od 2003 do 2007r. W ostatnich latach zmiany są bardzo niewielkie, w stosunku do 2003 roku liczba ludności wzrosła o 0,63% (33 osoby) i według stanu na koniec 2007 roku wynosi 5.304 mieszkańców.

16. Gmina charakteryzuje się korzystnymi, niż przeciętnie w powiecie, podregionie i w województwie, strukturami wieku ludności. Na koniec 2005 roku struktura ludności w wieku przedprodukcyjnym (1), produkcyjnym (2) i poprodukcyjnym (3) przedstawiała się

następująco: **Gmina Gąsawa** [1](**23,96%**, w tym kobiety 12,14%) ;[2](**61,34%**, w tym kobiety 28,75%); [3](**14,70%**, w tym kobiety 9,51%)], **Powiat Żniński** [1](**22,69%**, w tym kobiety 11,00%); [2](**64,04%**, w tym kobiety 30,80%); [3](**13,27%**, w tym kobiety 8,74%)], **Podregion Bydgoski** [1](**21,00%**, w tym kobiety 10,25%);[2](**64,59%**, w tym kobiety 31,75%);[3](**14,41%**, w tym kobiety 9,70%)] oraz **Województwo Kujawsko - Pomorskie** [1](**21,36%**, w tym kobiety 10,43%); [2](**64,27%**, w tym kobiety 31,57%); [3](**14,37%**, w tym kobiety 9,72%)). W Gminie Gąsawa wyższy jest szczególnie udział grupy młodszej, w mniejszym zakresie grupy starszej (w mniejszym stopniu zaawansowane są procesy starzenia ludności), co jest zjawiskiem korzystnym. Wniosek ten potwierdza również wielkość wskaźnika osób nieprodukcyjnych na 100 osób produkcyjnych, który przedstawia się następująco: Gmina Gąsawa (**63**), Powiat Żniński (**56**), Subregion Bydgoski (**55**) oraz Województwo Kujawsko Pomorskie (**56**).

17 w **Gminie Gąsawa** (GUS 2006) **24,17%** (102 osoby) było zatrudnionych w sektorze produkcyjnym[1], natomiast **75,83%** (320 osób) w sektorze usług [2]. Odpowiednio: w **powiecie Żnińskim** [1] **39,50%** (3750) [2] **60,5%** (5745), **podregionie Bydgoskim** [1] **41,25%** (87552) [2] **58,75%**(124687), **województwie Kujawsko Pomorskim** [1] **41,14%**(165258) [2] **58,86%** (236476).

18. Korzystna jest wysokość wskaźnika feminizacji w grupach wiekowych w największym stopniu odpowiedzialnych za odnowę pokoleń i przyrost naturalny. Porównując ilość kobiet w grupie przedprodukcyjnej **Gminy Gąsawa (12,14%)** do ilości kobiet w tej grupie w **powiecie Żnińskim (11,00%)**, **podregionie Bydgoskim (10,25%)** oraz **województwie Kujawsko-Pomorskim (10,43%)** można stwierdzić, że nadwyżka liczby kobiet w Gminie Gąsawa może skutkować wolniejszym starzeniem się gminnej społeczności.

19. Gmina Gąsawa podobnie jak powiat Żniński według danych GUS Bydgoszcz 2006 cechuje się trwale niekorzystnym (saldem migracji wewnętrznej i zagranicznej na 1000 mieszkańców, który wynosi -2,03. Sytuacja w tym zakresie w podregionie Bydgoskim (-0,93) oraz województwie Kujawsko-Pomorskim (-1,00) była dużo bardziej korzystna.

20. Według danych GUS 2006 około 1780 mieszkańców gminy to ludność związana z rolnictwem. Z rolnictwa indywidualnego utrzymuje się około 34,0% ogółu mieszkańców w 460 gospodarstwach indywidualnych. Na terenie gminy działają spółki pracownicze (Szelejewo, Gogółkowo), Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna w Biskupinie i Gogółkowie oraz Gospodarstwo Rybackie w Łysininie. Średnia wielkość gospodarstwa to około 18,0 ha, ale jest wiele (16) gospodarstw o powierzchni przekraczającej 50 ha, głównie w sołectwach: Szelejewo, Obudno, Gogółkowo i Łysinin. Największa ilość gospodarstw rolnych znajduje się w sołectwach: Gąsawa, Annowo-Wiktorowo, Szelejewo i Chomiąża Szl., najmniejsza natomiast w Marcinkowie, Obudnie, Ryszewku i Głowach

Pożądaną jest wzrost udziału gospodarstw o większym areale celem rozwoju specjalistycznego, wysokotowarowego rolnictwa. W województwie Kujawsko-Pomorskim grupa gospodarstw dużych o areale > 10 ha stanowi 39,3% ogólnej liczby gospodarstw, co jest szansą dla rozwoju rolnictwa towarowego, zdolnego do funkcjonowania w warunkach gospodarki rynkowej.

21. Wśród użytkowników gospodarstw rolnych najliczniejszą grupę (ok. 30,0%) stanowią osoby w wieku 40-49 lat , podobnie jak grupa młodszych użytkowników. Stosunkowo wysoki jest udział (około 23%) użytkowników gospodarstw rolnych w wieku powyżej 60 lat, czyli wieku przedemerytalnym.

22. Większa część ludności rolniczej około 75% to osoby, które posiadają wykształcenie podstawowe i zawodowe. Około 20% tej ludności posiada wykształcenie średnie (zawodowe lub ogólnokształcące), a 5% wykształcenie wyższe lub policealne

23. Prognoza demograficzna GUS zakłada, że zaludnienie województwa Kujawsko-Pomorskiego, jak również powiatu Żnińskiego oraz Gminy Gąsawa w zasadzie się nie zmieni, w 2015 r. będzie ono minimalnie większe – 101,1% stanu z 2000 r. a w 2030 r. będzie minimalnie mniejsze – 98,6% stanu z 2000 r. W najbliższej dekadzie utrzymywać się będzie tendencja spadku udziału ludności w wieku przedprodukcyjnym i w 2015 r. ludności tej będzie 22,1%. Przejściowo, do 2010 r. będzie zwiększał się udział ludności w wieku produkcyjnym, ale już w 2015 r. ma być on podobny do dzisiejszego – 61,4%. Prognoza zakłada wyraźny wzrost liczby ludności w wieku poprodukcyjnym, która w 2015 r. z udziałem nawet do 16,6%. Zarówno obecna sytuacja demograficzna jak i prognozowane jej zmiany implikują, że podaż pracy w regionie Kujawsko-Pomorskim, w powiecie Żnińskim oraz w Gminie Gąsawa jeszcze przez kilkanaście lat będzie bardzo wysoka.

24. Gmina Gąsawa według (GUS 2006) należy do obszarów o przeciętnym wskaźniku przedsiębiorczości, wynoszącym ilościowo **386** podmiotów ogółem, w tym **27** w sektorze publicznym oraz **359** w sektorze prywatnym. Procentowo ilość podmiotów w Gminie Gąsawa stanowi: ogółem **0,21%** ilości podmiotów gospodarczych województwa Kujawsko-Pomorskiego, w tym: **0,41%** sektora publicznego oraz **0,20%** sektora prywatnego; **7,65%** ogólnej ilości podmiotów powiatu Żnińskiego, w tym **13,71%** sektora publicznego oraz **7,40%** sektora prywatnego; 0,40% ogólnej ilości podmiotów podregionu Bydgoskiego, w tym: **0,81%** sektora publicznego oraz **0,39%** sektora prywatnego

25. Na terenie Gminy Gąsawa zarejestrowano 3 podmioty gospodarcze w systemie Regon z udziałem kapitału zagranicznego.

26. Według GUS 2006 struktura podmiotów gospodarczych działających na terenie gminy według wybranych działów gospodarki jest następująca: rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo (41), przemysł, przetwórstwo (49), budownictwo (50), handel (106), hotele, restauracje (20), transport, gospodarka magazynowa, łączność (30), pośrednictwo finansowe (4) oraz obsługa nieruchomości i firm (25). Dominującym kierunkiem działalności gospodarczej w gminie jest handel (106), budownictwo (50), przetwórstwo (49) oraz rolnictwo (41)

27. Gmina Gąsawa zajmuje bardzo wysoką pozycję w powiecie Żnińskim pod względem ilości miejsc noclegowych całonocnych (296), co stanowi 32,5% miejsc noclegowych powiatu (911) i 541 miejsc sezonowych (60,9%) powiatu Żnińskiego według GUS 2006. Jest to także duża ilość miejsc noclegowych (5,94%) w stosunku do ilości miejsc noclegowych (14088) w podregionie Bydgoskim oraz (3,18%) w stosunku do 26325 miejsc noclegowych w województwie Kujawsko-Pomorskim.

28. Gmina notuje lepsze od przeciętnych wskaźniki bezrobocia. Według GUS 2006 oraz PUP w Żninie w Gminie Gąsawa było 608 osób bez pracy, co stanowiło **18,5%** ogólnej liczby osób w wieku produkcyjnym (3278), a liczba bezrobotnych przypadająca na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym wynosiła **185,5** w 2006 roku. W powiecie Żnińskim wskaźnik bezrobocia rejestrowanego wynosił dla porównania **31,4%**, w podregionie Bydgoskim **20,3%**, a w województwie Kujawsko-Pomorskim **22,3%** w roku 2006.

29. W strukturze użytkowania gruntów około 63,2% stanowią użytki rolne, 26,4% lasy i grunty zadrzewione, 3,4% grunty zurbanizowane i zabudowane, 2,1% nieużytki oraz 4,9% wody stojące i płynące.

30. W sumie 49,2% ogólnej powierzchni gminy należy do gruntów Skarbu Państwa, 44,4% do sektora indywidualnego, 2,6% do gmin i związków gminnych oraz 2,6% do kościołów i związków wyznaniowych.

31. Przeciętna wielkość indywidualnego gospodarstwa rolnego w gminie Gąsawa wynosiła 18,0 ha (GUS 2006) i jest porównywalna do średniej w Unii Europejskiej (18,0 ha) .

32. Na terenie gminy spotyka się niemal wszystkie kompleksy rolniczej przydatności gleb, ale największą powierzchnię zajmują kompleksy w III(38,4%) i IV (34,0%) klasie bonitacji. Największa koncentracja gleb wysokiej bonitacji (I-III) występuje w sołectwach: Biskupin, Gogółkowo, Gąsawa, Marcinkowo Górne i Dolne oraz Szelejewo. Gleby średniej klasy (IV) przeważają w Chomiąży Szl., Nowej Wsi Pałuckiej, Obudnie, Pniewach i Szelejewie. Najślabsze gleby klasy (V i VI) dominują w Ajnowie-Wiktorowie, Chomiąży Szl., Laskach Wielkich i Małych oraz Obudnie.

33. Na terenie gminy przeważają gospodarstwa prowadzące produkcję mieszaną. W strukturze zasiewów zdecydowanie dominują zboża, w tym zwłaszcza pszenica ozima, jęczmień jary , pszenżyto , w sektorze indywidualnym większy udział mają mieszanki zbożowe.

34. Gmina Gąsawa charakteryzuje się dobrymi wskaźnikami obsady zwierząt gospodarskich :

- ❖ ogółem – 67,4 szt / 100UR
- ❖ bydła ogółem – 26,0 szt. / 100 UR,
- ❖ trzody chlewnej – 39,1 szt. / 100 UR

35. Według danych PSR 2002, gospodarstwa indywidualne cechowały się dobrym na tle innych miast i gmin województwa, wyposażeniem w maszyny i w budynki gospodarskie.

Spośród zidentyfikowanych kilkudziesięciu determinant rozwoju gminy, obejmujących zarówno ocenę uwarunkowań wewnętrznych, jak i miejsca gminy w systemie społeczno-gospodarczym powiatu i województwa, część ma charakter poważnych atutów – szans rozwoju (wpływających na przyspieszenie tempa rozwoju na tle innych miast i gmin - umożliwiających realizację pewnych zadań), z których część może być wykorzystana jako czynnik aktywizacji i stanowić mocną stronę gminy w rywalizacji z sąsiednimi obszarami.

Najważniejszymi słabymi stronami gminy, czyli uwarunkowaniami, które ograniczają (spowalniają lub uniemożliwiają) prawidłowy rozwój, lub też powodują obniżenie jej atrakcyjności w porównaniu z innymi jednostkami samorządowymi, są:

1. Niekorzystne uwarunkowania zewnętrzne związane z peryferyjnym położeniem

Oraz poziomem rozwoju społeczno gospodarczego niektórych sołectw gminy, szczególnie dotyczy to tych sołectw, które nie osiągnęły 50% wartości zrównoważonego wskaźnika syntetycznego TMR = 0,213. Należą do nich następujące sołectwa: Komnatowo (0,059), Ryszewo (0,075), Gogółkowo(0,109) oraz Głowy(0,111), które swoim poziomem znacznie odbiegają od głównych lokalnych obszarów aktywizacji gospodarczej gminy: Gąsawa (0,475), Szelejewo (0,284), Laski Wielkie i Małe(0,251), Chomiążą szlachecka (0,248).

2. Trudna obecnie i nie przewidywana w przyszłości, sytuacja na rynku pracy, będąca wynikiem splotu kilku niekorzystnych uwarunkowań, wzajemnie potęgujących swe negatywne oddziaływanie związane z dużym udziałem ludności związanej z rolnictwem, przy jednocześnie niekorzystnych uwarunkowaniach rozwoju rolnictwa, co powodować będzie

dążenie do poszukiwania miejsc pracy poza rolnictwem; konieczność restrukturyzacji miejsc pracy w rolnictwie będzie, więc kolejnym czynnikiem zwiększającym popyt na pracę.

3. Konieczność restrukturyzacji rynku pracy w rolnictwie w gminie przy jednocześnie niezbyt korzystnych warunkach ekonomicznych rozwoju rolnictwa (niska efektywność gospodarowania w rolnictwie, zależna od struktury produkcji i liczby zatrudnionych) i bardzo niekorzystnych strukturach ludności związanej z rolnictwem (przede wszystkim duży odsetek ludności z wykształceniem podstawowym (44%) i zawodowym (31,3 %), uniemożliwiający szybką zmianę kwalifikacji zawodowych oraz zaawansowane procesy starzenia ludności rolniczej (53% ludność w wieku 40 – 59 lat). Opisane czynniki powodują, że w okresie obowiązywania strategii bardzo mało realne jest spowodowanie znaczącego odpływu ludności do zajęć pozarolniczych, poprawy struktur agrarnych oraz znaczącego wzrostu efektywności gospodarstw.

4. Przeciętny poziom rozwoju przedsiębiorczości w gminie oraz mała liczba miejsc pracy na rynku lokalnym ze względu na uwarunkowania zewnętrzne. Sytuacja ta oprócz oczywistego wpływu na niskie dochody mieszkańców (i pośrednio niższe wpływy do budżetu gminy), świadczy także o małej aktywności i przedsiębiorczości ludności. Jednocześnie jednak stanowi swoistą rezerwę dla rozwoju przedsiębiorczości lokalnej, możliwą do wykorzystania przy odpowiedniej aktywizacji mieszkańców (przyjmuje się tu założenie, że jeśli w innych obszarach z określonej liczby mieszkańców jest w stanie utrzymać się określona liczba firm, to podobny wskaźnik można osiągnąć także na terenie Gminy Gąsawa.

5. Potencjalnym ograniczeniem rozwoju gminy są braki w zakresie infrastruktury:

- technicznej - konieczność budowy i modernizacji: dróg szczególnie gminnych i obwodnicy Gąsawy, systemu kolejnych oczyszczalni przyzgodowych , rozbudowy sieci kanalizacji sanitarnej, budowy sieci gazowej, energetycznej, elektrycznej, w tym z wykorzystaniem energii odnawialnej (elektrownie wiatrowe, biomasa),
- edukacyjnej - konieczność budowy sali gimnastycznej w Gąsawie, zmiany jakości stanu boisk szkolnych i części placów zabaw dla dzieci, poprawy stanu wyposażenia szczególnie szkół podstawowych, gimnazjum oraz przedszkola, połączenie bibliotek szkolnych, które działają na terenie gminy w jeden zintegrowany system komputerowej informacji.
- społecznej (konieczność dostosowania obiektów do standardów unijnych, budowy takich placówek jak: noclegownia oraz mieszkań socjalnych, poprawy możliwości rozwoju usług opiekuńczych i specjalistycznych w gminie, w tym z wykorzystaniem lokalnych organizacji pozarządowych.
- kulturowej - konieczność aktywizacji i poszerzenia zakresu działalności świetlic środowiskowych, realizacji inwestycji, poszerzenia oferty dla osób w różnym wieku poprzez działalność animatorów kultury w poszczególnych sołectwach.
- turystycznej i sportowej - konieczność przeprowadzenia dalszej modernizacji boisk sportowych i zakładowych, budowy boisk w sołectwach, w których występuje ich brak, zwiększenia dofinansowania istniejących wiejskich klubów sportowych i ich sekcji, stworzenia bazy dla rozwoju agroturystyki oraz turystyki kwalifikowanej (rowerowej, konnej, krajoznawczej), w tym bazy noclegowej odpowiedniej do przewidywanej wielkości ruchu turystycznego.

6. Potencjalnym zagrożeniem rozwoju gminy, w tym rozwoju jej funkcji turystycznych, jest bezpieczeństwo publiczne, przede wszystkim gwałtowny wzrost w ostatnim okresie wykroczeń drogowych.

Do najważniejszych mocnych stron, które stanowią możliwości aktywizacji gospodarczej, a jednocześnie powodują, iż gmina jest bardziej konkurencyjna i atrakcyjna od innych, zaliczyć należy:

1. Gmina Gąsawa charakteryzuje się względnie dogodnym położeniem, zarówno pod względem administracyjnym (leży w południowo – zachodniej części województwa kujawsko –pomorskiego w strefie silnego oddziaływania Bydgoszczy (57 km) (jednego z głównych obok Torunia (80 km) centrów rozwoju) w bezpośrednim sąsiedztwie korytarzy funkcjonalnych (o znaczeniu regionalnym i międzynarodowym) drogi krajowej K-5, stanowiącej główne połączenie między Wrocławiem, Bydgoszczą a Gdańskiem oraz dróg wojewódzkich Nr 251 i 254, jak również w niewielkiej odległości (21 km) od ważnej linii kolejowej Poznań – Inowrocław - Toruń – Olsztyn, uważanych za obszary szybkiego rozwoju, w tej części województwa. Gmina Gąsawa bezpośrednio sąsiaduje z gminami: Żnin i Rogowo (powiat Żniński) oraz Dąbrowa i Mogilno (powiat Mogileński).

2. Priorytetowe traktowanie zagadnień rozwoju infrastruktury technicznej, zwłaszcza sieci dróg gminnych, wodociągowej, kanalizacyjnej, gazowniczej i teleinformatycznej, jak również wdrażania ekologicznych systemów grzewczych.

3. Wykorzystywanie w pełni szansy przez gminę w zakresie funkcji turystyczno-wypoczynkowej i zagospodarowania ruchu turystycznego, szczególnie ze względu na występujące na jej terenie zasoby: przyrodnicze głównie związane z Obszarem Chronionego Krajobrazu Jezior Żnińskich oraz zasoby historyczno kulturowe głównie związane z Muzeum Archeologicznym w Biskupinie oraz innych atrakcji takich jak:

zbudowana w 1894 r. kolejka wąskotorowa łącząca: Żnin – Wenecję – Biskupin i Gąsawę, która jest ważnym elementem na pałuckim odcinku Szlaku Piastowskiego, jak również leżący na szlaku turystycznym (jedyne w Polsce) drewniany kościół z XVII wieku w Gąsawie, z barokowym wystrojem wnętrza z II poł. XVII w. z dobrze zachowanymi oryginalnymi polichromiami oraz drewniany kościół w Ryszewku z XVIII w. Baza noclegowa w gminie jest zróżnicowana pod względem rodzaju obiektów, wielkości, standardu wyposażenia, jak i okresu użytkowania w ciągu roku. Większość obiektów ma charakter sezonowy i związana jest z obsługą turystyki pobytowej wzdłuż najatrakcyjniejszych jezior w miejscowościach: Wiktorowo, Ostrówce, Chomiąża Szlachecka, Oćwieka i Drewno. Gmina Gąsawa dysponuje łącznie 296 miejscami noclegowymi całorocznymi (32,5% miejsc noclegowych powiatu Żnińskiego (911) i 541 miejsc sezonowych (60,9% miejsc sezonowych powiatu Żnińskiego (888) według danych GUS 2006.

4. Właściwą realizację zadań oświatowych (optymalna sieć placówek, dobry poziom nauczania, nauka języków zachodnich i informatyki, edukacja ekologiczna, szeroki udział uczniów w ogólnopolskich programach),

5. Dużą odpowiedzialność samorządu lokalnego za sprawy przyszłego rozwoju gminy, przejawiającą się dążeniem do wdrożenia zintegrowanego systemu zarządzania gminą w oparciu o system wieloletniego planowania rozwoju.

6. Potencjalnym korzystnym uwarunkowaniem rozwoju jest prowadzona na terenie gminy szeroko rozumiana edukacja ekologiczna, skierowana na wykształcenie proekologicznych postaw wśród społeczeństwa. Tego typu działania nie przynoszą wprawdzie szybkich i wymiernych korzyści (zwłaszcza ekonomicznych), jednak w kontekście walorów posiadanych przez gminę, są uzasadnione i w dłuższym okresie przyczynią się do zmiany mentalności mieszkańców i poprawy szeroko rozumianej atrakcyjności gminy.

Przeprowadzona kompleksowa analiza uwarunkowań wskazuje, iż gmina cechuje się kilkoma stosunkowo poważnymi atutami, ale za to z drugiej strony długotrwałymi (trudnymi, bądź niemożliwymi do zmiany) ograniczeniami (barierami) rozwoju.

Ograniczenia w Gminie Gaśawa mają charakter zarówno realny i bezpośredni (istnieją i oddziałują już obecnie) jak i potencjalny (jest prawdopodobne, iż zaistnieją w przyszłości), podczas gdy szanse mają w dużym stopniu charakter potencjalny (możliwe, że zaistnieją) lub nie bezpośredni (są katalizatorami zmian, które jednak muszą być uprzednio rozpoczęte - same w sobie nie spowodują poprawy sytuacji).

Oznacza to, iż istniejące ograniczenia stanowią duże i realne zagrożenie dla przyszłego rozwoju Gminy; niepodjęcie działań na rzecz ich eliminacji, może doprowadzić do znacznego pogorszenia stanu rozwoju społeczno-gospodarczego.

Niezbyt korzystną przesłanką rozwoju gminy jest fakt, że część ważnych pozytywnych uwarunkowań (szans rozwoju) jest obecna na terenie gminy już od dłuższego czasu, natomiast duża część zagrożeń rozwoju (szczególnie tych o poważnych konsekwencjach społecznych i ekonomicznych) może dopiero wystąpić (lub nasilić się) i w znacznym stopniu są one niezależne od polityki samorządu lokalnego.

Tak, więc ze względu na fakt, iż notowane w gminie ograniczenia rozwoju są poważnymi barierami, a jednocześnie ich charakter wskazuje, że w większości mają charakter bardzo trwałe i są trudne do zmiany, podstawową szansą zdynamizowania rozwoju gminy jest wykształcenie nowych walorów i mocnych stron, które powodowałyby przewagę konkurencyjną w stosunku do obszarów sąsiednich, a które nie były notowane w gminie dotychczas.

„Nowymi” czynnikami atrakcyjności inwestycyjnej i przewagi konkurencyjnej gminy, które są możliwe do wykreowania na jej obszarze mogą być:

1. Wykształcenie kompleksowej oferty dla rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości, rolnictwa i turystyki, w tym w zakresie pozyskania inwestycji zewnętrznych,
2. Maksymalny możliwy stan rozwoju infrastruktury technicznej dla poprawy poziomu jakości życia mieszkańców;
3. Przygotowanie mieszkańców do mobilności i aktywności na rynku pracy, przede wszystkim wskutek osiągnięcia właściwego stanu wykształcenia i kwalifikacji mieszkańców, poprzez właściwe kształcenie w szkołach podstawowych i gimnazjum, upowszechnienie wykształcenia średniego maturalnego wśród młodzieży oraz poprawę lub zmianę kwalifikacji ludności dorosłej;
4. Wykreowanie kompleksowej oferty dla potencjalnych inwestorów (przygotowanie i promocja terenów inwestycyjnych, w tym parku technologicznego);
5. Poprawę efektywności rolnictwa, poprzez wprowadzanie nowych dochodowych rodzajów nie-tradycyjnej działalności rolniczej oraz kompleksowe przygotowanie tradycyjnych gospodarstw do funkcjonowania w warunkach Unii Europejskiej.

2.4 Wizja rozwoju gminy

Deklaracja wizji rozwoju gminy to zwięzła formuła określająca docelowy, pożądany w perspektywie stan gminy, wyobrażalny obraz w przyszłości.

Gmina Gąsawa w roku 2020 będzie charakteryzować się:

Dobrym poziomem rozwoju przedsiębiorczości

Liczba firm oraz liczba miejsc pracy na terenie gminy wzrośnie. Sprzyjać temu będzie poprawa jakości wykształcenia oraz pomoc w zakresie tworzenia nowych firm, realizowana przez działający na terenie gminy i łatwo dostępny dla mieszkańców Lokalne Centrum Przedsiębiorczości i Rolnictwa powiązane z Parkiem Technologicznym. Wskaźnik bezrobocia będzie się wprawdzie utrzymywał na podobnym poziomie lub niższym, co jest nieuniknione w związku ze znacznym wzrostem liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym, ale aktywna polityka władz lokalnych, wspierających rozwój przedsiębiorczości, między innymi poprzez lokalne centrum, przygotowanie uzbrojonych terenów inwestycyjnych oraz promocję gospodarczą sprawi, iż stopa bezrobocia będzie porównywalna do średniej na obszarach wiejskich województwa.

Miernikami właściwej realizacji ustaleń strategii w zakresie rozwoju przedsiębiorczości są:

- funkcjonowanie na terenie gminy lokalnego centrum przedsiębiorczości i rolnictwa;
- funkcjonowanie Parku Technologicznego
- utrzymywanie wskaźnika przedsiębiorczości na poziomie wyższym od przeciętnej dla obszarów wiejskich województwa;
- utrzymywanie wskaźnika bezrobocia na poziomie porównywalnym do przeciętnej dla obszarów wiejskich województwa.

dobrym stanem środowiska naturalnego

Zrealizowanie programów rozwoju infrastruktury technicznej skutkować będzie minimalizacją oddziaływania na środowisko przyrodnicze. Dobry stan środowiska pośrednio podniesie atrakcyjność gminy, zarówno dla turystyki jak też atrakcyjność miejsca zamieszkania i rozwoju przedsiębiorczości.

Miernikami właściwej realizacji założeń strategii w zakresie utrzymania stanu środowiska, są:

- wskaźnik skanalizowanych mieszkań;
- sprawność (jakość oraz wydajność w stosunku do potrzeb) oczyszczalni ścieków;
- zapewnienie miejsca składowania odpadów oraz realizacja programu segregacji odpadów;
- liczba mieszkań, w których wprowadzono ekologiczne systemy grzewcze;
- wskaźniki stanu zanieczyszczeń powietrza na terenie gminy.
- Wskaźnik stanu zanieczyszczenia jezior na terenie gminy

dobrymi warunkami życia mieszkańców

Jakość życia mieszkańców będzie sukcesywnie wzrastała. Składać się będzie na to kilka czynników, w tym przede wszystkim:

- tworzenie nowych miejsc pracy,
- restrukturyzacja rolnictwa, połączona z poprawą jego efektywności, dobry poziom kształcenia w szkołach podstawowych oraz gimnazjach
- dobre funkcjonowanie infrastruktury technicznej.

Na terenie gminy w obszarach atrakcyjnych krajobrazowo, dostępne będą tereny pod budownictwo mieszkaniowe-rezydencjalne.

Miernikiem właściwej realizacji ustaleń strategii w zakresie tak niemierzalnego zagadnienia jak poprawa jakości życia mieszkańców, może być lokata gminy w rankingach gmin według jakości życia mieszkańców, a zwłaszcza pozycja gminy na tle innych jednostek samorządu terytorialnego powiatu oraz zmiany lokaty gminy w rankingu.

dużą atrakcyjnością inwestycyjną

Gmina prezentować będzie lepsze warunki dla potencjalnych inwestorów, niż sąsiednie jednostki samorządu terytorialnego. Wynikać to będzie z posiadania terenów inwestycyjnych tworzących Park Technologiczny, prawidłowo wyposażonych w infrastrukturę techniczną, które będą znane dzięki właściwie prowadzonej promocji gospodarczej. Mieszkańcy gminy, dzięki organizowanym kursom umożliwiającym zmianę kwalifikacji zawodowych, będą w stanie sprostać wymaganiom stawianym przez potencjalnych pracodawców. Wzrost lokalnej przedsiębiorczości, między innymi wskutek działalności inkubatora przedsiębiorczości (Lokalne Centrum Rozwoju Przedsiębiorczości i Rolnictwa), będzie dodatkowym czynnikiem katalitycznym, przyciągającym inwestorów. Wysokiej jakości produkcja rolnicza może stanowić bazę dla rozwoju przetwórstwa rolno-spożywczego.

Podstawowym instrumentem budowania atrakcyjności gminy jest stosowanie zasady „nie ilość, ale jakość”, czyli takie sterowanie rozwojem, by gmina, jej mieszkańcy, skupione tu działalności i generowane zjawiska społeczno-gospodarcze cechowały się bardzo wysoką jakością, przewyższającą sąsiednie obszary. Czynnikiem przewagi konkurencyjnej w stosunku do sąsiadów, powinna, więc być wysoka atrakcyjność gminy.

Miernikami właściwej realizacji założeń strategii w zakresie podnoszenia atrakcyjności inwestycyjnej gminy w kolejnych latach będą:

- obecność na terenie gminy terenów inwestycyjnych - wyznaczonych w GZTI, wyposażonych w infrastrukturę techniczną, przeznaczonych pod różne rodzaje zainwestowania (różne rodzaje działalności);
- ilość firm zlokalizowanych w Parku Technologicznym
- liczba nowopowstałych firm;
- liczba nowopowstałych miejsc pracy;
- wartości i dynamika podstawowych wskaźników makroekonomicznych na tle obszarów sąsiednich (jest to miernik, na ile gmina jest bardziej konkurencyjna od sąsiednich jednostek samorządu terytorialnego);
- pozycja gminy w rankingach atrakcyjności inwestycyjnej (bezwzględnie oraz na tle sąsiednich jednostek samorządu terytorialnego) oraz jej zmiany w okresie wieloletnim.

nowym atrakcyjnym miejscem dla różnych form wypoczynku i rekreacji

Gmina wykreuje się jako nowe atrakcyjne miejsce wypoczynku i rekreacji wprowadzając nowe rodzaje usług i zagospodarowania, umożliwiające rozwój turystyki specjalistycznej, agroturystyki oraz rekreacji. Na szerszą skalę rozwinięta zostanie edukacja ekologiczna na bazie walorów użytków leśnych gminy oraz muzeum w Biskupinie. W 2020 roku funkcja turystyczna i rekreacyjna obecna będzie na terenie całego obszaru gminy, a oferta turystyczna dostępna będzie przez cały rok (nie tylko w sezonie letnim). Zwiększy się liczba osób zajmujących się obsługą ruchu turystycznego.

Miernikami właściwej realizacji założeń strategii w zakresie rozwoju funkcji turystycznej w kolejnych latach będą:

- zmiany liczby miejsc noclegowych w gminie
- zmiany wielkości zatrudnienia w dziedzinach związanych z obsługą turystów,
- zmiany stanu ogólnodostępnego zagospodarowania turystycznego,
- zmiany liczby zabudowy letniskowej oraz liczby tzw. „drugich domów” (zabudowy rezydencjalnej czasowo zamieszkiwanej)

- zmiany liczby gospodarstw agroturystycznych,
- możliwość rozwoju na terenie gminy turystyki specjalistycznej (stan rozwoju infrastruktury temu służącej, np. długość ścieżek rowerowych, szlaków pieszych, szlaków dla turystyki konnej, punktów widokowych, wodnej itp.).
- zmiany liczby miejsc dla szeroko rozumianej rekreacji

wykształconym społeczeństwie

Jednym z ważniejszych atutów gminy w rywalizacji i konkurowaniu z innymi gminami, będzie dobry poziom wykształcenia i kwalifikacji mieszkańców. Procesy edukacyjne mają charakter wieloletni, do roku 2020 nie zostanie więc zrealizowana całość zamierzeń, służących gruntownej poprawie poziomu wykształcenia. Niemniej jednak możliwe jest uruchomienie części zamierzeń, przynoszących efekty w kolejnych latach. W roku 2020 wszyscy uczniowie szkół objęci będą nauką 2 języków obcych, powszechna będzie też wśród młodzieży znajomość nowoczesnych technik informatycznych. Ludność dorosła uzyska szanse zdobycia lub zmiany kwalifikacji, co pozwoli z jednej strony znaleźć miejsce pracy poza rolnictwem, a jednocześnie umożliwi zmianę pracy na bardziej atrakcyjną oraz jej poszukiwanie w sąsiednich miastach, gdzie tylko wykwalifikowani pracownicy mają szanse powodzenia na rynku pracy.

Miernikami właściwej realizacji założeń strategii w zakresie poprawy poziomu wykształcenia są:

- objęcie wszystkich uczniów szkół nauką języków obcych;
- objęcie wszystkich uczniów szkół nauką informatyki;
- udział absolwentów gimnazjum, którzy kontynuują naukę na kierunkach maturalnych (należy dążyć do osiągnięcia wskaźnika 80%);
- liczba dorosłych, którzy podejmują naukę w szkołach średnich lub uczestniczą w kursach.

nowoczesnym i efektywnym rolnictwie

Liczba osób utrzymujących się z rolnictwa zmniejszy się. Rolnicy będą świadomymi gospodarzami, znającymi wymogi stawiane nowoczesnym producentom żywności sprzedającym swe produkty na rynkach Unii Europejskiej. Sprzyjać temu będzie rozbudowane doradztwo w zakresie nowoczesnych metod gospodarki rolnej, wspieranych pomocą UE. Jakość życia ludności związanej z rolnictwem poprawi się także wskutek wdrażania Narodowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2007 – 2013.

Miernikami właściwej realizacji założeń strategii w zakresie poprawy efektywności rolnictwa, są:

- liczba szkoleń przeprowadzanych dla rolników z terenu gminy;
- liczba i udział rolników uczestniczących w szkoleniach;
- zmiany liczby osób utrzymujących się z rolnictwa;
- zmiany liczby i powierzchni gospodarstw indywidualnych;
- liczba gospodarstw, w których rozwijane są działalności pozarolnicze lub niekonwencjonalne formy gospodarki rolnej;
- zmiany poziomu wyposażenia gospodarstw w sprzęt i infrastrukturę;
- zmiany wskaźników towarowości rolnictwa;
- zmiany sytuacji materialnej rolników.

efektywnym przygotowaniem do wyzwań cywilizacji informatycznej i globalizacji gospodarki

Mieszkańcy gminy będą dobrze przygotowani do wdrażania nowych rozwiązań technologicznych. Służyć temu ma między innymi upowszechnienie nauki informatyki oraz języków zachodnich. Nowoczesne kwalifikacje sprzyjać będą nie tylko rozwojowi miejscowych firm i napływowi inwestycji, ale również spodziewanemu dynamicznemu

rozwojowi usług typu e-commerce, czyli interesom prowadzonym za pośrednictwem Internetu.

Miernikami właściwej realizacji założeń strategii są w tym zakresie:

- liczba uczniów objętych nauką informatyki (zakłada się osiągnięcie wskaźnika 100%);
- liczba mieszkań posiadających linię telefoniczną;
- liczba kursów z zakresu informatyki dla dorosłych oraz liczba osób uczestniczących w kursach;
- stan połączeń teleinformatycznych (jakość przekazu);
- liczba firm działających w branżach nowoczesnych technologii.

Misja gminy

Osią prezentowanej Strategii Rozwoju Gminy Gąsawa jest jej misja

MISJĄ GMINY GĄSAWA

jest zachowanie i kultywowanie dziedzictwa historyczno – kulturowego oraz wykorzystanie potencjału przyrodniczo krajobrazowego w celu zapewnienia stałego zrównoważonego rozwoju społeczno gospodarczego dla poprawy jakości życia mieszkańców.

Misja jest zwięzłym opisem docelowego, oczekiwanego stanu i zakresu funkcji spełnianych przez gminę wobec jej mieszkańców i otoczenia w dłuższym horyzoncie czasowym.

Stan opisany w misji ma charakter idealny, którego osiągnięcie powinno być zasadniczym celem wszystkich działań podejmowanych przez lokalną społeczność i władze, nie tylko w pierwszym okresie programowania Strategii Rozwoju Gminy, ale także w jego następnych fazach .

Zgodnie z powyższym postulatem wszystkie cele Strategii Rozwoju Gminy odwołują się do zadeklarowanej misji - zaproponowane w ich ramach programy operacyjne, projekty i zadania prowadzić będą do postulowanego w misji stanu.

Przystępując do skonstruowania celów i kierunków rozwoju gminy, które mają ścisły związek z realizacją misji gminy należy mieć na względzie, że ich realizacja będzie w znacznym stopniu zależeć od różnych czynników, zarówno wewnętrznych, jak i zewnętrznych.

Czynniki te mogą z jednej strony ułatwiać, a z drugiej utrudnić bądź wręcz uniemożliwić realizację poszczególnych celów strategicznych, a nawet misji.

Niezmiennie ważna jest tutaj postawa Rady Gminy i jej członków w stosunku do realizacji misji gminy, a także strategii, począwszy od woli konsekwentnego osiągnięcia celów i zadań strategicznych (m.in. akceptowania ofensywnych proinwestycyjnych budżetów), poprzez stosowny nadzór nad realizacją zadań aż po aktywizowanie wokół nich społeczeństwa.

Zdolność osiągnięcia celów, wizji oraz misji gminy w zasadniczy sposób zależeć będzie od tego w jaki sposób władze gminy zorganizują swą działalność od wewnątrz i jak umiejętnie podejmą działania wspólnie z innymi organami władzy, instytucjami, sektorem prywatnym.

Ważne będą przy tym umiejętności wśród pracowników, dobór metod i narzędzi zarządzania i wreszcie środki, jakimi będzie zarządzający dysponować.

2.5 CELE I KIERUNKI ROZWOJU GMINY GĄSAWA 2008 -2020

Głównymi celami służącymi realizacji celu nadrzędnego (misji) są:

- aktywizacja gospodarcza - rozwój przedsiębiorczości oraz tworzenie nowych miejsc pracy, między innymi poprzez różnicowanie źródeł utrzymania ludności;
- rozwój infrastruktury technicznej, jako instrumentu poprawy stanu środowiska, poprawy jakości życia mieszkańców oraz poprawy atrakcyjności inwestycyjnej;
- poprawa stanu wykształcenia i kwalifikacji mieszkańców poprzez rozwój bazy oświatowej i zwiększenie oferty edukacyjnej i sportowej, jako podstawowy sposób osiągnięcia mobilności na rynku pracy, ograniczania bezrobocia i poprawy sytuacji materialnej ludności;
- wzrost efektywności rolnictwa,
- rozwój turystyki i rekreacji rozumiany jako szansa wykorzystania zasobów gminy w zakresie wzrost dochodów uzyskiwanych z turystyki poprzez zróżnicowanie oferty turystycznej i rekreacyjnej,
- zwiększenie oferty i działań w zakresie służby zdrowia i opieki społecznej, w tym na rzecz bezpieczeństwa socjalnego poprzez między innymi budowę mieszkań socjalnych.

Szczegółowe **kierunki działań**, zmierzających do realizacji celu nadrzędnego i celów głównych, powinny obejmować następujące zadania:

1. W zakresie aktywizacji gospodarczej i tworzenia nowych miejsc pracy:

- 1.1. Utworzenie na terenie gminy Centrum Wspierania Przedsiębiorczości i Rolnictwa, które między innymi pełniłoby funkcję tzw. inkubatora przedsiębiorczości.
- 1.2 Utworzenie na terenie gminy Parku Technologicznego
- 1.3. Wspieranie wszelkich przejawów aktywności gospodarczej zgodnej z zasadami ekorozwoju.
- 1.4. Rozszerzenie oferty i przygotowanie kolejnych terenów inwestycyjnych .
- 1.5. Kompleksowa promocja gospodarcza gminy.
- 1.6. Wspieranie inicjatyw na rzecz poprawy atrakcyjności inwestycyjnej gminy.

2. W zakresie rozwoju infrastruktury technicznej:

- 2.1. Właściwa gospodarka wodno-ściekowa gwarantująca spełnienie standardów ekologicznych polskich i europejskich, w tym dalszy rozwój oraz modernizacja sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, oczyszczalni ścieków w Gąsawie z uwzględnieniem najbardziej optymalnych rozwiązań,
- 2.2. Zapewnienie właściwego stanu technicznego sieci drogowej w gminie, w tym budowa obwodnicy .
- 2.3. Upowszechnianie ekologicznych systemów grzewczych.
- 2.4. Budowa sieci gazowej
- 2.5. Zapewnienie właściwych standardów usług telekomunikacyjnych i informatycznych oraz związanych z uruchomieniem systemu TV kablowej i szerokopasmowej sieci informatycznej
- 2.6 Partycypacja w kosztach budowy przydomowych oczyszczalni ścieków w odległych od sieci kanalizacyjnej gospodarstwach domowych
- 2.7 Budowa i modernizacja urządzeń melioracyjnych na terenie gminy
- 2.8 Zapewnienie rozwoju infrastruktury technicznej dla osób niepełnosprawnych,

3. W zakresie poprawy poziomu wykształcenia i kwalifikacji mieszkańców:

- 3.1 Rozwój bazy oświatowej, w tym unowocześnienie pracowni szkolnych
- 3.2. Upowszechnienie nauki informatyki oraz języków obcych w szkole

- podstawowej - minimum dwóch języków obcych (niemiecki i angielski) w sposób ciągły od zerówki
- 3.3 Wdrożenie zintegrowanego systemu komputerowej obsługi bibliotek w gminie (szkolnych i publicznych)
- 3.4. Rozwój bazy sportowo-rekreacyjnej (szkolnej i ogólnodostępnej, kwalifikowanej)
- 3.5 Tworzenie bezpiecznych placów zabaw dla dzieci,
- 3.6 Poprawa dostępności placówek oświatowych, kulturalnych i sportowych dla osób niepełnosprawnych

4. W zakresie poprawy efektywności gospodarki rolnej:

- 4.1. Rozwój doradztwa rolniczego, obejmującego również obsługę rolników w zakresie rozwiązań niezbędnych dla integracji z UE, w zakresie pozyskiwania środków pomocowych oraz związanych ze zmianą kwalifikacji rolników.
- 4.2. Poprawa warunków prowadzenia gospodarki rolnej (rozwój infrastruktury dla rolnictwa, poprawa wyposażenia gospodarstw, wsparcie dla grup producenckich oraz spółdzielni).
- 4.3. Wsparcie rozwoju niekonwencjonalnych (nie-tradycyjnych) kierunków działalności rolniczych łącznie z edukacją ekologiczną.
- 4.4. Wsparcie rozwoju agroturystyki , ekoturystyki i rekreacji.
- 4.5 Rozwój przetwórstwa rolno – spożywczego.
- 4.6 Wspieranie rozwoju bazy serwisowej dla rolnictwa

5. W zakresie rozwoju funkcji turystycznej i rekreacyjnej:

- 5.1. Opracowanie oferty turystycznej Gminy (wykreowanie atrakcji turystycznych i sposobów aktywnego spędzania wolnego czasu, w tym rozwój turystyki specjalistycznej: rowerowej, konnej, wędkarstwo, podglądanie ptaków i zwierząt (birdswatching) itp,)
- 5.2. Rozwój agroturystyki i rekreacji .
- 5.3. Rozwój działalności turystycznych i edukacji ekologicznej na bazie lokalnych zasobów, głównie ośrodka kulturowo historycznego w Biskupinie.
- 5.4. Rozwój ogólnodostępnej infrastruktury turystycznej, w tym dla osób niepełnosprawnych,
- 5.5. Promocja turystyczna i rekreacyjna gminy.

Zakłada się, iż realizacja poszczególnych **kierunków działań** (grup zadań) przyniesie następujące **korzyści**:

1. Aktywizacja gospodarcza i tworzenie nowych miejsc pracy:

- zwiększy się liczba firm zakładanych przez mieszkańców gminy, a pośrednio wzrośnie liczba miejsc pracy oraz poprawi się sytuacja materialna ludności;
- gmina zyska miejsca pracy oraz lepsze warunki podejmowania działalności gospodarczej dla licznych roczników wchodzących w wiek produkcyjny;
- gmina posiadać będzie ofertę terenową dla potencjalnych inwestorów;
- gmina posiadać będzie ofertę miejsc w Parku Technologicznym
- gmina będzie skutecznie promowana, wskutek czego będzie znana jako atrakcyjne miejsce dla inwestowania, zamieszkania i wypoczynku;
- rozwój zagospodarowania turystycznego zwiększy ruch turystyczny, co przyczyni się do uzyskiwania przez mieszkańców dodatkowych dochodów;
- rozwinię się przetwórstwo rolno-spożywcze na bazie lokalnej produkcji płodów rolnych;
- powołanie Centrum Wspierania Przedsiębiorczości, Rolnictwa i Edukacji, które pełniłoby funkcję tzw. inkubatora przedsiębiorczości przyniesie następujące korzyści:

- właściciele małych i średnich firm zyskają fachową pomoc instytucjonalną w prowadzeniu własnych firm (rozpoczynając działalność gospodarczą nie muszą znać zagadnień finansowo-księgowych - będą obsługiwani przez Centrum);
- rozwinię się doradztwo dla firm z zakresu pożądaných kierunków działalności.
- mieszkańcy gminy zyskają wiedzę z zakresu podstaw funkcjonowania firm, marketingu, prawa gospodarczego, zasad funkcjonowania gospodarki wolnorynkowej, itp.;

2. Rozwój infrastruktury technicznej:

- poprawią się warunki zamieszkania ludności;
- rozwój infrastruktury poprawi atrakcyjność inwestycyjną gminy (stwarza lepsze warunki do lokowania nowych inwestycji);
- zmniejszy się uciążliwość oddziaływania na środowisko (inwestycje w zakresie infrastruktury mają charakter proekologiczny);
- zwiększy się atrakcyjność turystyczna gminy (zarówno poprzez ochronę walorów jak też poprawę dostępności).

3. Poprawa poziomu wykształcenia:

- upowszechnienie nauki informatyki oraz języków obcych w szkołach na terenie gminy, pozwoli młodzieży na nabycie umiejętności niezbędnych do funkcjonowania w społeczeństwie informatycznym oraz globalnym (w tym w Unii Europejskiej) a także zwiększy szanse na uzyskanie atrakcyjnego zatrudnienia;
- rozwój obiektów infrastruktury edukacyjnej na terenie gminy (zwiększenie dostępności młodzieży do szkół oraz poprawa poziomu kształcenia) pozwoli na upowszechnienie wykształcenia średniego maturalnego, stworzy możliwości dalszego kształcenia, wpłynie na poprawę sytuacji na rynku pracy, umożliwi szybszy rozwój gospodarczy poprzez łatwiejszą absorpcję nowych technologii;
- wzrost jakości usług edukacyjnych w perspektywie edukacji ustawicznej, która pozwoli na uzyskanie nowych kwalifikacji umożliwiających podjęcie pracy lub jej zmianę na bardziej atrakcyjną; ludność związana z rolnictwem może uzyskać kwalifikacje umożliwiające zmianę źródeł utrzymania - podjęcie pracy poza rolnictwem lub też efektywniejsze prowadzenie gospodarstwa rolnego;
- zwiększenie dostępności placówek oświatowych, kulturalnych i sportowych dla osób niepełnosprawnych

4. Poprawa efektywności rolnictwa:

- rozwój nowoczesnego doradztwa rolniczego stworzy rolnikom, oprócz dotychczasowych korzyści wynikających z funkcjonowania doradztwa, możliwość uzyskania wiedzy o koniecznych działaniach dostosowawczych w zakresie gospodarki rolnej, w związku z integracją ze strukturami UE; pośrednio stworzy to możliwości produkcji na rynki zagraniczne; ponadto rolnicy zyskają wiedzę oraz obsługę w zakresie pozyskiwania środków pomocowych;
- wprowadzanie nie-tradycyjnych kierunków produkcji rolnej łącznie z edukacją ekologiczną pozwoli na uzyskiwanie dodatkowych dochodów i stwarza ochronę przed wahaniami koniunkturalnymi w zakresie tradycyjnej produkcji;
- poprawa warunków prowadzenia gospodarki rolnej poprzez rozwój infrastruktury dla rolnictwa, poprawę wyposażenia gospodarstw, wsparcie dla grup producenckich, spółdzielni, zwiększy efektywność rolnictwa, a jednocześnie przyczyni się do poprawy warunków życia ludności rolniczej.

5. Rozwój funkcji turystycznej i rekreacyjnej (rozumiana jako szansa wykorzystania zasobów gminy w zakresie wzrost dochodów uzyskiwanych z turystyki i rekreacji poprzez zróżnicowanie oferty turystycznej i rekreacyjnej):

- na terenie gminy powstaną nowe miejsca pracy w obszarach związanych z turystyką i rekreacją;
- opracowanie i wdrożenie oferty turystycznej i rekreacyjnej gminy wpłynie na zwiększenie dochodów z turystyki i rekreacji ;
- wypoczynkiem na terenie gminy zainteresują się także osoby preferujące turystykę specjalistyczną i agraturystykę ;
- szersza oferta turystyczna i rekreacyjna stanowi zabezpieczenie przed wahaniami koniunkturalnymi;
- część z oferowanych nowych usług turystycznych i rekreacyjnych może być rozwijana także poza sezonem letnim.

KOMENTARZ I ZAŁOŻENIA REALIZACJI KIERUNKÓW DZIAŁAŃ

1. Aktywizacja gospodarcza i tworzenie nowych miejsc pracy

Podstawowym uwarunkowaniem, które w najbliższych latach wyznaczać będzie możliwości rozwoju gminy, jest realne niebezpieczeństwo znacznego zwiększenia liczby osób bez pracy w przypadku niepodjęcia działań zmierzających do tworzenia nowych miejsc pracy.

- Istnieją 3 przesłanki pozwalające uznać to uwarunkowanie rozwoju za najistotniejsze: wysoka obecnie liczba osób bez pracy, przewidywany znaczny wzrost liczby osób w wieku produkcyjnym (wejście wyżu demograficznego do grupy produkcyjnej) oraz konieczność restrukturyzacji rynku pracy w rolnictwie, (czyli odpływu nadwyżek siły roboczej z działalności rolniczych).

Jednym ze sposobów aktywizacji gospodarczej (tworzenia nowych firm oraz zwiększania zatrudnienia w firmach istniejących), jest powołanie inkubatora przedsiębiorczości, który prowadziłby działalność w zakresie wspierania rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości.

Podstawową ideą powołania inkubatora jest stworzenie warunków dla początkujących przedsiębiorców, którym nie zawsze znane są podstawy prawne i finansowe prowadzenia działalności gospodarczej. Część potencjalnych małych przedsiębiorców wstrzymuje się od podejmowania działalności gospodarczej właśnie ze względu na nieznaną tych zasad, nieznaną potencjalnego rynku, czy też brak kapitału na uruchomienie profesjonalnego systemu promocji swojej firmy, udziału w targach, czy pozyskiwania kontrahentów. W szczególności wsparcie dla przedsiębiorców ze strony inkubatora, realizowane byłoby poprzez:

- udzielanie konsultacji i porad z zakresu działalności gospodarczej,
- prowadzenie obsługi finansowo -prawno-księgowej początkujących firm,
- przygotowywanie biznes-planów, wniosków kredytowych, itp.,
- monitorowanie i przygotowywanie informacji o partnerach z innych obszarów,
- udzielanie informacji na temat możliwych do uzyskania funduszy (kredytów, itp.),
- prowadzenie szkoleń w zakresie organizacji i zarządzania własną firmą,
- prowadzenie kursów komputerowych,
- prowadzenie kursów dla właścicieli małych firm z zakresu obowiązującego prawa finansowego,
- prowadzenie działalności promocyjnych, zarówno promocji gminy - jako atrakcyjnego miejsca inwestowania, jak też promocji zainteresowanych firm,
- stworzenie i prowadzenie internetowej strony gminy, umożliwiającej darmową i bardzo szeroką promocję gminy.

Działalność tego typu instytucji powinna mieć charakter non-profit, czyli charakter przedsięwzięć użyteczności publicznej, nie nastawionych na wypracowywanie zysku, inkubator świadczyłby usługi bezpłatnie bądź za symboliczną opłatę), co ułatwia mieszkańcom korzystanie z oferty.

Inkubator powinien być przedsięwzięciem prowadzonym przez samorząd gminny, co gwarantuje pełną kontrolę i koordynację działań urzędu gminy i inkubatora.

W warunkach Gminy Gąsawa optymalnym rozwiązaniem byłoby nastawienie działalności inkubatora na następujące specjalizacje branżowe:

- wsparcie różnego rodzaju działalności gospodarczej w gminie
- wsparcie różnego rodzaju działalności związanych z obsługą turystyki, w tym wsparcie dla rozwoju agroturystyki (wprowadzania funkcji turystycznej do gospodarstw rolnych, poprzez udzielanie przez gospodarzy noclegów i świadczenie na rzecz turystów usług, typu zaopatrzenie w żywność, wypożyczanie sprzętu, organizacja różnych form spędzania wolnego czasu, itp.);
- wsparcie dla przetwórstwa rolno-spożywczego;
- wsparcie dla rozwoju usług obsługi rolnictwa;

Zasadne byłoby także prowadzenie ogółu zadań związanych z promocją gospodarczą gminy oraz koordynacją turystyki (organizacją produktu turystycznego zgodnie ze strategią rozwoju turystyki powiatu Żnńskiego).

Jedną z podstawowych cech inkubatorów, warunkujących ich właściwe wykorzystanie przez mieszkańców, jest łatwa dostępność umożliwiająca codzienne kontakty zainteresowanych przedsiębiorców z kadrą doradczą. Z tego względu obszar obsługi inkubatora nie powinien być duży. Jednocześnie jednak prawidłowe funkcjonowanie wymaga wystarczająco dużego popytu na oferowane usługi, stąd należy rozważyć możliwość szerokiej współpracy z innymi sąsiadującymi gminami w celu wspólnego prowadzenia inkubatora.

Wyznaczenie, przygotowanie i promocja terenów inwestycyjnych jest elementem szerszych działań w ramach proinwestycyjnej polityki gruntami. Niezbędnym warunkiem pozyskania inwestorów jest oferta gruntów o określonej lokalizacji, powierzchni, przeznaczeniu inwestycyjnym (w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego), najlepiej będących własnością komunalną i uzbrojonych (lub mających taką możliwość) w urządzenia infrastruktury technicznej. Jak się wydaje podstawą jakichkolwiek działań w kierunku przyciągnięcia inwestycji, powinna być oferta terenu. Ważnym zagadnieniem jest także stworzenie bazy informacji o terenach przydatnych (i możliwych) do różnych form zagospodarowania. Temu celowi powinien służyć Gminny Zasób Terenów Inwestycyjnych (GZTI), który pełniłby funkcję Parku Technologicznego.

Atrakcyjność inwestycyjna gminy wzrośnie także poprzez wyznaczenie w miejscach atrakcyjnych krajobrazowo, terenów pod budownictwo mieszkaniowe - rezydencjalne (o dużej powierzchni działki), stanowiące ofertę dla zamożniejszych mieszkańców dużych miast. W Polsce rozwija się moda na pracę w dużych ośrodkach miejskich, a mieszkanie na wsi lub posiadanie tzw. „drugich domów”, służących rekreacji, ale coraz częściej zamieszkiwanych przez okres kilku miesięcy w roku. Stworzenie warunków pod rozwój tego typu osadnictwa, pośrednio tworzy „atrakcyjny klimat inwestycyjny” na terenie gminy, kształtuje, bowiem jej pozytywny wizerunek, jako obszaru godnego zainteresowania, zapewnia reklamę gminy w środowiskach opiniotwórczych, przynosi dodatkowe dochody do budżetu gminy, zwiększa popyt na oferowane usługi i dobra, pobudza ruch budowlany, a może także przyczynić się do zlokalizowania na terenie gminy nowych przedsięwzięć gospodarczych.

Jednym z instrumentów aktywizacji gospodarczej jest działalność promocyjna. Jej znaczenie w pozyskiwaniu kapitału spoza gminy trudno przecenić, a prowadzone działania zależne są tylko od możliwości budżetowych oraz zaangażowania lokalnego samorządu.

Promocja gospodarcza Gminy Gąsawa powinna dotyczyć przede wszystkim „przyciągnięcia” na teren gminy inwestorów oferujących miejsce zatrudnienia dla mieszkańców gminy - te działania powinny być realizowane w sposób ciągły i skorelowane z przygotowywaniem terenów pod inwestycje, a wspierane powinny być zwłaszcza inwestycje w zakresie przetwórstwa rolno-spożywczego oraz turystyki i rekreacji.

Podkreślić należy, iż w zakresie organizacji promocji gospodarczej gminy, samorząd lokalny jest podmiotem odpowiedzialnym w największym stopniu za realizację zadania. Forma, zakres, miejsce i sposób prowadzenia promocji oraz wielkość nakładów na nią przeznaczanych, zależne są praktycznie wyłącznie od decyzji i zaangażowania władz gminy.

Możliwości działań samorządu gminnego w zakresie aktywizacji gospodarczej:

Samorząd gminy ma stosunkowo małe kompetencje w zakresie stymulowania rozwoju gospodarczego miasta i gminy. Niemniej jednak, jest kilka grup działań, w których może aktywnie uczestniczyć, tworząc „przyjazny klimat inwestycyjny” i przyczyniając się do poprawy sytuacji na rynku pracy. Spośród zaproponowanych kierunków działań, najważniejsze zadania, które zgodnie z posiadanymi kompetencjami może realizować (lub bezpośrednio koordynować) samorząd gminy, to:

- stworzenie inkubatora przedsiębiorczości jako przedsięwzięcia funkcjonującego np. w strukturach Urzędu Gminy lub na zasadzie firmy komunalnej;
- prowadzenie proinwestycyjnej polityki gruntami - wprowadzać odpowiednie ustalenia do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (wyznaczać tereny pod inwestycje pożądanego rodzaju), wyposażać tereny przeznaczone na cele inwestycyjne w infrastrukturę techniczną, skupować (w zasób komunalny) tereny atrakcyjne dla potencjalnych inwestorów;
- prowadzenie szeroko rozumianej promocji gospodarczej;
- podejmowanie wszelkich działań zmierzających do podnoszenia rangi gminy w powiecie Żnińskim
- zawiązywanie związków międzygminnych w celu realizacji zadań istotnych dla rozwoju gminy, a niemożliwych lub nieuzasadnionych do realizacji własnymi siłami.

2. Rozwój infrastruktury technicznej

Rozwój infrastruktury technicznej wiąże się w dużym stopniu z realizacją zadań ustawowo przypisanych samorządowi gminnemu. W związku z powyższym, ustalenia strategii rozwoju gminy, praktycznie nie wykraczają poza właściwą realizację tych zadań.

Realizacja inwestycji w zakresie infrastruktury technicznej służy trzem podstawowym celom:

- poprawie warunków życia mieszkańców,
- minimalizacji szkodliwego oddziaływania na środowisko oraz
- tworzeniu korzystnego klimatu inwestycyjnego, gdyż znaczna część inwestycji, zwłaszcza preferowane kierunki: przetwórstwo rolno-spożywcze i turystyka, wymaga uzbrojenia w zakresie infrastruktury.

Dla okresu obowiązywania strategii zakłada się pełną realizację (do poziomu zakładanego w planach rozwoju) dalsza rozbudowa w całej gminie sieci kanalizacyjnej oraz rozbudowa sieci

oczyszczalni przyzagrodowych, budowy sieci gazowniczej, jak również modernizacji infrastruktury wodociągowej w celu poprawy jakości dostarczanej wody.

Bardzo ważnym zadaniem jest poprawa stanu dróg lokalnych, budowa obwodnicy Gąsawy, mających bezpośredni wpływ także na możliwości aktywizacji gospodarczej i penetracji turystycznej gminy.

Zakładać należy także dalszy rozwój infrastruktury telekomunikacyjnej, który uwzględni przyszłe potrzeby w tym zakresie. Przy rozwoju sieci należy zwracać uwagę na utrzymywanie parametrów umożliwiających rozwój usług teleinformatycznych na bazie szerokopasmowej sieci. Niezbędna jest modernizacja części sieci w celu dostosowania do pożądaných standardów.

Samorząd gminny będzie wspierał rozwój ekologicznych systemów grzewczych oraz modernizację istniejących źródeł ogrzewania (przede wszystkim poprzez pozyskiwanie środków pomocowych na modernizację systemów istniejących i ewentualną pomoc instytucjonalną inwestorom prywatnym)

Bardzo istotnym zagadnieniem jest również zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego, poprzez właściwą dostawę energii do istniejących odbiorców (zapewnienie wystarczającej mocy transformatorów oraz właściwego stanu technicznego linii energetycznych), jak również potencjalnych przyszłych. Jest to szczególnie ważne w kontekście dążeń do pozyskania inwestorów. Część pożądaných rodzajów inwestycji (np. przetwórstwo rolno-spożywcze i magazynowanie żywności), ma charakter energochłonny.

Dla zapewnienia właściwej dostępności gminy należy także wywierać nacisk na właścicieli dróg powiatowych, wojewódzkich i krajowych, w celu utrzymywania ich we właściwym stanie technicznym.

Możliwości działań samorządu gminnego w zakresie realizacji celu:

Większość zaproponowanych kierunków działań należy do kompetencji samorządu gminnego, a możliwości realizacji są zależne wyłącznie od możliwości budżetu gminy. Oprócz finansowania inwestycji z własnych środków, należy także dążyć do pozyskania pomocy zewnętrznej, zwłaszcza, iż duża część programów UE jest skierowana na rozwój lokalnej infrastruktury. Należy także rozwijać współpracę z sąsiednimi gminami w celu rozwiązywania problemów o znaczeniu ponad lokalnym.

3 Poprawa poziomu wykształcenia i kwalifikacji mieszkańców

Poziom wykształcenia i kwalifikacji mieszkańców ma bezpośredni wpływ na możliwości powodzenia na rynku pracy, a więc znajduje bezpośrednie przełożenie na ekonomiczne warunki życia mieszkańców. Poprawa poziomu kształcenia wymaga działań na każdym szczeblu edukacji. Na poziomie szkoły podstawowej oprócz ogólnego poziomu kształcenia, bezpośredni wpływ na możliwości dalszego kształcenia ma nauka języków obcych oraz nauka informatyki. Znajomość podstaw technologii informatycznych i obsługi komputera jest coraz częściej niezbędnym warunkiem znalezienia jakiegokolwiek pracy. Jednocześnie rozwój usług teleinformatycznych (np. na bazie Internetu) umożliwia podjęcie atrakcyjnej pracy w dziedzinach o wysokim zaangażowaniu technologicznym, nawet w obszarach nie mających dotąd tradycji w zakresie *high-tech*. Szacuje się, iż w ciągu kilku lat znacznie wzrośnie ranga tzw. *e-commerce*, czyli interesów załatwianych za pośrednictwem Internetu, co stworzy możliwości tworzenia nowych miejsc pracy, także poza tradycyjnymi ośrodkami przemysłowymi i usługowymi. Podkreślić należy, że wraz z postępującą globalizacją gospodarki i rozwojem technologii informatycznych, przewartościowaniu ulegają czynniki świadczące o stanie rozwoju i atrakcyjności inwestycyjnej. Zgodnie z nowymi trendami, bardzo atrakcyjne mogą być również tereny dotychczas nie posiadające przemysłowych tradycji - warunkiem jest jednak bardzo dobrze przygotowana kadra i dobry stan infrastruktury technicznej, w tym informatycznej.

Bardzo ważnym aspektem procesu edukacji na terenie gminy jest edukacja ekologiczna, szczególnie istotna w obszarze o tak dużych walorach przyrodniczych, a jednocześnie tak istotnym wpływie stanu środowiska na możliwości dalszego rozwoju (jakość środowiska jest podstawowym walorem dla rozwoju turystyki). Należy rozwijać realizowane w szkołach i przedszkolach programy edukacji ekologicznej, jak również na możliwie szeroka skalę propagować proekologiczne postawy wśród ludności dorosłej, np. kontynuując przedsięwzięcia w tym kierunku na łamach lokalnej prasy.

Ogół działań w zakresie szkolnictwa na poziomie podstawowym zmierza do zapewnienia młodzieży, szczególnie z terenu gminy równych szans startu do dalszych szczebli edukacji z rówieśnikami z dużych miast, mających obecnie znacznie lepsze możliwości nauki „nowoczesnych” przedmiotów, zapewniających szersze możliwości wyboru ofert na rynku pracy.

Niezwykle istotnym elementem systemu kształcenia jest szkolnictwo na poziomie gimnazjum oraz średnim. Organizacja szkolnictwa na poziomie średnim jest zadaniem powiatowym, jednak obowiązkiem gminy jest dokonywanie lobbingu na rzecz upowszechnienia tego typu wykształcenia w gminie, jak też do poprawy jakości kształcenia.

Bardzo istotne znaczenie ma także organizacja kształcenia dorosłych. Na poziomie gminnym należy lepiej wykorzystać system szkoleń i kursów (o cyklu kształcenia znacznie krótszym, niż w tradycyjnych szkołach), umożliwiających zdobycie lub poszerzenie kwalifikacji, gwarantujących większą mobilność i lepszą pozycję na rynku pracy. W organizacji tego typu przedsięwzięć konieczna jest stała współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Żninie, w celu dostosowywania kierunków kształcenia do zapotrzebowania na rynku pracy. Należy promować wśród mieszkańców nawyk ciągłego doskonalenia swych umiejętności i kwalifikacji zawodowych.

Istotnym zagadnieniem jest także rozwój opieki przedszkolnej. Podkreślić należy, że utrzymywanie przedszkoli stanowi wyraz nie tylko prorodzinnej polityki samorządu gminnego, ale także ma realny wpływ na możliwości aktywizacji gospodarczej, zwłaszcza wśród młodych kobiet, dla których konieczność opieki nad dzieckiem, stanowi często barierę na drodze do podejmowania pracy zawodowej, a kilkuletni okres tej opieki powoduje utratę (osłabienie) kwalifikacji zawodowych. Postuluje się, więc dążenie do utrzymania funkcjonowania przedszkola (bez względu na formę organizacyjną). Należy też wspierać ewentualne inicjatywy prywatne w zakresie tworzenia nowych placówek.

Możliwości działań samorządu gminnego w zakresie realizacji celu:

Samorząd gminny ma bardzo duże możliwości (ograniczone praktycznie tylko możliwościami budżetowymi) w zakresie wpływu na jakość kształcenia w szkołach podstawowych i gimnazjach, których prowadzenie jest jego zadaniem własnym. Podobnie w zakresie prowadzenia opieki przedszkolnej. Praktycznie wszystkie zapisane kierunki dotyczące funkcjonowania tych szczebli edukacji (opieka przedszkolna, szkoła podstawowa, gimnazjum) leżą w kompetencjach samorządu gminnego.

Dla uzyskania właściwego poziomu wykształcenia i kwalifikacji mieszkańców gminy, niezbędna jest jednak współpraca z samorządem powiatowym oraz instytucjami mu podległymi (np. Powiatowym Urzędem Pracy w Żninie).

4. Poprawa efektywności rolnictwa

Ogół działań skierowanych dla gospodarstw rolnych służyć ma podniesieniu ich efektywności, tak by w połączeniu z odchodzeniem nadmiaru siły roboczej z rolnictwa, osoby pozostające w rolnictwie mogły osiągnąć wystarczający poziom dochodów zapewniający dobre warunki życia. Podnoszeniu efektywności sprzyjać ma:

- podnoszenie kwalifikacji rolników (poprzez rozwinięcie systemu doradztwa);
- poprawa struktury agrarnej (zwiększanie przeciętnej powierzchni gospodarstw);
- poprawa wyposażenia gospodarstw;
- rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego, będącego miejscem odpływu siły roboczej z rolnictwa, a jednocześnie zapewniającego zbyt na płody rolne;
- wprowadzanie niekonwencjonalnych kierunków w produkcji rolnej, np. rolnictwa ekologicznego, wąskiej specjalizacji (zgodnie z zaleceniami ośrodków doradztwa), produkcji na rynki dużych miast, lub nawet na eksport;
- wsparcie dla grup producenckich oraz spółdzielni;
- pomoc instytucjonalna ze strony administracji gminnej w zakresie pozyskania środków UE oraz szybszego wdrożenia zasad wymaganych w UE;
- poprawa warunków życia na wsi poprzez rozwój infrastruktury technicznej.

Jednym z ważniejszych warunków poprawy efektywności rolnictwa jest rozwój nowoczesnego doradztwa rolniczego, które łączyłoby zadania tradycyjnego doradztwa (powszechnego dotąd i realizowanego zarówno przez ODR-y, jak też samorządy gminne), z dostosowaniem gospodarstw do zasad funkcjonowania rolnictwa w Unii Europejskiej. Przeprowadzenie szerokiej akcji informacyjnej w zakresie zarówno pożądaných kierunków produkcji, jak też wymaganych norm jakościowych, zasad prowadzenia niezbędnej dokumentacji produkcji, możliwości uzyskania pomocy finansowej i niezbędnych warunków jej uzyskania, pozwoli z jednej strony na zlikwidowanie powszechnej luki informacyjnej, a jednocześnie stworzy rolnikom z terenu gminy przewagę w postaci znajomości obowiązujących reguł rynku i polityki rolnej. Nawet przy uwzględnieniu krytycznego stosunku znacznej części ludności wiejskiej do UE, znajomość zasad funkcjonowania rolnictwa i oczekiwań stawianych polskim rolnikom, jest czynnikiem podnoszącym konkurencyjność rolnictwa w gminie.

Opisane powyżej doradztwo rolnicze, może być realizowane poprzez ośrodek (lokalne centrum informacji europejskiej) doradztwa, które jako wspólne przedsięwzięcie kilku gmin.

Możliwości działań samorządu gminnego w zakresie realizacji powyższego kierunku:

Przełamanie podstawowych barier rozwoju rolnictwa, wzrost jego efektywności i poprawa jakości życia ludności rolniczej, możliwe są jedynie na drodze kompleksowej polityki państwa, obejmującej, co najmniej kilkanaście aspektów funkcjonowania obszarów wiejskich. Działania samorządów lokalnych mogą mieć tylko bardzo pośredni wpływ na poprawę efektywności rolnictwa i warunków życia na wsi. Wśród możliwych działań wymienić należy:

- prawidłową realizację zadań własnych w zakresie infrastruktury społecznej i technicznej (pośredni wpływ na warunki życia ludności rolniczej);
- organizację doradztwa rolniczego (ew. powołanie związku gminnego na rzecz wspólnej kompleksowej organizacji centrum nowoczesnego doradztwa);
- udzielanie pomocy instytucjonalnej rolnikom oraz przedsiębiorcom (zwłaszcza działającym w branżach związanych z rolnictwem, np. w przetwórstwie) ubiegającym się o dofinansowanie podejmowanych przedsięwzięć;
- wywieranie presji (tworzenie lobbingu) oraz obsługę instytucjonalną działań w zakresie pozyskania środków UE na rozwój przedsiębiorczości i modernizację rolnictwa lub infrastrukturalne wyposażanie terenów wiejskich.

5. Rozwój funkcji turystycznej i rekreacyjnej

Strategia rozwoju gminy przewiduje, iż funkcja turystyczna i rekreacyjna w kolejnych latach ulegnie wzmocnieniu, stając się docelowo jedną z ważnych dziedzin gospodarki gminy, pod

względem przynoszonych dochodów. Gmina Gąsawa powinna stać się w kolejnych latach atrakcyjnym miejscem wypoczynku i rekreacji, głównie w oparciu o ośrodek kulturowo historyczny w Biskupinie. Realizacja tego zamierzenia opiera się na przygotowaniu i pełnej realizacji oferty produktu turystycznego wykorzystującego lokalne zasoby związane z Biskupinem, a także atrakcyjne tereny wokół wielu jezior oraz inne.

Na terenie gminy istnieje potencjalna możliwość rozwoju różnych form turystyki specjalistycznej, np.: rowerowej, konnej, wędrówkowej, motorowej, a także działalności kierowanych do poszczególnych grup odbiorców, np.: młodzieży szkolnej, wędkarzy, grzybiarzy, grup zorganizowanych, itp.

Potencjalnym obszarem rozwoju funkcji turystycznej, choć obecnie ze względu na uregulowania prawne trudnym do wykorzystania, jest obszar krajobrazu chronionego, gdzie istnieją doskonałe predyspozycje do rozwoju edukacji ekologicznej, rozwoju turystyki krajoznawczej oraz np. przygotowania programów pobytu dla grup szkolnych (wypoczynek połączony z edukacją ekologiczną).

Potencjalną szansą aktywizacji gospodarczej szczególnie gminy (oraz restrukturyzacji rynku pracy w rolnictwie) jest rozwój agroturystyki. Gmina ze względów przyrodniczych i krajobrazowych, posiada predyspozycje dla rozwoju tej formy turystyki. Podkreślić jednak należy, że jest to działalność wymagająca znacznych nakładów finansowych związanych z zapewnieniem odpowiedniego standardu wypoczynku, a okres zwrotu zainwestowanych środków jest długi. Niemniej jednak, należy wspierać rozwój tego typu gospodarstw jako dodatkowego źródła dochodów gospodarstw rolnych. Jedną z form wsparcia jest np. przyśpieszenie inwestycji infrastrukturalnych (np. wodno-kanalizacyjnych, oświetlenie ulic, poprawa stanu dróg) lub wykonanie ogólnodostępnej infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej (np. kąpieliska, boiska, place zabaw) w miejscowościach skupiających większą liczbę gospodarstw zainteresowanych taką działalnością. Samorząd gminny deklaruje pomoc instytucjonalną dla gospodarstw zainteresowanych wprowadzaniem tego rodzaju działalności.

Niezbędnymi warunkami wzmocnienia i rozprzestrzeniania funkcji turystycznej i rekreacyjnej w gminie, są:

- tworzenie miejsc noclegowych, o różnym standardzie oferowanych usług (skierowanych zarówno do klientów mało zamożnych, jak i bardzo wymagających); rozwój bazy całorocznej;
- monitoring zainteresowania i ruchu turystycznego, pozwalający na ocenę popytu na usługi turystyczne (wraz z oceną zróżnicowania zainteresowania) oraz podaży oferty turystycznej;
- przygotowywanie ofert usług turystycznych, skierowanych do konkretnych grup odbiorców;
- urządzenie i utrzymanie w stanie wysokiej atrakcyjności ogólnodostępnej infrastruktury turystycznej, np.: kąpielisk, szlaków, punktów widokowych, wypożyczalni sprzętu, punktów biwakowania i obozowania, oznakowania i informacji o atrakcjach turystycznych, obiektów dla turystyki specjalistycznej (np. przystani, pomostów, miejsc obsługi rowerzystów, ścieżek rowerowych);
- zachowanie (lub zaprowadzenie) ładu przestrzennego poprzez bezwzględne przestrzeganie ustaleń planów zagospodarowania przestrzennego i innych aktów normujących warunki zagospodarowania przestrzennego;
- zapewnienie bezpieczeństwa publicznego w rejonach koncentracji turystów;
- kompleksowa i profesjonalna promocja turystyki i rekreacji.
- dostosowanie infrastruktury turystycznej dla osób niepełnosprawnych

Możliwości działań samorządu gminnego w zakresie rozwoju turystyki:

Większość działań zmierzających do rozwoju funkcji turystycznej leży w kompetencjach inwestorów prywatnych, odpowiedzialnych za rozbudowę bazy, podnoszenie standardu wypoczynku, tworzenie nowych obiektów turystycznych. Działania samorządu skierowane mogą być na:

- zadania zmierzające do rozwoju bazy ogólnodostępnej;
- tworzenia korzystnego klimatu dla działalności inwestorów prywatnych w branży turystycznej (działania sprzyjające pozyskiwaniu klientów).

W kompetencjach samorządu gminnego leżą następujące zadania:

- urządzenie ogólnodostępnej infrastruktury turystycznej (szlaki, kąpieliska, punkty widokowe, ścieżki rowerowe, ścieżki konne, punkty informacyjne, itp.);
- stworzenie systemu informacji i promocji turystycznej oraz koordynacji wypoczynku na terenie gminy (zadanie to powinno zostać ulokowane w strukturach Urzędu Gminy lub inkubatora przedsiębiorczości);
- pomoc instytucjonalna dla inwestorów prywatnych w zakresie pozyskiwania środków UE na inwestycje w turystyce;
- pomoc instytucjonalna dla rolników rozpoczynających działalność agroturystyczną (pomoc w uzyskaniu środków, wsparcie dla organizacji i stowarzyszeń agroturystycznych, organizacja szkoleń i kursów) oraz szybsza realizacja inwestycji infrastrukturalnych w rejonach większego zainteresowania agroturystyką;
- organizację promocji turystyki i rekreacji w ramach szeroko rozumianej promocji gospodarczej gminy.

2.6 POWIĄZANIE GŁÓWNYCH OBSZARÓW PROBLEMOWYCH GMINY GĄSAWA ZE STRATEGIĄ ROZWOJU WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO POMORSKIEGO NA LATA 2007 - 2020

GŁÓWNY OBSZAR PROBLEMOWY	STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO POMORSKIEGO NA LATA 2007 - 2020
I. ROZWÓJ NOWOCZESNEJ GOSPODARKI, w tym: ROLNICTWA TURYSTYKI EKOLOGII PRZEDSIĘBIORCZOŚCI	Priorytetowy obszar działań 1: Rozwój nowoczesnej gospodarki ■ Działanie 1.1; poddziały: 1.1.1; 1.1.2; ■ Działanie 1.2; poddziały: 1.2.1; 1.2.2 ■ Działanie 1.3; poddziały: 1.3.1; 1.3.2 Priorytetowy obszar działań 2: Unowocześnienie struktury funkcjonalno-przestrzennej regionu. ■ Działanie 2.1; poddziały: 2.1.2 ; ■ Działanie 2.2; poddziały: 2.2.3 ; 2.2.4 ■ Działanie 2.4; poddziały: 2.4.1; 2.4.2 ■ Działanie 2.5; poddziały: 2.5.1; 2.5.2 ■ Działanie 2.6; poddziały: 2.6.1 ; 2.6.2 Priorytetowy obszar działań 3: Rozwój zasobów ludzkich ■ Działanie 3.1; poddziały: 3.1.1, 3.1.2 ■ Działanie 3.3; poddziały: 3.3.1; 3.3.2 ■ Działanie 3.4; poddziały: 3.4.2; ■ Działania 3.5; poddziały: 3.5.2
II. ROZWÓJ ZASOBÓW LUDZKICH, w tym: OŚWIATY I WYCHOWANIA POMOCY SPOŁECZNEJ KULTURY OCHRONY ZDROWIA	Priorytetowy obszar działań 2: Unowocześnienie struktury funkcjonalno-przestrzennej regionu. ■ Działanie 2.4; poddziały: 2.4.1; 2.4.2 ■ Działanie 2.5; poddziały: 2.5.1; 2.2.2 Priorytetowy obszar działań 3: Rozwój zasobów ludzkich ■ Działanie 3.1; poddziały: 3.1.2; 3.1.3; 3.1.4 ■ Działanie 3.4; poddziały: 3.4.1; 3.4.2; 3.4.3 ■ Działania 3.5; poddziały: 3.5.1; 3.5.2, 3.5.3
III. ROZWÓJ INFRASTRUKTURY	Priorytetowy obszar działań 2: Unowocześnienie struktury funkcjonalno-przestrzennej regionu. ■ Działanie 2.2; poddziały: 2.2.1 ; 2.2.2, 2.2.3, 2.2.4 ■ Działanie 2.3; poddziały: 2.3.1, 2.3.2 ■ Działanie 2.4; poddziały: 2.4.1, 2.4.2

2.7 POWIĄZANIA CELÓW Z OBSZARAMI PROBLEMOWYMI GMINY GĄSAWA

ZASADNICZY OBSZAR PROBLEMOWY	I. ROZWÓJ NOWOCZESNEJ GOSPODARKI, W TYM ROLNICTWA, PRZEDSIĘBIORCZOŚCI ORAZ TURYSTYKI W ZGODZIE Z ZASADAMI EKOLOGII
CEL GENERALNY:	Wspieranie rozwoju gospodarczego w oparciu o istniejący potencjał środowiska i mieszkańców

CELE STRATEGICZNE	1. Wspieranie rozwoju rolnictwa i przedsiębiorczości 2. Wspieranie rozwoju turystyki i rekreacji 3. Tworzenie przyjaznych dla mieszkańców i inwestorów warunków dla ich rozwoju
--------------------------	---

ZASADNICZY OBSZAR PROBLEMOWY	II. ROZWÓJ ZASOBÓW LUDZKICH, W TYM INFRASTRUKTURY EDUKACYJNEJ, SPOŁECZNEJ, ZDROWOTNEJ I KULTUROWEJ
CEL GENERALNY:	Wspieranie rozwoju podmiotowości indywidualnej i wspólnotowej gminy

CELE STRATEGICZNE	1. Wspieranie budowy społeczeństwa opartego na wiedzy oraz integracji społeczno zawodowej i bezpieczeństwa mieszkańców 2. Wspieranie budowy kapitału społecznego 3. Wspieranie promocji i profilaktyki zdrowia
--------------------------	--

ZASADNICZY OBSZAR PROBLEMOWY	III. POPRAWA STANDARDÓW ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ
CEL GENERALNY:	Rozbudowa infrastruktury technicznej dla zapewnienia wysokiej jakości życia mieszkańców

CELE STRATEGICZNE	1. Realizacja inwestycji publicznych w gminie 2. Tworzenie warunków dla poprawy jakości życia mieszkańców
--------------------------	--

MISJĄ GMINY GĄSAWA

jest zachowanie i kultywowanie dziedzictwa historyczno – kulturowego oraz wykorzystanie potencjału przyrodniczo krajobrazowego w celu zapewnienia stałego zrównoważonego rozwoju społeczno gospodarczego dla poprawy jakości życia mieszkańców.

OBSZAR PROBLEMOWY : I.

ROZWÓJ NOWOCZESNEJ GOSPODARKI, W TYM ROLNICTWA, PRZEDSIĘBIORCZOŚCI ORAZ TURYSTYKI W ZGODZIE Z ZASADAMI EKOLOGII

CEL GENERALNY:

WSPIERANIE ROZWOJU GOSPODARCZEGO W OPARCIU O ISTNIEJĄCY POTENCJAŁ ŚRODOWISKA I MIESZKAŃCÓW

CEL. 1

Wsparcie rozwoju rolnictwa i przedsiębiorczości

Program 1/1

Wsparcie dla rozwoju ekologicznej produkcji rolnej i przetwórstwa rolno spożywczego

Program 1/2

Wsparcie dla wdrożenia programu różnorodności produkcji w gospodarstwach rolnych

Program 1/3

Współpraca w zakresie usprawnienia systemu doradztwa rolniczego

Program 1/4

Wsparcie dla programu edukacji rolników z uwzględnieniem wymogów Wspólnej Polityki Rolnej UE

Program 1/5

Wsparcie tworzenia systemu organizacji grup producentów rolnych

Program 1/6

Wsparcie dla programu szkoleń i praktyk dla rolników

Program 1/7

Wsparcie działalności funduszy poręczeniowych

Program 1/8

Wsparcie programu szkoleń dla młodych przedsiębiorców

Program 1/9

Wsparcie uczestnictwa MSP w programach UE

CEL.2

Wsparcie rozwoju turystyki i rekreacji

Program 2/1

Przygotowanie Strategii Rozwoju Turystyki i Rekreacji gminy z inwentaryzacją zasobów

Program 2/2

Zagospodarowanie terenów turystyczno rekreacyjnych

Program 2/3

Wsparcie dla rozbudowy bazy hotelowej i usług gastronomicznych

Program 2/4

Wsparcie rozwoju agroturystyki oraz ekoturystyki

Program 2/5

Budowa placów zabaw dla dzieci oraz boisk sportowych na terenie gminy

Program 2/6

Budowa systemu promocji / informacji turystycznej podstawowych produktów

CEL.3

Tworzenie przyjaznych dla mieszkańców i inwestorów warunków dla ich rozwoju

Program 3/1

Wsparcie organizacji Lokalnego Centrum Wspierania Rolnictwa i Przedsiębiorczości

Program 3/2

Przygotowanie Gminnego Zasobu Terenów Inwestycyjnych (GZTI)

Program 3/3

Przygotowanie systemu preferencji dla inwestorów i firm tworzących nowe miejsca pracy

Program 3/4

Identyfikacja podstawowych barier i problemów we współpracy firm z instytucjami publicznymi oraz podjęcie działań na rzecz ich usunięcia.

Program 3/5

Przygotowanie systemu promocji opartego na preferencjach inwestycyjnych oraz GZTI

Program 3/6

Budowa , modernizacja, remonty obiektów dla potrzeb społeczności lokalnej

MISJA GMINY GĄSAWA

jest zachowanie i kultywowanie dziedzictwa historyczno – kulturowego oraz wykorzystanie potencjału przyrodniczo krajobrazowego w celu zapewnienia stałego zrównoważonego rozwoju społeczno gospodarczego dla poprawy jakości życia mieszkańców.

OBSZAR PROBLEMOWY : II.

ROZWÓJ ZASOBÓW LUDZKICH, W TYM INFRASTRUKTURY EDUKACYJNEJ, SPOŁECZNEJ, ZDROWOTNEJ I KULTUROWEJ

CEL GENERALNY:

WSPIERANIE ROZWOJU PODMIOTOWOŚCI INDYWIDUALNEJ I WSPÓLNOTOWEJ GMINY

CEL. 1

Wspieranie budowy społeczeństwa opartego na wiedzy oraz integracji społeczno zawodowej i bezpieczeństwa mieszkańców

CEL.2

Wspieranie budowy kapitału społecznego

CEL.3

Wspieranie promocji i profilaktyki zdrowia

Program 1/1

Zagospodarowanie wolnego czasu w dziedzinie kultury, oświaty i sportu

Program 2/1

Wspieranie i upowszechnianie idei samorządowej wśród mieszkańców

Program 3/1

Wspieranie promocji aktywnych form wypoczynku dla dzieci, młodzieży i dorosłych

Program 1/2

Organizacja Gminnego Centrum Edukacji Europejskiej

Program 2/2

Wsparcie dla programu polityki prorodzinnej w gminie

Program 3/2

Pomoc w zwiększeniu i dostępności usług zdrowotnych w gminie

Program 1/3

Zwiększenie konkurencyjności edukacji i wychowania w gminie

Program 2/3

Wsparcie dla projektu zachowania gminnego dziedzictwa kulturowego

Program 3/3

Prowadzenie zdrowotnych programów profilaktycznych dla dzieci, młodzieży i dorosłych

Program 1/4

Tworzenie warunków dla kontraktowania usług publicznych (przedszkole,oświata) gminie

Program 2/4

Wsparcie wdrożenia menadżerskiego systemu zarządzania kulturą.

Program 1/5

Zorganizowanie Poradni Planowania Kariery Zawodowej Uczniów

Program 2/5

Wdrożenie zintegrowanego systemu obsługi bibliotek w gminie

Program 1/6

Wsparcie projektu stypendiów dla dzieci i młodzieży

Program 2/6

Zapewnienie szerszego dostępu do Internetu na terenie gminy

Program 1/7

Budowa pozytywnego wizerunku gminy w świadomości młodzieży

Program 2/7

Rozbudowa i remonty obiektów infrastruktury kulturalnej i społecznej w gminie

Program 1/8

Rozwijanie budownictwa mieszkaniowego w gminie

Program 2/8

Zwiększenie oferty w zakresie opieki społecznej i kryzysowej w gminie

Program 1/9

Wsparcie budowy zintegrowanego systemu bezpieczeństwa w gminie

MISJĄ GMINY GĄSAWA

jest zachowanie i kultywowanie dziedzictwa historyczno – kulturowego oraz wykorzystanie potencjału przyrodniczo krajobrazowego w celu zapewnienia stałego zrównoważonego rozwoju społeczno gospodarczego dla poprawy jakości życia mieszkańców.

OBSZAR PROBLEMOWY : III.

POPRAWA STANDARDÓW ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

CEL GENERALNY:

ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ DLA ZAPEWNIENIA WYSOKIEJ JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

CEL. 1

Realizacja inwestycji publicznych w gminie

Program 1/1

Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej i oczyszczalni przydomowych w w gminie

Program 1/2

Modernizacja sieci wodociągowej i systemu poboru wody w gminie

Program 1/3

Budowa sieci gazowej w gminie

Program 1/4

Budowa, przebudowa i remonty sieci dróg w gminie

Program 1/5

Budowa i modernizacja sieci ciepłowniczej oraz termomodernizacja oraz obiektów użyteczności publicznej

Program 1/6

Rozbudowa i modernizacja systemu oświetlenia drogowego i ulicznego

Program 1/7

Przygotowanie koncepcji utylizacji i zagospodarowania odpadów stałych w gminie

Program 1/8

Rozbudowa i modernizacja systemu energetycznego w gminie

CEL.2

Tworzenie warunków dla poprawy jakości życia mieszkańców

Program 2/1

Informatyzacja usług Urzędu Gminy Gąsawa

Program 2/2

Przygotowanie Wieloletniego Planu Inwestycyjnego i Finansowego 2009-2015

Program 2/3

Przygotowanie Planu Rozwoju Lokalnego 2009-2015

I ZASADNICZY OBSZAR PROBLEMOWY

**ROZWÓJ NOWOCZESNEJ
GOSPODARKI, W TYM ROLNICTWA,
PRZEDSIĘBIORCZOŚCI ORAZ
TURYSTYKI W ZGODZIE Z ZASADAMI
EKOLOGII**

PROGRAMY OPERACYJNE STRATEGIA ROZWOJU GMINY GĄSAWA

NA LATA 2008 -2020

**ZESPÓŁ PROGRAMOWY DS. STRATEGII ROZWOJU
ROLNICTWA TURYSTYKI I EKOLOGII**

**ZESPÓŁ PROGRAMOWY DS. STRATEGII
INFRASTRUKTURY I PRZEDSIĘBIORCZOŚCI**

Zasadniczy obszar problemowy	I. Rozwój nowoczesnej gospodarki, w tym rolnictwa, przedsiębiorczości oraz turystyki w zgodzie z zasadami ekologii
Cel generalny:	Wspieranie rozwoju gospodarczego w oparciu o istniejący potencjał środowiska i mieszkańców
Cel strategiczny 1	Wspieranie rozwoju rolnictwa i przedsiębiorczości
Program 1/1	Wsparcie dla rozwijaniu ekologicznej produkcji rolnej i przetwórstwa rolno spożywczego

Opis programu 1/1

Rolnictwo ekologiczne to sposób gospodarowania, który wykorzystuje możliwości przyrody, zapewnia trwałą żyzność gleby i zdrowotność roślin i zwierząt. Jest to system gospodarowania o ekstensywnej produkcji roślinnej i zwierzęcej z zastosowaniem naturalnych środków produkcji.

Dzięki wykluczeniu pestycydów i nawozów wytworzonych przemysłowo („sztucznych”) rolnictwo ekologiczne nie powoduje zanieczyszczenia gleby i wód gruntowych, ogranicza wypłukiwanie składników pokarmowych z gleby, sprzyja rozwojowi życia w glebie, wytwarza żywność wysokiej jakości, cenioną przez konsumentów.

Zadaniem rolnictwa ekologicznego jest produkcja żywności o wysokich parametrach jakościowych, w zrównoważonym środowisku przyrodniczym, w którym skażenie nie przekracza przyjętych norm, a technologie produkcyjne degradujące środowisko nie mogą mieć zastosowania.

Powierzchnia użytków rolnych wykorzystywanych przez gospodarstwa ekologiczne w państwach UE zwiększyła się z niespełna 200-tys. ha w roku 1986 do 3.8 mln. ha w 2000 r.

Oznacza to, że w ciągu 15 lat wzrosła ona 20-krotnie. W sumie w UE w 2000 r. gospodarstwa ekologiczne obejmowały 2,8% ogółu użytków rolnych Wspólnoty. W UE gospodarstwa ekologiczne są objęte wsparciem finansowym w postaci dotacji (rozporządzenie o metodach produkcji rolnej przyjaznej dla środowiska i chroniącej naturalne przestrzenie życia – 2078/92).

Mają one także ewidentne korzyści finansowe w wyniku wzrastającego zapotrzebowania na produkty ekologiczne.

Udział żywności ekologicznej w obrotach branży spożywczej wynosi w Europie 1,5%, przy corocznej tendencji wzrostowej od 5 do 40%.

W Polsce przepisy prawne dotyczące produkcji ekologicznej są zawarte w Ustawie z dnia 16 marca 2001 roku o rolnictwie ekologicznym (DZ.U. nr 38, poz. 452 z dnia 2 maja 2001 roku).

W poprzez integrację Polski z UE, produkcja ekologiczna staje się szansą dla wielu mniejszych, nie specjalistycznych gospodarstw. Można także spodziewać się, że w miarę wzrostu zamożności społeczeństwa będzie wzrastał krajowy popyt na produkty ekologiczne. Produkty te oznakowane znakiem „produkt rolnictwa ekologicznego” i ich produkcja podlegają stałej kontroli.

Podkreślić należy, że w wielu regionach, w tym także w Powiecie Żnińskim, ze względu na trudne warunki ekonomiczne, produkcja rolna jest bliska ekologicznej.

Jest więc pilną potrzebą społeczną, udzielenie wszechstronnej pomocy zarówno finansowej, organizacyjnej jak i edukacyjnej dla produkcji ekologicznej, a także poprawy zbytu produktów ekologicznych.

W dużej mierze potrzeby te powinny być spełnione poprzez działalność powstającego w Radomiu Krajowego Centrum Rolnictwa Ekologicznego.

Jednostka wiodąca (osoba) odpowiedzialna za realizację programu:

Referat Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki Komunalnej i Działalności Gospodarczej Urzędu Gminy we współpracy z specjalistami terenowego ODR oraz Krajowego Centrum Rolnictwa Ekologicznego w Radomiu.

Szacunkowy koszt realizacji programu:

Koszt programu który oszacowano na poziomie 24.000 zł obejmuje jedynie organizację cyklu sześciu warsztatów szkoleniowych w Gminie Gąsawa dla rolników zainteresowanych rolnictwem ekologicznym i przetwórstwem rolno – spożywczym płodów z tych gospodarstw.

Źródła finansowania programu:

Program powinien być finansowany przede wszystkim z dotacji celowej w wysokości 20.000 zł dla terenowego ODR-u z Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi lub Krajowego Centrum Rolnictwa Ekologicznego z Radomia na realizację szkoleń rolników w Gminie Gąsawa zainteresowanych rolnictwem ekologicznym.

Możliwe jest uzyskanie dotacji z innych źródeł, a szczególnie z odpowiedniego programu UE.

Łączne finansowanie z budżetu gminy:

Udział Gminy Gąsawa w realizacji tego programu oszacowano w wysokości 4.000 zł, głównie jako zabezpieczenie udziału własnego w przypadku występowania o dotację z programu UE na ten cel.

Data rozpoczęcia / zakończenia realizacji programu:

01.03.2008 – 31.12.2008 /variant optymistyczny/, **01.10.2009 – 31.03.2010** /variant realistyczny/, 01.10.2010 – 30.06.2011 /variant pesymistyczny/.

Planowany efekt końcowy realizacji programu:

Końcowym efektem programu będzie przygotowanie minimum 15 rolników Gminy Gąsawa do stosowania zasad rolnictwa ekologicznego lub uzyskanie 1,5% udziału tego rolnictwa w ogólnej produkcji rolnej gminy w okresie trzech lat.

Zadania do realizacji w programie:

Zadanie 1/1/1 - przygotowanie akcji promocyjnej (wspólnie z terenowym ODR-em) lub Krajowym Centrum Rolnictwa Ekologicznego z Radomia wśród rolników gminy Gąsawa nt. rolnictwa ekologicznego i cyklu szkoleń związanych z tym tematem.

Zadanie to będzie realizowane od **01.10.2009 do 15.12.2009**

Zadanie 1/1/2 - przygotowanie, organizacja i realizacja cyklu sześciu warsztatów szkoleniowych nt. rolnictwa ekologicznego dla rolników gminy Gąsawa.

Zadanie to będzie realizowane od **10.01.2010 do 31.03.2010**.

Zasadniczy obszar problemowy	I. Rozwój nowoczesnej gospodarki, w tym rolnictwa, przedsiębiorczości oraz turystyki w zgodzie z zasadami ekologii
Cel generalny:	Wspieranie rozwoju gospodarczego w oparciu o istniejący potencjał środowiska i mieszkańców
Cel strategiczny 1	Wspieranie rozwoju rolnictwa i przedsiębiorczości
Program 1/2	Wsparcie dla wdrożenia programu różnorodności produkcji w gospodarstwach rolnych

Opis program 1/2:

Proces integracji Polski z Unią Europejską stwarza nowe warunki dla rozwoju rolnictwa i gospodarki żywnościowej, stawiając również wobec rolników Gminy Gąsawa wiele wyzwań, którym należy sprostać.

Rolnictwo Unii Europejskiej wyróżnia się: wysokim stopniem intensyfikacji produkcji, wysoką wydajnością i jakością produkcji oraz szybko postępującą koncentracją i specjalizacją produkcji.

Rolnictwo polskie, wskutek odmiennego rozwoju historycznego, jest kilkakrotnie mniej wydajne i wolniej przebiegają w nim procesy modernizacyjne.

W Polsce jest ponad dwa miliony gospodarstw rolnych, zaś średnia powierzchnia gospodarstwa wynosi około 8 hektarów. Liczba gospodarstw w ostatnich latach maleje, a średni areał gospodarstw rośnie.

Tą tendencję można również zauważyć w Gminie Gąsawa. Jest to proces korzystny, ale przebiega powoli.

W Gminie Gąsawa ludność wiejska związana z indywidualnymi gospodarstwami rolnymi (powyżej 1ha) utrzymuje się głównie lub wyłącznie z pracy we własnym gospodarstwie.

W przypadku gospodarstw drobnych (do 1ha) wskaźnik ten jest wyższy, ponieważ większość produkuje na własne potrzeby i nie sprzedaje na rynek.

Przekształcenia strukturalne w sferze wsi i rolnictwa w Gminie Gąsawa powinny być związane z realizacją dwóch równoległych procesów:

- modernizacją lokalnego rolnictwa, skierowaną na poprawę struktury agrarnej i społeczno – zawodowej oraz wzrostu jego konkurencyjności,
- wielofunkcyjnością rozwoju poszczególnych sołectw Gminy Gąsawa, umożliwiającą odpływ ludności do zawodów pozarolniczych,
- wspieraniem alternatywnych źródeł zarobkowania przy jednoczesnym intensywnym rozwoju technicznej i społecznej infrastruktury wiejskiej.

Program zwiększenia różnorodności produkcji w gospodarstwach rolnych Gminy Gąsawa wiąże się ściśle z tymi procesami.

Każde gospodarstwo w gminie może uzyskać z programu UE pomoc do 50 tys. zł. na inwestycje w bardzo szerokim zakresie, dotyczące produkcji poza tradycyjną produkcją rolną: zbóż i kukurydzy na ziarno i kiszonkę, buraków cukrowych i pastewnych, ziemniaków, rzepaku, uprawą roślin pastewnych, a także chowem i hodowlą bydła, trzody chlewnej, owiec, kur, kaczek, gęsi i indyków.

Inwestycje w gospodarstwach rolnych Gminy Gąsawa mogą dotyczyć zarówno budynków, ich budowy, modernizacji, wyposażenia, jak i zakupu maszyn i urządzeń do produkcji rolnej, przechowywania, wstępnego przetwórstwa czy przygotowania produktów do sprzedaży.

Skala przetwórstwa powinna być taka, aby przetwarzać produkty danego gospodarstwa, a nie świadczyć usługi czy prowadzić skup z innych gospodarstw.

Przetwórstwo może dotyczyć także tradycyjnych dziedzin produkcji rolnej.

Na przykład dla produkcji ogrodniczej, w tym ziół możliwe jest m.in. dofinansowanie nawadniania, instalacji przeciw przymrozkom, a także zakładanie plantacji wieloletnich np. wierzby.

Ze środków tych może być także dofinansowany zakup stada podstawowego (poza sektorami tradycyjnymi) np. stada kóz

Jednostka wiodąca (osoba) odpowiedzialna za realizację programu:

Referat Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki Komunalnej i Działalności Gospodarczej Urzędu Gminy Gąsawa we współpracy z specjalistami terenowego ODR-u oraz Regionalnego Oddziału ARiMR.

Szacunkowy koszt realizacji programu:

Koszt organizacji warsztatu szkoleniowego w Gminie Gąsawa dla rolników zainteresowanych zwiększeniem różnorodności produkcji w gospodarstwach rolnych oszacowano na poziomie 5.000 zł.

Źródła finansowania programu:

Program powinien być finansowany przede wszystkim z dotacji celowej w wysokości 4.000 zł dla terenowego ODR-u z Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi na realizację szkolenia rolników w Gminie Gąsawa zainteresowanych zwiększeniem różnorodności produkcji. Możliwe jest uzyskanie dotacji z innych źródeł, a szczególnie z odpowiedniego programu UE.

Łączne finansowanie z budżetu gminy:

Udział Gminy Gąsawa w realizacji tego programu oszacowano w wysokości 1.000 zł, głównie jako zabezpieczenie udziału własnego w przypadku występowania o dotację z programu UE na ten cel.

Data rozpoczęcia / zakończenia realizacji programu:

01.01.2008 – 31.06.2008/wariant optymistyczny/, **01.10.2009–31.03.2010/wariant realistyczny/**, 01.10.2010 – 31.03.2011/wariant pesymistyczny/

Planowany efekt końcowy realizacji programu:

Końcowym efektem programu będzie przygotowanie minimum 15 rolników gminy Gąsawa do zwiększenia różnorodności produkcji w gospodarstwach rolnych.

Zadania do realizacji w programie:

Zadanie 1/2/1- przygotowanie akcji promocyjnej (wspólnie z terenowym ODR –em lub ARiMR) wśród rolników Gminy Gąsawa nt. zwiększenia różnorodności produkcji w gospodarstwach rolnych i szkolenia związanego z tym tematem.

Zadanie to będzie realizowane od **01.10.2009 do 15.12.2009**

Zadanie 1/2/2 - przygotowanie, organizacja i realizacja warsztatu szkoleniowego nt. zwiększenia różnorodności produkcji w gospodarstwach rolnych dla rolników Gminy Gąsawa.

Zadanie to będzie realizowane od **10.01.2010 do 31.03.2010.**

Zasadniczy obszar problemowy	I. Rozwój nowoczesnej gospodarki, w tym rolnictwa, przedsiębiorczości oraz turystyki w zgodzie z zasadami ekologii
Cel generalny:	Wspieranie rozwoju gospodarczego w oparciu o istniejący potencjał środowiska i mieszkańców
Cel strategiczny 1	Wspieranie rozwoju rolnictwa i przedsiębiorczości
Program 1/3	Współpraca w zakresie usprawnienia systemu doradztwa rolniczego

Opis programu 1/3:

Realizacja tego programu ma na celu usprawnienie systemu doradztwa rolniczego w gminie poprzez poprawę przepływu informacji między rolnikami a specjalistami terenowego ODR-u. Pierwszym etapem realizacji programu będzie przeprowadzenie badań sondażowych wśród rolników Gminy Gąsawa nt. struktury potrzeb w zakresie doradztwa rolniczego, która przyczyni się do przygotowania odpowiedniego planu działań przy udziale UG.

Jednostka wiodąca (osoba) odpowiedzialna za realizację programu:

Referat Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki Komunalnej i działalności Gospodarczej Urzędu Gminy Gąsawa we współpracy z specjalistami terenowego ODR-u oraz Regionalnego Oddziału ARiMR.

Szacunkowy koszt realizacji programu:

Koszt organizacji badań sondażowych oraz opracowania planu działania w Gminie Gąsawa wśród rolników nt. poprawy systemu doradztwa rolniczego oszacowano na poziomie 4.000,- .

Źródła finansowania programu:

Program powinien być finansowany przede wszystkim z budżetu gminy w pełnej wysokości. Przy realizacji badań sondażowych należy rozważyć możliwość włączenia młodzieży szkolnej pod kierunkiem nauczyciela lub specjalisty z ODR-u

Data rozpoczęcia / zakończenia realizacji programu:

01.05.2009 – 30.06.2009 /wariant realistyczny/

Planowany efekt końcowy realizacji programu:

Końcowym efektem programu będzie przygotowanie planu działań usprawnienia doradztwa rolniczego w gminie .

Zadania do realizacji w programie:

Zadanie 1/3/1 - przygotowanie akcji promocyjnej (wspólnie z terenowym ODR-em) oraz ankiet badań sondażowych wśród rolników Gminy Gąsawa nt. usprawnienia doradztwa rolniczego.

Zadanie to będzie realizowane od **01.05.2009 do 31.05.2009**

Zadanie 1/3/2 - przygotowanie, organizacja i realizacja badań sondażowych wśród rolników nt. usprawnienia doradztwa rolniczego w Gminie Gąsawa oraz planu działania. Zadanie to będzie realizowane od **10.06.2009 do 30.06.2009**.

Zasadniczy obszar problemowy	I. Rozwój nowoczesnej gospodarki, w tym rolnictwa, przedsiębiorczości oraz turystyki w zgodzie z zasadami ekologii
Cel generalny:	Wspieranie rozwoju gospodarczego w oparciu o istniejący potencjał środowiska i mieszkańców
Cel strategiczny 1	Wspieranie rozwoju rolnictwa i przedsiębiorczości
Program 1/4	Wsparcie dla programu edukacji rolników z uwzględnieniem Wspólnej Polityki Rolnej Unii Europejskiej

Opis program 1/4:

Wejście Polski do Unii Europejskiej jest obecnie jedyną realną szansą na odbudowanie silnego polskiego rolnictwa, które w niedalekiej przyszłości będzie mogło na lepszych zasadach konkurować na rynku europejskim i światowym.

Polscy rolnicy, w tym również z Gminy Gąsawa poprzez akcesję zostali włączeni w system i zasady europejskiej Wspólnej Polityki Rolnej (WPR), funkcjonującej już z powodzeniem od ponad czterdziestu lat.

To dzięki niej stworzono w Europie nowoczesny sektor rolny oraz konkurencyjną gospodarkę żywnościową na najwyższym światowym poziomie.

Na jej realizację przeznacza się ok. 50% całego budżetu UE (blisko 50 miliardów euro), a rolnicy są jedyną grupą zawodową w Unii, której działalność jest dotowana.

Dla wspierania WPR został stworzony Europejski Fundusz Orientacji i Gwarancji dla Rolnictwa (FEOGA), który składa się z dwóch części: większa (ok. 90% funduszu) to Sekcja Gwarancji służąca do utrzymania podstawowych cen produktów rolnych na poziomie zapewniającym rolnikom stały, odpowiednio wysoki dochód.

Mniejsza to Sekcja Orientacji, z której pochodzą fundusze przeznaczone na modernizację i postęp rolnictwa.

Celem niniejszego programu jest zapewnienie rolnikom Gminy Gąsawa pełnego dostępu do szkoleń organizowanych przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, które dotyczą:

- pomocy finansowej w ramach zintegrowanego systemu zarządzania i kontroli (IACS),
- dopłat do zbóż i dopłat powierzchniowych,
- dopłat do mleka,
- dopłat do wołowiny, cielęciny, wieprzowiny i drobiu,
- dopłat za ograniczanie produkcji rolnej i zwierzęcej do wyznaczonych kwot,
- rent strukturalnych,
- odszkodowań za odłogowanie (ugorowanie) ziemi,
- pomocy dla obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania,
- pomocy na realizację inwestycji w gospodarstwach,
- pomocy na inwestycje w dziedzinie handlu i przetwórstwa produktów rolnych,
- pomocy w zalesianiu ziemi
- pomocy dla młodych rolników oraz
- pomocy na realizację szkoleń.

Dzięki Wspólnej Polityce Rolnej polscy rolnicy, w tym z Gminy Gąsawa mogą liczyć na poprawę i stabilizację koniunktury w rolnictwie, opłacalność produkcji i zwiększoną zdolność gospodarstw rolnych do finansowania swojego rozwoju.

Realizację programu powierza się Gminnemu Centrum Edukacji Europejskiej w Gąsawie (patrz program II/1/4). Program ma charakter cykliczny, powtarzalny corocznie.

Jednostka wiodąca (osoba) odpowiedzialna za realizację programu:

Referat Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki Komunalnej i Działalności Gospodarczej Urzędu Gminy Gąsawa we współpracy z Gminnym Centrum Edukacji Europejskiej w Gąsawie, z specjalistami terenowego ODR-u oraz Regionalnego Oddziału ARiMR.

Szacunkowy koszt realizacji programu:

Koszt udziału w szkoleniach ARiMR, materiałów informacyjnych związany będzie z działalnością Gminnego Centrum Edukacji Europejskiej (patrz program II/1/4)

Źródła finansowania programu:

Program powinien być finansowany przede wszystkim z dotacji UE na realizację edukacji europejskiej lokalnych społeczności.

Data rozpoczęcia / zakończenia realizacji programu:

10.01.2008 – 30.06.2008 /wariant optymistyczny/, **10.01.2009 – 31.12.2009/wariant realistyczny/**

Planowany efekt końcowy realizacji programu:

Końcowym efektem programu będzie przygotowanie społeczności lokalnej do pełnej integracji z Unią Europejską oraz wzrost udziału środków pomocowych UE w przeobrażeniach gospodarczych w gminie Gąsawa.

Zadania do realizacji w programie:

Zadanie 1/4/1- przygotowanie akcji promocyjnej (wspólnie z ARiMR) wśród rolników Gminy Gąsawa nt. Wspólnej Polityki Rolnej UE.

Zadanie to będzie realizowane od **10.01.2009 do 28.02.2009**

Zadanie 1/4/2 - przygotowanie, organizacja i realizacja planu szkoleń na rok 2009 dla rolników Gminy Gąsawa ws. WPR/ UE.

Zadanie to będzie realizowane od **01.03.2009 do 31.12.2009.**

Zasadniczy obszar problemowy	I. Rozwój nowoczesnej gospodarki, w tym rolnictwa, przedsiębiorczości oraz turystyki w zgodzie z zasadami ekologii
Cel generalny:	Wspieranie rozwoju gospodarczego w oparciu o istniejący potencjał środowiska i mieszkańców
Cel strategiczny 1	Wspieranie rozwoju rolnictwa i przedsiębiorczości
Program 1/5	Wspieranie tworzenia systemu organizacji grup producentów rolnych w gminie

Opis program 1/5:

W Unii Europejskiej funkcjonuje system organizacji zrzeszającej rolników nazwanych producentami rolnymi.

To, co ich łączy, to efektywne gospodarowanie, dzięki czemu mogą konkurować na rynkach światowych.

Kwestie prawne regulujące problematykę grup producenckich w UE zawarte są w rozporządzeniu nr 952/97.

Polskie przepisy regulujące organizację i funkcjonowanie grup producenckich wzorowane są na rozwiązaniach przyjętych w Unii Europejskiej i zostały określone w ustawie o grupach producenckich i ich związkach z dnia 15 września 2000 r.

Grupa producencka prowadzi działalność jako przedsiębiorca mający osobowość prawną (zrzeszenie, spółdzielnia, spółka z o.o., spółka akcyjna) pod warunkiem, że:

- jest utworzona przez minimum 5 producentów jednego produktu lub grupy produktów,
- działa na podstawie aktu założycielskiego,
- osiąga minimalną wielkość rocznej produkcji towarowej w wysokości 200.000 zł.,
- została formalnie uznana, tzn. wpisana do rejestru, ze względu na miejsce siedziby grupy.

Grupy producenckie mogą otrzymywać pomoc finansową:

- na pokrycie kosztów organizacji i rocznej działalności administracyjnej,
- w formie preferencyjnych kredytów inwestycyjnych,
- w formie zwolnień z podatków i opłat lokalnych od budynków wykorzystywanych przez grupę na działalność.

Dla producentów świeżych owoców i warzyw, którzy podejmą działalność w grupie podstawowe uregulowania dotyczące funkcjonowania, udzielania pomocy finansowej oraz ustalania warunków wycofania z obrotu owoców i warzyw zawarto w ustawie dotyczącej organizacji rynku owoców i warzyw.

Aby uzyskać pomoc finansową, grupa musi między innymi:

- być utworzona na podstawie przepisów o grupach producentów rolnych i ich związkach,
- osiągać minimalną wielkość rocznej produkcji towarowej w wysokości: grupa wstępnie uznana – 50.000 euro, grupa uznana – 100.000 euro
- zostać wpisana do rejestru

Program ma na celu utworzenie w Gminie Gąsawa systemu grup producenckich: producentów rolnych, producentów owoców i warzyw, grup przetwórców i handlowców.

Jednostka wiodąca (osoba) odpowiedzialna za realizację programu:

Referat Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki Komunalnej i Działalności Gospodarczej Urzędu Gminy Gąsawa we współpracy z Gminnym Centrum Edukacji Europejskiej w Gąsawie, ze specjalistami terenowego ODR-u oraz Regionalnego Oddziału ARiMR.

Szacunkowy koszt realizacji programu:

Koszt udziału w szkoleniach ARiMR, materiałów informacyjnych związany będzie z działalnością Gminnego Centrum Edukacji Europejskiej (patrz program II/1/4)

Źródła finansowania programu:

Program powinien być finansowany przede wszystkim z dotacji UE na realizację edukacji europejskiej lokalnych społeczności lub grup producenckich.

Data rozpoczęcia / zakończenia realizacji programu:

10.01.2008 – 31.12.2012/wariant optymistyczny/, **10.01.2009 – 31.12.2014/wariant realistyczny/**, 10.01.2010 – 31.12.2015 /wariant pesymistyczny/

Planowany efekt końcowy realizacji programu:

Końcowym efektem programu będzie organizowanie co najmniej jednej grupy producenckiej rocznie oraz wzrost udziału środków pomocowych UE w przeobrażeniach gospodarczych w gminie Gąsawa poprzez. działalności grup producenckich w gminie.

Zadania do realizacji w programie:

Zadanie 1/5/1 - przygotowanie akcji promocyjnej (wspólnie z ARiMR) wśród rolników Gminy Gąsawa nt. grup producenckich .

Zadanie to będzie realizowane od **10.01.2009 do 28.02.2009**

Zadanie 1/5/2 - przygotowanie, organizacja i realizacja planu szkoleń na rok 2007 dla rolników Gminy Gąsawa ws. grup producenckich

Zadanie to będzie realizowane od **01.03.2009 do 31.12.2014**

Zasadniczy obszar problemowy	I. Rozwój nowoczesnej gospodarki, w tym rolnictwa, przedsiębiorczości oraz turystyki w zgodzie z zasadami ekologii
Cel generalny:	Wspieranie rozwoju gospodarczego w oparciu o istniejący potencjał środowiska i mieszkańców
Cel strategiczny 1	Wspieranie rozwoju rolnictwa i przedsiębiorczości
Program 1/6	Wsparcie dla programu szkoleń i praktyk dla rolników, w tym osób zainteresowanych agroturystyką

Opis program 1/6:

Program szkoleń, praktyk i wymiany doświadczeń jest niezwykle ważny dla rolników oraz osób zainteresowanych agroturystyką ze względu na konieczność poznania przez tę grupę zawodową szczegółów systemu i zasad Wspólnej Polityki Rolnej Unii Europejskiej.

Dla przykładu, w krajach Unii Europejskiej działalność pozarolniczą podjęło 40% właścicieli gospodarstw rolnych, z tego od 3 do 10% gospodarstw (w zależności od kraju i regionu) zajęło się agroturystyką.

Wiele z tych przedsięwzięć było dofinansowanych z budżetu Unii i z budżetów narodowych. Szacuje się, że w Polsce jest już kilka tysięcy małych obiektów noclegowych na wsi (z czego ok. 30% mieści się w gospodarstwach rolnych). Zainteresowanie wypoczynkiem na wsi jest coraz większe, a oferta coraz bardziej rozbudowana i dostosowana do oczekiwań gości.

Aby zachęcić rolników do uzyskiwania dodatkowych dochodów przez świadczenie usług agroturystycznych, przewidziano różnorodne zachęty i ulgi (DZ.U. nr 5 z 1995, pozycja 25, punkt 43 - wolne od podatku dochodowego są dochody z tytułu wynajmu pokoi gościnnych w gospodarstwach rolnych osobom przebywającym na wypoczynku oraz dochody pochodzące z żywienia tych osób, jeżeli wynajmowanych jest nie więcej niż pięć pokoi).

W krajach Unii Europejskiej od wielu lat dotuje się inwestycje turystyczne na wsi. Najbardziej znany jest program LEADER Plus. W Polsce rozwój turystyki na terenach wiejskich był wspomagany z funduszu PHARE, z którego finansowano m.in. bezpłatne szkolenia, informacje turystyczną, a także małe inwestycje.

Celem programu jest organizacja szkoleń, praktyk i wymiany doświadczeń, aby przygotować zainteresowanych rolników Gminy Gąsawa do prowadzenia przez nich działalności gospodarczej w standardach Unii Europejskiej, w tym również w zakresie agroturystyki.

Przykładowo, przygotowanie rolników do świadczenia usług agroturystycznych ma polegać na ich udziale w cyklu warsztatów edukacyjnych, których zakres obejmować będzie (obsługę turystów, przygotowanie kalkulacji kosztów, estetyczne urządzenie zagrody, naukę języków obcych) oraz organizację praktyk i wymiany doświadczeń w zakresie świadczenia usług turystycznych.

Główne zadanie w tym zakresie należy powierzyć specjalistom terenowego Ośrodka Doradztwa Rolniczego, którzy są organizatorami i promotorami przemian na obszarach wiejskich Powiatu Żnińskiego.

Każdego roku przewiduje się opracowanie planu praktyk i wymiany doświadczeń w oparciu o zgromadzone dane Gminnego Centrum Edukacji Europejskiej w Gąsawie.

Jednostka wiodąca (osoba) odpowiedzialna za realizację programu:

Referat Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki Komunalnej i Działalności Gospodarczej gruntami i ochrony środowiska Urzędu Gminy Gąsawa we współpracy z Gminnym Centrum Edukacji Europejskiej w Gąsawie, specjalistami terenowego ODR-u oraz Regionalnego Oddziału ARiMR i stowarzyszeń agroturystycznych w Polsce

Szacunkowy koszt realizacji programu:

Koszt udziału w szkoleniach, praktykach i wymianach doświadczeń związany będzie z działalnością Gminnego Centrum Edukacji Europejskiej (patrz program II/1/2

Natomiast koszt organizacji cyklu sześciu warsztatów szkoleniowych w Gminie Gąsawa dla rolników zainteresowanych usługami agroturystycznymi oszacowano na poziomie 24.000 zł.

Źródła finansowania programu:

Program powinien być finansowany przede wszystkim z dotacji UE na realizację praktyk i wymian doświadczeń rolników.

Natomiast program na realizację szkoleń rolników w Gminie Gąsawa zainteresowanych agroturystyką powinien być finansowany przede wszystkim z dotacji celowej w wysokości 20.000 zł dla terenowego ODR-u z Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Możliwe jest uzyskanie dotacji z innych źródeł, a szczególnie z odpowiedniego programu UE.

Łączne finansowanie z budżetu gminy:

Udział Gminy Gąsawa w realizacji tego programu oszacowano w wysokości 4.000 zł, głównie jako zabezpieczenie udziału własnego w przypadku występowania o dotację z programu UE na ten cel.

Data rozpoczęcia / zakończenia realizacji programu:

10.01.2008 – 30.06.2008/wariant optymistyczny/, **01.10.2009- 31.03.2010/wariant realistyczny**/, 01.10.2010 – 31.03.2011/wariant pesymistyczny/

Planowany efekt końcowy realizacji programu:

Końcowym efektem programu będzie zorganizowanie co najmniej dwóch szkoleń, praktyk oraz wymian doświadczeń w skali każdego roku dla grupy 20 –u rolników z Gminy Gąsawa. Poza tym końcowym efektem programu będzie również przygotowanie minimum 15 rolników w Gminie Gąsawa do świadczenia usług agroturystycznych w ich gospodarstwach rolnych.

Zadania do realizacji w programie:

Zadanie 1/6/1 - przygotowanie akcji promocyjnej (wspólnie z terenowym ODR-em) wśród rolników Gminy Gąsawa nt. praktyk, wymian doświadczeń oraz cyklu szkoleń
Zadanie to będzie realizowane od **01.10.2009 do 15.12.2009**

Zadanie 1/6/2 - przygotowanie, organizacja i realizacja cyklu warsztatów szkoleniowych, praktyk i wymian doświadczeń dla rolników Gminy Gąsawa.

Zadanie to będzie realizowane od **10.01.2010 do 31.03.2010**.

Zasadniczy obszar problemowy	I. Rozwój nowoczesnej gospodarki, w tym rolnictwa, przedsiębiorczości oraz turystyki w zgodzie z zasadami ekologii
Cel generalny:	Wspieranie rozwoju gospodarczego w oparciu o istniejący potencjał środowiska i mieszkańców
Cel strategiczny 1	Wspieranie rozwoju rolnictwa i przedsiębiorczości
Program 1/7	Wsparcie działalności funduszy poręczeniowych

Opis program 1/7:

Celem tego programu jest zmniejszenie trudności przedsiębiorców i rolników lub innych osób (uruchamiającym działalność gospodarczą) w dostępie do kapitału inwestycyjnego i obrotowego poprzez wsparcie działalności funduszy poręczeniowych.

Decyzja o tym powinna zostać podjęta na podstawie odpowiedniej analizy potrzeb przedsiębiorców i rolników. Niezależnie od ostatecznego wyboru wielkości wsparcia działalności funduszy doręczeniowych program ten powinien mieć charakter ciągły.

Doświadczenia, zarówno polskie, jak i zagraniczne pokazują, że lokalne fundusze poręczeniowe mogą być efektywnym narzędziem wspierania lokalnej przedsiębiorczości.

Fundusze pożyczkowe uzupełniają ofertę banków, docierając do grup osób, które z różnych powodów nie są w stanie skorzystać z finansowania banków (osoby bezrobotne, osoby rozpoczynające działalność gospodarczą).

Fundusze poręczeniowy pełnią nieco inną rolę, mianowicie ułatwiają one dostęp do finansowania bankowego (lub funduszy pożyczkowych), oferując zabezpieczenie części (na ogół około 60-70%) kredytu lub pożyczki.

Są zatem, w odróżnieniu od funduszy pożyczkowych, instrumentem o charakterze wtórnym. Pierwszym etapem działań zmierzających do utworzenia funduszy powinno być powołanie zespołu koordynującego działania na rzecz ich utworzenia.

W skład tego zespołu powinni wchodzić przedstawiciele Urzędu Gminy w Gąsawie, Powiatowego Urzędu Pracy w Żninie, a także lokalnych instytucji finansowych.

Inną ważną kwestią będzie zbadanie warunków potrzebnych do wspierania działalności tego typu funduszu w Gąsawie, a szczególnie w zakresie personelu, wielkości kapitału, nastawienia kluczowych lokalnych instytucji, banków, urzędu pracy oraz ich rzeczywistego wpływu na lokalną gospodarkę i rynek pracy.

W kolejnym etapie działań należy dokonać analizy potrzeb przedsiębiorców, rolników i bezrobotnych oraz potencjalnego popytu na poręczenia.

W powyższej analizie można skorzystać z doświadczeń Centrum Organizacji Mikropożyczkowych (COM) z siedzibą w Warszawie, Bydgoskim Funduszem Poręczeń Kredytowych oraz Funduszem Rozwoju i Promocji Województwa Kujawsko Pomorskiego. Na podstawie powyższych analiz powinna zostać podjęta decyzja o utworzeniu funduszu pożyczkowego i/lub poręczeniowego w Gąsawie.

Przy podejmowaniu takiej decyzji powinny być brane pod uwagę następujące elementy:

- potencjalny popyt na określony rodzaj wsparcia,
- dostępność alternatywnych źródeł wspomagania (oferta Powiatowego Urzędu Pracy w Żninie,
- fundusze pożyczkowe i poręczeniowy o zasięgu ponad lokalnym) środki finansowe niezbędne do wsparcia danego typu funduszu w zestawieniu ze środkami realnie lub potencjalnie dostępnymi.

W celu wsparcia działalności funduszu niezbędne będzie opracowanie zasad jego działania, które powinny uwzględniać najlepsze doświadczenia i wzory dostosowane do potrzeb lokalnych przedsiębiorców, jak i dostępnych środków finansowych, jak również struktury instytucjonalnej Gminy Gąsawa i Powiatu Żnińskiego.

Po zakończeniu wszystkich działań przygotowawczych możliwe będzie uruchomienie systemu wsparcia funduszy. W obu przypadkach warunkiem jego uruchomienia będzie naturalnie spełnienie podstawowych warunków, w szczególności zdobycie odpowiednich środków finansowych na ich działalność.

W przypadku funduszy poręczeniowych kluczowa będzie promocja takiej działalności, aby dotrzeć do wszystkich potencjalnych klientów, a szczególnie do instytucji finansowych.

Jednostka wiodąca (osoba) odpowiedzialna za realizację programu:

Referat Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki Komunalnej i Działalności Gospodarczej UG we współpracy z lokalną organizacją przedsiębiorców i rolników lub po jego utworzeniu z Centrum Wspierania Przedsiębiorczości w Gąsawie (patrz program I/3/1).

Zdobycie środków finansowych na wsparcie działania funduszu poręczeniowego powinno być koordynowane przez Sekretarza Gminy Gąsawa.

Szacunkowy koszt realizacji programu:

Zakłada się, że przy założeniu wsparcia działalności funduszu poręczeniowego koszt wyniesie 200.000 zł..

Źródło finansowania programu:

Program powinien być finansowany z różnych źródeł.

Oprócz wkładu ze strony Urzędu Gminy w Gąsawie, potencjalne źródła finansowania to: Polska Fundacja Promocji i Rozwoju Małych i Średnich Przedsiębiorstw, Krajowy Fundusz Poręczeń Kredytowych Banku Gospodarstwa Krajowego (KSFP), Ministerstwo Skarbu (w kierunkach polityki rządu wobec małych i średnich przedsiębiorstw zapisano na cele wspomagania tworzenia funduszy poręczeniowych dziesiątki milionów złotych).

Łączne finansowanie z budżetu UG Gąsawa:

Koszt udziału budżetu gminy to ok. 60.000 zł.

Data rozpoczęcia / zakończenia realizacji programu:

Program będzie realizowany w okresie od 01.10.2008 - 31.12.2009 r./wariant optymistyczny/, **01.10.2009 - 31.12.2011 /wariant realistyczny/,** 01.10.2010-31.12.2012 /wariant pesymistyczny/

Przez zakończenie realizacji programu rozumiemy tutaj osiągnięcie pełnych zdolności operacyjnych i niezależności finansowej przez powołany fundusz.

Planowany efekt końcowy:

Końcowym efektem programu powinno być zapewnienie (w okresie działania funduszu do końca 2011 roku) finansowania poręczenia dla co najmniej 20 przedsiębiorców lokalnych (małych i średnich), rolników lub osób rozpoczynających działalność gospodarczą np. w Inkubatorze Przedsiębiorczości

Zadania do zrealizowania w programie:

Zadanie 1/7/1 - powołanie zespołu inicjatywnego koordynującego prace zmierzające do stworzenia systemu wsparcia funduszy poręczeniowych
Zadanie to będzie realizowane od **01.10.2009 do 31.12.2009**.

Zadanie 1/7/2 - analiza dobrych wzorów w zakresie działalności lokalnych funduszy poręczeniowych, analiza potrzeb lokalnych przedsiębiorców, rolników i bezrobotnych, a także analiza dostępnych środków finansowych przy współpracy z takimi organizacjami jak KSFP, COM.

Zadanie to będzie realizowane od **01.01.2010 - 31.01.2010 r.**

Zadanie 1/7/3 - podjęcie decyzji o wsparciu funduszy poręczeniowych oraz o kształcie jego działania.

Zadanie to będzie wykonane od **01.02.2010 do 28.02.2010 r.**

Zadanie 1/7/4- opracowanie zasad działania funduszy poręczeniowych, identyfikacja i szkolenie osoby(ób) obsługujących wsparcie działalności funduszy.

Zadanie to będzie wykonane od **01.02.2010 do 28.02.2010 r.**

Zadanie 1/7/5- uruchomienie systemu wsparcia funduszy, promocja działalności w skali lokalnej, gromadzenie kapitału.

Realizacja zadania rozpocznie się od **01.03.2010 - 31.12.2011 r.**, czyli do momentu osiągnięcia przez fundusz pełnej operatywności i niezależności finansowej.

Zasadniczy obszar problemowy	I. Rozwój nowoczesnej gospodarki, w tym rolnictwa, przedsiębiorczości oraz turystyki w zgodzie z zasadami ekologii
Cel generalny:	Wspieranie rozwoju gospodarczego w oparciu o istniejący potencjał środowiska i mieszkańców
Cel strategiczny 1	Wspieranie rozwoju rolnictwa i przedsiębiorczości
Program 1/ 8	Wsparcie programu szkoleń i praktyk dla młodych przedsiębiorców

Opis program 1/8:

W Unii Europejskiej około 99% istniejących przedsiębiorstw stanowią małe i średnie przedsiębiorstwa. Dokonują one około 65% obrotu w UE.

W ponad 15 mln MŚP zatrudnionych jest około 66% siły roboczej, a przyrost zatrudnienia w tych firmach był większy niż w firmach dużych.

Odgrywają one największą rolę w harmonijnym rozwoju lokalnym i regionalnym i są najbardziej elastyczne pod względem dostosowań do zmieniających się warunków rynkowych.

Z tego też względu uważa się je za główną siłę promującą konkurencyjność przemysłu wspólnotowego i jego zdolność do penetrowania rynków europejskich.

Polski rząd przygotował w ramach programów o charakterze strategicznym dla państwa i gospodarki dokument pt. „Przed wszystkim przedsiębiorczość”.

W programie tym rząd przedstawia działania na rzecz likwidacji formalnych utrudnień w tworzeniu nowych przedsiębiorstw, ułatwianiu działalności przedsiębiorstw istniejących oraz zwiększaniu zatrudnienia w sektorze wytwórczym i usługowym.

Służyć temu będą rozwiązania polepszające kondycję finansową jednostek gospodarczych, przede wszystkim małych i średnich firm.

W ramach pakietu rząd przygotowuje nowelizację blisko 40 ustaw oraz opracowuje lub zmodyfikuje wiele aktów prawnych niższego rzędu.

Regulacje te dotyczyć będą całego obszaru działalności przedsiębiorstw, poczynając od procedury rejestracji, poprzez nowe uregulowania dotyczące prowadzenia działalności, zmiany w prawie pracy, skończywszy na znacznym uproszczeniu i uelastycznieniu rozliczeń podatkowych i ubezpieczeniowych, sprawozdawczości i kontroli ze strony organów zewnętrznych.

W czerwcu 2000 r. na spotkaniu Rady Europejskiej w Portugalii przyjęto dokument Europejską Kartę Małych Przedsiębiorstw (European Charter for Small Enterprises), która określa główne zasady polityki UE wobec małych i średnich przedsiębiorstw na najbliższe lata.

Dokument ten określa również dziesięć głównych kierunków planowanych działań:

- rozwój edukacji i szkoleń z zakresu przedsiębiorczości,
- tańszy i szybszy proces rejestracji firm,
- uproszczenie regulacji prawnych,

- rozwój kształcenia zawodowego i ustawicznego,
- poprawa dostępności usług elektronicznych,
- polepszenie funkcjonowania firm na jednolitym rynku Unii Europejskiej,
- uproszczenie systemu podatkowego i poprawa dostępu do finansowania,
- poprawa systemu do nowych technologii,
- promocja skuteczności przykładów zastosowań e-biznesu i wysokiej jakości systemów wspierania firm,
- lepsza reprezentacja interesów przedsiębiorców na szczeblu krajowym i unijnym.

Celem program jest organizacja szkoleń i praktyk dla młodych przedsiębiorców, aby przygotować zainteresowanych w Gminie Gąsawa do prowadzenia przez nich samodzielnej działalności gospodarczej, zwłaszcza w sferze usług, przetwórstwa i produkcji, które są wspierane konkretnymi działaniami rządu oraz Unii Europejskiej poprzez dostęp do programów pomocowych przeznaczonych dla tego sektora

Przygotowanie osób ma polegać na ich udziale w cyklu warsztatów edukacyjnych z zakresu przedsiębiorczości oraz w organizowanych praktykach i wymianach doświadczeń.

Główne zadanie w tym zakresie należy powierzyć specjalistom Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, przy udziale Lokalnego Centrum Edukacji Europejskiej i innych instytucji z Powiatu Żnińskiego.

Jednostka wiodąca (osoba) odpowiedzialna za realizację programu:

Stanowisko ds. inicjatyw i działalności gospodarczej we współpracy z specjalistami Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, przedstawicielami Lokalnego Centrum Edukacji Europejskiej i Wspierania Przedsiębiorczości w Gąsawie.

Szacunkowy koszt realizacji programu:

Koszt organizacji cyklu sześciu warsztatów szkoleniowych w Gminie Gąsawie dla osób zainteresowanych podjęciem inicjatywy własnej w ramach działalności gospodarczej oszacowano na poziomie 24.000 zł.

Źródła finansowania programu:

Program powinien być finansowany przede wszystkim z dotacji celowej w wysokości 20.000 zł z Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości na realizację szkoleń osób w Gminie Gąsawa zainteresowanych rozwojem przedsiębiorczości. Możliwe jest uzyskanie dotacji z innych źródeł, a szczególnie z odpowiedniego programu UE.

Łączne finansowanie z budżetu gminy:

Udział Gminy Gąsawa w realizacji tego programu oszacowano w wysokości 4.000 zł, głównie jako zabezpieczenie udziału własnego w przypadku występowania o dotację z programu UE na ten cel.

Data rozpoczęcia / zakończenia realizacji programu:

10.01.2008 – 30.06.2008 r/wariant optymistyczny/, **10.01.2009-30.06.2009/wariant realistyczny/**, 10.01.2010-30.06.2010/wariant pesymistyczny/

Planowany efekt końcowy realizacji programu:

Końcowym efektem programu będzie przygotowanie minimum 20 osób w Gminie Gąsawa do podjęcia inicjatywy własnej w ramach działalności gospodarczej w Gminie Gąsawa np. w Inkubatorze Przedsiębiorczości

Zadania do realizacji w programie:

Zadanie 1/8/1 - przygotowanie akcji promocyjnej (wspólnie z Polską Agencją Rozwoju Przedsiębiorczości) wśród osób gminy Gąsawa nt. prowadzenia własnej działalności gospodarczej i cyklu szkoleń związanych z tym tematem.

Zadanie to będzie realizowane od **10.01.2009 do 28.02.2009**

Zadanie 1/8/2 - przygotowanie, organizacja i realizacja cyklu sześciu warsztatów szkoleniowych nt. prowadzenia własnej działalności gospodarczej dla osób z Gminy Gąsawa.

Zadanie to będzie realizowane od **01.03.2009 do 30.06.2009**.

Zasadniczy obszar problemowy	I. Rozwój nowoczesnej gospodarki, w tym rolnictwa, przedsiębiorczości oraz turystyki w zgodzie z zasadami ekologii
Cel generalny:	Wspieranie rozwoju gospodarczego w oparciu o istniejący potencjał środowiska i mieszkańców
Cel strategiczny 1	Wspieranie rozwoju rolnictwa i przedsiębiorczości
Program 1/9	Wsparcie uczestnictwa MSP w programach UE

Opis program 1/9:

Realizacja tego programu ma na celu nawiązanie i utrzymywanie kontaktów z kluczowymi dla rozwoju lokalnej przedsiębiorczości i rolnictwa instytucjami i profesjonalnymi doradcami.

Chodzi tutaj o instytucje związane z ogólnopolskimi działaniami, które wspierają rolnictwo oraz małe i średnie przedsiębiorstwa (Polska Fundacja Promocji i Rozwoju Małych i Średnich Przedsiębiorstw, Polska Agencja Rozwoju Regionalnego, indywidualni konsultanci itp).

Współpraca z tymi instytucjami powinna umożliwić lepszy dostęp lokalnych przedsiębiorców oraz rolników do aktualnych informacji o różnych instrumentach i programach pomocowych UE.

Nawiązanie kontaktów z odpowiednią liczbą profesjonalnych doradców powinno natomiast ułatwić szybki dostęp do porad przedsiębiorcom poszukującym specyficznych konsultacji, czy opracowań..

Niniejszy program ma też charakter ciągły i będzie również realizowany przez Centrum Wspierania Przedsiębiorczości i Rolnictwa w Gąsawie, stąd też okres jego realizacji jest uzależniony od terminu powstania Centrum.

W pierwszym etapie celowe będzie określenie popytu na doradztwo i informacje (na programy i usługi doradcze dostosowane do rodzaju potrzeb przedsiębiorców i innych zainteresowanych osób) w konkretnej sytuacji przedsiębiorstw w Gminie Gąsawa.

Efektywna realizacja tego programu będzie zależeć od dobrej współpracy z rolnikami, lokalnymi przedsiębiorcami, osobami i instytucjami zewnętrznymi oraz rozpoznania potrzeb lokalnego rynku pracy .

Jednostka wiodąca (osoba) odpowiedzialna za realizację programu:

Centrum Wspierania Przedsiębiorczości i Rolnictwa w Gąsawie przy współpracy z stanowiskiem ds. promocji i inwestycji Urzędu Gminy.

Szacunkowy koszt realizacji programu:

Koszt realizacji tego programu należy oszacować na poziomie 20.000 zł.

Źródła finansowania:

Program powinien być finansowany przede wszystkim ze środków budżetu Gminy. Należy dążyć również do pozyskania wsparcia finansowego z organizacji zewnętrznych np Polskiej Fundacji Promocji MSP.

Łączne finansowanie z budżetu gminy:

60% kosztów programu, tj. 12.000 zł.

Data rozpoczęcia / zakończenia realizacji programu:

Program będzie realizowany w okresie od 01.10.2008-30.09.2010 r./wariant optymistyczny/,
01.10.2009-30.09.2011/wariant realistyczny/, 10.2010-30.09.2013/wariant pesymistyczny/

Planowany efekt końcowy realizacji programu:

W Centrum Wspierania Rolnictwa i Przedsiębiorczości w Gąsawie dostępne będą aktualne informacji o programach pomocowych na rzecz wspierania rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw oraz rolnictwa.

W Centrum możliwe będzie także uzyskanie informacji na temat usług doradczych, świadczonych zainteresowanym na temat określonej działalności gospodarczej oraz uzyskania pomocy w tym zakresie.

Zadania do zrealizowania:

Zadanie 1/9/1 - określenie zakresu popytu na doradztwo i informacje oraz wielkości podaży zewnętrznych informacji i programów.

Zadanie to będzie realizowane od **01.10.2009 do 30.03.2010 r.**

Zadanie 1/9/2 - Nawiązanie odpowiednich kontaktów i gromadzenie informacji przydatnych dla rolników oraz lokalnych przedsiębiorców.

Zadanie to będzie realizowane od **01.10.2009 do 30.09.2011 r.**

Zadanie 1/9/3 - promocja usług doradczych i informacyjnych, pośrednictwo w doradztwie informacyjnym.

Zadanie to będzie wykonane od **01.10.2009 do 30.09.2011 r.**

Zasadniczy obszar problemowy	I. Rozwój nowoczesnej gospodarki, w tym rolnictwa, przedsiębiorczości oraz turystyki w zgodzie z zasadami ekologii
Cel generalny:	Wspieranie rozwoju gospodarczego w oparciu o istniejący potencjał środowiska i mieszkańców
Cel strategiczny 2	Wspieranie rozwoju turystyki i rekreacji
Program 2/1	Przygotowanie Strategii Rozwoju Turystyki i Rekreacji Gminy z inwentaryzacją zasobów

Opis program 2/1:

Realizacja przygotowania Strategii Rozwoju Turystyki i Rekreacji Gminy Gąsawa łącznie z inwentaryzacją jej zasobów jest ważna z wielu względów.

Praktyką ogólnie stosowaną w dobie gospodarki wolnorynkowej jest zabieganie o potencjalnych inwestorów. Dotyczy to nie tylko poszczególnych państw, ale także, a może i przede wszystkim, regionów oraz gmin. Pozyskiwanie inwestycji niesie za sobą szereg wymiernych korzyści społeczno-gospodarczych – to nie tylko nowe miejsca pracy, ale również zwiększone dochody jednostek samorządu terytorialnego, wzrost prestiżu i znaczenia gminy.

Specyficzną sytuację mają gminy o wysoko atrakcyjnych walorach turystycznych, które jednocześnie stawiają na rozwój turystyki. Ich rola sprowadza się nie tylko do poszukiwania inwestorów, ale również do zapewnienia jak najwyższego stopnia atrakcyjności gminy. Tym samym starają się o spowodowanie wzrostu przyjazdowego ruchu turystycznego, a w konsekwencji – uzyskiwanie jak najwyższych dochodów z turystyki.

Przyjmuje się, że atrakcyjność turystyczna jest zespołem wszystkich elementów, powodujących zainteresowanie i przyjazd turysty do konkretnego miejsca. Ogólnie szacuje się, że na atrakcyjność turystyczną składają się 3 zasadnicze elementy, tj.: walory turystyczne, dostępność komunikacyjna, infrastruktura turystyczna i paraturystyczna (Warszyńska, Jackowski, 1978).

Walory turystyczne uznaje się za podstawę rozwoju turystyki. Pozwalają wyznaczyć obszary, na których teoretycznie może się ona rozwijać. Są warunkiem koniecznym, ale niewystarczającym, dla rozwoju ruchu turystycznego. Muszą bowiem być uzupełnione zespołem urządzeń i instytucji, tworzących bazę materialnoorganizacyjną, bez której wszelakie atrakcje pozostałyby niewykorzystane, a nawet niedostępne. Dlatego jest niezmiernie ważne, aby dany obszar miał nie tylko walory turystyczne, ale także zasoby stanowiące o tym, że jest on atrakcyjny dla przyszłych inwestorów (Gołębski – red., 1999).

Przygotowanie dokumentacji planistycznej ściśle określającej produkty turystyczne, cele, kierunki rozwoju stanowić będzie podstawę realizacji inwestycji, przyciągania inwestorów i kapitału w tym sektorze działalności gminy.

Jednostka wiodąca (osoba) odpowiedzialna za realizację programu:

Referat Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki Komunalnej i Działalności Gospodarczej UG

Szacunkowy koszt realizacji programu:

Koszt realizacji tego programu należy oszacować na poziomie 10.000 zł, łącznie z inwentaryzacją zasobów gminy.

Źródła finansowania:

Program powinien być finansowany przede wszystkim ze środków budżetu Gminy.

Łączne finansowanie z budżetu gminy:

100% kosztów programu, tj. 10.000 zł.

Data rozpoczęcia / zakończenia realizacji programu:

Program będzie realizowany w okresie od 01.08.2008-31.10.2008 r./wariant optymistyczny/,
01.10.2008-31.01.2009/wariant realistyczny/, 10.2009-30.04.2009/wariant pesymistyczny/

Planowany efekt końcowy realizacji programu:

Strategia Rozwoju Turystyki i Rekreacji Gminy Gąsawa z inwentaryzacją zasobów

Zadania do zrealizowania:

Zadanie 2/1/1 - przygotowanie oferty

Zadanie to będzie realizowane od **01.08.2008 do 30.08.2008 r.**

Zadanie 2/1/2 - podpisanie umowy

Zadanie to będzie realizowane od **01.09.2008 do 30.09.2008 r.**

Zadanie 2/1/3 - przygotowanie Strategii Rozwoju Turystyki i Rekreacji Gminy Gąsawa z inwentaryzacją zasobów

Zadanie to będzie wykonane od **01.10.2008 do 31.01.2009 r.**

Zasadniczy obszar problemowy	I. Rozwój nowoczesnej gospodarki, w tym rolnictwa, przedsiębiorczości oraz turystyki w zgodzie z zasadami ekologii
Cel generalny:	Wspieranie rozwoju gospodarczego w oparciu o istniejący potencjał środowiska i mieszkańców
Cel strategiczny 2	Wspieranie rozwoju turystyki i rekreacji
Program 2/2	Zagospodarowanie terenów turystyczno rekreacyjnych

Opis program 2/2:

Gmina Gąsawa należy do gmin o wysokich walorach turystycznych i rekreacyjnych. Na atrakcyjność turystyczną składają się 3 zasadnicze elementy : walory turystyczne, dostępność komunikacyjna, infrastruktura turystyczna i paraturystyczna

Walory turystyczne uznaje się za podstawę rozwoju turystyki. Pozwalają wyznaczyć obszary, na których teoretycznie może się ona rozwijać. Są warunkiem koniecznym, ale niewystarczającym, dla rozwoju ruchu turystycznego. Muszą bowiem być uzupełnione zespołem urządzeń i instytucji, tworzących bazę materialnoorganizacyjną, bez której wszelakie atrakcje pozostałyby niewykorzystane, a nawet niedostępne. Dlatego jest niezmiernie ważne, aby dany obszar miał nie tylko walory turystyczne, ale także zasoby stanowiące o tym, że jest on atrakcyjny dla przyszłych inwestorów.

Zagospodarowanie terenów turystyczno rekreacyjnych w gminie stanowi ważny element nie tylko dla tworzenia nowych miejsc pracy, ale również zwiększone dochodów gminy, wzrostu prestiżu i znaczenia gminy.

Jednostka wiodąca (osoba) odpowiedzialna za realizację programu:

Referat Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki Komunalnej i Działalności Gospodarczej UG

Szacunkowy koszt realizacji programu:

Koszt realizacji tego programu należy oszacować na poziomie 6.000.000 zł

Źródła finansowania:

Program powinien być finansowany w części ze środków budżetu Gminy, ale także z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Łączne finansowanie z budżetu gminy:

25% kosztów programu, tj. 1.500.000 zł.

Data rozpoczęcia / zakończenia realizacji programu:

Program będzie realizowany w okresie od 01.06.2008 do 31.12.2013/wariant optymistyczny/, **01.06.2009 – 31.12.2016/wariant realistyczny/**, 10.01.2010 – 31.12.2017 /wariant pesymistyczny/

Planowany efekt końcowy realizacji programu:

Zagospodarowanie około 30% terenów turystyczno rekreacyjnych w gminie na poziomie standardów Unii Europejskiej

Zadania do zrealizowania:

Zadanie 2/2/1 – przygotowanie koncepcji zagospodarowania terenów turystyczno rekreacyjnych w gminie.

Zadanie to będzie realizowane od **01.02.2009- 30.06.2009 r.**

Zadanie 2/2/2 - przygotowanie inwestycji, uzyskanie pozwoleń, wyłonienie inwestorów zagospodarowania turystyczno rekreacyjnego terenów gminy

Zadanie to będzie realizowane od **01.07.2009 do 31.12.2016 r.**

Zadanie 2/2/3 – realizacja projektów zagospodarowania turystyczno rekreacyjnego określonych terenów

Zadanie to będzie realizowane od **01.07.2009 - 31.12.2016 r.**

Zasadniczy obszar problemowy	I. Rozwój nowoczesnej gospodarki, w tym rolnictwa, przedsiębiorczości oraz turystyki w zgodzie z zasadami ekologii
Cel generalny:	Wspieranie rozwoju gospodarczego w oparciu o istniejący potencjał środowiska i mieszkańców
Cel strategiczny 2	Wspieranie rozwoju turystyki i rekreacji
Program 2/3	Wsparcie dla rozbudowy bazy hotelowej i usług gastronomicznych

Opis program 2/3:

Gmina w zakresie funkcji turystyczno-wypoczynkowej i zagospodarowania ruchu turystycznego wykorzystuje w pełni swoją szansę, szczególnie ze względu na występujące na jej terenie zasoby: przyrodnicze głównie związane z Obszarem Chronionego Krajobrazu Jezior Żnińskich oraz zasoby historyczno kulturowe głównie związane z Muzeum Archeologicznym w Biskupinie.

Unikatową atrakcją turystyczną jest zbudowana w 1894 r. kolejka wąskotorowa łącząca: Żnin – Wenecję – Biskupin i Gąsawę, która jest ważnym elementem na pałuckim odcinku Szlaku Piastowskiego. Na nie mniejszą uwagę zasługują również leżący na szlaku turystycznym (jedyne w Polsce) drewniany kościół z XVII wieku w Gąsawie, z barokowym wystrojem wnętrza z II poł. XVII w. z dobrze zachowanymi oryginalnymi polichromiami oraz drewniany kościół w Ryszewku z XVIII w. Baza noclegowa w gminie jest zróżnicowana pod względem rodzaju obiektów, wielkości, standardu wyposażenia, jak i okresu użytkowania w ciągu roku. Większość obiektów ma charakter sezonowy i związana jest z obsługą turystyki pobytowej wzdłuż najatrakcyjniejszych jezior w miejscowościach: Wiktorowo, Ostrówce, Chomiąża Szlachecka, Oćwieka i Drewno. Gmina Gąsawa dysponuje łącznie 296 miejscami noclegowymi całorocznymi (32,5% miejsc noclegowych powiatu Żnińskiego (911) i 541 miejsc sezonowych (60,9% miejsc sezonowych powiatu Żnińskiego (888) według danych GUS 2006.

Barierami ograniczającymi możliwości turystyczne i rekreacyjne w gminie są: zbyt duże zanieczyszczenia wód powierzchniowych, szczególnie na Obszarze Chronionego Krajobrazu Jezior Żnińskich, niewłaściwa struktura bazy noclegowej wyrażająca się brakiem większej ilości obiektów nastawionych na obsługę intensywnego ruchu turystycznego typu motele, pensjonaty, schroniska turystyczne, gospodarstwa agroturystyczne, niedostosowana do wielkości ruchu turystycznego baza gastronomiczna o niskim standardzie. Znacznie lepiej wydaje się można wykorzystać infrastrukturę uzupełniającą gminy, szczególnie obiekty sportowe oraz kulturalne, istniejące szlaki turystyczne: piesze i rowerowe oraz do uprawiania wędkarstwa i łowiectwa.

Wsparcie rozbudowy bazy hotelowej i usług gastronomicznych ze strony gminy możliwe jest poprzez przyśpieszenie inwestycji infrastrukturalnych (np. wodno-kanalizacyjnych, oświetlenie ulic, poprawa stanu dróg) lub wykonanie ogólnodostępnej infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej (np. kąpieliska, boiska, place zabaw) w miejscowościach o walorach turystycznych i rekreacyjnych.

Większość działań zmierzających do rozwoju funkcji turystycznej leży w kompetencjach inwestorów prywatnych, odpowiedzialnych za rozbudowę bazy, podnoszenie standardu wypoczynku, tworzenie nowych obiektów turystycznych. Działania samorządu skierowane mogą być na:

- zadania zmierzające do rozwoju bazy ogólnodostępnej;

- tworzenia korzystnego klimatu dla działalności inwestorów prywatnych w branży turystycznej (działania sprzyjające pozyskiwaniu klientów).

W kompetencjach samorządu gminnego leżą następujące zadania:

- urządzenie ogólnodostępnej infrastruktury turystycznej (szlaki, kąpieliska, punkty widokowe, ścieżki rowerowe, ścieżki konne, punkty informacyjne, itp.);
- stworzenie systemu informacji i promocji turystycznej oraz koordynacji wypoczynku na terenie gminy (zadanie to powinno zostać ulokowane w strukturach Urzędu Gminy lub inkubatora przedsiębiorczości);
- pomoc instytucjonalna dla inwestorów prywatnych w zakresie pozyskiwania środków UE na inwestycje w turystyce;
- pomoc instytucjonalna dla rolników rozpoczynających działalność agroturystyczną (pomoc w uzyskaniu środków, wsparcie dla organizacji i stowarzyszeń agroturystycznych, organizacja szkoleń i kursów) oraz szybsza realizacja inwestycji infrastrukturalnych w rejonach większego zainteresowania agroturystyką;
- organizację promocji turystyki i rekreacji w ramach szeroko rozumianej promocji gospodarczej gminy.

Jednostka wiodąca (osoba) odpowiedzialna za realizację programu:

Referat Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki Komunalnej i Działalności Gospodarczej UG

Szacunkowy koszt realizacji programu:

Koszt realizacji tego programu należy oszacować na poziomie 2.000.000 zł

Źródła finansowania:

Program powinien być finansowany w części ze środków budżetu Gminy, ale także z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Łączne finansowanie z budżetu gminy:

25% kosztów programu, tj. 500.000 zł.

Data rozpoczęcia / zakończenia realizacji programu:

Program będzie realizowany w okresie od 01.06.2008 do 31.12.2013/wariant optymistyczny/, **01.06.2009 – 31.12.2016/wariant realistyczny/**, 10.01.2010 – 31.12.2017 /wariant pesymistyczny/

Planowany efekt końcowy realizacji programu:

Rozbudowa bazy hotelowej i usług gastronomicznych proporcjonalnie do wzrostu ruchu turystycznego na terenach turystyczno rekreacyjnych gminy

Zadania do zrealizowania:

Zadanie 2/3/1 – przygotowanie koncepcji rozbudowy bazy hotelowej i usług gastronomicznych w gminie.

Zadanie to będzie realizowane od **01.02.2009- 30.06.2009 r.**

Zadanie 2/3/2 - przygotowanie inwestycji, uzyskanie pozwoleń, wyłonienie inwestorów Dla rozbudowy bazy hotelowej i usług gastronomicznych w gminie

Zadanie to będzie realizowane od **01.07.2009 do 31.12.2016 r.**

Zadanie 2/3/3 – realizacja projektów rozbudowy bazy hotelowej i usług gastronomicznych w gminie

Zadanie to będzie realizowane od **01.07.2009 - 31.12.2016 r.**

Zasadniczy obszar problemowy	I. Rozwój nowoczesnej gospodarki, w tym rolnictwa, przedsiębiorczości oraz turystyki w zgodzie z zasadami ekologii
Cel generalny:	Wspieranie rozwoju gospodarczego w oparciu o istniejący potencjał środowiska i mieszkańców
Cel strategiczny 2	Wspieranie rozwoju turystyki i rekreacji
Program 2/4	Rozwój agroturystyki i ekoturystyki w gminie.

Opis programu 2/4:

Celem programu jest rozwój agroturystyki i ekoturystyki w gminie oraz stworzenie takiej organizacji, która zapewni odpowiednie wsparcie doradcze i informacyjne dla przedsiębiorców z Gminy Gąsawa, a także osobom podejmującym działalność gospodarczą, którzy zainteresowani są agroturystyką i ekoturystyką.

W chwili obecnej nie ma w Gąsawie organizacji, która mogłaby odgrywać taką potrzebną rolę.

Ideą tego programu jest stworzenie niewielkiej organizacji, ściśle współpracującej z Urzędem Gminy, władzami powiatowymi i gospodarstwami agroturystycznymi, która koordynowałaby i inicjowała działania na rzecz rozwoju tego rodzaju gospodarstw w Gminie Gąsawa.

Program ma charakter jednorazowy, ciągle natomiast powinna być działalność organizacji w celu znalezienia alternatywnych źródeł dochodu poza rolnictwem.

W Polsce większość takich lokalnych organizacji działa w ramach tzw. Krajowego Systemu Usług koordynowanego przez Polską Organizację Turystyki (POT) i zapewnia odpowiednie doradztwo, mając ponadto dostęp do najnowszych informacji o programach pomocowych i innych wydarzeniach ważnych dla lokalnej gospodarki.

Przy realizacji tego programu istotny będzie proces tworzenia takiego stowarzyszenia z uwzględnieniem:

- dostosowania formy organizacyjnej do celów jakie stowarzyszenie będzie realizować
- łatwości założenia, rejestracji i działania stowarzyszenia w określonej formule i poziomie kosztów
- dostępności różnych źródeł finansowania
- wpływu założycieli (przede wszystkim UG) na działanie stowarzyszenia, jego lokalizację
- źródeł finansowania stowarzyszenia

Jednostka wiodąca (osoba) odpowiedzialna za realizację programu:

Referat Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki Komunalnej i Działalności Gospodarczej UG we współpracy z lokalnymi gospodarstwami agroturystycznymi

Szacunkowy koszt realizacji programu:

Koszt utworzenia i prowadzenia Stowarzyszenia nie powinien być wysoki i należy oszacować go na poziomie ok. 20.000 zł.

Źródła finansowania:

Program powinien być finansowany przede wszystkim ze środków budżetu Gminy. Należy dążyć również do pozyskania wsparcia finansowego z organizacji zewnętrznych np Polskiej Fundacji Promocji i Rozwoju Małych i Średnich Przedsiębiorstw, Funduszu Rozwoju i

Promocji Województwa Kujawsko Pomorskiego lub w ramach europejskich funduszy promujących rozwój agroturystyki i ekoturystyki.

Łączne finansowanie z budżetu gminy:

25% kosztów programu, tj. 4.000 zł.

Data rozpoczęcia / zakończenia realizacji programu:

Program będzie realizowany w okresie od 01.05.2008 – 31.12.2008 /wariant optymistyczny/,
01.05.2009 – 31.12.2009 /wariant realistyczny/, 01.05.2009 – 31.12.2010 /wariant pesymistyczny/

Planowany efekt końcowy realizacji programu:

Końcowym efektem programu powinno być utworzenie funkcjonującej organizacji, będącej w stanie zapewnić w ramach posiadanych możliwości, niezbędne doradztwo oraz promocję dla gospodarstw agroturystycznych w Gminie Gąsawa.

Zadania do zrealizowania:

Zadanie 2/4/1 - powołanie zespołu inicjatywnego koordynującego prace związane z procesem założycielskim Stowarzyszenia.

Zadanie to będzie realizowane od **01.02.2009 - 28.02.2009 r.**

Zadanie 2/4/2 - Forma organizacyjna i źródła finansowania Stowarzyszenia.

Zadanie to będzie realizowane od **01.03.2009- 31.03.2009 r.**

Zadanie 2/4/3 - odjęcie decyzji o lokalizacji Stowarzyszenia i jego wyposażeniu biurowym.

Zadanie to będzie wykonane od **01.04.2009 - 30.04.2009 r.**

Zadanie 2/4/4 - prawna rejestracja Stowarzyszenia i rozpoczęcie działalności.

Faktyczny czas realizacji tego zadania istotnie zależy od wybranej formy organizacyjnej Stowarzyszenia.

Zadanie to będzie wykonane od **01.05.2009 - 30.12.2009 r**

Zasadniczy obszar problemowy	I. Rozwój nowoczesnej gospodarki, w tym rolnictwa, przedsiębiorczości oraz turystyki w zgodzie z zasadami ekologii
Cel generalny:	Wspieranie rozwoju gospodarczego w oparciu o istniejący potencjał środowiska i mieszkańców
Cel strategiczny 2	Wspieranie rozwoju turystyki i rekreacji
Program 2/5	Budowa placów zabaw, boisk sportowych, ścieżek rowerowych oraz dla turystyki konnej

Opis programu 2/5

Rozwój infrastruktury turystycznej jest istotnym elementem tworzenia warunków dla wypoczynku i rekreacji mieszkańców Gminy Gąsawa oraz potencjalnych turystów, a także źródłem przyszłych dochodów.

Program przyczyni się do uruchomienia sieci kampingów, sieci placów zabaw, bazy obsługi turystyki rowerowej, konnej itp, koordynacji i komercjalizacji usług turystycznych.

Program ma charakter jednorazowy, ciągle natomiast powinna być działalność w zakresie powyższych form aktywnej turystyki w gminie Gąsawa

Jednostka wiodąca (osoba) odpowiedzialna za realizację programu:

Referat Inwestycji, Budownictwa, Gospodarki Komunalnej i Działalności Gospodarczej UG we współpracy z lokalnym Stowarzyszeniem Gospodarstw Agroturystycznych oraz Starostwem Powiatowym w Żninie.

Szacunkowy koszt realizacji programu

Koszt infrastruktury turystycznej, placów zabaw, sieci ścieżek rowerowych oraz dla turystyki konnej należy oszacować na poziomie ok. 410.000 zł.

Źródła finansowania:

Program powinien być finansowany przede wszystkim ze środków budżetu Gminy oraz z pozyskanego wsparcia finansowego z organizacji zewnętrznych, także z Unii Europejskiej (szczególnie z Regionalnego programu Operacyjnego).

Łączne finansowanie z budżetu Gminy:

25% kosztów programu, tj. 102.000 zł.

Data rozpoczęcia / zakończenia realizacji programu:

Program będzie realizowany w okresie od 01.03.2008 – 31.12.2011 /variant optymistyczny/, **01.03.2008 – 31.12.2012 /variant realistyczny/,** 01.03.2009 – 31.12.2013 /variant pesymistyczny/

Planowany efekt końcowy realizacji programu:

Końcowym efektem programu powinno być wybudowanie podstawowej i niezbędnej infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej (place zabaw, sieć ścieżek rowerowych, konnych, krajoznawczych) Gminy Gąsawa dla jej mieszkańców i potencjalnych turystów.

Zadania do zrealizowania:

Zadanie 2/5/1 - opracowanie szczegółowej koncepcji budowy infrastruktury turystycznej, placów zabaw, sieci ścieżek rowerowych, konnych, krajoznawczych oraz niezbędnych zakupów sprzętu w Gminie Gąsawa.

Zadanie to będzie realizowane od **01.03.2008 - 31.04.2008 r.**

Zadanie 2/5/2 - ogłoszenie przetargu (w ramach zamówień publicznych) w celu wyłonienia inwestorów dla budowy infrastruktury turystycznej, placów zabaw, sieci ścieżek rowerowych, konnych, krajoznawczych w Gminie Gąsawa zgodnie z koncepcją.

Zadanie to będzie realizowane od **01.05.2008 - 30.06.2008 r.**

Zadanie 2/5/3 - opracowanie projektu budowy infrastruktury turystycznej, placów zabaw, sieci ścieżek rowerowych, konnych, krajoznawczych placów zabaw, ścieżek rowerowych i konnych w Gminie Gąsawa zgodnie z opracowaną koncepcją łącznie z podpisaniem umów z wytypowanymi (w przetargu) inwestorami.

Zadanie to będzie wykonane od **01.07.2008 - 30.09.2008 r.**

Zadanie 2/5/4 - realizacja inwestycji zgodnie z projektem.

Zadanie to będzie wykonane od **10.10.2008 - 31.12.2012 r.**

Zasadniczy obszar problemowy	I. Rozwój nowoczesnej gospodarki, w tym rolnictwa, przedsiębiorczości oraz turystyki w zgodzie z zasadami ekologii
Cel generalny:	Wspieranie rozwoju gospodarczego w oparciu o istniejący potencjał środowiska i mieszkańców
Cel strategiczny 2	Wspieranie rozwoju turystyki i rekreacji
Program 2/6	Budowa systemu promocji gminy / informacji turystycznej

Opis programu 2/6:

Niezbędnym uzupełnieniem programów 1/2/2, 1/2/3, 1/2/4 i 1/2/5 jest ich promocja ukierunkowana na potencjalnych turystów i inwestorów.

Stwarzanie jednorodnego, zintegrowanego systemu informacji i promocji ma szczególnie przyczynić się do przygotowania:

- nowych ofert turystycznych i inwestycyjnych
- nowych tablic informacyjnych głównie z mapami (drogi wjazdowe, przystanki PKS, w siedzibie Urzędu Gminy, w miejscach skupisk ruchu turystycznego)
- tablic informacyjnych na skrzyżowaniach, placach
- tablic informacyjnych z planem szlaków turystycznych (w miejscach węzłowych)
- tablic kierunkowych wskazujących kierunek i odległość do ważniejszych obiektów (parkingi, wypożyczalnie, noclegownie, atrakcje itp)
- tabliczki i oznakowanie szlaków turystycznych (rowerowych, konnych, krajoznawczych)

Informacja ta musi dotrzeć do jak najszerszej grupy odbiorców (potencjalnych turystów, inwestorów) w powiecie i regionie.

Program promocji musi zostać dobrze przemyślany i zaplanowany.

Jednostka wiodąca (osoba) odpowiedzialna za realizację programu:

Za realizację programu odpowiedzialny będzie Referat Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki Komunalnej i Działalności Gospodarczej we współpracy ze Stanowiskiem ds. promocji Urzędu Gminy w Gąsawie

Wójt Gminy Gąsawa będzie koordynował realizację programu.

Szacunkowy koszt realizacji programu:

Koszt realizacji tego programu należy oszacować na poziomie 20.000 zł.

Źródła finansowania:

Program powinien być finansowany ze środków budżetu Gminy.

Wydatki dotyczyć będą przede wszystkim przygotowania materiałów promocyjnych dla potencjalnych turystów i inwestorów oraz wykonania oznakowań.

Łączne finansowanie z budżetu Gminy:

100% kosztów programu, tj. 20.000 zł.

Data rozpoczęcia / zakończenia realizacji programu:

Program będzie realizowany w okresie od 01.05.2008 - 31.12.2010 r/wariant optymistyczny/, **01.05.2009 – 31.12.2011 /wariant realistyczny/,** 01.05.2010 – 31.12.2012 /wariant pesymistyczny/

Planowany efekt końcowy realizacji programu:

W wyniku prowadzonej promocji uda się dotrzeć do potencjalnych odbiorców z ofertą turystyczną oraz nawiązać kontakt z grupą kilkunastu inwestorów zainteresowanych inwestycjami w sektorze turystyki w Gminie Gąsawa.

Ostatecznym efektem programu powinno być stworzenie wizerunku Gminy Gąsawa jako miejsca przyjaznego dla turystów i inwestorów.

Zadania do zrealizowania:

Zadanie 2/6/1 - opracowanie szczegółowej koncepcji promocji Gminy Gąsawa.

Zadanie to będzie realizowane od **01.05.2009 - 30.06.2009 r.**

Zadanie 2/6/2 - opracowanie projektu promocji Gminy Gąsawa zgodnie z opracowaną koncepcją

Zadanie to będzie realizowane od **01.07.2009 - 31.12.2009 r.**

Zadanie 2/6/3 - realizacja programu zgodnie z projektem.

Zadanie to będzie wykonane od **10.01.2010 - 31.12.2010 r.**

Zasadniczy obszar problemowy	I. Rozwój nowoczesnej gospodarki, w tym rolnictwa, przedsiębiorczości oraz turystyki w zgodzie z zasadami ekologii
Cel generalny:	Wspieranie rozwoju gospodarczego w oparciu o istniejący potencjał środowiska i mieszkańców
Cel strategiczny 2	Tworzenie przyjaznych warunków dla mieszkańców i inwestorów dla ich rozwoju
Program 3/1	Wsparcie dla organizacji Lokalnego Centrum Wspierania Rolnictwa i Przedsiębiorczości

Opis program 3/1:

W Gąsawie obecnie nie istnieje jakakolwiek organizacja, która zrzeszałaby przedsiębiorców oraz rolników

Szczegółowa formuła prawna, założyciele takiej organizacji, jak i źródła jej finansowania, powinny zostać pilnie określone, aby sprostać konkurencji wzrastającej na rynku Unii Europejskiej.

Celem stworzenia takiej organizacji jest zapewnienie odpowiedniego wsparcia doradczego i informacyjnego rolnikom i przedsiębiorcom z Gminy Gąsawa, a także osobom podejmującym działalność gospodarczą.

Ideą tego programu jest stworzenie niewielkiej organizacji, ściśle współpracującej z Urzędem Gminy, władzami powiatowymi, przedsiębiorcami i rolnikami, która koordynowałaby i inicjowała działania na rzecz rozwoju małych i średnich firm oraz rolnictwa w Gąsawie. Program ma charakter jednorazowy, ciągła natomiast powinna być działalność Centrum w tym zakresie.

W Polsce większość takich lokalnych organizacji działa w ramach tzw. Krajowego Systemu Usług koordynowanego przez Polską Fundację Promocji i Rozwoju Małych i Średnich Przedsiębiorstw i zapewnia odpowiednie doradztwo, mając ponadto dostęp do najnowszych informacji o programach pomocowych i innych wydarzeniach ważnych dla lokalnej gospodarki.

Przy realizacji tego programu istotną kwestią będzie określenie formy prawnej i źródeł finansowania Centrum.

Decyzja co do formy prawnej powinna zostać podjęta przez osoby i organizacje zaangażowane w proces tworzenia z uwzględnieniem:

- dostosowania formy prawnej do celów jakie Centrum będzie realizować
- łatwości założenia, rejestracji i działania Centrum w określonej formule i poziomie kosztów
- dostępności różnych źródeł finansowania dla rozmaitych form prawnych
- wpływu założycieli (przede wszystkim UG) na działanie Centrum w zależności od wybranej formy prawnej.
- lokalizacji Centrum
- źródeł finansowania Centrum

Przy realizacji tego programu istotną kwestią będzie określenie formy prawnej i źródeł finansowania Centrum.

Jednostka wiodąca (osoba) odpowiedzialna za realizację programu:

Referat Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki Komunalnej i Działalności Gospodarczej UG we współpracy z lokalną organizacją rolników i przedsiębiorców

Szacunkowy koszt realizacji programu:

Koszt utworzenia i prowadzenia Centrum nie powinien być wysoki i należy oszacować go na poziomie ok. 50.000 zł.

Źródła finansowania:

Program powinien być finansowany przede wszystkim ze środków budżetu Gminy. Należy dążyć również do pozyskania wsparcia finansowego z organizacji zewnętrznych np Polskiej Fundacji Promocji i Rozwoju Małych i Średnich Przedsiębiorstw.

Łączne finansowanie z budżetu gminy:

50% kosztów programu, tj. 25.000 zł.

Data rozpoczęcia / zakończenia realizacji programu:

01.03.2008-31.10.2008/wariant optymistyczny /, **01.03.2009-31.10.2009/wariant realistyczny**/, 01.03.2010-31.10.2010/wariant pesymistyczny/

Planowany efekt końcowy realizacji programu:

Końcowym efektem programu powinno być utworzenie funkcjonującej organizacji, będącej w stanie zapewnić, w ramach posiadanych możliwości, niezbędne doradztwo dla rolników oraz małych i średnich przedsiębiorstw w gminie Gąsawa.

Przez zakończenie realizacji programu rozumie się osiągnięcie pełnych zdolności operacyjnych przez Centrum.

Zadania do zrealizowania:

Zadanie 3/1/1 - powołanie zespołu inicjatywnego koordynującego prace związane z procesem założycielskim Centrum.

Zadanie to będzie realizowane od **01.03.2009 do 30.04.2009 r.**

Zadanie 3/1/2 - Forma prawna i źródła finansowania Centrum

Zadanie to będzie realizowane od **01.05.2009 do 31.06.2009 r.**

Zadanie 3/1/3 - podjęcie decyzji o lokalizacji Centrum i jego wyposażeniu biurowym.

Zadanie to będzie wykonane od **01.07.2009 do 30.07.2009 r.**

Zadanie 3/1/4 - prawna rejestracja Centrum i rozpoczęcie działalności.

Faktyczny czas realizacji tego zadania istotnie zależy od wybranej formy prawnej Centrum.

Zadanie to będzie wykonane od **01.08.2009 do 31.10.2009 r.**

Zasadniczy obszar problemowy	I. Rozwój nowoczesnej gospodarki, w tym rolnictwa, przedsiębiorczości oraz turystyki w zgodzie z zasadami ekologii
Cel generalny:	Wspieranie rozwoju gospodarczego w oparciu o istniejący potencjał środowiska i mieszkańców
Cel strategiczny 3	Tworzenie przyjaznych warunków dla mieszkańców i inwestorów dla ich rozwoju
Program 3/2	Przygotowanie Gminnego Zasobu Terenów Inwestycyjnych (GZTI)

Opis program 3/2:

Dynamiczny rozwój gospodarczy Gminy Gąsawa może być się ograniczony, gdy będzie się opierać wyłącznie o zasoby lokalne. Stąd też pojawia się potrzeba podjęcia kompleksowych działań mających na celu przyciąganie inwestorów zewnętrznych.

Proces pozyskiwania inwestorów zewnętrznych jest skomplikowany i zazwyczaj długotrwały, poza tym występuje ostra konkurencja, ponieważ ich pozyskanie jest przedmiotem zainteresowania innych gmin.

Stąd konieczność przygotowania i szybkiego wdrożenia całego zestawu instrumentów, który wyróżni propozycję Gminy Gąsawa od innych konkurencyjnych ofert.

Niniejszy program jest elementem składowym działań, które mają doprowadzić do stworzenia sprzyjających warunków, umożliwiających efektywne przyciąganie inwestorów zewnętrznych.

Program, który ma charakter ciągły, ma na celu zinwentaryzowanie oraz wydzielenie terenów pod inwestycje w Gminie Gąsawa (utworzenie tzw. Gminnego Zasobu Terenów Inwestycyjnych – GZTI), wraz z ich profesjonalnym opisem, w postaci bazy danych dla inwestorów (w trakcie realizacji programu dane te będą aktualizowane i analizowane).

Niezmiernie istotną sprawą jest uruchomienie w gminie systemu gromadzenia i udostępniania podstawowych danych ułatwiających prowadzenie działalności gospodarczej nt.: gruntów, lokali, siły roboczej i przetargów.

Zakres gromadzonych informacji powinien być możliwy do zebrania i co bardzo ważne powinien ulegać okresowej weryfikacji. Zasadniczą sprawą jest również, aby zbierane dane były łatwo dostępne dla potencjalnych użytkowników i aby były one aktualne i przejrzyste.

Informacje o GZTI muszą zostać wzmocnione ofertą Gminy Gąsawa wyraźnie określonych preferencji w zakresie uzbrojenia terenów, podatków lokalnych i pomocy organizacyjnej przewidzianych w ramach programu I/4/3

Jednostka wiodąca (osoba) odpowiedzialna za realizację programu:

Program realizowany będzie przy udziale Referatu Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki Komunalnej i Działalności Gospodarczej, Stanowiska ds. promocji Urzędu Gminy oraz w współpracy z Lokalnym Centrum Wspierania Rolnictwa i Przedsiębiorczości w Gąsawie, a także z Powiatowym Urzędem Pracy w Żninie. Realizację programu będzie koordynował Sekretarz Gminy.

Szacunkowy koszt realizacji programu:

Koszt realizacji tego programu należy oszacować na poziomie 20.000 zł.

Źródła finansowania:

Program powinien być finansowany przede wszystkim ze środków budżetu gminy.

Nie powoduje on konieczności ponoszenia dużych nakładów na usługi zewnętrzne – wydatki dotyczyć będą przede wszystkim przygotowania szczegółowej bazy danych dla inwestorów.

Należy dążyć również do pozyskania wsparcia finansowego z organizacji zewnętrznych np. Polskiej Fundacji Promocji MŚP.

Łączne finansowanie z budżetu gminy:

100% kosztów programu, tj. 20.000 zł.

Data rozpoczęcia / zakończenia realizacji programu:

Program będzie realizowany w okresie od 01.10.2008 - 30.10.2009 r./wariant optymistyczny /,01.10.2009-30.10.2010/wariant realistyczny/, 10.01.2010 –31.12.2011/wariant pesymistyczny/.

Planowany efekt końcowy realizacji programu:

Końcowym efektem programu powinno być udzielenie lokalnym przedsiębiorcom i innym zainteresowanym osobom w okresie działania programu co najmniej 50 porad / informacji w skali roku.

W Gminie Gąsawa potencjalni inwestorzy uzyskają dostęp do aktualnych danych i informacji, które zaprezentowane w profesjonalny sposób mogą być niezbędnymi w procesie przygotowania decyzji inwestycyjnych.

Istnienie GZTI docelowo umożliwi realizację kilku inwestycji firmom oraz wykorzystanie przez nie lokalnych zasobów.

Zadania do zrealizowania:

Zadanie 3/2/1 - powołanie w Urzędzie Gminy zespołu ds. opracowania szczegółowej koncepcji utworzenia GZTI oraz systemu preferencji dla inwestorów (Wójt, Referat Inwestycji, Gospodarki Przestrzennej i Mieszkaniowej, Stanowisko ds. promocji, Radca prawny).

Zadanie to będzie realizowane od **01.10.2009 - 31.10.2009 r.**

Zadanie 3/2/2 - dokonanie przeglądu terenów pod kątem możliwości włączenia w skład GZTI wraz z określeniem szacunkowych nakładów inwestycyjnych na dozbrojenie (do wykorzystania w przypadku pojawienia się ofert inwestycyjnych)

Zadanie to będzie realizowane od **01.11.2009 - 30.01.2010 r.**

Zadanie 3/2/3 - budowa szczegółowej bazy danych o terenach włączonych w skład GZTI, bieżąca aktualizacja bazy danych (analiza możliwości pozyskiwania nowych terenów pod inwestycje).

Zadanie to będzie wykonane od **01.02.2010 - 30.04.2010 r.**

Zadanie 3/2/4 - ostateczne dopracowanie koncepcji organizacyjnej GZTI (w tym uwzględniającej problem pozyskiwania nowych terenów)

Zadanie to będzie wykonane od **01.05.2010 do 30.10.2010 r.**(następnie dalsza, ciągła działalność GZTI)

Zasadniczy obszar problemowy	I. Rozwój nowoczesnej gospodarki, w tym rolnictwa, przedsiębiorczości oraz turystyki w zgodzie z zasadami ekologii
Cel generalny:	Wspieranie rozwoju gospodarczego w oparciu o istniejący potencjał środowiska i mieszkańców
Cel strategiczny 3	Tworzenie przyjaznych warunków dla mieszkańców i inwestorów dla ich rozwoju
Program 3/3	Stworzenie systemu preferencji dla inwestorów oraz firm kreujących nowe miejsca pracy (w zakresie zobowiązań, podatków i obsługi)

Opis program 3/3:

Program I/3/3 stanowi niezbędne uzupełnienie poprzedniego programu I/3/2.

Gminny Zasób Terenów Inwestycyjnych (GZTI) musi zostać wzmocniony ofertą, która wyraźnie określa preferencje dla inwestorów.

Celem niniejszego programu jest więc budowa systemu preferencji dla inwestorów, którzy gotowi będą realizować inwestycje na obszarze GZTI.

Planowany system preferencji powinien objąć trzy sfery:

- zobowiązania ze strony władz Gminy Gąsawa w zakresie uzbrojenia (dozbrojenia) wybranych terenów inwestycyjnych w ramach GZTI (z włączeniem mediów energii elektrycznej), w przypadku pojawienia się podmiotów zainteresowanych inwestowaniem w Gąsawie.
- preferencji podatkowych (podatki lokalne), w zakresie uzależnionym od oferowanych nakładów inwestycyjnych i/lub liczby tworzonych miejsc pracy
- pomocy ze strony Gminy Gąsawa w procesie inwestycyjnym (obsługa uzgodnień formalnych), tzw. obsługa inwestorska.

Jednostka wiodąca (osoba) odpowiedzialna za realizację programu:

Program będzie realizowany przy udziale Referatu Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki Komunalnej i Działalności Gospodarczej Urzędu Gminy w Gąsawie (we współpracy z doradcami zewnętrznymi oraz Radcą Prawnym i Starostwem Powiatowym w Żninie) Sekretarz Gminy Gąsawa będzie koordynował realizację programu.

Szacunkowy koszt realizacji programu:

Koszt realizacji tego programu należy oszacować na poziomie 5.000 zł.

Źródła finansowania:

Program powinien być finansowany ze środków budżetu Gminy.

Nie powoduje on konieczności ponoszenia dużych nakładów na usługi zewnętrzne analiz prawnych / finansowych.

Łączne finansowanie z budżetu Gminy:

100% kosztów programu, tj. 10.000 zł.

Data rozpoczęcia / zakończenia realizacji programu:

Program będzie realizowany w okresie od 01.10.2008 - 31.03.2009 r./wariant optymistyczny /,01.10.2009 – 30.10.2010/wariant realistyczny/,01.10.2010 – 31.03.2011/wariant pesymistyczny/

Planowany efekt końcowy realizacji programu:

W Gąsawie zostanie stworzony (obiektywny) system preferencji dla inwestorów zewnętrznych realizujących inwestycje w ramach GZTI.

System preferencji przybierze postać dokumentu prawnego (uchwały RG), z którego wynikać będą zobowiązania Gminy Gąsawa w zakresie określonych preferencji, stosowanych jedynie w konkretnych umowach inwestycyjnych.

Zadania do zrealizowania:

Zadanie 3/3/1 - przeprowadzenie analizy prawnych uwarunkowań do udzielania przez władze Gminy Gąsawa preferencji (w podatkach lokalnych) dla inwestorów, w tym analiza doświadczeń innych gmin

Zadanie to będzie realizowane od **01.10.2009 - 31.12.2009 r.**

Zadanie 3/3/2 - przygotowanie propozycji dotyczących zakresu i procedury realizacji zobowiązań władz Gminy Gąsawa w zakresie dozbrajania terenów pod inwestycje w ramach GZTI oraz w zakresie pomocy w procesie inwestycyjnym (obsługa uzgodnień formalnych)

Zadanie to będzie realizowane od **01.01.2010 - 28.02.2010 r.** (równolegle z zadaniem 4/3/1)

Zadanie 3/3/3 - opracowanie systemu preferencji w formie oficjalnego dokumentu preferencje w zamian za tworzone nowe miejsca pracy i /lub realizowane nakłady inwestycyjne w ramach GZTI, potwierdzone w ramach umów inwestycyjnych.

Zadanie to będzie wykonane od **01.03.2010 do 31.05.2010 r.**

Zadanie 3/3/4 - przyjęcie systemu preferencji i jego promocja ukierunkowana na potencjalnych inwestorów (patrz program I/4/4).

Zadanie to będzie wykonane od **01.06.2010 - 30.10.2010**

Zasadniczy obszar problemowy	I. Rozwój nowoczesnej gospodarki, w tym rolnictwa, przedsiębiorczości oraz turystyki w zgodzie z zasadami ekologii
Cel generalny:	Wspieranie rozwoju gospodarczego w oparciu o istniejący potencjał środowiska i mieszkańców
Cel strategiczny 3	Tworzenie przyjaznych warunków dla mieszkańców i inwestorów dla ich rozwoju
Program 3/4	Identyfikacja podstawowych barier i problem-ów we współpracy firm z instytucjami publicznymi oraz planu działań dla ich usunięcia.

Opis program 3/4:

Program jest związany z szeregiem barier i utrudnień, które napotykają przedsiębiorcy oraz rolnicy Gminy Gąsawa w kontaktach z różnymi instytucjami publicznymi (Urząd Gminy, Starostwo Powiatowe, ZUS, Urząd Skarbowy, Banki itd).

Program ten ma charakter jednorazowy natomiast niewykluczone jest, że po kilku latach niezbędne będzie jego powtórzenie.

Celem programu jest identyfikacja występujących barier i problemów oraz podjęcie działań zmierzających do ich usunięcia, głównie na poziomie lokalnym, poprzez np. zapewnienie dostępu do lepszej informacji, ustalenie korzystniejszych godzin przyjęć interesantów, uproszczenie procedur, itd. .

Realizacja tego programu powinna być dobrze skoordynowana z programami dotyczącymi obsługi inwestorów (patrz programy I/3/1 i I/3/3).

Program ten zostanie zapoczątkowany poprzez przeprowadzenie szerokiej akcji zbierania informacji i opinii wśród lokalnych przedsiębiorców, rolników na temat najważniejszych barier i problemów napotkanych w kontaktach z instytucjami publicznymi.

Informacje będą zbierane za pomocą odpowiednio przygotowanej ankiety oraz wywiadów.

Głównym problemem związanym z wdrożeniem programu będzie promocja całego przedsięwzięcia, tak aby dotrzeć do największej liczby przedsiębiorców oraz rolników i uzyskać od nich szczere odpowiedzi.

Zebrane informacje zostaną gruntownie przeanalizowane i opublikowane na stronie internetowej Gminy Gąsawa.

W programie największą uwagę należy poświęcić problemom, na które społeczność lokalna może mieć znaczący wpływ.

Po wypracowaniu konkretnych zaleceń dotyczących sposobu usuwania podstawowych barier i problemów lokalnych firm, rolników w ich kontaktach z instytucjami publicznymi konieczna będzie realizacja programu.

Jednostka wiodąca (osoba) odpowiedzialna za realizację programu:

Referat Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki Komunalnej i Działalności Gospodarczej oraz Stanowiskiem ds. promocji Urzędu Gminy w Gąsawie, przy udziale Starostwa Powiatowego w Żninie.

W ramach realizacji programu niezbędna będzie również bliska współpraca z szeregiem różnych instytucji np. w których będą udoskonalane procedury oraz organizacjami przedsiębiorców i rolników.

Szacunkowy koszt realizacji programu:

Program ten nie jest w zasadzie kosztowny.

Zakłada się, że jego koszt nie powinien przekroczyć kwoty 10.000 zł., co będzie głównie obejmować koszty przygotowania druku, dystrybucji, zebrania i opracowania ankiet.

Źródło finansowania programu:

Zakłada się, że program w 80% (8.000 zł) będzie finansowany przez Urząd Gminy w Gąsawie, pozostałe 20% (2.000 zł) zostanie sfinansowane przez lokalną organizację przedsiębiorców i rolników.

Data rozpoczęcia / zakończenia realizacji programu:

Program będzie realizowany w okresie od 10.01.2008 - 31.12.2008 r./wariant optymistyczny /, **10.01.2009 – 31.12.2009/wariant realistyczny**/, 10.01.2010 – 31.12.2010/wariant pesymistyczny/

Planowany efekt końcowy:

Praktyczne zrealizowanie co najmniej 60% zaleceń programu.

Zadania do zrealizowania w programie:

Zadanie 3/4/1 - zebranie danych o podstawowych barierach i problemach lokalnych przedsiębiorców oraz rolników w kontaktach z instytucjami publicznymi.

Zadanie to będzie realizowane od **10.01.2009 - 28.02.2009** i będzie polegać na zbieraniu i analizie opinii rolników oraz lokalnych przedsiębiorców na temat podstawowych barier i problemów.

Zadanie 3/4/2 - analiza uzyskanych informacji i zaproponowanie realistycznych rozwiązań w celu usunięcia podstawowych problemów i barier.

Zadanie to będzie realizowane od **01.03.2009 - 30.04.2009 r.**

Zadanie 3/4/3 - realizacja zaleceń wypracowanych w ramach zadania 3/4/2.

Zadanie to będzie realizowane od **01.05.2009 - 31.12.2009 r.** zebranie danych o podstawowych barierach i problemach przedsiębiorców oraz rolników w kontaktach z instytucjami publicznymi.

Zasadniczy obszar problemowy	I. Rozwój nowoczesnej gospodarki, w tym rolnictwa, przedsiębiorczości oraz turystyki w zgodzie z zasadami ekologii
Cel generalny:	Wspieranie rozwoju gospodarczego w oparciu o istniejący potencjał środowiska i mieszkańców
Cel strategiczny 3	Tworzenie przyjaznych warunków dla mieszkańców i inwestorów dla ich rozwoju
Program 3/5	Przygotowanie systemu promocji gminy opartego na systemie preferencji i GZTI

Opis program 3/5:

Niezbędnym uzupełnieniem programów I/3/1i I/3/3 jest ich promocja ukierunkowana na potencjalnych inwestorów.

Utworzenie GZTI oraz przyjęcie systemu preferencji stwarzać będą dogodne warunki do promocji Gminy Gąsawa jako miejsca przyjaznego wobec inwestorów zewnętrznych. Informacja ta musi dotrzeć do jak najszerszej grupy odbiorców (potencjalnych inwestorów), tak w kraju, jak i poza jej granicami.

W tym celu konieczne będzie zastosowanie rozmaitych, nowoczesnych technik i nośników informacji. Program promocji musi zostać dobrze przemyślany i zaplanowany. Jak już zaznaczono jego kluczowymi elementami będą GZTI i system preferencji.

Jednostka wiodąca (osoba) odpowiedzialna za realizację programu:

Za realizację programu odpowiedzialne będzie Stanowisko ds. promocji Urzędu Gminy w Gąsawie (we współpracy z Referatem Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki Komunalnej i Działalności Gospodarczej)
Sekretarz Gminy Gąsawa będzie koordynował realizację programu.

Szacunkowy koszt realizacji programu:

Koszt realizacji tego programu należy oszacować na poziomie 20.000 zł.

Źródła finansowania:

Program powinien być finansowany ze środków budżetu Gminy. Wydatki dotyczyć będą przede wszystkim przygotowania materiałów promocyjnych dla potencjalnych inwestorów

Łączne finansowanie z budżetu Gminy:

100% kosztów programu, tj. 20.000 zł.

Data rozpoczęcia / zakończenia realizacji programu:

Program będzie realizowany w okresie od 01.04.2008 - 31.03.2009 r./wariant optymistyczny /,01.04.2009 - 31.10.2010/wariant realistyczny/, 01.04.2010- 31.10.2012/wariant pesymistyczny/

Planowany efekt końcowy realizacji programu:

W wyniku prowadzonej promocji uda się nawiązać kontakt z grupą kilkunastu inwestorów zainteresowanych inwestycjami w Gminie Gąsawa. Ostatecznym efektem programu powinno być uruchomienie kilku małych i średnich przedsiębiorstw w Gminie Gąsawa

Zadania do zrealizowania:

Zadanie 3/5/1 - wyznaczenie osoby odpowiedzialnej za opracowanie programu, określenie operacyjnych zasad promocji opartego na systemie preferencji oraz GZTI

Zadanie to będzie realizowane od **01.04.2009 - 30.06.2009 r.**

Zadanie 3/5/2 - zorganizowanie dwóch wizyt studialnych w gminach, które uruchomiły tzw. gminne strefy inwestycyjne, gromadzenie doświadczeń w zakresie marketingu – przyciągania inwestorów.

Zadanie to będzie realizowane od **01.04.2009 - 30.06.2009 r.** (równolegle z zadaniem 3/5/1)

Zadanie 3/5/3 - zaktualizowanie strony internetowej Gminy Gąsawa z informacjami kierowanymi bezpośrednio do inwestorów, szczególnie na temat systemu preferencji iGZTI (kompleksowa rozbudowa strony www pod kątem potrzeb potencjalnych inwestorów, ankieta, zapytanie ofertowe, ect).

Zadanie to będzie wykonane od **01.07.2009 - 30.09.2009 r.**

Zadanie 3/5/4 - włączenie informacji o systemie preferencji i GZTI do wszystkich publikacji / materiałów o Gminie Gąsawa oraz imprez promocyjnych, w których gmina uczestniczy

Zadanie to będzie wykonane od **01.07.2009 - 31.12.2009 r.**

Zadanie 3/5/5 - rozpowszechnianie informacji z uwzględnieniem wyników bieżącej aktualizacji stanu GZTI (bazy danych) oraz realizowanych preferencji (prezentacja pozytywnych doświadczeń).

Zadanie to będzie wykonane od **01.07.2009 do 31.10.2010 r.**

Zasadniczy obszar problemowy	I. Rozwój nowoczesnej gospodarki, w tym rolnictwa, przedsiębiorczości oraz turystyki w zgodzie z zasadami ekologii
Cel generalny:	Wspieranie rozwoju gospodarczego w oparciu o istniejący potencjał środowiska i mieszkańców
Cel strategiczny 3	Tworzenie przyjaznych warunków dla mieszkańców i inwestorów dla ich rozwoju
Program 3/6	Budowa obiektów dla potrzeb społeczności lokalnej w gminie

Opis programu 3/6:

W Gminie Gąsawa w poszczególnych sołectwach brak jest szeregu obiektów, które między innymi związane są z szeroko pojętą kulturą również kulturą fizyczną i sportem. Istnieje więc konieczność ich budowy, aby zapewnić mieszkańcom gminy lepsze możliwości rozwoju i wykorzystania wolnego czasu.

Należy zwrócić szczególną uwagę, że w Unii Europejskiej kładzie się ogromny nacisk na rozwój aktywnych form wypoczynku i przeznacza się na ten cel dość duże środki.

Celem niniejszego programu jest 50% zabezpieczenie potrzeb w tym zakresie w Gminie Gąsawa.

Jednostka wiodąca (osoba) odpowiedzialna za realizację programu:

Referat Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki Komunalnej i Działalności Gospodarczej Urzędu Gminy

Szacunkowy koszt realizacji programu:

Koszt realizacji tego programu należy oszacować na poziomie 1.300.000 zł, w tym 900.000 zł w okresie 2008 – 2012 oraz 400.000 zł. w okresie 2013 – 2020.

Źródła finansowania:

Program powinien być finansowany przede wszystkim ze środków gminy (325.000 zł) oraz funduszy pomocowych Unii Europejskiej – 975.000 zł (Regionalny Program Operacyjny)

Data rozpoczęcia /zakończenia/ realizacji programu:

Program będzie realizowany w okresie od 10.01.2008 – 31.12.2020 /variant optymistyczny/, **10.01.2009– 31.12.2020 wariant realistyczny/**, 10.01.2010 – 31.12.2020/ wariant pesymistyczny/

Planowany efekt końcowy realizacji programu:

Realizacja programu przyczyni się do poprawy standardu życia oraz stanu zdrowia mieszkańców Gminy Gąsawa.

Zadania do zrealizowania w programie:

Zadanie 3/6/1 - opracowanie koncepcji budowy obiektów dla potrzeb społeczności gminy

Zadanie to będzie realizowane od **10.03.2009 – 30.06.2009 r.**

Zadanie 3/6/2 - ogłoszenie przetargu (w ramach zamówień publicznych) w celu wyłonienia inwestorów na budowę obiektów dla potrzeb społeczności gminy

Zadanie to będzie realizowane od **01.07.2009 – 30.09.2009 r.**

Zadanie 3/6/3 - opracowanie programu budowy obiektów dla potrzeb społeczności gminy oraz podpisanie umowy z wytypowanymi (w przetargu) inwestorami.

Zadanie to będzie realizowane od **01.10.2009 – 31.12.2009 r.**

Zadanie 3/6/4 - realizacja inwestycji zgodnie z programem

Zadanie to będzie zrealizowane od **10.01.2010 – 31.12.2020 r.**

II**ZASADNICZY OBSZAR PROBLEMOWY**

**ROZWÓJ ZASOBÓW LUDZKICH, W
TYM INFRASTRUKTURY
EDUKACYJNEJ, SPOŁECZNEJ
ZDROWOTNEJ I KULTUROWEJ**

PROGRAMY OPERACYJNE

**STRATEGIA ROZWOJU GMINY
GĄSAWA**

NA LATA 2008-2020

**ZESPÓŁ PROGRAMOWY DS. STRATEGII
ROZWOJU OŚWIATY, WYCHOWANIA I
KULTURY**

**ZESPÓŁ PROGRAMOW DS. STRATEGII
ROZWOJU ZDROWIA I OPIEKI SPOŁECZNEJ**

Zasadniczy obszar problemowy	II. Rozwój zasobów ludzkich, w tym infrastruktury edukacyjnej, społecznej, zdrowotnej i kulturowej
Cel generalny	Wspieranie rozwoju podmiotowości indywidualnej i wspólnotowej
Cel strategiczny 1	Wspieranie budowy społeczeństwa opartego na wiedzy oraz integracji społeczno zawodowej i bezpieczeństwa mieszkańców
Program 1/1	Zagospodarowanie wolnego czasu w dziedzinie kultury, oświaty i sportu

Opis program 1/1:

Zagospodarowanie wolnego czasu dzieci i młodzieży, szczególnie w poszczególnych sołectwach Gminy Gąsawa będzie odgrywać dużą rolę w procesie rozwoju podmiotowości indywidualnej i wspólnotowej .

Przed wszystkim program zapewni młodzieży szerszy kontakt z kulturą, Internetem i sportem – pośrednio przyczyni się również do zmniejszenia patologii społecznej w poszczególnych sołectwach Gminy Gąsawa.

Niniejszy program ma na celu stworzenie systemu nowoczesne funkcjonujących wiejskich ośrodków kultury, pełniących jednocześnie funkcję sołectkich punktów bibliotecznych, klubów internetowych, zainteresowań, dyskotek, kawiarenek, nauki języków obcych, spotkań organizacji społecznych i biznesowych.

Program ma również na celu motywowanie dyrektorów jednostek oświatowych zlokalizowanych w sołectwach do tworzenia zajęć pozalekcyjnych z szerokim wykorzystaniem szkolnego zaplecza dla rozwoju kultury fizycznej, sportu i rekreacji (place zabaw dla dzieci, boisk itp).

Jednostka wiodąca (osoba) odpowiedzialna za realizację programu:

Gminny Ośrodek Kultury ,Gminna Biblioteka Publiczna i jej filia w Laskach Wielkich, sołtysi, mieszkańcy oraz dyrektorzy szkół.

Szacunkowy koszt realizacji programu:

Koszt realizacji tego programu należy oszacować na poziomie 866.000 zł.

Źródła finansowania:

Program powinien być finansowany przede wszystkim ze środków budżetu Gminy, którego średnioroczne koszty szacuje się na poziomie 173.200 zł.

Należy dążyć również do pozyskania wsparcia finansowego z organizacji zewnętrznych, także z Unii Europejskiej np. programu Tempus, Sokrates, Młodzież, Leonardo da Vinci.

Data rozpoczęcia / zakończenia realizacji programu:

Program będzie realizowany w okresie od 01.09.2008 - 30.06.2011/wariant optymistyczny/, **01.09.2008 – 30.06.2012/wariant realistyczny/**, 01.09.2010 – 30.06.2013 /wariant pesymistyczny/

Planowany efekt końcowy realizacji programu:

Miernikami realizacji programu będzie: liczba imprez kulturalnych lub suma wydatków na ich realizację, liczba uczestników, ilość zajęć pozalekcyjnych w poszczególnych sołectwach Gminy Gąsawa.

Zadania do zrealizowania:

Zadanie 1/1/1- stworzenie w Gminie Gąsawa systemu nowocześnie funkcjonujących wiejskich ośrodków kultury, pełniących jednocześnie funkcję sołeckich punktów bibliotecznych, klubów internetowych, zainteresowań, dyskotek, kawiarenek, nauki języków obcych, spotkań organizacji społecznych i biznesowych.

Zadanie to będzie realizowane od **01.09.2008 - 30.06.2012 r.**

Zadanie 1/1/2- motywowanie dyrektorów jednostek oświatowych zlokalizowanych w sołectwach Gminy Gąsawa do tworzenia zajęć pozalekcyjnych z szerokim wykorzystaniem szkolnego zaplecza dla rozwoju kultury fizycznej, sportu i rekreacji (place zabaw dla dzieci, boisk itp.).

Zadanie to będzie realizowane od **01.09.2008 - 30.06.2012 r.**

Zadanie 1/1/3 - promocja i wykorzystanie systemu dotowania imprez organizowanych w wiejskich ośrodkach kultury oraz w czasie zajęć pozalekcyjnych na terenie szkół.

Zadanie to będzie realizowane od **01.09.2008 - 30.06.2012r.**

Zasadniczy obszar problemowy	II. Rozwój zasobów ludzkich, w tym infrastruktury edukacyjnej, społecznej, zdrowotnej i kulturowej
Cel generalny	Wspieranie rozwoju podmiotowości indywidualnej i wspólnotowej
Cel strategiczny 1	Wspieranie budowy społeczeństwa opartego na wiedzy oraz integracji społeczno zawodowej i bezpieczeństwa mieszkańców
Program 1/2	Organizacja Gminnego Centrum Edukacji Europejskiej

Opis program 1/2:

Kwestie dotyczące edukacji w państwach UE nie podlegają regulacjom wspólnotowym.

Każde państwo realizuje własną politykę oświatową, wyznaczając jej cele i kierunki. Jednak poprzez art. 126 Traktatu z Maastricht oraz art. 76 Układu Europejskiego Wspólnota Europejska zachęca państwa członkowskie do współpracy w dziedzinie edukacji.

W większości państw UE edukacja europejska nie stanowi odrębnego przedmiotu ani ścieżki między przedmiotowej (Belgia, Francja, Holandia, Dania, Portugalia). W nielicznych państwach, jak np. Szkocji i Austrii, potrzeba podejmowania tych zagadnień ujęta jest w programach nauczania.

Edukacja europejska w polskich szkołach realizowana jest od 1999 roku na poziomie gimnazjum w postaci ścieżki między przedmiotowej "edukacja europejska" oraz "kultura polska na tle tradycji śródziemnomorskiej".

Jego zadaniem jest informowanie polskiego społeczeństwa o Unii Europejskiej, procesie integracji europejskiej, przewidywanych kosztach oraz korzyściach przystąpienia Polski do Unii Europejskiej, udziale Polski w pracach instytucji UE oraz wielu innych zagadnieniach związanych z procesem integracji w Europie.

Decyzją Rady Unii Europejskiej z dnia 6 grudnia 1994 roku ustanowiono programy działania Wspólnot Europejskich w dziedzinie polityki kształcenia i szkolenia zawodowego, wspierającej i uzupełniającej aktywność państw członkowskich w tym zakresie.

Brakuje wciąż rzetelnej wiedzy poświęconej Unii Europejskiej, integracji Polski z jej strukturami oraz na temat funduszy pomocowych i różnego rodzaju szkoleń, z których można by korzystać na poziomie lokalnym.

Tą lukę informacyjną w Gminie Gąsawa ma wypełnić Lokalne Centrum Edukacji Europejskiej. Będzie ono nie tylko miejscem gromadzenia dostępnych materiałów informacyjnych, promocyjnych, ale również inicjatorem i organizatorem różnego rodzaju szkoleń dla młodzieży, przedsiębiorców, rolników oraz mieszkańców.

Centrum Edukacji Europejskiej w Gąsawie może szeroko współpracować również z szkolnymi Klubami Europejskimi, które zajmą się upowszechnianiem wiedzy o Europie – państwach, historii, geografii, sztuce, nauce, sławnych ludziach, instytucjach i organizacjach, integracji europejskiej wśród członków klubu.

Działalność tych klubów może przyczynić się do kształtowania poczucia jedności europejskiej, do przygotowania młodzieży do życia i pracy w zjednoczonej Europie, oraz do innych form aktywności.

Jednostka wiodąca (osoba) odpowiedzialna za realizację programu:

Sekretarz Gminy Gąsawa we współpracy z Starostwem Powiatowym w Żninie, Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy oraz Gminnym Zespołem Obsługi Oświaty w Gąsawie i Dyrektorami szkół w Gminie Gąsawa.

Program będzie koordynował Sekretarz Gminy Gąsawa

Szacunkowy koszt realizacji programu:

Koszt realizacji tego programu do roku 2015 należy oszacować na poziomie 350.000 zł, z czego 70.000 zł będzie pochodzić ze środków własnych, a 280.000 zł ze środków pomocowych Unii Europejskiej przy współpracy z terenowym ODR-em, Polską Fundacją Promocji i Rozwoju Małych i Średnich Przedsiębiorstw, Ministerstwem Rozwoju Regionalnego oraz innych instytucji publicznych.

Źródła finansowania:

Program powinien być finansowany przede wszystkim ze środków Unii Europejskiej (RPO), budżetu Województwa Kujawsko Pomorskiego i starosty Żnińskiego oraz w minimalnej wysokości z budżetu gminy.

Średnioroczne koszty realizacji programu szacuje się na poziomie około 50.000 zł.

Data rozpoczęcia / zakończenia realizacji programu:

Program będzie realizowany w okresie od 01.06.2008 do 31.12.2012/wariant optymistyczny /,01.06.2009–31.12.2015/wariant realistyczny/,01.06.2009–31.12.2015 /wariant pesymistyczny/

Planowany efekt końcowy realizacji programu:

Końcowym efektem programu powinno być utworzenie sprawnie funkcjonującej organizacji, która będzie gromadzić dostępne materiały informacyjne, promocyjne nt. Unii Europejskiej, która również będzie inicjatorem i organizatorem różnego rodzaju szkoleń dla młodzieży, przedsiębiorców, rolników oraz mieszkańców.

Zadania do zrealizowania:

Zadanie 1/2/1 - powołanie zespołu inicjatywnego koordynującego prace związane z procesem założycielskim Centrum.

Zadanie to będzie realizowane od **01.06.2009 - 30.06.2009 r.**

Zadanie 1/2/2 - Forma prawna i źródła finansowania Centrum

Zadanie to będzie realizowane od **01.07.2009 - 31.07.2009 r.**

Zadanie 1/2/3 - podjęcie decyzji o wyposażeniu biurowym Centrum.

Zadanie to będzie wykonane od **01.08.2009 - 30.08.2009 r.**

Zadanie 1/2/4 - prawna rejestracja Centrum i rozpoczęcie działalności.

Faktyczny czas realizacji tego zadania istotnie zależy od wybranej formy prawnej Centrum.

Zadanie to będzie wykonane od **01.09.2009 - 31.12.2009 r.**

Zadanie 1/2/5 - Realizacja działalności Gminnego Centrum Edukacji Europejskiej w Gąsawie.

Zadanie to będzie wykonane od **10.01.2010 - 31.12.2015 r.**

Zasadniczy obszar problemowy	II. Rozwój zasobów ludzkich, w tym infrastruktury edukacyjnej, społecznej, zdrowotnej i kulturowej
Cel generalny	Wspieranie rozwoju podmiotowości indywidualnej i wspólnotowej
Cel strategiczny 1	Wspieranie budowy społeczeństwa opartego na wiedzy oraz integracji społeczno zawodowej i bezpieczeństwa mieszkańców
Program 1/3	Zwiększenie konkurencyjności edukacji i wychowania w gminie

Opis program 1/3:

Zwiększenie konkurencyjności edukacji i wychowania w Gminie Gąsawa jest bardzo ważne dla zapewnienia dzieciom i młodzieży, szczególnie wiejskiej lepszego startu zawodowego.

Niniejszy program ma na celu wzmocnienie bazy edukacyjnej w Gminie Gąsawa oraz efektywniejsze wykorzystanie środków przekazanych przez budżet państwa na prowadzenie działalności oświatowej i wychowawczej.

W programie przewiduje się realizację zadań, które przyczynią się do poprawy warunków kształcenia poprzez rozbudowę infrastruktury technicznej szkół oraz podwyższenie kwalifikacji zawodowych nauczycieli.

Program ma również na celu dostosowanie transportu do wymagań warunków kształcenia w strukturze sieci szkół w Gminie Gąsawa.

Jednostka wiodąca (osoba) odpowiedzialna za realizację programu:

Gminny Zespół Obsługi Oświaty w Gąsawie, Dyrektorzy szkół w Gminie Gąsawa w współpracy z Starostwem Powiatowym w Żninie, Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy. Program będzie koordynował Sekretarz Gminy Gąsawa

Szacunkowy koszt realizacji programu:

Koszt realizacji tego programu należy oszacować na poziomie 3.250.000 zł, w tym do roku 2013 na poziomie 2.112.000 zł a do roku 2020 na poziomie 1.138.000 zł

Źródła finansowania:

Program powinien być finansowany przede wszystkim ze środków budżetu Gminy, budżetu wojewody Województwa Kujawsko Pomorskiego i starosty Żnińskiego.

Średnioroczne koszty realizacji programu szacuje się na poziomie około 250.000 zł.

Należy dążyć również do pozyskania wsparcia finansowego z organizacji zewnętrznych, także z Unii Europejskiej np. Leader Plus, programu Tempus, Sokrates, Młodzież, Leonardo da Vinci.

Data rozpoczęcia / zakończenia realizacji programu:

Program będzie realizowany w okresie od 01.06.2008 - 31.12.2020/wariant optymistyczny/, **01.05.2008 – 31.12.2020 /wariant realistyczny/**, 01.05.2008 – 31.12.2020/wariant pesymistyczny/

Planowany efekt końcowy realizacji programu:

Miernikami realizacji programu będzie: liczba dzieci na oddział, liczba obiektów sportowych w gminie, liczba pracowni tematycznych i przedmiotowych w gminie, liczba stołówek szkolnych w gminie a także procent gimnazjalistów zdających egzaminy do liceum ogólnokształcącego lub procent uczniów uzyskujących najwyższą punktację w testach kompetencyjnych.

Zadania do zrealizowania:

Zadanie 1/2/1 - modernizacja szkół w Gminie Gąsawa

Zadanie to będzie realizowane od **01.05.2008 - 31.12.2020 r.**

Zadanie 1/2/2 - opracowanie i wdrożenie programu podwyższania kwalifikacji nauczycieli.

Zadanie to będzie realizowane od **01.05.2008 - 31.12.2020 r.**

Zadanie 1/2/3 - zakup wyposażenia i pomocy dydaktycznych dla szkół w Gminie Gąsawa.

Zadanie to będzie realizowane od **01.05.2008 do 31.12.2020 r.**

Zadanie 1/2/4 - organizacja pracowni tematycznych i przedmiotowych dostosowanych do wymagań warunków kształcenia w strukturze sieci szkół w Gminie Gąsawa.

Zadanie to będzie realizowane od **01.05.2008 do 31.12.2020 r.**

Zasadniczy obszar problemowy	II. Rozwój zasobów ludzkich, w tym infrastruktury edukacyjnej, społecznej, zdrowotnej i kulturowej
Cel generalny	Wspieranie rozwoju podmiotowości indywidualnej i wspólnotowej
Cel strategiczny 1	Wspieranie budowy społeczeństwa opartego na wiedzy oraz integracji społeczno zawodowej i bezpieczeństwa mieszkańców
Program ¼	Tworzenie warunków dla kontraktowania usług publicznych w gminie (przedszkole, oświata)

Opis program 1/4:

Rozwój gospodarczy jest rezultatem wspólnych działań sektora publicznego i prywatnego. Samorząd lokalny dysponuje wieloma narzędziami animowania i wspierania tego rozwoju, w tym usługami komunalnymi, infrastrukturą, finansami oraz działaniami marketingowymi.

Gmina Gąsawa w systemie oświaty uwzględnia funkcjonowanie przedszkola samorządowego, szkół podstawowych, gimnazjum oraz placówek niepublicznych tworzonych w celu poszerzenia oferty działalności oświatowej i konkurencyjności w tej dziedzinie.

Celem niniejszego programu jest bardziej efektywne wykorzystanie środków publicznych, które są w dyspozycji władz gminy, poprzez stworzenie warunków dla kontraktowania usług opiekuńczych w zakresie oświaty (przedszkole i oddziały w szkołach w Gminie Gąsawa). Program ma za zadanie również wsparcie idei konkurencji, opieki przedszkolnej w gminie w celu wzrostu szans rozwojowych dzieci z terenu Gminy Gąsawa (program II/1 / 2).

Nowelizacja ustawy o systemie oświaty stworzyła możliwości tworzenia oraz przekształcenia przedszkola gminnego w placówki niepubliczne i uzyskania określonych efektów z realizacji niniejszego programu.

Jednostka wiodąca (osoba) odpowiedzialna za realizację programu:

Sekretarz Gminy Gąsawa

Šzacunkowy koszt realizacji programu:

Koszt realizacji tego programu należy oszacować na poziomie 700.000 zł.

Źródła finansowania:

Program powinien być finansowany przede wszystkim ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego „Rozwój Zasobów Ludzkich” – Projekt : Edukacja przedszkolna (wdrozenie pilotażu: Bezpieczny start) .

Data rozpoczęcia / zakończenia realizacji programu:

Program będzie realizowany w okresie od 01.05.2008 - 30.06.2010/wariant optymistyczny /,01.05.2009 – 30.06.2011 /wariant realistyczny/, 01.05.2010 – 30.06.2012 /wariant pesymistyczny/

Planowany efekt końcowy realizacji programu:

Zmiana przedszkola w Gminie Gąsawa oraz oddziałów w szkołach w placówki niepubliczne będzie sprzyjać podniesieniu standardów świadczonych usług i zaangażowaniu personelu w wykonywane prace, pełniejszej i bardziej różnorodnej oferty zajęć dla dzieci, która również będzie dostosowana do wymagań rodziców („ruchomy” czas pracy przedszkola i oddziałów). Program służy również wyrównywaniu szans rozwojowych dzieci z Gminy Gąsawa.

Zadania do zrealizowania:

Zadanie 1/4/1 - ogłoszenie przetargu na świadczenie prywatnych usług oświatowych w przedszkolu i oddziałach w szkołach gminy Gąsawa
Zadanie to będzie realizowane od **01.05.2009- 31.05.2009r.**

Zadanie 1/4/2 - opracowanie i podpisanie umów na świadczenie prywatnych usług oświatowych w przedszkolu i oddziałach w szkołach w Gminie Gąsawa
Zadanie to będzie realizowane od **01.06.2009- 30.06.2009r.**

Zadanie 1/4/3 - opracowanie systemu finansowania przedszkola i oddziałów w szkołach oraz kalkulacji kosztów, przygotowanie programu „Bezpieczny start” wspierający opiekę przedszkolną w Gminie Gąsawa

Zadanie to będzie realizowane od **01.07.2009- 30.07.2009**

Zadanie 1/4/4 - realizacja programu „Bezpieczny start” w przedszkolach społecznych Gminy Gąsawa

Zadanie to będzie realizowane od **01.07.2009 - 30.06.2011 r.**

Zasadniczy obszar problemowy	II. Rozwój zasobów ludzkich, w tym infrastruktury edukacyjnej, społecznej, zdrowotnej i kulturowej
Cel generalny	Wspieranie rozwoju podmiotowości indywidualnej i wspólnotowej
Cel strategiczny 1	Wspieranie budowy społeczeństwa opartego na wiedzy oraz integracji społeczno zawodowej i bezpieczeństwa mieszkańców
Program 1/5	Zorganizowanie Poradni Planowania Kariery Zawodowej Uczniów

Opis programu 1/5

W sytuacji ogólnych trudności związanych ze znalezieniem pracy, uruchamianiem własnej działalności gospodarczej, konieczności ustawicznego kształcenia oraz dostosowania się do wymogów rynkowych, coraz większe znaczenie mają:

- badania przygotowania sześciolatków do edukacji szkolnej,
- badania uczniów i młodzieży pod kątem ich predyspozycji i zdolności
- komputeryzacja poradni i wyposażenie jej w programy do planowania kariery zawodowej
- materiały do planowania kariery zawodowej uczniów

Celem niniejszego programu jest utworzenie w Gminie Gąsawa, Gminnej Poradni Planowania Kariery Zawodowej Uczniów, która zapewni im dokonanie wyboru takich kierunków ich przyszłej aktywności zawodowej, aby były one najlepiej dopasowane do wymogów rynku i ich własnych predyspozycji i zdolności.

Jednostka wiodąca (osoba) odpowiedzialna za realizację programu:

Sekretarz Gminy Gąsawa

Szacunkowy koszt realizacji programu:

Koszt realizacji tego programu należy oszacować na poziomie 250.000zł.

Źródła finansowania:

Program powinien być finansowany przede wszystkim ze środków Sektorowego Programu Operacyjnego „Rozwój Zasobów Ludzkich” – Projekt : Poradnia Planowania Kariery Zawodowej Uczniów (wdrożenie pilotażu: Przyszła Praca)

Data rozpoczęcia / zakończenia realizacji programu:

Program będzie realizowany w okresie od 01.05.2008 - 30.06.2010/wariant optymistyczny/, **01.05.2009 – 30.06.2011 /wariant realistyczny/,** 01.05.2010 – 30.06.2012/wariant pesymistyczny/

Planowany efekt końcowy realizacji programu:

Dokonanie badań przygotowania sześciolatków do edukacji szkolnej, predyspozycji i zdolności uczniów i młodzieży Gminy Gąsawa pod kątem ich przyszłej kariery zawodowej. Podniesienie standardów świadczonych usług edukacyjnych z uwzględnieniem wyników badań , przygotowanie działań profilaktycznych dla dzieci i młodzieży z trudnościami w nauce w celu wyrównania ich szans rozwojowych.

Zadania do zrealizowania:

Zadanie 1/5/1 - ogłoszenie przetargu na świadczenie prywatnych usług w Gminnej Poradni Planowania Kariery Zawodowej Uczniów Gminy Gąsawa

Zadanie to będzie realizowane od **01.05.2009 - 31.05.2009 r.**

Zadanie 1/5/2 - opracowanie i podpisanie umowy na świadczenie prywatnych usług w Gminnej Poradni Planowania Kariery Zawodowej Uczniów Gminy Gąsawa

Zadanie to będzie realizowane od **01.06.2009 - 30.06.2009 r.**

Zadanie 1/5/3 - opracowanie systemu finansowania Gminnej Poradni Planowania Kariery Zawodowej Uczniów gminy Gąsawa i kalkulacji kosztów, przygotowanie programu „Przyszła praca” wspierający rozwój uczniów i młodzieży w Gminie Gąsawa

Zadanie to będzie realizowane od **01.07.2009 - 30.06.2011r.**

Zadanie 1/5/4 - realizacja programu „Przyszła praca” w gminie Gąsawa

Zadanie to będzie realizowane od **01.07.2009 - 30.06.2011 r.**

Zasadniczy obszar problemowy	II. Rozwój zasobów ludzkich, w tym infrastruktury edukacyjnej, społecznej, zdrowotnej i kulturowej
Cel generalny	Wspieranie rozwoju podmiotowości indywidualnej i wspólnotowej
Cel strategiczny 1	Wspieranie budowy społeczeństwa opartego na wiedzy oraz integracji społeczno zawodowej i bezpieczeństwa mieszkańców
Program 1/6	Przygotowanie projektu stypendiów dla dzieci i młodzieży wiejskiej

Opis program 1/6:

Planowanie świadczenia usług w zakresie promocji przedsiębiorczości i informacji gospodarczej (program: 1/3/5), które między innymi przyczynią się do ożywienia gospodarki lokalnej, nie może być traktowane jako jedyne rozwiązanie wielu problemów społecznych w Gminie Gąsawa.

Realizacja pomysłu utworzenia funduszu stypendialnego dla uzdolnionych dzieci i młodzieży spowoduje integrację lokalnego środowiska wokół szczytnego celu i co najważniejsze wpłynie na zahamowanie odpływu młodzieży z gminy.

Z pomocy funduszu będą mogli korzystać absolwenci szkół podstawowych, gimnazjów, szkół średnich oraz wyższych, którzy spełnią określone w regulaminie funduszu warunki.

Ogólnie pomoc kierowana będzie do osób osiągających bardzo dobre wyniki w nauce, do uczestników olimpiad lub tych, którzy mają udokumentowane szczególne osiągnięcia w innych dziedzinach.

Pomoc będzie przyznawana przez Komisję Kwalifikacyjną wybraną przez Radę Funduszu, która będzie sprawować nadzór nad jego działalnością.

Po opracowaniu regulaminu funduszu i ustaleniu harmonogramu prac związanych z pozyskiwaniem środków finansowych na ten cel, będą one ciągle gromadzone i lokowane w banku, a na potrzeby edukacyjne wykorzystywane będą jedynie odsetki od nich.

Przewiduje się, że Rada Funduszu będzie co roku organizatorem lokalnego balu charytatywnego, z którego dochód przekazywany będzie w całości na stypendia.

Jednostka wiodąca (osoba) odpowiedzialna za realizację programu:

Sekretarz Gminy Gąsawa

Szacunkowy koszt realizacji programu:

Koszt realizacji tego programu należy oszacować na poziomie 50.000 zł. w okresie od 2009 do 2012 roku

Źródła finansowania:

Program powinien być finansowany przede wszystkim ze środków różnych instytucji: publicznych i prywatnych. Średnioroczne koszty realizacji programu szacuje się na poziomie 12.500 zł.

Data rozpoczęcia / zakończenia realizacji programu:

Program będzie realizowany w okresie od 01.05.2008 do 30.06.2011./wariant optymistyczny /,01.05.2009–30.06.2012/wariant realistyczny/, 01.05.2010 – 30.06.2013 /wariant pesymistyczny/ Przewiduje się również możliwość dalszej kontynuacji programu.

Planowany efekt końcowy realizacji programu:

Miernikami realizacji programu będzie: udzielenie wsparcia finansowego co najmniej 30 osobom (10 średnio w każdym roku szkolnym) ,wzrost liczby młodzieży zaangażowanej w życie publiczne gminy, zahamowanie odpływu młodzieży z gminy, wzrost możliwości promocji gminy w środowisku młodzieży poza gminą.

Zadania do zrealizowania:

Zadanie 1/6/1 - zorganizowanie spotkania założycielskiego ws. funduszu stypendialnego dla dzieci i młodzieży z gminy Gąsawa, wybór Rady Funduszu i Komisji Kwalifikacyjnej.

Zadanie to będzie realizowane od **01.05.2009 - 30.06.2009 r.**

Zadanie 1/6/2 - opracowanie regulaminu funduszu, wzoru wniosków, ustalenie harmonogramu prac ws. pozyskiwania środków finansowych oraz uzyskanie deklaracji wpłat od instytucji publicznych oraz prywatnych

Zadanie to będzie realizowane od **01.07.2009 - 31.09.2009 r.**

Zadanie 1/6/3 - organizacja balów charytatywnych przez Radę Funduszu w celu pozyskania środków na stypendia.

Zadanie to będzie realizowane od **01.09.2009 - 30.06.2012 r.**

Zadanie 1/6/4 - udzielanie stypendiów w Gminie Gąsawa zgodnie z ustaleniami Komisji Kwalifikacyjnej i Rady Funduszu

Zadanie to będzie realizowane od **01.10.2009 - 30.06.2012 r**

Zasadniczy obszar problemowy	II. Rozwój zasobów ludzkich, w tym infrastruktury edukacyjnej, społecznej, zdrowotnej i kulturowej
Cel generalny	Wspieranie rozwoju podmiotowości indywidualnej i wspólnotowej
Cel strategiczny 1	Wspieranie budowy społeczeństwa opartego na wiedzy oraz integracji społeczno zawodowej i bezpieczeństwa mieszkańców
Program 1/7	Budowa pozytywnego wizerunku gminy w świadomości młodzieży

Opis program 1/7:

Program służy budowie pozytywnego wizerunku gminy w świadomości młodzieży. Sposób postrzegania Gminy Gąsawa oraz jej ocena kształtują pozytywny bądź negatywny stosunek mieszkańców, w tym młodzieży do gminy.

Pozytywne nastawienie do gminy może wpływać na poczucie satysfakcji z faktu zamieszkiwania w gminie, na poczucie przynależności do społeczności gminy, na tworzeniu się trwałych więzi pomiędzy członkami społeczności gminy.

Mieszkańcy, w tym również młodzież identyfikujący się z gminą, integrują się z jego społecznością, stają się bardziej aktywni w działaniach na rzecz gminy, są bardziej przedsiębiorczy, mogą uczestniczyć w procesie przekształcania gminy i kreować procesy innowacyjne w gminie.

Negatywne oceny gminy, które są wynikiem frustracji i poczucia obcości prowadzą do dezintegracji i inercji społecznej, jak również do odpływu młodzieży z gminy.

Praca nad wizerunkiem gminy powinna angażować różnych uczestników lokalnego życia publicznego, których łączy wspólna wizja, cele i dyskutowanie zbiorowej aktywności.

Koordinacja ich działań promocyjnych, rzutujących na wspólny wizerunek gminy, przyczyni się do wyrazistego odbioru wiarygodnego obrazu gminy przez środowisko zewnętrzne, ułatwi też poszukiwanie możliwości wspólnych przedsięwzięć samorządu lokalnego z komercyjnie działającymi firmami, by osiągnąć większe efekty i korzyści publiczne.

Jednostka wiodąca (osoba) odpowiedzialna za realizację programu:

Stanowisko ds. promocji Urzędu Gminy

Szacunkowy koszt realizacji programu:

Koszt realizacji tego programu należy oszacować na poziomie 300.000 zł.

Źródła finansowania:

Program powinien być finansowany przede wszystkim ze środków budżetu gminy Średnioroczne koszty realizacji programu szacuje się na poziomie 25.000 zł.

Data rozpoczęcia / zakończenia realizacji programu:

Program będzie realizowany w okresie od 01.05.2008 - 31.12.2020/wariant optymistyczny /,01.05.2009 – 31.12.2020/wariant realistyczny/, 01.05.2010 – 31.12.2020 /wariant pesymistyczny/

Planowany efekt końcowy realizacji programu:

Miernikami realizacji programu będzie: wzrost liczby młodzieży zaangażowanej w życie publiczne gminy, zahamowanie odpływu młodzieży z gminy, wzrost możliwości promocji gminy w środowisku młodzieży poza gminą, poczucie dumy z bycia mieszkańcem gminy.

Zadania do zrealizowania:

Zadanie 1/7/1 - stworzenie systemu przekazywania informacji nt. działalności komórek organizacyjnych Urzędu do osoby odpowiedzialnej za promocję gminy.

Zadanie to będzie realizowane od **01.05.2009 - 31.09.2009 r.**

Zadanie 1/7/2 - opracowanie katalogu usług świadczonych przez gminę (w formie drukowanej na stronach WWW)

Zadanie to będzie realizowane od **01.10.2009 - 31.03.2010 r.**

Zadanie 1/7/3 - usprawnienie kontaktów bezpośrednich władz gminy z mieszkańcami, w tym z młodzieżą

Zadanie to będzie realizowane od **01.04.2010 - 30.09.2010 r.**

Zadanie 1/7/4 - usprawnienie współpracy gminy z mediami

Zadanie to będzie realizowane od **01.10.2010 - 31.12.2020 r**

Zadanie 1/7/5 - promocja gminy na zewnątrz oraz intensyfikacja współpracy władz Gminy z organizacjami społecznymi, biznesowymi i młodzieżą.

Zadanie to będzie realizowane od **01.10.2010 do 31.12.2020 r.**

Zasadniczy obszar problemowy	II. Rozwój zasobów ludzkich, w tym infrastruktury edukacyjnej, społecznej, zdrowotnej i kulturowej
Cel generalny	Wspieranie rozwoju podmiotowości indywidualnej i wspólnotowej
Cel strategiczny 1	Wspieranie budowy społeczeństwa opartego na wiedzy oraz integracji społeczno zawodowej i bezpieczeństwa mieszkańców
Program 1/8	Rozwijanie budownictwa mieszkaniowego

Opis program 1/8:

Rozwijanie budownictwa mieszkaniowego powinno stać się jednym z ważnych elementów przeciwdziałania wzrostowi bezrobocia, odpływu młodzieży z gminy i przyczynić się do rozwoju przedsiębiorczości z wykorzystaniem lokalnych zasobów ludzkich w Gminie Gąsawa.

Gmina uwzględni w projektach przestrzennego zagospodarowania potrzeby budownictwa mieszkaniowego w formie małych spółdzielni, TBS-u i budownictwa indywidualnego oraz deklaruje wsparcie i systematyczne uzbrajanie terenów budowlanych.

Program ma na celu rozwijanie budownictwa mieszkaniowego w Gminie Gąsawa w oparciu o umowę publiczno – prywatną, która będzie zawarta pomiędzy Urzędem Gminy w Gąsawie a lokalną Spółdzielnią Mieszkaniową lub TBS-em.

Na podstawie takiej umowy Gmina Gąsawa przekaże spółdzielni lub TBS-owi w wieczystą dzierżawę 5 ha ziemi i zobowiąże się do jej uzbrojenia.

Dodatkowo gmina zadeklaruje, że poręczy nisko oprocentowane kredyty (program I/3/3) dla ludzi, którzy w ramach spółdzielni lub TBS-u wybudują własne M i zobowiążą się mieszkać na tym terenie przez dłuższy czas.

Jednostka wiodąca (osoba) odpowiedzialna za realizację programu:

Referat Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki Komunalnej i Działalności Gospodarczej Urzędu Gminy we współpracy z lokalną Spółdzielnią Mieszkaniową lub TBS-em. Program będzie koordynował Sekretarz Gminy Gąsawa

Szacunkowy koszt realizacji programu:

Koszt realizacji tego programu należy oszacować na poziomie 1.300.000 zł.

Źródła finansowania:

Program powinien być finansowany przede wszystkim ze środków budżetu gminy oraz prywatnych inwestorów. Średnioroczne koszty realizacji programu szacuje się na poziomie 100.000 zł.

Należy dążyć również do pozyskania wsparcia finansowego z organizacji zewnętrznych, także z Unii Europejskiej.

Data rozpoczęcia / zakończenia realizacji programu:

Program będzie realizowany w okresie od 01.05.2008 - 31.12.2020/wariant optymistyczny /,01.05.2009 – 31.12.2020/wariant realistyczny/,01.05.2010 – 31.12.2020 /wariant pesymistyczny/

Planowany efekt końcowy realizacji programu:

Miernikami realizacji programu będzie: liczba mieszkań w gminie, liczba udzielonych pożyczek mieszkaniowych, wielkość uzbrojonego terenu na realizację inwestycji mieszkaniowych, usprawnienie procedur decyzyjnych związanych z rozpoczęciem inwestycji budowlanych.

Zadania do zrealizowania:

Zadanie 1/8/1 - zbrojenie terenów pod budownictwo w Gminie Gąsawa i ujęcie tego zadania w wieloletnim planie inwestycyjnym.

Zadanie to będzie realizowane od **01.05.2009 - 31.12.2020 r.**

Zadanie 1/8/2 - pomoc dla małych spółdzielni mieszkaniowych lub TBS-u poprzez rozwijanie infrastruktury wokół terenu mieszkaniowego.

Zadanie to będzie realizowane od **01.05.2009 - 31.12.2020 r.**

Zadanie 1/8/3 - opracowanie wspólnie z wytypowanym wykonawcą regulaminu określającego warunki udzielania pożyczek mieszkaniowych.

Zadanie to będzie realizowane od **01.05.2009 - 31.12.2009 r.**

Zadanie 1/8/4 - udzielanie pomocy w stworzeniu organizacyjnych podstaw funkcjonowania spółdzielni, TBS-u.

Zadanie to będzie realizowane od **01.05.2009 - 31.12.2009 r.**

Zadanie 1/8/5 - udzielanie pomocy w pozyskaniu odpowiednich terenów inwestycyjnych.

Zadanie to będzie realizowane od **01.05.2009 do 31.12.2020 r.**

Zadanie 1/8/6 - usprawnienie procedur decyzyjnych w UG związanych z rozpoczęciem inwestycji budowlanych

Zadanie to będzie realizowane od **01.05.2009 do 31.12.2020 r.**

Zasadniczy obszar problemowy	II. Rozwój zasobów ludzkich, w tym infrastruktury edukacyjnej, społecznej, zdrowotnej i kulturowej
Cel generalny:	Wspieranie rozwoju podmiotowości indywidualnej i wspólnotowej
Cel strategiczny 1	Wspieranie budowy społeczeństwa opartego na wiedzy oraz integracji społeczno zawodowej i bezpieczeństwa mieszkańców
Program 1/9	Pomoc w opracowaniu zintegrowanego systemu bezpieczeństwa w gminie

Opis programu 1/9:

W Gminie Gąsawa brak jest zintegrowanego systemu bezpieczeństwa, stąd konieczność jego wdrożenia.

Celem niniejszego programu jest zapewnienie mieszkańcom Gminy Gąsawa zintegrowanego bezpieczeństwa w zakresie: porządku publicznego, pożarowego, zagrożenia weterynaryjnego, sanitarno – epidemiologicznego oraz budowlanego.

Realizacja programu przyczyni się również do opracowania koncepcji zintegrowanego systemu bezpieczeństwa w oparciu o szczegółową diagnozę stanu potrzeb w tym zakresie oraz dla lepszego wykorzystania istniejących zasobów.

Program także zapewni większe zadowolenie społeczne i przyczyni się do integracji mieszkańców gminy i wzrostu świadomości społecznej.

Jednostka wiodąca (osoba) odpowiedzialna za realizację programu:

Referat Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki Komunalnej i Działalności Gospodarczej Urzędu Gminy we współpracy z następującymi instytucjami w poszczególnych tematach:

- porządku publicznego z Komendą Powiatową Policji w Żninie, Rewiru Dzielnicowych w Gąsawie,
- porządku pożarowego z Komendą Powiatowej Straży Pożarnej w Żninie oraz Ochotniczą Strażą Pożarną w Gąsawie i z innych miejscowości gminy,
- zagrożenia weterynaryjnego z Powiatowym Inspektorem Weterynarii w Żninie,
- zagrożenia sanitarno-epidemiologicznego z Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Żninie,
- zagrożenia budowlanego z Powiatowym Inspektorem Nadzoru Budowlanego w Żninie

Szacunkowy koszt realizacji programu:

Koszt realizacji tego programu należy oszacować na poziomie 516.000 zł. do roku 2014.

Źródła finansowania:

Program powinien być finansowany przede wszystkim ze środków budżetu Gminy, dotacji celowych z Funduszu Prewencji Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz z pozyskanego wsparcia finansowego z organizacji zewnętrznych, także z Unii Europejskiej (szczególnie z Regionalnego programu Operacyjnego)

Data rozpoczęcia / zakończenia/realizacji programu:

Program będzie realizowany w okresie od 10.01.2008 - 31.12.2011/wariant optymistyczny/, **10.01.2008 – 31.12.2014 /wariant realistyczny/,** 10.01.2009 – 31.12.2015 /wariant pesymistyczny/.

Planowany efekt końcowy realizacji programu:

Realizacja programu przyczyni się do poprawy stanu bezpieczeństwa w Gminie Gąsawa, szczególnie do poprawy porządku publicznego i pożarowego oraz do obniżenia poziomu występujących zagrożeń.

Program przyczyni się również do racjonalizacji kosztów świadczonych usług w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa w gminie.

Zadania do zrealizowania:

Zadanie 1/9/1 - dokonanie analizy potrzeb w zakresie zapewnienia porządku i przeciwdziałania występującym zagrożeniom w poszczególnych sołectwach Gminy Gąsawa.

Zadanie to będzie realizowane od **10.01.2008 - 31.03.2008 r.**

Zadanie 1/9/2 - ogłoszenie przetargu (w ramach zamówień publicznych) w celu opracowania programu zintegrowanego systemu bezpieczeństwa w Gminie Gąsawa
Zadanie to będzie realizowane od **01.04.2008 - 30.04.2008 r.**

Zadanie 1/9/3 - opracowanie projektu zintegrowanego systemu bezpieczeństwa w Gminie Gąsawa łącznie z podpisaniem umowy z wytypowanym (w przetargu) wykonawcami.

Zadanie to będzie realizowane od **01.05.2008 - 30.06.2008 r.**

Zadanie 1/9/4 - realizacja projektu, poprawa stanu porządku oraz obniżenie poziomu zagrożeń w gminie w oparciu o wyniki szczegółowej analizy potrzeb w zakresie bezpieczeństwa w poszczególnych sołectwach Gminy Gąsawa.

↓ Zadanie to będzie realizowane od **01.07.2008 - 31.12.2014.**

Zasadniczy obszar problemowy	II. Rozwój zasobów ludzkich, w tym infrastruktury edukacyjnej, społecznej, zdrowotnej i kulturowej
Cel generalny	Wspieranie rozwoju podmiotowości indywidualnej i wspólnotowej
Cel strategiczny 2	Wspieranie budowy kapitału ludzkiego
Program 2/1	Wspieranie i upowszechnianie wśród mieszkańców idei samorządowej

Opis program 2/1:

Społeczności lokalne stanowią jedną z zasadniczych podstaw ustroju demokratycznego, a prawo mieszkańców do uczestniczenia w zarządzaniu sprawami publicznymi wchodzi w zakres demokratycznych zasad, wspólnych dla wszystkich państw członkowskich Unii Europejskiej.

W efekcie funkcjonowania samorządu przekształceniu uległ sektor życia publicznego. Samorząd stał się:

- istotnym czynnikiem rozwoju ekonomicznego
- istotnym czynnikiem rozwoju społecznego szkołą demokracji
- czynnikiem, który spowodował przełamanie barier odziedziczonych z okresu władzy totalitarnej
- polem dla rozwoju inicjatyw i organizacji obywatelskich

Jednakże proces rozwoju samorządności, jak każdy inny proces przekształceń społecznych i ustrojowych przebiega na różnych płaszczyznach i musi pokonywać różnorodne bariery.

Przeszkody wynikają zarówno z przyczyn zewnętrznych, gdyż cały nasz kraj, w tym każda gmina podlega dynamicznym przemianom we wszystkich dziedzinach życia- działania władz lokalnych muszą się zmieniać, aby sprostać coraz to nowym wyzwaniom.

Zmiany polityczne 1989 r. pozwoliły na stworzenie w Polsce demokracji reprezentatywnej, w której społeczeństwo uzyskało możliwość powierzania władzy wybranym reprezentantom.

Natomiast nie powstała jeszcze demokracja partycypacyjna, gdyż ludzie nie nauczyli się jeszcze sposobu uczestniczenia w sprawowaniu władzy.

Budowa społeczeństwa obywatelskiego, demokracji lokalnej wymaga programu, który by wyznaczył cele i formy działalności, takiej aby każdy mieszkaniec działający aktywnie, każda organizacja, nawet ta najmniejsza, miały świadomość, że przez swą pracę, przyczynia(ją) się do realizacji celu dla całej gminy.

Poparcie społeczne jest warunkiem funkcjonowania samorządności.

Trzeba więc inicjować wszelkie formy dialogu nawet pomiędzy organizacjami reprezentującymi różne światopoglądy, czy podejścia do sposobu rozwiązywania konkretnych problemów lokalnych.

Jednostka wiodąca (osoba) odpowiedzialna za realizację programu:

Program będzie koordynował Sekretarz Gminy Gąsawa

Szacunkowy koszt realizacji programu:

Koszt realizacji tego programu do roku 2015 należy oszacować na poziomie 36.000 zł /6000 zł rocznie/, z czego 14.000 zł będzie pochodzić ze środków własnych, a 22.000 zł ze środków Unii Europejskiej (RPO).

Źródła finansowania:

Program powinien być finansowany przede wszystkim ze środków Unii Europejskiej (RPO) oraz w minimalnej wysokości z budżetu gminy.

Średnioroczne koszty realizacji programu szacuje się na poziomie około 6000 zł

Data rozpoczęcia /zakończenia/ realizacji programu:

Program będzie realizowany w okresie od 01.06.2008 – 31.12.2013/wariant optymistyczny/, **01.06.2009 – 31.12.2015 /wariant realistyczny/,** 01.06.2010 – 31.12.2015 /wariant pesymistyczny/

Planowany efekt końcowy realizacji programu:

Końcowym efektem programu powinno być większe uczestnictwo społeczności lokalnej w procesie decyzyjnym gminy wyrażone współdecydowaniem, wzrostem akceptacji i odpowiedzialności dla podejmowanych działań oraz poprawą stanu komunikacji społecznej w gminie.

Zadania do zrealizowania w programie:

Zadanie 2/1/1 - powołanie zespołu inicjatywnego, koordynującego prace związane z opracowaniem programu budowy społeczeństwa obywatelskiego

Zadanie to będzie realizowane od **01.06.2009 – 30.06.2009 r**

Zadanie 2/1/2 - przygotowanie projektu uchwały Rady Gminy Gąsawa w sprawie budowy społeczeństwa obywatelskiego w gminie

Zadanie to będzie realizowane od **01.07.2009 – 31.12.2009 r.**

Zadanie 2/1/3 - realizacja programu budowy społeczeństwa obywatelskiego w Gminie Gąsawa

Zadanie to będzie realizowane od **10.01.2010 – 31.12.2015 r.**

Zasadniczy obszar problemowy	II. Rozwój zasobów ludzkich, w tym infrastruktury edukacyjnej, społecznej, zdrowotnej i kulturowej
Cel generalny:	Wspieranie rozwoju podmiotowości indywidualnej i wspólnotowej
Cel strategiczny 2	Wspieranie budowy kapitału ludzkiego
Program 2/2	Opracowanie programu polityki prorodzinnej w gminie

Opis programu 2/2

Polityka prorodzinna ma na celu zapewnienie trwania i rozwoju rodziny oraz należnych jej praw, w tym prawa do samodzielności ekonomicznej oraz decydowania o wychowaniu dzieci.

Dlatego też polityka prorodzinna i skuteczna polityka socjalna powinna rozwijać się w stosunku do rodzin dysfunkcyjnych i znajdujących się w trudnej sytuacji – powinna polegać na zasadzie pomocniczości oraz mieć charakter interwencyjny i uzupełniający. Szczególną rolę w pracy niniejszego rodziną powinien odgrywać kontakt socjalny.

Realizacja niniejszego programu w Gminie Gąsawa ma zapewnić osiągnięcie w dłuższej perspektywie czasu następujących celów:

- pomoc rodzinom w uzyskaniu samodzielności finansowej
- poprawę warunków mieszkaniowych ludności gminy
- przygotowanie dzieci i młodzieży do pełnienia funkcji rodzinnych i społecznych
- zahamowanie istniejących negatywnych tendencji związanych z sytuacją demograficzną gminy.

Jednostka wiodąca (osoba) odpowiedzialna za realizację programu:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej przy współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Żninie

Szacunkowy koszt realizacji programu:

Koszt realizacji tego programu należy oszacować na poziomie 50.000 zł

Źródła finansowania:

Program powinien być finansowany przede wszystkim ze środków budżetu gminy, dotacji celowych ze Starostwa Powiatowego w Żninie oraz z pozyskanego wsparcia z organizacji zewnętrznych, także z programów Unii Europejskiej – Regionalnego Programu Operacyjnego

Data rozpoczęcia /zakończenia/ realizacji programu:

Program będzie realizowany w okresie od 10.01.2008 – 31.12.2009 /variant optymistyczny/, **10.01.2009 – 31.12.2010 /variant realistyczny/,** 10.01.2010 – 31.12.2011 /variant pesymistyczny/

Planowany efekt końcowy realizacji programu:

Realizacja programu w Gminie Gąsawa przyczyni się do:

- zmiany postaw prokreacyjnych w kierunku zwiększenia dzietności rodzin w gminie
- zahamowania spadku liczby zawieranych małżeństw
- wdrożenia skutecznego systemu wspierania budownictwa mieszkaniowego w gminie

- poprawy warunków życia i pracy mieszkańców wsi, w tym sytuacji dochodowej
- wprowadzenia nowych rozwiązań dotyczących finansowania edukacji i szkolnictwa
- wspierania rodziców w wychowaniu dzieci i młodzieży
- zmiany systemu pomocy społecznej w celu zwiększenia skuteczności jej działania

Zadania do zrealizowania w programie:

Zadanie 2/2/1 - dokonanie analizy potrzeb w zakresie polityki prorodzinnej w poszczególnych sołectwach Gminy Gąsawa

Zadanie to będzie realizowane od **10.01.2009 – 30.05.2009 r**

Zadanie 2/2/2 - opracowanie programu polityki prorodzinnej w Gminie Gąsawa

Zadanie to będzie realizowane od **01.06.2009 – 31.12.2009 r.**

Zadanie 2/2/3 - realizacja programu w poszczególnych sołectwach Gminy Gąsawa

Zadanie to będzie realizowane od **10.01.2010 – 31.12.2010 r.**

Zasadniczy obszar problemowy	II. Rozwój zasobów ludzkich, w tym infrastruktury edukacyjnej, społecznej, zdrowotnej i kulturowej
Cel generalny:	Wspieranie rozwoju podmiotowości indywidualnej i wspólnotowej
Cel strategiczny 2	Wspieranie budowy kapitału ludzkiego
Program 2/3	Wsparcie dla projektu zachowania gminnego dziedzictwa kulturowego

Opis programu 2/3:

Celem niniejszego programu jest zachowanie gminnego dziedzictwa kulturowego poprzez restytucję istniejących w gminie obiektów, które mają określoną wartość kulturową i turystyczną.

Realizacja programu przyczyni się do zahamowania procesu niszczenia zabytkowych obiektów Gminy Gąsawa, które mogą stać się atrakcjami turystycznymi, a także miejscem pracy dla mieszkańców.

Zapewni ona także mieszkańcom Gminy Gąsawa możliwość czynnego uczestnictwa w życiu kulturalnym, lepsze warunki wykorzystania wolnego czasu, wypoczynku i rozwoju zainteresowań, a tym samym zwiększy zadowolenie społeczne i integrację mieszkańców gminy.

Ważnym elementem aktywizacji kulturalnej w Gminie Gąsawa jest opracowanie i wdrożenie programu zarządzania kulturą, w tym jej finansowania z różnych źródeł wewnętrznych i zewnętrznych.

Jednostka wiodąca (osoba) odpowiedzialna za realizację programu:

Gminny Ośrodek Kultury oraz Referat Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki Komunalnej i Działalności Gospodarczej Urzędu Gminy.

Szacunkowy koszt realizacji programu:

Koszt realizacji tego programu należy oszacować na poziomie 600.000 zł.

Źródła finansowania:

Program powinien być finansowany przede wszystkim ze środków budżetu gminy, dotacji celowych z Funduszu Rozwoju i Promocji Województwa Kujawsko Pomorskiego, wybranego inwestora (przetarg na wdrożenie i zarządzanie), mieszkańców oraz z pozyskanego wsparcia finansowego z organizacji zewnętrznych, także z Unii Europejskiej, a szczególnie z Regionalnego Programu Operacyjnego.

Data rozpoczęcia / zakończenia/ realizacji programu:

Program będzie realizowany w okresie od 01.03.2008- 31.12.2011 wariant optymistyczny/, **01.03.2009 – 31.12.2013 /wariant realistyczny/,** 01.03.2010 – 31.12.2014 /wariant pesymistyczny/

Planowany efekt końcowy realizacji programu:

Realizacja programu przyczyni się do poprawy standardu życia mieszkańców Gminy Gąsawa, zmniejszenia skali patologii społecznej w gminie, rozwoju zainteresowań, lepszego wypoczynku i rekreacji oraz zwiększenia oferty kulturalnej.

Zadania do zrealizowania:

Zadanie 2/3/1- dokonanie inwentaryzacji obiektów zaliczanych do gminnego dziedzictwa kulturowego w poszczególnych sołectwach Gminy Gąsawa

Zadanie to będzie realizowane od **01.03.2009 - 30.04.2009 r.**

Zadanie 2/3/2 - opracowanie koncepcji restytucji obiektów gminnego dziedzictwa kulturowego Gminy Gąsawa

Zadanie to będzie realizowane od **01.05.2009 - 30.06.2009 r.**

Zadanie 2/3/3 - ogłoszenie przetargu (w ramach zamówień publicznych) w celu Wyłonienia inwestorów dla realizacji odtworzenia obiektów gminnego dziedzictwa kulturowego Gminy Gąsawa.

Zadanie to będzie realizowane od **01.07.2009 - 30.09.2009r.**

Zadanie 2/3/4 - opracowanie projektu odtworzenia obiektów gminnego dziedzictwa kulturowego Gminy Gąsawa łącznie z podpisaniem umowy z wytypowanym (w przetargu) inwestorami.

Zadanie to będzie realizowane od **01.10.2009- 31.12.2009 r.**

Zadanie 2/3/5 - realizacja inwestycji zgodnie z projektem.

Zadanie to będzie realizowane od **10.01.2010- 31.12.2013 r.**

Zasadniczy obszar problemowy	II. Rozwój zasobów ludzkich, w tym infrastruktury edukacyjnej, społecznej, zdrowotnej i kulturowej
Cel generalny:	Wspieranie rozwoju podmiotowości indywidualnej i wspólnotowej
Cel strategiczny 2	Wspieranie budowy kapitału ludzkiego
Program 2/4	Pomoc w wdrożeniu menedżerskiego systemu zarządzania kulturą w gminie

Opis programu 2/4:

Celem niniejszego programu jest zapewnienie mieszkańcom Gminy Gąsawa możliwości czynnego uczestnictwa w życiu kulturalnym, lepszych warunków wykorzystania wolnego czasu, wypoczynku i rozwoju zainteresowań, a tym samym większego zadowolenia społecznego i integracji mieszkańców gminy.

Ważnym elementem aktywizacji kulturalnej w Gminie Gąsawa jest aktywizująca działalność WDK w Gąsawie oraz opracowanie i wdrożenie programu zarządzania kulturą, w tym jej finansowania z różnych źródeł wewnętrznych i zewnętrznych. Niniejszy program jest ściśle powiązany z programem III/1/7.

Jednostka wiodąca (osoba) odpowiedzialna za realizację programu:

Gminny Ośrodek Kultury oraz Referat Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki Komunalnej i Działalności Gospodarczej UG Gąsawa.

Szacunkowy koszt realizacji programu:

Koszt realizacji tego programu należy oszacować na poziomie 300.000 zł. do roku 2014.

Źródła finansowania:

Program powinien być finansowany przede wszystkim ze środków budżetu Gminy, kredytów bankowych, dotacji celowych oraz pożyczek z Funduszu Rozwoju i Promocji Województwa Kujawsko Pomorskiego, wybranego inwestora (przetarg na wdrożenie i zarządzanie), mieszkańców oraz z pozyskanego wsparcia finansowego z organizacji zewnętrznych, także z Unii Europejskiej (szczególnie z Regionalnego Programu Operacyjnego)

Data rozpoczęcia / zakończenia realizacji programu:

Program będzie realizowany w okresie od 01.05.2009 - 31.12.2012 r./wariant optymistyczny /,01.05.2009 – 31.12.2014 /wariant realistyczny/, 01.05.2010 – 31.12.2015 r/wariant pesymistyczny/

Planowany efekt końcowy realizacji programu:

Realizacja programu przyczyni się do poprawy standardu życia mieszkańców gminy Gąsawa, zmniejszenia skali patologii społecznej w gminie, rozwoju zainteresowań, lepszego wypoczynku i rekreacji oraz zwiększenia oferty kulturalnej.

Zadania do zrealizowania:

Zadanie 2/4/1 - dokonanie analizy potrzeb kulturalnych mieszkańców poszczególnych sołectw w Gminie Gąsawa.

Zadanie to będzie realizowane od **01.03.2009 - 30.05.2009 r.**

Zadanie 2/4/2 - ogłoszenie konkursu w celu wyłonienia autora opracowania koncepcji systemu zarządzania kulturą w Gminie Gąsawa.

Zadanie to będzie realizowane od **01.06.2009 - 30.06.2009 r.**

Zadanie 2/4/3 - opracowanie koncepcji systemu zarządzania kulturą w Gminie Gąsawa łącznie z podpisaniem umowy z wytypowanym autorem.

Zadanie to będzie realizowane od **01.07.2009 - 30.09.2009 r.**

Zadanie 2/4/4 - wdrożenie menedżerskiego systemu zarządzania kulturą w Gminie Gąsawa poprzez zatrudnienie instruktorów (umowy zlecenia) według rozpoznanych potrzeb.

Zadanie to będzie realizowane od **01.10.2009 - 31.12.2014 r.**

Zasadniczy obszar problemowy	II. Rozwój zasobów ludzkich, w tym infrastruktury edukacyjnej, społecznej, zdrowotnej i kulturowej
Cel generalny:	Wspieranie rozwoju podmiotowości indywidualnej i wspólnotowej
Cel strategiczny 2	Wspieranie budowy kapitału ludzkiego
Program 2/5	Wdrożenie zintegrowanego systemu obsługi bibliotek i jej fili w gminie

Opis programu 2/5:

W Gminie Gąsawa brak jest zintegrowanego systemu obsługi bibliotek i punktów bibliotecznych (szkolnych i publicznych), stąd konieczność jego wdrożenia.

Celem niniejszego programu jest zapewnienie mieszkańcom Gminy Gąsawa lepszych warunków do korzystania z książek w czytelnich oraz dostępu do organizowanych imprez kulturalnych.

Realizacja programu przyczyni się również do racjonalizacji zakupów książek adekwatnie do potrzeb mieszkańców oraz do lepszego wykorzystania istniejących zasobów bibliotecznych.

Program także zapewni lepsze warunki wykorzystania wolnego czasu, wypoczynku i rozwoju zainteresowań, a tym samym większy zadowolenia społeczne i integracje mieszkańców gminy.

Jednostka wiodąca (osoba) odpowiedzialna za realizację programu:

Gminny Ośrodek Kultury, Gminna Biblioteka Publiczna, Dyrektorzy Szkół oraz Referat Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki Komunalnej i Działalności Gospodarczej Urzędu Gminy.

Szacunkowy koszt realizacji programu:

Koszt realizacji tego programu należy oszacować na poziomie 60.000 zł. do 2010 r.

Źródła finansowania:

Program powinien być finansowany przede wszystkim ze środków budżetu Gminy, dotacji celowych z Funduszu Rozwoju i Promocji Województwa Kujawsko Pomorskiego, wybranego inwestora (przetarg na wdrożenie), mieszkańców oraz z pozyskanego wsparcia finansowego z organizacji zewnętrznych, także z Unii Europejskiej (szczególnie z Regionalnego Programu Operacyjnego).

Data rozpoczęcia / zakończenia realizacji programu:

Program będzie realizowany w okresie od 01.05.2008 - 31.12.2010 /wariant optymistyczny/, **01.05.2009 – 31.12.2010 /wariant realistyczny/,** 01.05.2010 – 31.12.2011 /wariant pesymistyczny/

Planowany efekt końcowy realizacji programu:

Realizacja programu przyczyni się do poprawy standardu życia mieszkańców Gminy Gąsawa, zwiększenia oraz poprawy jakości oferty kulturalnej zmniejszenia skali patologii społecznej w gminie, rozwoju zainteresowań, lepszego wypoczynku i rekreacji.

Zadania do zrealizowania:

Zadanie 2/5/1 - opracowanie koncepcji zintegrowanego systemu obsługi biblioteki i punktów bibliotecznych w Gminie Gąsawa.

Zadanie to będzie realizowane od **01.05.2009 - 31.05.2009 r.**

Zadanie 2/5/2 - ogłoszenie przetargu (w ramach zamówień publicznych) w celu Wyłonienia inwestora dla wdrożenia zintegrowanego systemu obsługi biblioteki i punktów bibliotecznych w Gminie Gąsawa.

Zadanie to będzie realizowane od **01.06.2009 - 30.06.2009 r.**

Zadanie 2/5/3 - opracowanie projektu zintegrowanego systemu obsługi biblioteki i punktów bibliotecznych w Gminie Gąsawa łącznie z podpisaniem umowy z wytypowanym (w przetargu) inwestorem.

Zadanie to będzie realizowane od **01.07.2009 - 30.09.2009 r.**

Zadanie 2/5/4 - realizacja inwestycji zgodnie z projektem.

Zadanie to będzie realizowane od **01.10.2009- 31.12.2010 r.**

Zasadniczy obszar problemowy	II. Rozwój zasobów ludzkich, w tym infrastruktury edukacyjnej, społecznej, zdrowotnej i kulturowej
Cel generalny:	Wspieranie rozwoju podmiotowości indywidualnej i wspólnotowej
Cel strategiczny 2	Wspieranie budowy kapitału ludzkiego
Program 2/6	Zapewnienie szerszego dostępu do Internetu na terenie gminy

Opis programu 2/6:

Przyspieszenie rozwoju gospodarczego i cywilizacyjnego, które obserwuje się obecnie w wyniku automatyzacji i rozwoju elektroniki i informatyki przyczynił się do uproszczenia dostępu do wiedzy i informacji głównie poprzez Internet. Wszystkie działania sprowadzają się do budowy na różnych poziomach, w tym na poziomie lokalnym społeczeństwa informacyjnego.

Dostęp do Internetu staje się coraz bardziej potrzebny nie tylko w biznesie, ale także w życiu codziennym. Zasadniczym problemem jest w dalszym ciągu ograniczony dostęp do Internetu oraz wysokie koszty jego użytkowania.

Celem programu jest upowszechnienie dostępu do Internetu, głównie na obszarach wiejskich gminy Gąsawai.

Program przyczyni się do:

- rozbudowy sieci oraz zwiększenie ilości publicznych punktów dostępu do Internetu
- rozwoju świadczonych przez Urząd Gminy usług za pośrednictwem Internetu

budowy zintegrowanego gminnego systemu teleinformatycznego

Jednostka wiodąca (osoba) odpowiedzialna za realizację programu:

Referat Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki Komunalnej i Działalności Gospodarczej Urzędu Gminy.

Szacunkowy koszt realizacji programu:

Koszt realizacji tego programu należy oszacować na poziomie 210.000 zł.do 2011 r.

Źródła finansowania:

Program powinien być finansowany przede wszystkim ze środków budżetu Gminy, dotacji celowych z Funduszu Rozwoju i Promocji Województwa Kujawsko Pomorskiego, wybranego inwestora (przetarg na wdrożenie), mieszkańców oraz z pozyskanego wsparcia finansowego z organizacji zewnętrznych, także z Unii Europejskiej (szczególnie z Regionalnego Programu Operacyjnego).

Data rozpoczęcia / zakończenia realizacji programu:

Program będzie realizowany w okresie od 01.05.2008 - 31.12.2010 /wariant optymistyczny/, **01.05.2009 – 31.12.2011 /wariant realistyczny/,** 01.05.2010 – 31.12.2012 /wariant pesymistyczny/

Planowany efekt końcowy realizacji programu:

Realizacja programu przyczyni się do poprawy standardu życia mieszkańców Gminy Gąsawa, zwiększenia ilości mieszkańców z dostępem do internetu.

Zadania do zrealizowania:

Zadanie 2/6/1 - opracowanie koncepcji rozwoju sieci internetowej w Gminie Gąsawa.
Zadanie to będzie realizowane od **01.05.2009 - 31.05.2009 r.**

Zadanie 2/6/2 - ogłoszenie przetargu (w ramach zamówień publicznych) w celu
wyłonienia inwestora dla budowy sieci internetowej w Gminie Gąsawa.

Zadanie to będzie realizowane od **01.06.2009 - 30.06.2009 r.**

Zadanie 2/6/3 - opracowanie projektu oraz realizacja budowy sieci internetowej w gminie

Zadanie to będzie realizowane od **01.07.2009 - 31.12.2011 r.**

Zasadniczy obszar problemowy	II. Rozwój zasobów ludzkich, w tym infrastruktury edukacyjnej, społecznej, zdrowotnej i kulturowej
Cel generalny:	Wspieranie rozwoju podmiotowości indywidualnej i wspólnotowej
Cel strategiczny 2	Wspieranie budowy kapitału ludzkiego
Program 2/7	Rozbudowa i remonty obiektów infrastruktury kulturalnej i społecznej w gminie

Opis programu 2/7:

Celem niniejszego programu jest rozbudowa i remonty obiektów infrastruktury kulturalnej i społecznej w oparciu o szczegółową analizę potrzeb mieszkańców poszczególnych sołectw Gminy Gąsawa dla zwiększenia zakresu i jakości oferty kulturalnej oraz usług społecznych, z uwzględnieniem osób niepełnosprawnych, starszych i chorych.

Program zapewni także większe zadowolenie społeczne ze świadczonych usług kulturalnych oraz związanych z opieką społeczną w gminie Gąsawa.

Jednostka wiodąca (osoba) odpowiedzialna za realizację programu:

Referat Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki Komunalnej i Działalności Gospodarczej Urzędu Gminy we współpracy z Samodzielnym Zakładem Opieki Zdrowotnej w Gąsawie i Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Gąsawie oraz z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Żninie.

Szacunkowy koszt realizacji programu:

Koszt realizacji tego programu należy oszacować na poziomie 1.200.000 zł.

Źródła finansowania:

Program powinien być finansowany między innymi ze środków budżetu Gminy, dotacji celowych z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz z pozyskanego wsparcia finansowego z organizacji zewnętrznych, także z Unii Europejskiej (szczególnie z Regionalnego programu Operacyjnego).

Data rozpoczęcia / zakończenia/ realizacji programu:

Program będzie realizowany w okresie od 01.03.2008 do 31.12.2013 /variant optymistyczny/, **01.03.2009 – 31.12.2014** /variant realistyczny/, 01.03.2010 – 31.12.2015 /variant pesymistyczny/

Planowany efekt końcowy realizacji programu:

Realizacja programu przyczyni się do dostosowania zakresu i jakości świadczonych usług kulturalnych i społecznych do potrzeb różnych grup mieszkańców poszczególnych sołectw gminy.

Zadania do zrealizowania:

Zadanie 2/7/1 - opracowanie koncepcji modernizacji budynków w/w instytucji w Gminie Gąsawa w zakresie dostosowania ich do standardów zgodnie z rozporządzeniem Ministerstwa Zdrowia i Opieki Społecznej. Dokonanie analizy potrzeb w zakresie usług zdrowotnych mieszkańców poszczególnych sołectw Gminy Gąsawa.

Zadanie to będzie realizowane od **01.03.2008 - 30.05.2008 r.**

Zadanie 2/7/2 - opracowanie projektu modernizacji budynków w/w instytucji w gminie zgodnie z koncepcją

Zadanie to będzie realizowane od **01.06.2008 - 31.10.2008 r.**

Zadanie 2/7/3 - ogłoszenie przetargu (w ramach zamówień publicznych) w celu wyłonienia inwestora na realizację modernizacji budynków w/w instytucji publicznych w gminie zgodnie z dokumentacją łącznie z podpisaniem umowy

Zadanie to będzie realizowane od **01.11.2008 - 31.12.2008 r.**

Zadanie 2/7/4 - realizacja inwestycji zgodnie z projektem oraz poprawy jakości i dostępności usług zdrowotnych i opieki społecznej w gminie w oparciu o wyniki szczegółowej analizy potrzeb mieszkańców w tym zakresie z poszczególnych sołectw Gminy Gąsawa.

Zadanie to będzie realizowane od **01.03.2008 - 31.10.2009 r.**

Zasadniczy obszar problemowy	II. Rozwój zasobów ludzkich, w tym infrastruktury edukacyjnej, społecznej, zdrowotnej i kulturowej
Cel generalny:	Wspieranie rozwoju podmiotowości indywidualnej i wspólnotowej
Cel strategiczny 2	Wspieranie budowy kapitału ludzkiego
Program 2/8	Zwiększenie oferty w zakresie opieki społecznej i kryzysowej w gminie.

Opis programu 2/8:

W Gminie Gąsawa realizowana jest rehabilitacja dzieci niepełnosprawnych. Brakuje jednak zajęć rehabilitacyjnych dla niepełnosprawnych dorosłych oraz starszych osób. Brak jest również placówki socjalnej – noclegowni oraz mieszkań socjalnych, stąd konieczność jej budowy. Podobny problem dotyczy kilku sąsiednich gmin, stąd wskazane jest rozważenie koncepcji budowy takiego obiektu wspólnymi siłami gmin, które byłyby zainteresowane takim rozwiązaniem.

Celem niniejszego programu jest rozszerzenie oferty rehabilitacyjnej oraz utworzenie i wyposażenie miejsca dla rehabilitacji dorosłych. Program ma zapewnić mieszkańcom Gminy Gąsawa lepsze warunki do korzystania z pomocy społecznej oraz lepsze możliwości dla działań w sytuacjach kryzysowych.

Realizacja programu ma zapewnić również poprawę jakości i dostępności usług społecznych w gminie oraz w Powiecie Żnińskim w oparciu o szczegółową analizę w tym zakresie potrzeb mieszkańców poszczególnych sołectw Gminy Gąsawa oraz sąsiednich gmin.

Program zapewni także większe zadowolenie społeczne ze świadczonych usług społecznych w Gminie Gąsawa oraz w gminach sąsiednich w przypadku ich udziału w rozwiązaniu istniejącego na tym terenie problemu.

Jednostka wiodąca (osoba) odpowiedzialna za realizację programu:

Referat Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki Komunalnej i Działalności Gospodarczej Urzędu Gminy we współpracy z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Gąsawie oraz przedstawicielami zainteresowanych organizacji pozarządowych z terenu gminy

Szacunkowy koszt realizacji programu:

Koszt realizacji tego programu należy oszacować na poziomie 1.500.000 zł.

Źródła finansowania:

Program powinien być finansowany przede wszystkim ze środków budżetu Gminy, dotacji celowych z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz z pozyskanego wsparcia finansowego z organizacji zewnętrznych, także z Unii Europejskiej (szczególnie z Regionalnego Programu Operacyjnego).

Data rozpoczęcia / zakończenia realizacji programu:

Program będzie realizowany w okresie od 01.03.2008 do 31.12.2010 /wariant optymistyczny/, **01.03.2009 – 31.12.2011 /wariant realistyczny/,** 01.03.2010 – 31.12.2012 /wariant pesymistyczny/.

Planowany efekt końcowy realizacji programu:

Realizacja programu przyczyni się do poprawy jakości usług w zakresie pomocy społecznej w Gminie Gąsawa oraz gminach sąsiednich, racjonalizacji kosztów świadczonych usług,

zapewnienia rehabilitacji osobom, szczególnie niepełnosprawnym, starszym, samotnym i dzieciom, a także poszkodowanym w wypadkach drogowych lub z wadami budowy ciała.

Zadania do zrealizowania:

Zadanie 2/8/1 - opracowanie koncepcji budowy ośrodka rehabilitacji dla osób niepełnosprawnych, samotnych, starszych i poszkodowanych w wypadkach drogowych oraz placówki socjalnej – noclegowni i mieszkań socjalnych w Gminie Gąsawa. Dokonanie analizy potrzeb w zakresie usług dotyczących pomocy społecznej Mieszkańców poszczególnych sołectw Gminy Gąsawa.

Zadanie to będzie realizowane od **01.03.2009 - 30.06.2009 r.**

Zadanie 2/8/2 - ogłoszenie przetargu (w ramach zamówień publicznych) w celu wyłonienia inwestorów na realizację budowy w/w obiektu w Gąsawie zgodnie z opracowaną koncepcją.

Zadanie to będzie realizowane od **01.07.2009 - 30.09.2009 r.**

Zadanie 2/8/3 - opracowanie projektu rozbudowy ośrodka rehabilitacji dla osób niepełnosprawnych, samotnych, starszych, poszkodowanych w wypadkach drogowych oraz placówki socjalnej- noclegowni w gminie Gąsawa zgodnie z projektem łącznie z podpisaniem umów z wytypowanymi (w przetargu) inwestorami.

Zadanie to będzie realizowane od **01.10.2009 -31.12.2009r.**

Zadanie 2/8/4 - realizacja inwestycji zgodnie z projektem oraz poprawa jakości i dostępności usług w zakresie pomocy społecznej i rehabilitacji w gminie w oparciu wyniki szczegółowej analizy potrzeb mieszkańców w tym zakresie z poszczególnych sołectw Gminy Gąsawa.

Zadanie to będzie realizowane od **10.01.2010 - 31.12.2011 r.**

Zasadniczy obszar problemowy	II. Rozwój zasobów ludzkich, w tym infrastruktury edukacyjnej, społecznej, zdrowotnej i kulturowej
Cel generalny:	Wspieranie rozwoju podmiotowości indywidualnej i wspólnotowej
Cel strategiczny 3	Wspieranie promocji i profilaktyki zdrowia
Program 3/1	Wspieranie promocji aktywnych form wypoczynku dla dzieci, młodzieży i dorosłych

Opis programu 3/1:

Wyznacznikiem wysokiego poziomu życia mieszkańców, a także jednym z głównych uwarunkowań aktywnego udziału mieszkańców w kreowaniu rozwoju społeczno gospodarczego gminy, jest odpowiedni stan zdrowia. Powody nie najlepszej kondycji zdrowotnej mieszkańców gminy są wsparcia promocji aktywnych form wypoczynku dla dzieci, młodzieży i dorosłych.

Zwiększenie aktywności sportowo-rekreacyjnej mieszkańców gminy jest ważne, ponieważ służy ono nie tylko poprawie ogólnej kondycji zdrowotnej, regeneracji sił psychofizycznych, ale w przypadku dzieci i młodzieży ogranicza ich podatność na zachowania, które są często związane z zagrożeniem zdrowia i życia.

Celem programu jest promocja zachowań oraz organizowanie imprez masowych, które będą służyć zdrowotności mieszkańców gminy

Jednostka wiodąca (osoba) odpowiedzialna za realizację programu:

Samodzielny Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Gąsawie we współpracy z Gminnym Zespołem Oświaty, Kultury i Kultury Fizycznej w Gąsawie, Gminnym Ośrodkiem Kultury w Gąsawie oraz Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Gąsawie oraz przedstawicielami zainteresowanych organizacji pozarządowych z terenu gminy

Szacunkowy koszt realizacji programu:

Koszt realizacji tego programu należy oszacować na poziomie 100.000 zł.

Źródła finansowania:

Program powinien być finansowany przede wszystkim ze środków budżetu Gminy, dotacji celowych z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz z pozyskanego wsparcia finansowego z organizacji zewnętrznych, także z Unii Europejskiej (szczególnie z Regionalnego Programu Operacyjnego).

Data rozpoczęcia / zakończenia realizacji programu:

Program będzie realizowany w okresie od 01.03.2008 do 31.12.2012 /wariant optymistyczny/, **01.03.2009 – 31.12.2013 /wariant realistyczny/**, 01.03.2010 – 31.12.2014 /wariant pesymistyczny/.

Planowany efekt końcowy realizacji programu:

Realizacja programu przyczyni się do poprawy stanu zdrowotności dzieci, młodzieży i dorosłych gminy.

Zadania do zrealizowania:

Zadanie 3/1/1 - opracowanie koncepcji imprez masowych promujących aktywność dzieci, młodzieży i dorosłych w gminie.

Zadanie to będzie realizowane od **01.03.2009 - 30.06.2009 r.**

Zadanie 3/1/2 – przygotowanie wniosków na dofinansowanie imprez masowych dla mieszkańców gminy zgodnie z opracowaną koncepcją.

Zadanie to będzie realizowane od **01.07.2009 - 30.09.2009 r.**

Zadanie 3/1/3 – realizacja imprez masowych dla dzieci, młodzieży i dorosłych w gminie

Zadanie to będzie realizowane od **01.10.2009 -31.12.2013r.**

Zasadniczy obszar problemowy	II. Rozwój zasobów ludzkich, w tym infrastruktury edukacyjnej, społecznej, zdrowotnej i kulturowej
Cel generalny:	Wspieranie rozwoju podmiotowości indywidualnej i wspólnotowej
Cel strategiczny 3	Wspieranie promocji i profilaktyki zdrowia
Program 3/2	Pomoc w zwiększeniu jakości i dostępności usług zdrowotnych w gminie

Opis programu 3/2:

Celem niniejszego programu jest zwiększenie jakości i dostępności usług zdrowotnych w gminie poprzez dostosowanie Samodzielnego Zakładu Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Gąsawie oraz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gąsawie do obowiązujących standardów zgodnych z rozporządzeniem Ministerstwa Zdrowia i Opieki Społecznej poprzez likwidację barier architektonicznych poprawiających dostęp do tych placówek osobom niepełnosprawnym i starszym.

Realizacja programu ma zapewnić również poprawę jakości i dostępności usług zdrowotnych w gminie w oparciu o szczegółową analizę potrzeb mieszkańców poszczególnych sołectw Gminy Gąsawa.

Program zapewni także większe zadowolenie społeczne ze świadczonych usług zdrowotnych i związanych z opieką społeczną w gminie Gąsawa.

Jednostka wiodąca (osoba) odpowiedzialna za realizację programu:

Referat Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki Komunalnej i Działalności Gospodarczej Urzędu Gminy we współpracy z Samodzielnym Zakładem Opieki Zdrowotnej w Gąsawie i Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Gąsawie oraz z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Żninie.

Szacunkowy koszt realizacji programu:

Koszt realizacji tego programu należy oszacować na poziomie 300.000 zł.

Źródła finansowania:

Program powinien być finansowany między innymi ze środków budżetu Gminy, dotacji celowych z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz z pozyskanego wsparcia finansowego z organizacji zewnętrznych, także z Unii Europejskiej (szczególnie z Regionalnego programu Operacyjnego).

Data rozpoczęcia / zakończenia/ realizacji programu:

Program będzie realizowany w okresie od 01.03.2008 do 31.12.2008 /wariant optymistyczny/, 01.03.2008 – 31.10.2009 /wariant realistyczny/, 01.03.2009 – 31.10.2010 /wariant pesymistyczny/

Planowany efekt końcowy realizacji programu:

Realizacja programu przyczyni się do dostosowania budynków w/w instytucji publicznych w Gąsawie do obowiązujących standardów zgodnie z rozporządzeniem Ministerstwa Zdrowia i Opieki Społecznej oraz poprawy jakości usług zdrowotnych w Gminie Gąsawa poprzez likwidację barier architektonicznych.

Zadania do zrealizowania:

Zadanie 3/2/1 - opracowanie koncepcji dostosowania w/w instytucji w Gminie Gąsawa do standardów zgodnych z rozporządzeniem Ministerstwa Zdrowia i Opieki Społecznej. Dokonanie analizy potrzeb w zakresie usług zdrowotnych mieszkańców poszczególnych sołectw Gminy Gąsawa

Zadanie to będzie realizowane od **01.03.2008 - 30.05.2008 r.**

Zadanie 3/2/2 - opracowanie projektu modernizacji budynków w/w instytucji w gminie zgodnie z koncepcją

Zadanie to będzie realizowane od **01.06.2008 - 31.10.2008 r.**

Zadanie 3/2/3 - ogłoszenie przetargu (w ramach zamówień publicznych) w celu wyłonienia inwestora na realizację modernizacji budynków w/w instytucji publicznych w gminie zgodnie dokumentacją łącznie z podpisaniem umowy

Zadanie to będzie realizowane od **01.11.2008 - 31.12.2008 r.**

Zadanie 3/2/4 - realizacja inwestycji zgodnie z projektem oraz poprawy jakości i dostępności usług zdrowotnych i opieki społecznej w gminie w oparciu o wyniki szczegółowej analizy potrzeb mieszkańców w tym zakresie z poszczególnych sołectw Gminy Gąsawa.

Zadanie to będzie realizowane od **01.03.2008 - 31.10.2009 r.**

Zasadniczy obszar problemowy	II. Rozwój zasobów ludzkich, w tym infrastruktury edukacyjnej, społecznej, zdrowotnej i kulturowej
Cel generalny:	Wspieranie rozwoju podmiotowości indywidualnej i wspólnotowej
Cel strategiczny 3	Wspieranie promocji i profilaktyki zdrowia
Program 3/3	Prowadzenie zdrowotnych programów profilaktycznych dla dzieci, młodzieży i dorosłych

Opis programu 3/3:

Istotnym ograniczeniem zachorowalności mieszkańców gminy jest odpowiednio wczesna diagnostyka, zwłaszcza schorzeń, które z różnych powodów są trudno rozpoznawalne, a zbyt późne zdiagnozowanie może stanowić zagrożenie życia.

Odpowiednio wczesna diagnostyka różnych typów schorzeń w znacznym stopniu zwiększa efektywność leczenia chorych, ogranicza wczesną umieralność. Najtańszym sposobem zabiegania o zdrowie mieszkańców jest skuteczna prozdrowotna edukacja. Zakres takiej edukacji jest praktycznie nieograniczony, począwszy od kształtowania właściwych nawyków żywienia, przekonywania o zagrożeniach dla zdrowia z powodu palenia tytoniu, spożywania alkoholu, narkotyków, przestrzegania higieny po nabywaniu określonych umiejętności np. udzielania pierwszej pomocy lekarskiej.

Inwestowanie w edukację prozdrowotną oraz odpowiednie programy są najlepszą drogą ograniczenia kosztów działalności medycyny przywracającej zdrowie.

Jednostka wiodąca (osoba) odpowiedzialna za realizację programu:

Samodzielny Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Gąsawie we współpracy z Gminnym Zespołem Oświaty, Kultury i Kultury Fizycznej w Gąsawie, Gminnym Ośrodkiem Kultury w Gąsawie oraz Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Gąsawie oraz przedstawicielami zainteresowanych organizacji pozarządowych z terenu gminy

Szacunkowy koszt realizacji programu:

Koszt realizacji tego programu należy oszacować na poziomie 100.000 zł.

Źródła finansowania:

Program powinien być finansowany przede wszystkim ze środków budżetu Gminy, dotacji celowych z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz z pozyskanego wsparcia finansowego z organizacji zewnętrznych, także z Unii Europejskiej (szczególnie z Regionalnego Programu Operacyjnego).

Data rozpoczęcia / zakończenia realizacji programu:

Program będzie realizowany w okresie od 01.03.2008 do 31.12.2012 /wariant optymistyczny/, **01.03.2009 – 31.12.2013 /wariant realistyczny/,** 01.03.2010 – 31.12.2014 /wariant pesymistyczny/.

Planowany efekt końcowy realizacji programu:

Realizacja programu przyczyni się do poprawy stanu zdrowotności dzieci, młodzieży i dorosłych gminy.

Zadania do zrealizowania:

Zadanie 3/3/1 – przygotowanie harmonogramu zdrowotnych programów profilaktycznych dla dzieci, młodzieży i dorosłych w gminie.

Zadanie to będzie realizowane od **01.03.2009 - 30.06.2009 r.**

Zadanie 3/3/2 – przygotowanie wniosków na dofinansowanie zdrowotnych programów profilaktycznych dla mieszkańców gminy .

Zadanie to będzie realizowane od **01.07.2009 - 30.09.2009 r.**

Zadanie 3/3/3 – realizacja zdrowotnych programów profilaktycznych dla dzieci, młodzieży i dorosłych w gminie

Zadanie to będzie realizowane od **01.10.2009 -31.12.2013r.**

III**ZASADNICZY OBSZAR PROBLEMOWY**

**POPRAWA STANDARDÓW ŻYCIA
MIESZKAŃCÓW GMINY, W TYM
INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ**

PROGRAMY OPERACYJNE

STRATEGIA ROZWOJU GMINY GĄSAWA

NA LATA 2008 -2020

**ZESPÓŁ PROGRAMOWY DS. STRATEGII
INFRASTRUKTURY I PRZEDSIĘBIORCZOŚCI**

Zasadniczy obszar problemowy	III. Poprawa standardów życia mieszkańców gminy, w tym infrastruktury technicznej
Cel generalny:	Rozbudowa infrastruktury technicznej dla zapewnienia wysokiej jakości życia mieszkańców
Cel strategiczny 1	Realizacja inwestycji publicznych w gminie
Program 1/1	Rozbudowa sieci sanitarnej i oczyszczalni przydomowych w gminie

Opis programu 1/1

Gmina Gąsawa nie posiada własnej grupowej oczyszczalni ścieków. Ścieki z terenu gminy odprowadzane są kolektorem tłocznym o długości 10,5 km w kierunku północnym do grupowej mechaniczno biologicznej oczyszczalni ścieków w Żninie o przepustowości 2800 m³ na dobę. Odbiornikiem ścieków oczyszczonych z oczyszczalni w Żninie jest jezioro Żnińskie Duże.

Bardzo ważnym zadaniem gminy jest dalsza rozbudowa sieci kanalizacyjnej (grawitacyjnej i tłocznej), zwłaszcza w zachodniej części gminy, gdzie skupiona jest największa ilość budownictwa letniskowego.

Według danych GUS 2006 długość sieci kanalizacyjnej wynosiła 46,8 km. Ilość podłączeń prowadzących do budynków mieszkalnych ogółem wynosiła 313, a ilość odprowadzanych w sumie ścieków 54,3 dm³.

Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w gminie łącznie z kanalizacją deszczową oraz przyzagrodowymi oczyszczalniami na terenach o rozproszonej zabudowie jest najpoważniejszym problemem w gospodarce wodno ściekowej gminy.

Celem realizacji kompleksowego programu dotyczącego tej sfery działalności gminy jest:

- zapewnienie oczyszczania ścieków dla mieszkańców Gminy Gąsawa w perspektywie wieloletniej
- poprawa stanu środowiska poprzez redukcję ładunków zanieczyszczeń odprowadzanych do wód powierzchniowych (liczne jeziora) ; podczyszczania wód opadowych oraz eliminację zagrożeń dla jakości wód podziemnych (eliminacja ognisk zanieczyszczeń w postaci przydomowych zbiorników na ścieki (szamb))
- spełnienie standardów ekologicznych polskich oraz europejskich (dyrektywy 91/271/EWG) w zakresie jakości oczyszczanych ścieków odprowadzanych do wód powierzchniowych
- podniesienie poziomu wyposażenia gminy w zakresie podstawowej infrastruktury technicznej,
- poprawa warunków życia mieszkańców poprzez wyeliminowanie niedoborów jakościowych i ilościowych w zakresie odbioru ścieków na terenie gminy Gąsawa
- poprawa klasy czystości jezior i rzek w gminie.

Okres realizacji programu obejmować będzie lata 2008-2013 (I etap) oraz 2014-2016 (II etap).

Jednostka wiodąca (osoba) odpowiedzialna za realizację programu:

Referat Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki Komunalnej i Działalności Gospodarczej Urzędu Gminy we współpracy z Zakładem Robót Publicznych w Gąsawie .

Szacunkowy koszt realizacji programu:

Łączne szacunkowe nakłady inwestycyjne brutto związane z realizacją całego programu wyniosą 12.500.000 zł, w tym I etapu będą wynosić 6.673.000 zł, w tym na oczyszczalnie przyzagrodowe 1.251.000 zł) natomiast II etapu wyniosą 5.827.000 zł, w tym na oczyszczalnie przyzagrodowe 249.000 zł w 2014 r

Źródła finansowania:

Program powinien być finansowany przede wszystkim ze środków budżetu Gminy, kredytów bankowych, dotacji celowych z Narodowego Funduszy Ochrony Środowiska w Warszawie, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska w Toruniu, środków z Funduszu Rozwoju i Promocji Województwa Kujawsko Pomorskiego, wybranego inwestora (przetarg na wykonanie i zarządzanie), mieszkańców oraz z pozyskanego wsparcia finansowego z organizacji zewnętrznych, także z Unii Europejskiej (szczególnie z programu Regionalnego Programu Operacyjnego).

Data rozpoczęcia / zakończenia realizacji programu:

Program będzie realizowany w okresie od 01.06.2008 do 31.12.2013/wariant optymistyczny/, **01.06.2009 – 31.12.2016/wariant realistyczny/**, 10.01.2010 – 31.12.2017 /wariant pesymistyczny/

Planowany efekt końcowy realizacji programu:

Realizacja programu przyczyni się do poprawy standardu życia mieszkańców gminy Gąsawa oraz stanu jakości środowiska przyrodniczego w gminie.

Zadania do zrealizowania:

Zadanie 1/1/1 – rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w gminie Gąsawa – I etap .

Zadanie to będzie realizowane od **01.06.2009- 30.09.2013 r.**

Zadanie 1/1/2 - rozbudowa sieci kanalizacji deszczowej w gminie Gąsawa

Zadanie to będzie realizowane od **01.07.2009 do 30.09.2013 r.**

Zadanie 1/1/3 - budowa oczyszczalni przyzagrodowych w Gminie Gąsawa na terenach o rozproszonej zabudowie

Zadanie to będzie realizowane od **01.07.2009 - 31.12.2014 r.**

Zadanie 1/1/4 - budowa sieci kanalizacji sanitarnej w gminie Gąsawa – II etap

Zadanie to będzie realizowane od **01.05.2014 - 31.12.2016 r.**

Zasadniczy obszar problemowy	III. Poprawa standardów życia mieszkańców gminy, w tym infrastruktury technicznej
Cel generalny:	Rozbudowa infrastruktury technicznej dla zapewnienia wysokiej jakości życia mieszkańców
Cel strategiczny 1	Realizacja inwestycji publicznych w gminie
Program 1/2	Modernizacja sieci wodociągowej i systemu poboru wody w gminie

Opis programu 1/2

Na terenie Gminy zaopatrzenie w wodę odbywa się na bazie w sumie 11 Stacji Ujęć Wody (SUW) i w przyszłości należy zakładać konieczność ich modernizacji. Źródło: (Program Ochrony Środowiska Powiatu Żnińskiego 2004-2008).

Według danych GUS 2006 długość sieci wodociągowej w gminie wynosi ogółem 87,7 km. Ilość podłączeń prowadzących do budynków mieszkalnych ogółem wynosi 962. Zużycie wody z gospodarstw domowych wynosiło ogółem 196,7 dam³, a na 1 mieszkańca 37,9 m³.

Istnieje w dalszym ciągu konieczność dalszej modernizacji systemu poboru wody oraz sieci wodociągowej, szczególnie wymiany rur azbestowo – cementowych na rury PE .

Jednostka wiodąca (osoba) odpowiedzialna za realizację programu:

Referat Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki Komunalnej i Działalności Gospodarczej Urzędu Gminy we współpracy z Zakładem Robót Publicznych w Gasawie.

Szacunkowy koszt realizacji programu:

Koszt realizacji tego programu należy oszacować na poziomie 2.760.000 zł. do roku 2014, w tym 1.900.000 na sieć wodociągową oraz 860.000 na system poboru wody.

Źródła finansowania:

Program powinien być finansowany przede wszystkim ze środków budżetu Gminy, kredytów bankowych, dotacji celowych z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska w Warszawie, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska w Toruniu, środków z Funduszu Rozwoju i Promocji Województwa Kujawsko Pomorskiego, wybranego inwestora (przetarg na wykonanie i zarządzanie), mieszkańców oraz z pozyskanego wsparcia finansowego z organizacji zewnętrznych, także z Unii Europejskiej (szczególnie z programu Regionalnego Programu Operacyjnego).

Data rozpoczęcia / zakończenia realizacji programu:

Program będzie realizowany w okresie od 01.03.2008 - 31.12.2012/wariant optymistyczny/, **01.03.2009 – 31.12.2014 /wariant realistyczny/**, 01.03.2010 – 31.12.2015 /wariant pesymistyczny/

Planowany efekt końcowy realizacji programu:

Realizacja programu przyczyni się do poprawy standardu życia mieszkańców Gminy Gąsawa oraz stanu jakości środowiska przyrodniczego w gminie.

Zadania do zrealizowania:

Zadanie 1/2/1 - opracowanie koncepcji rozbudowy i modernizacji sieci wodociągowej i melioracyjnej w gminie

Zadanie to będzie realizowane od **01.03.2009 - 30.06.2009 r.**

Zadanie 1/2/2 - ogłoszenie przetargu (w ramach zamówień publicznych) w celu wyłonienia inwestorów na wykonanie rozbudowy i modernizacji sieci wodociągowej i melioracyjnej w Gminie Gąsawa.

Zadanie to będzie realizowane od **01.07.2009 - 30.08.2009 r.**

Zadanie 1/2/3 - opracowanie programu rozbudowy i modernizacji sieci wodociągowej i melioracyjnej w Gminie Gąsawa oraz podpisanie umowy z wytypowanymi (w przetargu) inwestorami

Zadanie to będzie realizowane od **01.03.2009 - 30.08.2009 r.**

Zadanie 1/2/4 - realizacja inwestycji zgodnie z programem.

Zadanie to będzie realizowane od **01.09.2009 - 31.12.2014 r.**

Zasadniczy obszar problemowy	III. Poprawa standardów życia mieszkańców gminy, w tym infrastruktury technicznej
Cel generalny:	Rozbudowa infrastruktury technicznej dla zapewnienia wysokiej jakości życia mieszkańców
Cel strategiczny 1	Realizacja inwestycji publicznych w gminie
Program 1/3	Rozbudowa sieci gazowej w gminie

Opis programu 1/3

Na terenie gminy brak jest sieci gazowej wysokiego ciśnienia. Najbliższa sieć gazowa przebiega przez tereny gmin Żnin i Mogilno. Gmina posiada opracowaną koncepcję, nie ma natomiast programu gazyfikacji. Zgodnie z opracowanym Studium gazyfikacji gmin w pasie przebiegu gazociągu tranzytowego przez obszar województwa bydgoskiego", opracowanego przez Gazoprojekt Wrocław w 1994 r. , przez teren gminy Gąsawa planowany jest przebieg gazociągu w/c łączącego stację systemową w Mogilnie z siecią gazową w/c, przebiegającą przez teren gminy Żnin. Dla gazyfikacji gminy konieczna jest budowa jednej stacji redukcyjnej gazu I°.

Aktualnie przygotowywanie posiłków i ciepłej wody użytkowej odbywa się na kuchniach elektrycznych, węglowych i przy pomocy gazu propan - butan. Orientacyjnie ok. 70% mieszkańców gminy używa tego właśnie gazu. Punkty wymiany butli znajdują się w Gąsawie, Biskupinie, Łysininie, Gogółkowie, Marcinkowie i Obudnie.

Program ma na celu zabezpieczenie potrzeb mieszkańców w tym zakresie w wysokości 50%.

Jednostka wiodąca (osoba) odpowiedzialna za realizację programu:

Pomorska Spółka Gazownicza Sp. z o.o. Oddział w Bydgoszczy [PSG/O -Bydgoszcz] we współpracy Referatem Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki Komunalnej i Działalności Gospodarczej Urzędu Gminy.

Szacunkowy koszt realizacji programu:

Koszt realizacji tego programu należy oszacować na poziomie 5.700.000 zł.

Źródła finansowania:

Program powinien być finansowany przede wszystkim ze środków Pomorskiej Spółki Gazowniczej z Gdańska / oddział w Bydgoszczy, budżetu gminy, kredytów bankowych, dotacji celowych z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska w Warszawie, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska w Toruniu, środków z Funduszu Rozwoju i Promocji Województwa Kujawsko Pomorskiego, wybranego inwestora (przetarg na wykonanie i zarządzanie), mieszkańców oraz z pozyskanego wsparcia finansowego z organizacji zewnętrznych, w tym z Unii Europejskiej (szczególnie z Regionalnego Programu Operacyjnego).

Data rozpoczęcia / zakończenia realizacji programu:

Program będzie realizowany w okresie od 10.01.2009 - 31.12.2012/wariant optymistyczny/, **10.01.2010 – 31.12.2016 /wariant realistyczny/, 10.01.2011-31.12.2017 /wariant pesymistyczny/**

Planowany efekt końcowy realizacji programu:

Realizacja programu przyczyni się do poprawy standardu życia mieszkańców gminy Gąsawa oraz stanu jakości środowiska przyrodniczego w gminie.

Zadania do zrealizowania:

Zadanie 1/3/1 - opracowanie programu rozbudowy sieci gazowej w Gminie Gąsawa oraz podpisanie umowy z PWSG Gdańsk/ Oddział w Bydgoszczy

Zadanie to będzie realizowane od **10.01.2010 - 30.06.2010 r.**

Zadanie 1/3/2 - realizacja inwestycji zgodnie z programem.

Zadanie to będzie realizowane od **01.07.2010 31.12.2016 r.**

Zasadniczy obszar problemowy	III. Poprawa standardów życia mieszkańców gminy, w tym infrastruktury technicznej
Cel generalny:	Rozbudowa infrastruktury technicznej dla zapewnienia wysokiej jakości życia mieszkańców
Cel strategiczny 1	Realizacja inwestycji publicznych w gminie
Program 1/4	Budowa, przebudowa i remonty sieci dróg w gminie

Opis programu 1/4

Sieć drogową gminy stanowią:

- drogi powiatowe o łącznej długości 76,562 km, w tym o nawierzchni bitumicznej 68,460 km, o nawierzchni tłuczniowej 2,044 km oraz o nawierzchni gruntowej 6,058 km). Na drogach powiatowych na terenie gminy znajdują się 3 mosty, a gęstość tych dróg na terenie gminy wynosi 0,56 w km / km².

Drogi powiatowe zarządzane są przez Zarząd Dróg Powiatowych w Żninie z siedzibą w Podgórzynie.

- drogi gminne o łącznej długości 70,620 km. Ogólnie drogi oznaczają się zróżnicowanym standardem i stanem technicznym, w tym większość dróg – 38,71 km (54,8%) posiada nawierzchnię gruntową, 21,77 km (30,8%) nawierzchnię bitumiczną, 9,64 km (13,6%) nawierzchnię z tłuczni oraz 0,5 km (0,8%) nawierzchnię z betonu. Ogólnie gęstość dróg gminnych wynosi na terenie gminy 0,52 km/km², Z powyższego zestawienia dróg gminnych oraz w celu dostosowania ich do standardów UE wynika pilna konieczność budowy co najmniej 48,85 km dróg, które teraz mają nawierzchnię gruntową, z tłuczni oraz betonu .

Celem niniejszego programu jest uzyskanie minimum 60,0% wskaźnika ilości dróg gminnych bitumicznych (utwardzonych), które będą spełniać standardy UE w Gminie Gąsawa do roku 2013 (wzrost o około 29,8% - 20,64 km.).

Jednostka wiodąca (osoba) odpowiedzialna za realizację programu:

Referat Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki Komunalnej i Działalności Gospodarczej Urzędu Gminy

Szacunkowy koszt realizacji programu:

Koszt realizacji tego programu do roku 2020 należy oszacować na poziomie 12.350.000 zł, w tym 6.420.000 zł do roku 2015.

Źródła finansowania:

Program powinien być finansowany przede wszystkim ze środków budżetu Gminy, kredytów bankowych, dotacji celowych, lub pożyczek z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska w Warszawie, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska w Toruniu, środków z Funduszu Rozwoju i Promocji Województwa Kujawsko Pomorskiego, wybranego wykonawcy (przetarg na wykonanie) , mieszkańców oraz z pozyskanego wsparcia finansowego z organizacji zewnętrznych, także z Unii Europejskiej (szczególnie z Regionalnego Programu operacyjnego).

Data rozpoczęcia / zakończenia realizacji programu:

Program będzie realizowany w okresie od 10.01.2008 do 31.12.2020/wariant optymistyczny/, **10.01.2008 – 31.12.2020 /wariant realistyczny/, 10.01.2008 – 31.12.2020 /wariant pesymistyczny/**

Planowany efekt końcowy realizacji programu:

Realizacja programu przyczyni się do poprawy standardu życia mieszkańców Gminy Gąsawa, stanu bezpieczeństwa oraz stanu jakości środowiska przyrodniczego w gminie.

Zadania do zrealizowania:

Zadanie 1/4/1 - opracowanie koncepcji rozwoju sieci dróg w Gminie Gąsawa.

Zadanie to będzie realizowane od **10.01.2008 - 31.03.2008 r.**

Zadanie 1/4/2 - ogłoszenie przetargu (w ramach zamówień publicznych) w celu wyłonienia wykonawców na wykonanie i modernizację sieci dróg w Gminie Gąsawa.

Zadanie to będzie realizowane od **01.04.2008 - 30.06.2008 r.**

Zadanie 1/4/3 - opracowanie programu budowy i modernizacji sieci dróg w gminie Gąsawa oraz podpisanie umowy z wytypowanymi (w przetargu) wykonawcami.

Zadanie to będzie realizowane od **01.07.2008 - 30.09.2008 r.**

Zadanie 1/4/4 - realizacja inwestycji zgodnie z programem.

Zadanie to będzie realizowane od **01.03.2009 - 31.12.2020 r.**

Zasadniczy obszar problemowy	III. Poprawa standardów życia mieszkańców gminy, w tym infrastruktury technicznej
Cel generalny:	Rozbudowa infrastruktury technicznej dla zapewnienia wysokiej jakości życia mieszkańców
Cel strategiczny 1	Realizacja inwestycji publicznych w gminie
Program 1/5	Budowa i modernizacja sieci ciepłowniczej w gminie oraz realizacja termomodernizacji budynków publicznych

Opis programu 1/5

W Gminie Gąsawa brak jest sieci ciepłowniczej, która spełniałaby standardy UE, a stan istniejących kotłowni w większości węglowych przyczynia się do zanieczyszczania środowiska przyrodniczego i powietrza. Istnieje więc pilna konieczność modernizacji i budowy nowych kotłowni szczególnie gazowych lub takich, które wykorzystywałyby alternatywne surowce energetyczne np. biomasę.

Celem niniejszego programu jest 30% zabezpieczenie potrzeb w tym zakresie w Gminie Gąsawa. Równie ważną sprawą jest pilna termomodernizacja budynków publicznych, która znacznie ograniczy straty ciepła w gminie oraz koszty.

Jednostka wiodąca (osoba) odpowiedzialna za realizację programu:

Referat Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki Komunalnej i Działalności Gospodarczej Urzędu Gminy.

Szacunkowy koszt realizacji programu:

Koszt realizacji tego programu należy oszacować na poziomie 3.300.000 zł.

Źródła finansowania:

Program powinien być finansowany przede wszystkim ze środków budżetu Gminy, kredytów bankowych, dotacji celowych lub pożyczek Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska w Warszawie, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska w Toruniu, środków z Funduszu Rozwoju i Promocji Województwa Kujawsko Pomorskiego, wybranego inwestora (przetarg na wykonanie i zarządzanie siecią), mieszkańców oraz z pozyskanego wsparcia finansowego z organizacji zewnętrznych, między innymi z Unii Europejskiej (szczególnie z Regionalnego Programu Operacyjnego)

Data rozpoczęcia / zakończenia realizacji programu:

Program będzie realizowany w okresie od 10.01.2009 - 31.12.2020 /variant optymistyczny/, **10.01.2010 – 31.12.2020 /variant realistyczny/, 10.01.2009 – 31.12.2020 /variant pesymistyczny/**

Planowany efekt końcowy realizacji programu:

Realizacja programu przyczyni się do poprawy standardu życia mieszkańców Gminy Gąsawa oraz stanu jakości środowiska przyrodniczego w gminie.

Zadania do zrealizowania:

Zadanie 1/5/1 - opracowanie koncepcji rozwoju sieci ciepłowniczej w Gminie Gąsawa oraz termomodernizacji budynków publicznych

Zadanie to będzie realizowane od **10.01.2010 - 30.09.2010 r.**

Zadanie 1/5/2 - ogłoszenie przetargu (w ramach zamówień publicznych) w celu wyłonienia inwestorów na wykonanie i modernizację sieci ciepłowniczej w Gminie Gąsawa oraz termomodernizacji budynków publicznych.

Zadanie to będzie realizowane od **01.10.2010 - 31.03.2011r.**

Zadanie 1/5/3 - opracowanie programu budowy i modernizacji sieci ciepłowniczej w Gminie Gąsawa, w tym termomodernizacji budynków publicznych z podpisaniem umowy z wytypowanymi (w przetargu) inwestorami.

Zadanie to będzie realizowane od **01.04.2011 - 31.12.2011 r.**

Zadanie 1/5/4 - realizacja inwestycji zgodnie z programem.

Zadanie to będzie realizowane od **10.01.2012- 31.12.2020 r.**

Zasadniczy obszar problemowy	III. Poprawa standardów życia mieszkańców gminy, w tym infrastruktury technicznej
Cel generalny:	Rozbudowa infrastruktury technicznej dla zapewnienia wysokiej jakości życia mieszkańców
Cel strategiczny 1	Realizacja inwestycji publicznych w gminie
Program 1/6	Uzupełnienie systemu oświetlenia drogowego i ulicznego w gminie

Opis programu 1/6

Istniejący w Gminie Gąsawa system oświetlenia jest nowoczesny (energooszczędny), który zabezpiecza aktualnie większość potrzeb odbiorców. Uwzględniając jednak dynamiczny rozwój gminy w perspektywie realizacji strategii konieczne będzie uzupełnienie systemu oświetlenia drogowego i ulicznego.

Jednostka wiodąca (osoba) odpowiedzialna za realizację programu:

Referat Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki Komunalnej i Działalności Gospodarczej Urzędu Gminy.

Szacunkowy koszt realizacji programu:

Koszt realizacji tego programu należy oszacować na poziomie 900.000 zł. do roku 2013, w tym 819 do 2010 r.

Źródła finansowania:

Program powinien być finansowany przede wszystkim ze środków budżetu Gminy, kredytów bankowych, dotacji celowych oraz pożyczek z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska w Warszawie, z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska w Toruniu, środków z Funduszu Rozwoju i Promocji Województwa Kujawsko Pomorskiego. W finansowaniu programu powinien również uczestniczyć wybrany inwestor (przetarg na wykonanie i zarządzanie siecią) oraz mieszkańcy.

Należy dążyć do pozyskania wsparcia finansowego z organizacji zewnętrznych, także z Unii Europejskiej (szczególnie z Regionalnego Programu Operacyjnego).

Data rozpoczęcia / zakończenia realizacji programu:

Program będzie realizowany w okresie od 01.03.2008 - 31.12.2013/wariant optymistyczny/, **01.03.2008 – 31.12.2013 / wariant realistyczny/**, 01.03.2008 – 31.12.2013 /wariant pesymistyczny/

Planowany efekt końcowy realizacji programu:

Realizacja programu przyczyni się do poprawy standardu życia i bezpieczeństwa mieszkańców Gminy Gąsawa. Program przyczyni się również do realizacji planowanego rozwoju i osiągnięcia oszczędności budżetowych.

Zadania do zrealizowania:

Zadanie 1/6/1 - opracowanie koncepcji uzupełnienia systemu oświetlenia drogowego i ulicznego w Gminie Gąsawa.

Zadanie to będzie realizowane od **01.03.2008 - 30.06.2008 r.**

Zadanie 1/6/2 - ogłoszenie przetargu (w ramach zamówień publicznych) w celu wyłonienia inwestora na wykonanie uzupełnienia systemu oświetlenia drogowego i ulicznego w Gminie Gąsawa.

Zadanie to będzie realizowane od **01.07.2008 - 30.09.2008 r.**

Zadanie 1/6/3 - opracowanie programu uzupełnienia systemu oświetlenia drogowego i ulicznego w Gminie Gąsawa, podpisanie umowy z wytypowanym (w przetargu) inwestorem.

Zadanie to będzie realizowane od **01.10.2008- 31.12.2008r.**

Zadanie 1/6/4 - realizacja inwestycji zgodnie z programem.

Zadanie to będzie realizowane od **01.05.2009 - 31.12.2013 r.**

Zasadniczy obszar problemowy	III. Poprawa standardów życia mieszkańców gminy, w tym infrastruktury technicznej
Cel generalny:	Rozbudowa infrastruktury technicznej dla zapewnienia wysokiej jakości życia mieszkańców
Cel strategiczny 1	Realizacja inwestycji publicznych w gminie
Program 1/7	Przygotowanie koncepcji utylizacji i zagospodarowania odpadów stałych w gminie

Opis programu 1/7

Na terenie gminy Gąsawa znajduje się składowisko odpadów komunalnych w rejonie miejscowości Łysinin na działce 122/2 w odległości około 1500 m od drogi powiatowej Gąsawa-Mogilno oraz około 1km od zwartej zabudowy wsi Łysinin i Komratowo. Cały teren składowiska graniczy z lasem i ogrodzony jest płotem z siatki. Powierzchnia terenu składowiska – 1,60 ha, pojemność 32.500 m³. przewidywane zakończenie eksploatacji składowiska w 2009 roku. Na terenie składowiska znajduje się kontener służący jako część socjalna. Na terenie składowiska brak wagi, brodzika dezynfekcyjnego, piezometrów, energii elektrycznej i wody bieżącej. Woda na potrzeby socjalne jest dowożona. Raz na dwa miesiące odpady są rozmieszczane, zagęszczane przy pomocy spychacza (wynajmowany) i przesypywane piaskiem. Decyzją Starosty Żnińskiego Nr OŚ7643-s-2/02/03 z dnia 04 02 2003, została zatwierdzona instrukcja eksploatacji składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, zlokalizowanego w Łysininie, pod następującymi warunkami: - wyposażenia w system przechwytywania wód gruntowych wraz ze zbiornikami bezodpływowymi na odcieki ze składowiska, - wyposażenia w warstwę izolacyjną składowiska, chroniącą przed ewentualnym skażeniem gleb i zanieczyszczeniem gruntu, - należy regularnie oczyszczać teren składowiska z lekkich odpadów rozwiewanych przez wiatr, - każdorazowo zagęszczane odpady pokrywać warstwą izolacyjną, - wyposażenie składowiska w piezometry i prowadzenie monitoringu składowiska, - wyposażenia składowiska w brodzik dezynfekcyjny i w wagę. W gminie wprowadzono selektywną zbiórkę odpadów, a usuwaniem odpadów stałych zajmują się na terenie gminy specjalistyczne firmy prywatne w oparciu o wydane stosowne decyzje.

Celem niniejszego programu jest pełne zabezpieczenie potrzeb w tym zakresie w Gminie Gąsawa oraz poprawa stanu świadomości ekologicznej mieszkańców.

Jednostka wiodąca (osoba) odpowiedzialna za realizację programu:

Referat Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki Komunalnej i Działalności Gospodarczej Urzędu Gminy.

Szacunkowy koszt realizacji programu:

Koszt realizacji tego programu należy oszacować na poziomie 360.000 zł. do roku 2015

Źródła finansowania:

Program powinien być finansowany przede wszystkim ze środków budżetu Gminy, kredytów bankowych, dotacji celowych oraz pożyczek Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska w Warszawie, z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska w Toruniu, środków z Funduszu Rozwoju i Promocji Województwa Kujawsko Pomorskiego, wybranego inwestora (przetarg na wdrożenie i zarządzanie), mieszkańców oraz z pozyskanego wsparcia finansowego z organizacji zewnętrznych, także z Unii Europejskiej (szczególnie z Regionalnego Programu Operacyjnego)

Data rozpoczęcia / zakończenia realizacji programu:

Program będzie realizowany w okresie od 01.03.2008 - 31.12.2015 /wariant optymistyczny/,
01.03.2009 – 31.12.2017 /wariant realistyczny/, 01.03.2010 – 31.12.2018 /wariant pesymistyczny/

Planowany efekt końcowy realizacji programu:

Realizacja programu przyczyni się do poprawy standardu życia mieszkańców gminy Gąsawa oraz poprawy stanu środowiska przyrodniczego w gminie.

Zadania do zrealizowania:

Zadanie 1/7/1 - opracowanie koncepcji usprawnienia systemu segregacji i wywozu odpadów komunalnych w Gminie Gąsawa.

Zadanie to będzie realizowane od **01.03.2009 - 31.05.2009 r.**

Zadanie 1/7/2 - opracowanie programu usprawnienia systemu segregacji i wywozu odpadów w Gminie Gąsawa .

Zadanie to będzie realizowane od **01.10.2009 - 31.12.2009 r.**

Zadanie 1/7/3 - realizacja inwestycji zgodnie z projektem oraz programem.

Zadanie to będzie realizowane od **10.01.2010 - 31.12.2017r.**

Zasadniczy obszar problemowy	III. Poprawa standardów życia mieszkańców gminy, w tym infrastruktury technicznej
Cel generalny:	Rozbudowa infrastruktury technicznej dla zapewnienia wysokiej jakości życia mieszkańców
Cel strategiczny 1	Realizacja inwestycji publicznych w gminie
Program 1/8	Rozbudowa i modernizacja systemu energetycznego w gminie

Opis programu 1/8

Istniejący w Gminie Gąsawa system energetyczny zabezpiecza aktualnie większość potrzeb odbiorców. Uwzględniając jednak dynamiczny rozwój gminy w perspektywie realizacji strategii konieczna będzie rozbudowa i modernizacja systemu energetycznego, który musi dostosowany do przyszłych potrzeb.

Jednostka wiodąca (osoba) odpowiedzialna za realizację programu:

Grupa Energetyczna ENEA S.A. Oddział Bydgoszcz - Rejon w Nakle we współpracy Referat Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki Komunalnej i Działalności Gospodarczej Urzędu Gminy.

Szacunkowy koszt realizacji programu:

Koszt realizacji tego programu należy oszacować na poziomie 720.000 zł. do roku 2014.

Źródła finansowania:

Program powinien być finansowany przede wszystkim ze środków budżetu Gminy, kredytów bankowych, dotacji celowych oraz pożyczek z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska w Warszawie, z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska w Toruniu, środków z Funduszu Rozwoju i Promocji Województwa Kujawsko Pomorskiego. W finansowaniu programu powinien również uczestniczyć wybrany inwestor (przetarg na wykonanie i zarządzanie siecią) oraz mieszkańcy.

Należy dążyć do pozyskania wsparcia finansowego z organizacji zewnętrznych, także z Unii Europejskiej (szczególnie z Regionalnego Programu Operacyjnego).

Data rozpoczęcia / zakończenia realizacji programu:

Program będzie realizowany w okresie od 01.03.2008 - 31.12.2012/wariant optymistyczny/, **01.03.2009 – 31.12.2014 / wariant realistyczny/**, 01.03.2010 – 31.12.2015 /wariant pesymistyczny/

Planowany efekt końcowy realizacji programu:

Realizacja programu przyczyni się do poprawy standardu życia i bezpieczeństwa mieszkańców Gminy Gąsawa. Program przyczyni się również do realizacji planowanego rozwoju i osiągnięcia oszczędności budżetowych.

Zadania do zrealizowania:

Zadanie 1/8/1 - opracowanie koncepcji rozbudowy i modernizacji systemu energetycznego w Gminie Gąsawa.

Zadanie to będzie realizowane od **01.03.2009 - 30.06.2009 r.**

Zadanie 1/8/2 - opracowanie programu rozbudowy i modernizacji systemu energetycznego w Gminie Gąsawa ,podpisanie umowy z Grupą Energetyczną ENEA S.A. Oddział Bydgoszcz - Rejon w Nakle

Zadanie to będzie realizowane od **01.07.2009 - 31.09.2009 r.**

Zadanie 1/8/3 - realizacja inwestycji zgodnie z programem.

Zadanie to będzie realizowane od **01.10.2009 - 31.12.2014 r.**

Zasadniczy obszar problemowy	III. Poprawa standardów życia mieszkańców gminy, w tym infrastruktury technicznej
Cel generalny:	Rozbudowa infrastruktury technicznej dla zapewnienia wysokiej jakości życia mieszkańców
Cel strategiczny 2	Tworzenie warunków dla poprawy jakości życia mieszkańców
Program 2/1	Informatyzacja usług Urzędu Gminy Gąsawa

Opis programu 2/1:

Realizacja programu ma na celu poprawę systemu świadczonych przez Urząd Gminy Gąsawa usług. W ramach programu przewiduje się wdrożenie rozwiązań umożliwiających składanie wniosków w formie elektronicznej oraz posługiwanie się podpisem elektronicznym. Projekt zakłada zakupienie i uruchomienie systemu informacyjnego zapewniającego możliwość definiowania zidentyfikowanych w Urzędzie procesów i budowania na ich podstawie systemu obiegu dokumentów i informacji. System umożliwi współdziałanie z Punktem Obsługi Mieszkańców i Klientów zapewniając bieżącą informację o aktualnym stanie załatwiania każdej sprawy.

Jednostka wiodąca (osoba) odpowiedzialna za realizację programu:

Referat Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki komunalnej i Działalności Gospodarczej Urzędu Gminy.

Szacunkowy koszt realizacji programu:

Koszt realizacji tego programu należy oszacować na poziomie 50.000 zł. do 2011 r.

Źródła finansowania:

Program powinien być finansowany przede wszystkim ze środków budżetu Gminy, dotacji celowych z Funduszu Rozwoju i Promocji Województwa Kujawsko Pomorskiego, wybranego inwestora (przetarg na wdrożenie), mieszkańców oraz z pozyskanego wsparcia finansowego z organizacji zewnętrznych, także z Unii Europejskiej (szczególnie z Regionalnego Programu Operacyjnego).

Data rozpoczęcia / zakończenia realizacji programu:

Program będzie realizowany w okresie od 01.08.2008 - 31.12.2008 /wariant optymistyczny/, **01.02.2009 – 31.12.2009** /wariant realistyczny/, 01.05.2010 – 31.12.2010 /wariant pesymistyczny/

Planowany efekt końcowy realizacji programu:

Realizacja programu przyczyni się do poprawy standardu życia mieszkańców Gminy Gąsawa oraz poprawy jakości usług Urzędu Gminy.

Zadania do zrealizowania:

Zadanie 2/6/1 - opracowanie koncepcji informatyzacji usług Urzędu Gminy Gąsawa.

Zadanie to będzie realizowane od **01.02.2009 - 28.02.2009 r.**

Zadanie 2/6/2 - ogłoszenie przetargu (w ramach zamówień publicznych) w celu wyłonienia Wykonawcy dla informatyzacji usług Urzędu Gminy Gąsawa.

Zadanie to będzie realizowane od **01.03.2009 - 30.04.2009 r.**

Zadanie 2/6/3 – realizacja informatyzacji usług Urzędu Gminy Gąsawa

Zadanie to będzie realizowane od **01.05.2009 - 31.12.2009 r.**

Zasadniczy obszar problemowy	III. Poprawa standardów życia mieszkańców gminy, w tym infrastruktury technicznej
Cel generalny:	Rozbudowa infrastruktury technicznej dla zapewnienia wysokiej jakości życia mieszkańców
Cel strategiczny 2	Tworzenie warunków dla poprawy jakości życia mieszkańców
Program 2/2	Przygotowanie Wieloletniego Planu Inwestycyjnego i Finansowego Gminy Gąsawa 2009-2016

Opis program 2/2:

Realizacja przygotowania Wieloletniego Planu Inwestycyjnego i Finansowego jest ważna z wielu względów.

Dotychczasowe działania władz Gminy Gąsawa do roku 2008 opierały się jedynie (ze względu na brak właściwego oprogramowania komputerowego) na stosowaniu systemu planowania krótkookresowego (wskaźnikowego), który był zasadniczą przyczyną szeregu trudności w realizacji projektów zdefiniowanych w operacyjnych planach inwestycyjnych poprzednich okresów budżetowych.

W Gminie Gąsawa planowanie zadań inwestycyjnych następowało dopiero po zatwierdzeniu środków finansowych na ich realizację, a decyzje związane z tymi zadaniami podejmowane były bez znajomości szczegółowych planów wieloletnich i przewidywanych skutków.

Stworzenie w wersji elektronicznej kompleksowego systemu zarządzania Gminą Gąsawa, która integrowałaby w jedną całość wszystkie dokumenty planistyczne (strategię rozwoju, plan rozwoju lokalnego oraz wieloletnie programy finansowe i inwestycyjne) z planowaniem operacyjnym dotyczącym przyszłych okresów budżetowych stało się podstawowym celem działań władz lokalnych.

Nowy zintegrowany, elektroniczny system zarządzania Gminą Gąsawa z zastosowaniem nowoczesnych oprogramowań komputerowych stworzy możliwość bieżącej weryfikacji i aktualizacji danych, umożliwi wprowadzanie zmian, lepsze definiowanie problemów, koordynację celów i zadań, przygotowywanie projektów, zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć lokalnych dostosowanych do zmieniającej się rzeczywistości oraz potrzeb społeczności lokalnej oraz coraz większych możliwości ich realizacji z udziałem środków Unii Europejskiej.

Praktyką ogólnie stosowaną w dobie gospodarki wolnorynkowej jest zabieganie o potencjalnych inwestorów, w tym również o kapitał. Pozyskiwanie inwestycji oraz kapitału, w tym również środków finansowych z Unii Europejskiej niesie za sobą szereg wymiernych korzyści społeczno-gospodarczych – to nie tylko nowe miejsca pracy, ale również zwiększone dochody jednostek samorządu terytorialnego, wzrost prestiżu i znaczenia gminy.

Przygotowanie w/w dokumentacji planistycznej pozwoli ściśle powiązać realizację priorytetów, celów, kierunków rozwoju oraz programów wynikających ze strategii z planowaniem operacyjnym konkretnego roku budżetowego. Pozwoli lepiej i efektywniej przygotowywać poszczególne zadania inwestycyjne do realizacji przy zabezpieczanej w układzie wieloletnim strukturze ich finansowania.

Jednostka wiodąca (osoba) odpowiedzialna za realizację programu:

Referat Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki Komunalnej i Działalności Gospodarczej UG

Szacunkowy koszt realizacji programu:

Koszt realizacji tego programu należy oszacować na poziomie 14.000 zł.

Źródła finansowania:

Program powinien być finansowany przede wszystkim ze środków budżetu Gminy.

Łączne finansowanie z budżetu gminy:

100% kosztów programu, tj. 14.000 zł.

Data rozpoczęcia / zakończenia realizacji programu:

Program będzie realizowany w okresie od 01.08.2008-30.11.2008 r./wariant optymistyczny/
15.09.2008-31.12.2008/wariant realistyczny/, 01.10.2008-31.01.2009/wariant pesymistyczny/

Planowany efekt końcowy realizacji programu:

Wieloletni Plan Inwestycyjny i Finansowy Gminy Gąsawa 2009-2016

Zadania do zrealizowania:

Zadanie 2/2/1 - przygotowanie oferty

Zadanie to będzie realizowane od **01.08.2008 do 30.08.2008 r.**

Zadanie 2/2/2 - podpisanie umowy

Zadanie to będzie realizowane od **01.09.2008 do 15.09.2008 r.**

Zadanie 2/2/3 - przygotowanie Wieloletniego Planu Inwestycyjnego i Finansowego Gminy Gąsawa

Zadanie to będzie wykonane od **15.09.2008 do 31.12.2008 r.**

Zasadniczy obszar problemowy	III. Poprawa standardów życia mieszkańców gminy, w tym infrastruktury technicznej
Cel generalny:	Rozbudowa infrastruktury technicznej dla zapewnienia wysokiej jakości życia mieszkańców
Cel strategiczny 2	Tworzenie warunków dla poprawy jakości życia mieszkańców
Program 2/3	Przygotowanie aktualizacji Wieloletniego Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Gąsawa 2009-2016

Opis program 2/3:

Wstąpienie Polski do Unii Europejskiej, spowodowało, że samorządy mogą korzystać z pomocy w ramach regionalnej polityki strukturalnej. Dlatego istnieje potrzeba posiadania narzędzia wspierającego zarządzanie na poziomie lokalnym i określenie strategii społeczno-gospodarczej gminy do zaangażowania środków z funduszy strukturalnych, krajowych i własnych.

Mając na względzie powyższe, w Gminie Gąsawa należy przygotować aktualizację Planu Rozwoju Lokalnego na lata 2009 - 2016 będący podstawowym mechanizmem:

- realizacji Strategii Rozwoju Lokalnego Gminy Gąsawa 2008 - 2020,
- realizacji Wieloletniego Planu Finansowego i Inwestycyjnego 2009 – 2016,
- zintegrowanego systemu zarządzania ,
- współdziałania z partnerami lokalnymi i regionalnymi.

Plan Rozwoju Gminy Gąsawa 2009 - 2016 będzie kluczowym elementem integrującym system zarządzania gminą, łączącym długofalowe cele strategiczne z działalnością operacyjną.

Kilkuletni Plan najważniejszych działań rozwojowych oparty jest na celach i priorytetach wynikających ze strategii rozwoju gminy i aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej szczegółowo określonej w raporcie o stanie Gminy Gąsawa 2003 – 2007 oraz w Analizie Taksonomicznej (terytorialne miary rozwoju) w układzie przestrzenno funkcjonalnym z 2008 roku.

Przyjęty mechanizm aktualizacji Planu, czyni z niego narzędzie systemowe zarządzania rozwojem gminy w ścisłym powiązaniu z Wieloletnim Planem Finansowym i Inwestycyjnym oraz Strategią Rozwoju Lokalnego.

Jednostka wiodąca (osoba) odpowiedzialna za realizację programu:

Referat Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki Komunalnej i Działalności Gospodarczej UG

Szacunkowy koszt realizacji programu:

Koszt realizacji tego programu należy oszacować na poziomie 7.000 zł.

Źródła finansowania:

Program powinien być finansowany przede wszystkim ze środków budżetu Gminy.

Łączne finansowanie z budżetu gminy:

100% kosztów programu, tj. 7.000 zł.

Data rozpoczęcia / zakończenia realizacji programu:

Program będzie realizowany w okresie od 01.08.2008-30.11.2008 r./wariant optymistyczny/, **15.09.2008-31.12.2008/wariant realistyczny/**, 01.10.2008-31.01.2009/wariant pesymistyczny/

Planowany efekt końcowy realizacji programu:

Aktualizacja Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Gąsawa 2009-2016

Zadania do zrealizowania:

Zadanie 2/3/1 - przygotowanie oferty

Zadanie to będzie realizowane od **01.08.2008 do 30.08.2008 r.**

Zadanie 2/3/2 - podpisanie umowy

Zadanie to będzie realizowane od **01.09.2008 do 15.09.2008 r.**

Zadanie 2/3/3 - przygotowanie Aktualizacji Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Gąsawa

Zadanie to będzie wykonane od **15.09.2008 do 31.12.2008 r.**

2.10 Harmonogram realizacji programów operacyjnych

Cele	Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018-20
Programy	Kwartał	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4

I Rozwój nowoczesnej gospodarki, w tym rolnictwa, przedsiębiorczości oraz turystyki w zgodzie z zasadami ekologii

Cel generalny: Wsparcie rozwoju gospodarczego w oparciu o istniejący potencjał środowiska i mieszkańców

Cel nr 1: Wsparcie rozwoju rolnictwa i przedsiębiorczości												
Program 1/1 01.10.2009 – 31.03.2010												
Program 1/2 01.10.2009 – 31.03.2010												
Program 1/3 01.05.2009 - 30.06.2009												
Program 1/4 10.01.2009 – 31.12.2009												
Program 1/5 10.01.2009 – 31.12.2014												
Program 1/6 01.10.2009 – 31.03.2010												
Program 1/7 01.10.2009 – 31.12.2011												
Program 1/8 10.01.2009 – 30.06.2009												
Program 1/9 01.10.2009 – 30.09.2011												

Cel nr 2: Wsparcie rozwoju turystyki i rekreacji												
Program 2/1 01.10.2008 – 31.01.2009												
Program 2/2 01.06.2009 – 31.12.2016												
Program 2/3 01.06.2009 - 31.12.2016												
Program 2/4 01.05.2009 – 31.12.2009												
Program 2/5 01.03.2008 – 31.12.2012												
Program 2/6 01.05.2009 – 31.12.2011												

Cel nr 3: Tworzenie przyjaznych dla mieszkańców i inwestorów warunków dla ich rozwoju												
Program 3/1 01.03.2009 – 31.10.2009												
Program 3/2 01.10.2009 – 30.10.2010												
Program 3/3 01.10.2009 – 30.10.2010												
Program 3/4 10.01.2009 – 31.12.2009												
Program 3/5 01.04.2009 – 30.10.2010												
Program 3/6 10.01.2009 – 31.12.2020												

Cele	Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018-20
Programy	Kwartał	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4

II. Rozwój zasobów ludzkich, w tym infrastruktury edukacyjnej, społecznej, zdrowotnej i kulturalnej

Cel generalny: Rozwój podmiotowości indywidualnej i wspólnotowej w gminie

Cel nr 1: Wspieranie budowy społeczeństwa opartego na wiedzy oraz integracji społeczno zawodowej i bezpieczeństwie mieszkańców												
Program 1/1 01.09.2008– 30.06.2012												
Program 1/2 01.06.2009 – 31.12.2015												
Program 1/3 01.05.2008 – 31.12.2020												
Program 1/4 01.05.2009 – 30.06.2011												
Program 1/5 01.05.2009 – 30.06.2011												
Program 1/6 01.05.2009– 30.06.2012												
Program 1/7 01.05.2009 – 31.12.2020												
Program 1/8 01.05.2009 – 31.12.2020												
Program 1/9 10.01.2008 – 31.12.2014												

Cel nr 2: Wspieranie budowy kapitału ludzkiego												
Program 2/1 01.06.2009– 31.12.2015												
Program 2/2 10.01.2009 – 31.12.2010												
Program 2/3 01.03.2008 – 31.12.2013												
Program 2/4 01.05.2009 – 31.12.2014												
Program 2/5 01.05.2009 – 31.12.2010												
Program 2/6 01.05.2009– 31.12.2011												
Program 2/7 01.03.2009 – 31.12.2014												
Program 2/8 01.03.2009 – 31.12.2011												

Cel nr 3: Wspieranie promocji i profilaktyki zdrowia												
Program 3/1 01.03.2009 – 31.12.2013												
Program 3/2 01.03.2008 – 31.10.2009												
Program 3/3 01.03.2009 – 31.12.2013												

Cele	Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018-20
Programy	Kwartał	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 4	1 2 3 4

III Poprawa standardów życia mieszkańców gminy, w tym infrastruktury technicznej

Cel generalny: Rozbudowa infrastruktury technicznej dla zapewnienia wysokiej jakości życia mieszkańców

Cel nr 1: Realizacja inwestycji publicznych w gminie												
Program 1/1 01.06.2009 – 31.12.2016												
Program 1/2 01.03.2009 – 31.12.2014												
Program 1/3 10.01.2010 – 31.12.2016												
Program 1/4 10.01.2008 – 31.12.2020												
Program 1/5 10.01.2010 – 31.12.2020												
Program 1/6 01.03.2008 – 31.12.2013												
Program 1/7 01.03.2009 – 31.12.2017												
Program 1/8 01.03.2009 – 31.12.2014												
Program 1/9 01.02.2009 – 31.12.2009												

Cel nr 2: Tworzenie warunków dla poprawy jakości życia mieszkańców												
Program 2/1 01.05.2009 – 31.12.2014												
Program 2/2 15.09.2008 – 31.12.2008												
Program 2/3 15.09.2008 – 31.12.2008												

I. Szacunkowy budżet realizacji programów operacyjnych (w tys. Zł)

Oznaczenia: *W* – własne (środki z budżetu Gminy Gąsawa) ; *Z* – środki zewnętrzne

Cele	Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018-20	2008-2020	Suma
Programy	Środki	W/Z	W/Z	W/Z	W/Z	W/Z	W/Z	W/Z	W/Z	W/Z	W/Z	W/Z	W / Z	W+Z

I Rozwój nowoczesnej gospodarki, w tym rolnictwa, przedsiębiorczości i turystyki w zgodzie z zasadami ekologii

Cel generalny: Wsparcie rozwoju gospodarczego w oparciu o istniejący potencjał środowiska i mieszkańców

Cel nr 1	Suma:	42/119 + 34/105 + 28/68 + 4/20 + 4/20 + 4/20 =											116/352	468
Program 1/1	-	1/6	3/14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4/20	24
Program 1/2	-	1	0/4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1/4	5
Program 1/3	-	4/0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4/0	4
Program 1/4*		4/20	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4/20	24
Program 1/5*		4/20	4/20	4/20	4/20	4/20	4/20	-	-	-	-	-	24/120	144
Program 1/6		1/6	3/14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4/20	24
Program 1/7		20/45	20/50	20/45	-	-	-	-	-	-	-	-	60/140	200
Program 1/8		4/20	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4/20	24
Program 1/9		4/2	4/3	4/3		-	-	-	-	-	-	-	12/8	20

Cel nr 2	Suma:	20/38 + 284/824 + 297/870 + 277/810 + 258/772 + 250/750 + 250/750 + 250/750 + 250/750 =											2136/6314	8450
Program 2/1	8/0	2/0											10/0	10
Program 2/2	-	100/300	200/600	200/600	200/600	200/600	200/600	200/600	200/600				1500/4500	6000
Program 2/3	-	150/450	50/150	50/150	50/150	50/150	50/150	50/150	50/150				500/1500	2000
Program 2/4		4/16	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4/16	20
Program 2/5	12/38	22/68	40/120	20/60	8/22	-	-		-	-	-	-	102/308	410
Program 2/6		6/0	7/0	7/0									20/0	20

Cel nr 3	Suma:	83/120 + 59/93 + 32/93 + 32/93 + 32/93 + 20/59 + 20/59 + 20/59 + 20/59 + 90/269 = 408/997											1405
Program 3/1	-	25/25	-	-	-	-	-	-	-	-	-	25/25	50
Program 3/2	-	5/0	15/0	-	-	-	-	-	-	-	-	20/0	20
Program 3/3	-	5/0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5/0	5
Program 3/4	-	8/2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8/2	10
Program 3/5		8/0	12/0	-	-	-	-	-	-	-	-	20/0	20
Program 3/6		32/93	32/93	32/93	32/93	32/93	20/59	20/59	20/59	20/59	90/269	330/970	1300

RAZEM I : 20/38 + 409/1063 + 390/1068 + 337/971 + 294/885 + 286/863 + 274/829 + 270/809 + 270/809 + 20/59 + 90/269 = 2660/7663 **10323**

* powiązanie z programem II/1/2

Cele	Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018-20	2008-2020	Suma
Programy	Środki	W/Z	W/Z	W/Z	W/Z	W/Z	W/Z	W/Z	W/Z	W/Z	W/Z	W/Z	W/Z	W+Z

II Rozwój podmiotowości indywidualnej i wspólnotowej w gminie

Cel generalny: Poprawa stanu wykształcenia i kwalifikacji mieszkańców oraz efektywności systemu edukacji

Cel nr 1	Suma:	419/93 + 512/1306 + 672/465 + 512/481 + 229/305 + 132 /202 + 132/201 + 96/221 + 86/181 + 86/181 + 281/621 =											3157/4257	7414
Program 1/1		77/93	30/116	75	129/96	50/200	-	-	-	-	-	-	361/505	866
Program 1/2			2/0	6/20	6/20	6/20	6/20	6/20	10/40	-	-	-	42/140	182
Program 1/3		212/0	230/800	460/80	250	80	36/107	36/106	36/106	36/106	36/106	106/321	1518/1732	3250
Program 1/4		-	35/200	35/200	30/200	-	-	-	-	-	-	-	100/600	700
Program 1/5			2/80	4/80	4/80	-							10/240	250
Program 1/6			2/10	2/10	3/10	3/10	-	-	-	-	-	-	10/40	50
Program 1/7			25/0	25/0	25/0	25/0	25/0	25/0	25/0	25/0	25/0	75/0	300/0	300
Program 1/8			25/75	25/75	25/75	25/75	25/75	25/75	25/75	25/75	25/75	100/300	325/975	1300
Program 1/9		130/0	161/25	40	40	40	40	40	-	-	-	-	491/25	516

Cel nr 2	Suma:	257/746 + 252/740 + 240/711 + 94/280 + 95/281 + 64/190 + 2/4 =											1004/2952	3956
Program 2/1		-	2/3	2/3	2/3	2/3	2/3	2/3	2/4				14/22	36
Program 2/2		-	10/15	10/15	-	-	-	-	-	-	-	-	20/30	50
Program 2/3		-	30/90	30/90	30/90	30/90	30/90	-	-	-	-	-	150/450	600
Program 2/4			13/38	12/37	13/38	12/37	13/38	12/37		-	-	-	75/225	300
Program 2/5			7/25	8/20	-	-	-	-	-	-	-	-	15/45	60
Program 2/6			20/50	15/50	20/55								55/155	210
Program 2/7			50/150	50/150	50/150	50/150	50/150	50/150					300/900	1200
Program 2/8			125/375	125/375	125/375			-	-	-	-	-	375/1125	1500

Cel nr 3	Suma:	30/0 + 80/230 + 10/30 + 10/30 + 10/30 + 10/30 =											150/350	500
Program 3/1		-	5/15	5/15	5/15	5/15	5/15						25/75	100
Program 3/2		30	70/200		-	-	-	-	-	-	-	-	100/200	300
Program 3/3			5/15	5/15	5/15	5/15	5/15						25/75	100

RAZEM II:		449/93 + 849/2282 + 934/1235 + 762/1222 + 333/615 + 237/513 + 196/391 + 98/225 + 86/181 + 86/181 + 281/621 =											4311/7559	11870
------------------	--	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	------------------	--------------

Cele / rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018-20	2008-20	Suma
Programy / Środki	W/Z	W/Z	W/Z	W/Z	W/Z	W/Z	W/Z	W/Z	W/Z	W/Z	W / Z	W/Z	W+Z

III. Poprawa standardów życia mieszkańców gminy, w tym infrastruktury technicznej

Cel generalny: Rozbudowa infrastruktury technicznej dla zapewnienia wysokiej jakości życia mieszkańców

Cel nr 1	Suma:	616/50	+	730/746	+	2150/2180	+	1507/2546	+	1933/4060	+	2259/2661	+	1396/3291	+	1332/2424	+	1177/2364	+	390/1169	+	1225/3684	=	14715/25175	39890
Program 1/1	-	63/188		440/787		218/653		844/2167		625/688		616/1732		837/1500		562/580		-		-		-		4205/8295	12500
Program 1/2	-	115/345		115/345		115/345		115/345		115/345		115/345												690/2070	2760
Program 1/3	-	-		200/610		200/610		200/610		200/610		200/610		200/610		225/615								1425/4275	5700
Program 1/4	370/50	255		900		800/500		600/500		1145/580		330/200		190		285/855		285/855		910/2740				6070/6280	12350
Program 1/5	-	-		75/225		75/225		75/225		75/225		75/225		75/225		75/225		75/225		225/675				825/2475	3300
Program 1/6	246	225		348		27		27		27		-		-		-		-		-		-		900	900
Program 1/7	-	10/30		10/30		10/30		10/30		10/30		10/30		10/30		10/30		10/30		10/30		-		90/270	360
Program 1/8	-	30/90		30/90		30/90		30/90		30/90		30/90		-		-		-		-		-		180/540	720

Cel nr 2	Suma:	21/0	+	12/38	=																			33/38	71
Program 2/1	-	12/38																						12/38	50
Program 2/2	14/0																							14/0	14
Program 2/3	7/0																							7/0	7

RAZEM III.:	637/50	+	742/784	+	2150/2180	+	1507/2546	+	1933/4060	+	2259/2661	+	1396/3291	+	1332/2424	+	1177/2364	+	390/1169	+	1225/3684	=	14748/25213	39961
--------------------	---------------	----------	----------------	----------	------------------	----------	------------------	----------	------------------	----------	------------------	----------	------------------	----------	------------------	----------	------------------	----------	-----------------	----------	------------------	----------	--------------------	--------------

RAZEM I+II+III:	1106/181	+	2000/4129	+	3474/4483	+	2606/4739	+	2560/5560	+	2782/4037	+	1866/4511	+	1700/3458	+	1533/3354	+	496/1409	+	1596/4574	=	21719/40435	=	62154
Ogółem 2008-2020	1287	+	6129	+	7957	+	7345	+	8120	+	6819	+	6377	+	5158	+	4887	+	1905	+	6170	=		=	62154

Realizacja, monitoring i aktualizacja strategii

System wspomaganie realizacji strategii

Wdrożenie strategii wymaga tworzenia odpowiednich warunków organizacyjnych do skutecznej realizacji ustalonych planów.

Odpowiednio wykwalifikowana kadra pracowników Urzędu Gminy Gąsawa, racjonalny podział zadań na stanowiskach pracy w strukturach gminnych, sprawne procedury postępowania, skoordynowana współpraca pomiędzy specjalistami (osobami odpowiedzialnymi za realizację konkretnych programów operacyjnych) i zespołami roboczymi Komitetu ds. strategii rozwoju oraz wdrożenie efektywnych systemów zarządzania informacją – to podstawowe cechy sprawnie funkcjonującej organizacji, która zdolna jest skutecznie wprowadzać w życie ustalenia wynikające z strategicznych planów rozwoju.

System organizacyjny procesu wspomaganie realizacji strategii stanowić będą:

- Władze Gminy Gąsawa (Wójt, Przewodniczący Rady Gminy),
- Komisje Rady Gminy Gąsawa,
- Komitet Koordynacyjny oraz Zespoły Robocze ds. Strategii Rozwoju Gminy Gąsawa

Władze Gminy Gąsawa – główny organ wykonawczy.

Kluczową rolę w procesie wdrażania strategii odgrywać będą władze Gminy Gąsawa, tj. Wójt, Przewodniczący Rady oraz wyznaczeni pracownicy Urzędu Gminy.

W celu wyraźnego określenia odpowiedzialności za realizację programów operacyjnych dla każdego z nich wyznaczono jednostkę lub osobę koordynującą. Ogólny nadzór nad realizacją strategii wykonywany będzie przez Wójta Gminy.

Komisje Rady Gminy Gąsawa – opiniowanie i ocena procesu wdrażania strategii.

Proces wdrażania strategii wspomagany będzie przez Komisje Rady Gminy, które powinny pełnić następujące funkcje:

- opiniujące wyniki procesu wdrażania strategii (monitoring), w tym kontrolujące stopień realizacji poszczególnych programów,
- adresata szczegółowych pytań i problemów pojawiających się w trakcie procesu wdrażania strategii,
- platformy dyskusji na temat wskaźników efektywności poszczególnych programów operacyjnych wdrażanej strategii,
- organizacji osób opracowujących nowe programy operacyjne lub dokonujących ich modyfikacji.

Uwzględniając powyższy katalog funkcji Komisji Rady Gminy władze Gminy Gąsawa organizować będą (raz na kwartał lub zgodnie z uzgodnieniami) spotkania sprawozdawcze, podczas których członkowie Komisji informowani będą o wynikach realizacji poszczególnych programów i na bieżąco o problemach związanych z wdrażaniem strategii.

Podczas spotkań sprawozdawczych Komisje będą miały możliwość zaprezentować swoje stanowiska w kwestiach dotyczących osiąganych rezultatów realizacji strategii. Zasadniczym elementem procesu wdrażania strategii będzie sprawne zarządzanie poszczególnymi programami, projektami i zadaniami.

Będzie to związane z koniecznością podejmowania bieżących i szczegółowych decyzji realizacyjnych, które będą poza sferą funkcji Rady Gminy Gąsawa w tym zakresie.

Komitet ds. Koordynacji Realizacji Strategii [KRS] – pełnienie funkcji doradczych.

Rolą KRS będzie angażowanie do współpracy przedstawicieli innych (poza wymienionymi) lokalnych instytucji, stowarzyszeń oraz (w miarę możliwości) liderów lokalnych i mieszkańców Gminy Gąsawa.

Podstawowe funkcje Komitetu w procesie wspomagania realizacji strategii będą ściśle powiązane z możliwościami organizacji i osób współpracujących, które sprowadzać się będą do:

- pomocy w zarządzaniu bieżącymi programami operacyjnymi, a w ich ramach zadaniami,
- definiowania nowych problemów, dla których niezbędne będzie opracowanie nowych programów operacyjnych i zadań,
- monitorowania i modyfikacji istniejących programów i zadań.

Wszystkie działania organizacyjne procesu wspomagania strategii rozwoju Gminy Gąsawa powinny być podporządkowane podstawowemu celowi – **identyfikacji przeszkód oraz poszukiwaniu metod i rozwiązań, które pozwolą je pokonać.**

Monitorowanie i aktualizacja strategii

Każda strategia rozwoju musi być dokumentem „żywym”, a więc takim, który stwarza możliwość dokonywania określonych modyfikacji wraz z upływem czasu i osiągnięcia kolejnych faz realizacji.

Długi horyzont czasowy (2008 – 2020) wymaga elastycznego planowania, w wyniku którego buduje się programy i zadania, które jednak z różnych powodów trzeba aktualizować.

Programy i zadania raz ustalone nie powinny być uznawane za takie, które nie trzeba zmieniać.

Nasz stosunek do nich musi być ciągle krytyczny w trosce o ich jak najlepszą realizację.

Co więcej, sama strategia powinna dopuszczać możliwość wprowadzania do jej zakresu nowych programów operacyjnych, zwłaszcza wtedy gdy pojawiają się jakieś nowe problemy.

Zasadniczo każdy plan strategiczny powinien mieć charakter kroczący.

Corocznie, przy aktualizacji wieloletnich programów finansowych i inwestycyjnych wszystkie realizowane zadania powinny być poddane przeglądowi, w wyniku którego mogą być podejmowane decyzje o konieczności ich weryfikacji.

Natomiast w okresach kilkuletnich (np. co dwa lata) należy dokonać przeglądu celów strategicznych oraz zasadniczych obszarów problemowych strategii.

W ten sposób strategia, jej programy i zadania mogą być dostosowane do aktualnych warunków i pojawiających się nie przewidzianych (wcześniej) okoliczności.

Wersja elektroniczna Strategii Rozwoju Gminy Gąsawa 2008 – 2020, która zawiera również Raport o Stanie Gminy Gąsawa oraz Model Analiz Strategicznych stwarza możliwość monitorowania i aktualizacji w dowolnie wybranym czasie.

Instrukcja aktualizacji i monitorowania Strategii Rozwoju Gminy Gąsawa

Cel instrukcji

We współczesnym świecie wszyscy stawiamy na wysoką jakość dokumentów planistycznych, a szczególnie na ich wiarygodność i szybkość dostępu do informacji, które są podstawą podejmowania decyzji na różnych poziomach zarządzania gminą.

Celem instrukcji jest wdrożenie nowoczesnych, elektronicznych metod strategicznego planowania, którego jednym z zasadniczych elementów jest ciągła realizacja procesu kontroli i ocen (monitorowania), aktualizacji oraz weryfikacji stanu uwarunkowań rozwojowych gminy, potwierdzanie lub ponowne wytyczanie celów głównych i pośrednich oraz okresowe porównywanie planów z efektami podejmowanych działań w ramach programów operacyjnych.

Od momentu, w którym rozpocznie się proces realizacji programu Strategii Rozwoju Gminy Gąsawa, jego przebieg nieuchronnie może ulec pewnym zmianom, zwłaszcza w przypadku tych projektów, których realizacja zależy od uzyskania środków z różnych źródeł zewnętrznych, szczególnie z UE.

Mogą zmienić się uwarunkowania rozwojowe, problemy, struktura analizy programów i ich finansowania, jak również skutki podejmowanych działań.

Może się zmienić nie tylko harmonogram realizacji programów operacyjnych, ale także ich budżet oraz planowane przedsięwzięcia częściowe.

Punktem wyjścia niniejszej instrukcji jest Raport o Stanie Gminy Gąsawa 2003 – 2007 łącznie z wszystkimi załącznikami oraz Strategia Rozwoju Gminy Gąsawa 2008 – 2020 – dokumenty planistyczne przyjęte uchwałą Rady Gminy Gąsawa do realizacji.

Poprzez ustalenie jasnych i przejrzystych ram postępowania postanawia się kwartalnie monitorować oraz raz na dwa lata aktualizować Raport o Stanie Gminy Gąsawa oraz Strategię Rozwoju Gminy Gąsawa.

Podstawowym elementem prac będzie wyodrębnienie i określenie: etapów działań planistycznych, sposobów ich realizacji (narzędzi), terminów zakończenia prac, osób odpowiedzialnych oraz systemu uzyskiwania efektów działań

MODEL PROCEDURY Aktualizacji i Monitorowania Strategii Rozwoju Gminy Gąsawa [SRG]

Działania planistyczne	Sposób realizacji - narzędzia	Term. zakończ./osoba odpowiedzialna	Efekt działania
Etap I Opracowanie systemu organizacji procesu wspomagania /monitorowania i kontroli zmian SRG	Określenie struktury organizacji procesu wspomagania/ monitorowania SRG, zdefiniowanie planu komunikacji i kontroli zmian, opracowanie formularza zmian	<i>Lipiec/Wrzesień 2008</i> Przewodniczący Komisji koordynacyjnej SRG	Plan wspomagania/monitorowania/komunikacji/kontroli zmian SRG
Etap II Ocena uwarunkowań rozwojowych gminy – model analiz strategicznych, analiza SWOT, analiza celów, porównanie planów z efektami podejmowanych działań	Zebranie danych do Raportu o stanie Gminy z wykorzystaniem elektronicznego modelu analiz strategicznych, analiza przyjętych programów rozwoju, ocena jakości usług publicznych, analiza stanu infrastruktury komunalnej, analiza SWOT oraz podjętych uchwał.	<i>Maj 2009 (co dwa lata)</i> Przewodniczący Komisji Koordynacyjnej SRG	Raport o Stanie Gminy 2003-2007 itd. Raport o stanie realizacji celów, Lista efektów
Etap III Sporządzanie wniosków w sprawie nowych programów operacyjnych oraz zadań cząstkowych SRG. Dokonanie weryfikacji stanu realizacji SRG, a szczególnie przyjętych program-ów operacyjnych.	Wybór nowych programów operacyjnych oraz zadań. Przedstawienie stanu realizacji SRG. Zebranie wniosków w sprawie nowych programów operacyjnych oraz zmian dotyczących realizowanych programów operacyjnych /terminy, koszty/. Wypełnienie formularza zmian dla wnioskowanych programów operacyjnych według ustalonych wymogów. Przygotowanie listy programów operacyjnych według wewnętrznych priorytetów. Przesłanie wniosków do Komisji Koordynacyjnej SRG oraz Wójta i Przewodniczącego Rady Gminy.	<i>Czerwiec 2009 (co dwa lata)</i> Przewodniczący Komisji Koordynacyjnej SRG	Wnioski ws. programów operacyjnych. Raport zmian SRG. Lista programów operacyjnych według priorytetów oraz kategorii.

Etap IV Ustalenie listy zmian oraz programów według priorytetów i kategorii. Przygotowanie projektu zaktualizowanej wersji SRG na lata 2009 - 2021 Priorytetów inwestycyjnych Przygotowanie prognozy dochodów i wydatków budżetowych 2009-2015	Zestawienie przesłanych wniosków ws zmian oraz programów operacyjnych. Ocena zmian oraz wnioskowanych programów operacyjnych w oparciu o przyjęte kryteria – prezentacja ocen. Ustalenie listy programów operacyjnych wg priorytetów i kategorii – ranking programów operacyjnych na podstawie uzyskanych ocen. Przygotowanie prognozy dochodów i wydatków budżetowych. Przyjęcie nowych założeń makro i mikro ekonomicznych.	Sierpień 2009 (co dwa lata) Przewodniczący Komisji Koordynacyjnej SRG Sierpień Skarbnik Gminy	Ranking programów operacyjnych na okres 2009 – 2021. Projekt SRG 2009-2021 Prognoza dochodów i wydatków budżetowych 2009 - 2015
--	--	---	---

Etap V Określenie limitów wolnych środków na zadania inwestycyjne. Wybór zadań SRG do realizacji w WPI na lata 2009 – 2015.	Analiza przygotowanej prognozy wolnych środków budżetowych na lata 2008– 2014 Wybór zadań SRG do realizacji w WPI z zachowaniem relacji wielkości nakładów inwestycyjnych do poziomu wolnych środków – przygotowanie wstępnego projektu SRG i WPI.	Wrzesień 2009 (co dwa lata) Skarbnik Gminy Wrzesień 2009 (co dwa lata) Przewodniczący Komisji Koordynacyjnej SRG oraz WPI	Limit wolnych środków na zadania inwestycyjne. Wstępna wersja SRG i WPI
---	--	---	---

Etap VI Określenie zdolności finansowej i kredytowej gminy Opracowanie wersji projektowej SRG oraz WPI	Analiza możliwości wykorzystania zewnętrznych źródeł finansowania zadań inwestycyjnych Weryfikacja wstępnej wersji SRG oraz WPI, wprowadzenie korekt, przygotowanie wersji projektowej SRG oraz WPI	Wrzesień 2009 (co dwa lata) Skarbnik Gminy 15 Październik (co dwa lata) Przewodniczący Komisji Koordynacyjnej SRG/WPI oraz Wójt Gminy	Wykaz możliwości wzrostu zobowiązań budżetowych. Wersja projektowa SRG oraz WPI
--	---	---	---

Etap VII Określenie skutków finansowania zadań przy udziale środków zewnętrznych. Opracowanie zrównoważonego projektu SRG/WPI	Analiza zdolności finansowej gminy z uwzględnieniem wzrostu zobowiązań z tytułu nowych kredytów oraz zabezpieczeń udziałów własnych środków . Weryfikacja wersji projektowej WPI, wprowadzenie korekt, przygotowanie zrównoważonego projektu WPI	30 Październik 2009 (co dwa lata) Skarbnik Gminy 15 Listopad2009 (co dwa lata) Wójt Gminy	Skumulowany wynik budżetowy Zrównoważony projekt SRG/WPI Przedłożenie projektu SRG/WPI Radzie Gminy
--	--	---	---

Etap VIII Podjęcie uchwał w sprawie SRG/WPI	Przeprowadzenie analiz projektu SRG/WPI przez komisję. Wprowadzenie zmian przy jednoczesnej ocenie możliwości finansowych. Przyjęcie ostatecznej wersji SRG/WPI przez Radę Gminy Gąsawa	Grudzień2009 (co dwa lata) Rada Gminy	Uchwała Rady Gminy w sprawie SRG/WPI
--	--	--	--